

LOGE NR 2 EIDSVOLD

15. NOVEMBER

1913

2013

JUBILEUMSBOK

LOGE 2 EIDSVOLDS JUBILEUMSBOK 2013

LOGE NR 2 EIDSVOLDS JUBILEUMSBOK 2013

© Loge nr 2 Eidsvold 2013

Omslagsdesign og slekstre: Thomas Askim Dahl / Tore Skår, A5-Gruppen AS

Typografi: Sabon 10,5/11/12

Medie: Galerie Art Silk 130 gr.

Trykk og innbinding: AIT OSLO

Redaksjonen avsluttet medio september 2013

Logens Charterbrev

Samtlige loger i Odd Fellow Ordenen får utstedt et charterbrev ved institueringen av logen. Dette er et dokument som viser at Ordenen anerkjenner logen og at de kriterier som ligger til grunn for dannelsen av en loge, er oppfylt. Charterbrevet bærer de fem chartermedlemmenes signatur, samt hhv. Stor Sires og Stor Sekretærs signaturer.

Charterbrevet¹ henger alltid fremme i logesalen ved hvert ordinært logemøte.

¹ Grunnen til at det kan sees et lysere parti i teksten på Charterbrevet, er at dette er en reproduisert del som er limt inn etter en omfattende reparasjon som følge av at Charterbrevet falt ned og gikk i oppløsning.

LOGENS CHARTERMEDLEMMER OG FØRSTE
VALGTE EMBEDSMENN

Albert Sande
U. M.

K. Kirsebom
Skr.

Gustav Eriksen
O. M.

Bjarne Bertrand
Kass.

Halvor Finstad
Skattm.

INNHALDSFORTEGNELSE

FORORD	7
STOR SIRENS HILSEN	10
OVERMESTERS HILSEN	12
ODD FELLOW LOGE 2 EIDSVOLD GJENNOM 100 ÅR	13
Etableringsperioden 1913 - 1940	14
Foreningsperioden 1940 - 1945	29
Vekstperioden 1945 - 1983	33
Konsolideringsperioden 1983 - 2013	43
UTDYPENDE TEMAER	52
Fellesskap og personlig utvikling	52
Personligheter	67
Medlemsutviklingen	89
Sterke kvinner står bak sterke menn	93
Kontakten med andre loger	99
Eidsvolds bidrag til Ordenens ekspansjon	101
Sosialt og Humanitært arbeid	104
Økonomi og materielle ressurser	124
Entreprenørskap	136
HISTORISKE TILBAKEBLIKK	152
Odd Fellow Ordenen i Norge	155
Loge 2 Eidsvolds tilblivelse	159
"Eidsvold" som symbol og identitet	173
AKTUALITET I SIN TID	180
Tilbakeblikk	180
Om fremtiden	192
Verdikart	200
ILLUSTRASJONER	207
Tabeller og oversikter	207
Dikt og sanger	210
Historiske dokumenter	214
Henvisninger og kilder	265
Stikkordsregister	266
ORDENENS SLEKTSTRE	271

FORORD

Odd Fellow loge 2 Eidsvold fyller 100 år den 15. november 2013. Tidspunktet er dermed kommet for å summere opp inntrykk og gi et bilde av logens tilblivelse og det som har skjedd i perioden 1913 - 2013. Redaksjonskomiteen søker med Jubileumsboken å etterkomme både eldre Ordensbrødres ønsker om gjenopplevelser og unge logebrødres behov for informasjon om den logen som de har blitt medlem av. De første 70 årene er forsøkt beskrevet i historisk perspektiv med til dels detaljerte omtaler av så vel hendelser som personer. For den nære fortid, vektlegges kun de store linjene.

Boken starter med en enkel kronologisk beretning fordelt på fire perioder. Deretter er det valgt noen temaer som omtales relativt inngående. Til sammen utgjør temaene en beskrivelse av livet i logen- og i Ordenen, av sterke menn og kvinner som har bidratt til logens beste og videre om noen av resultatene som er oppnådd gjennom de hundre årene. Noen enkeltpersoner presenteres spesielt siden de har betydd noe særskilt for logen og/eller for samfunnet

Historiske tilbakeblikk dekker starten av Odd Fellow Ordenen i Norge, arbeidet med å etablere loge 2 Eidsvold og bakgrunn for valg av navn, motto og segl. Innledningsvis gjengis en kortfattet oppsummering av forhistorien og "røttene" til Odd Fellow Ordenen. Nasjons- og samfunnsbygging sto sentralt da navn og devise ble bestemt, og logen har siden forsøkt å følge opp intensjonen om å være aktuell og vektlegge samhold. I denne boken har dette blitt en rød tråd.

I kapitlet "Aktualitet i sin tid" gjengis noen personlige tilbakeblikk på logens tilblivelse og utviklingen de første 25 årene. Videre omtales hva Ordenen og logen er opptatt av i dag gjennom et eget innlegg av Stor Sire. Redaksjonskomiteen gjør dessuten et forsøk på å lede leserens oppmerksomhet mot logens og Ordenens fremtid ved å stille en del spørsmål og antyde noen aksjonspunkter.

Loge 2 Eidsvold har på flere måter gitt vesentlige bidrag til utviklingen av Odd Fellow Ordenen i Norge. For å illustrere dette er det blitt innhentet informasjon fra alle de 155 Odd Fellow logene i Norge. Resultatet har blitt et slektstre som gir hver norsk Odd Fellow bror anledning til å følge direkte linjer fra sin loge til så vel "moderlogene" som til "barna". Detaljer i det innsamlede materialet tas ikke med i boken, men er tenkt gjort tilgjengelig for interesserte loger i et eget særtrykk, (som Storarkivar vil ajourføre etter behov).

Til slutt er det gitt en oppstilling over kilder og henvisninger. Loge 2 Eidsvolds tilblivelse er basert på originaldokumenter og protokoller. Siden kildene er overveiende subjektive beskrivelser, gir de rom for tolkninger. Redaksjonskomiteen har i enkelte tilfeller tatt seg friheten til å gjøre enkle analyser

og antyde sammenhenger. Jubileumsboken er i stor grad basert på bøker og dokumenter i loge 2 Eidsvolds eget arkiv, men Norsk Odd Fellow Blad er også mye brukt. Redaksjonskomiteen er åpen for at andre kilder kan ha andre innfallsvinkler og gjengivelser og dermed kan antyde andre sammenhenger. Boken skiller seg fra de tidligere beretninger ved at den er innbundet og at det er brukt en god del illustrasjoner.

I 2010 ble det i loge 2 Eidsvold oppnevnt en redaksjonskomité med William Pettersen som leder. William Pettersen ble dessverre syk og døde allerede høsten 2011. Han var logens arkivar gjennom mange år og levende opptatt av å skrive historien slik den faktisk var. I logen fortalte han ved flere anledninger om hendelser fra logens tilblivelse og tidlige historie. Redaksjonskomiteen har søkt å videreføre William Pettersens tanker og intensjon i Jubileumsboken. Et annet medlem av komiteen, Ludvig Bjørseth, ble også syk underveis og har ikke vært med det siste året. Redaksjonskomiteen takker begge to for deres innsats og verdifulle bidrag. Komiteen vil også takke alle andre som på forskjellige måter har bidratt og gjort denne Jubileumsboken mulig.

Det er vårt håp at alle Eidsvoldsbrødre til enhver tid må forstå verdien av Ordenens og logens hensikt og tradisjoner, i respekt og takknemlighet til alle våre logebrødre som har gått foran oss, og i respekt for de mål som ble satt og de resultater som har blitt oppnådd. Vi håper beretningen kan være en inspirasjonskilde. Vi vil oppfordre fremtidige brødre om å ta seg tid til å studere skriftlig materiale om Ordenen og logen. De vil ganske sikkert tolke innholdet på andre måter og kanskje se andre sammenhenger. Vi håper Jubileumsboken vil bidra til en god fremtidig utvikling for logen og for Odd Fellow Ordenen.

Oslo, 14.09.2013

Redaksjonskomiteen

Redaksjonskomiteens medlemmer

William Pettersen

Håkon Østby

Snorre Thun

Ludvig Bjørseth

Tom F. Laursen

Åge Andersen

STOR SIRES HILSEN

Kjære brødre i loge 2 Eidsvold.
I anledning logens 100 års jubileum sender jeg Den Norske Storloges hilsen og gratulasjon. Vi takker for et godt samarbeid gjennom 100 år.

Vårt mål er at logen skal gi hver bror kunnskap, verdier og holdninger, slik at de gjennom sin livsførsel kan bidra til et bedre samfunn. Mitt håp er at loge 2 Eidsvold sine embedsmenn og brødre også i årene som kommer vil ha dette mål som grunnlag når de skal føre logens arbeid og tradisjoner videre. Skal logen nå dette mål er en avhengig av kvalitet i arbeidet. Kvalitet i fremførelse av ritualer og spill, Det seremonielle arbeidet må være preget av opplevd kvalitet og høytidelighet. Det betyr at vi må perfektionere fremførelsen av ritualene. Kvalitet betyr også at vi holder på antrekk, opptreden og etiketten. Stil og verdighet bør være logens omdømme. Det er ikke bare i logesalen vi må ha kvalitet som mål; informasjonsmøtet, hjemmebesøket, ettermøtet og ikke minst samværet brødrene imellom må være preget av kvalitet. Vi lykkes den dagen en bror, nyinnvidd eller veteran, tenker etter en logeaften; Dette var et godt møte. I kveld opplevde jeg noe positivt. Logen er en givende del av mitt liv.

På Den Norske Storloges vegne takker jeg brødrene for godt utført arbeid og derved en livskraftig jubilant. En spesiell takk til embedsmennene gjennom disse år.

Det er mitt håp at loge 2 Eidsvold også i fremtiden vil bidra til fortsatt utvikling for brødrene i logen og derved for Odd Fellow Ordenen i Norge.

Med broderlig hilsen i
Vennskap, Kjærlighet og Sannhet

Morten Buan
Stor Sire

OVERMESTERS HILSEN

Jeg vil gratulere logen og dens medlemmer med 100 års jubileet i loge 2 Eidsvold. Det er et fantastisk arbeid som er blitt utført siden opprinnelsen og frem til i dag. Selv om vi kan trekke frem en rekke enkeltpersoner som har utført en formidabel innsats vil jeg allikevel berømme alle brødrene som hver og en har bidratt på sin måte til at logen er blitt det den er i dag. Drivkraften kan lett betegnes som ingen kan gjøre alt men alle kan gjøre litt.

Jeg vil også fremme en stor takk til redaksjonskomiteen ved William Pettersen, Åge Andersen, Snorre Thun, Håkon Østby, Tom F. Laursen og Ludvig Bjørseth for det verdifulle arbeid som er utført for å samle stoff til denne jubileumsboken.

Det ligger store utfordringer i logen fremover hvor et sentralt tema vil være å bevare viktige tradisjoner og samtidig utvikle den videre. Her er det viktig å hente ut det beste i hver bror og ikke minst av de nye brødrene som kommer til. I en slik prosess er kunnskap og historikk viktig. Det varmer derfor å kunne konstatere at denne jubileumsboken er med på å kunne styrke forståelsen av vår loge samt å kunne være et viktig hjelpemiddel i arbeidet fremover. Jeg ønsker loge 2 Eidsvold, dens embetsmenn og brødre hell og lykke i det videre arbeid for vår felles sak i Vennskap, Kjærlighet og Sannhet.

Med broderlig hilsen i
Vennskap, Kjærlighet og Sannhet

Morten Christiansen
Overmester

ODD FELLOW LOGE 2 EIDSVOLD GJENNOM 100 ÅR

Odd Fellow Ordenen er en verdibærende Orden. En Orden er i prinsippet ment å være et livslangt medlemskap. Derfor melder man seg ikke inn, men man innvies i Ordenen gjennom et ritual. Man slutter seg til Ordenen etter grundige overveielser. Formålene forteller om innhold av etisk art og om det å være en venneforening der gjensidig glede, trygghet og hjelp vektlegges. Medlemsskapet innbyr til gode opplevelser gjennom å utvikle seg selv som person og å praktisere den gyldne leveregel om ”å være mot andre som en vil at andre skal være mot en selv”. Odd Fellow Ordenen er bærer av menneskelige allmenngyldige verdier. Disse verdiene er knyttet opp mot Ordenens budord om ”å besøke de syke, hjelpe de trengende, begrave de døde og oppdra de foreldreløse”.

Siden vi følger utviklingen i tid og for å rettlede leseren er det satt inn små beskrivelser i kursiv ved skifte av temaer. Etableringsperioden regnes frem til 1940. Krigen 1940 – 1945 utgjør den andre perioden. Disse fem årene skiller seg ut ved at det kun ble drevet foreningsvirksomhet og ikke logearbeid. Perioden etter krigen er delt i to nesten like lange perioder der bare den første av disse beskrives i historisk lys.

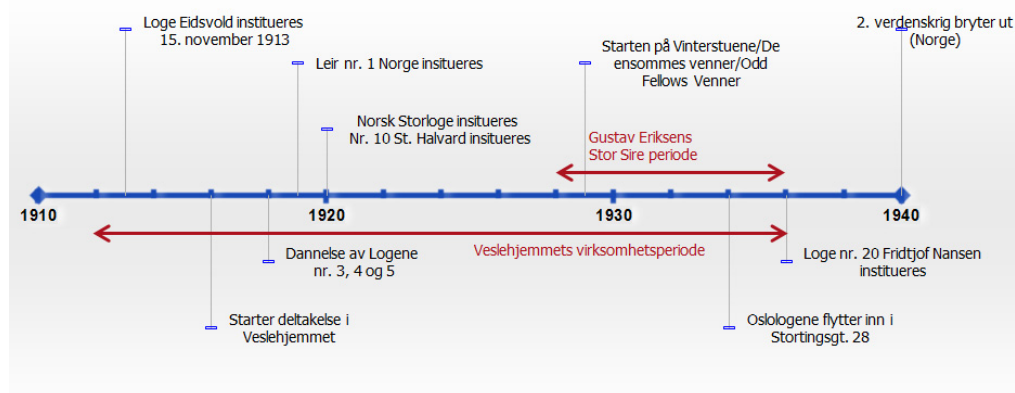
Bakgrunnsteppet for denne kronologiske beretningen om loge 2 Eidsvold er følgende: Odd Fellow loge 1 Norvegia² ble stiftet 18. februar 1908 i Kristiania. Etter at denne logen hadde vært aktiv i 4 år, sendte noen logebrødre et brev til logen der det ble fremmet ønske om å danne en ny sideordnet loge. En broderforening ble dannet. Loge 2 Eidsvold ble stiftet 15. november 1913.

Fredrik Christian Wolff ble først nominert til leder, men han trakk seg. Da ble det tatt kontakt med en annen bror i loge 1 Norvegia, Gustav Eriksen. Det skulle senere vise seg at dette var et meget godt valg både for den nye logen og for utviklingen av Odd Fellow Ordenen i Norge.

² De første Odd Fellow logene i Norge er omtalt i eget kapittel som beskriver Ordenens startfase i Norge.

ETABLERINGSPERIODEN 1913 - 1940

Loge 2 Eidsvold institueres

Odd Fellow loge 2 Eidsvold³ ble instituert 15. november 1913 i Kristiania (Oslo fra 1925) med 16 brødre, som alle hadde avgangskort fra loge 1 Norgeia. Embetsmennene ble formelt valgt. Tolv nye medlemmer ble tatt opp på stiftelsesdagen og dermed kom medlemstallet i den nye logen ved starten opp i 26 brødre.

Loge- og Ordensarbeid 1

Allerede 16. november 1913, dagen etter stiftelsesmøtet, ble det gjennomført installasjon av embetskollegiet. Samme kveld foretok man dessuten flere gradpasseringer, - alt i løpet av 3 1/2 time i følge protokollen. Tre dager senere ble så brødre utnevnt til ulike utvalg (senere betegnet som nevnder) for bl.a. Finans, Revisjon, Understøttelse, Enkene, Anskaffelse, Anklage og dessuten utvalg for Undersøkelse etter hvert som interesserte menn søkte om å bli medlemmer.

Brødrene satte seg straks klare mål og tok fatt på arbeidet med å få den nye logen funksjonsdyktig. Medlemmene hadde begrenset erfaring, og brødrene måtte arbeide iherdig for å utvikle logens egenart, finne frem til tilfredsstillende samarbeidsformer og fordele oppgaver. OM Gustav Eriksen satte sitt preg på logearbeidet helt fra starten av. Gjennom vel 35 år skulle han bli det samlende midtpunktet i logen. Store deler av tiden var han dessuten det faste bindeleddet mellom loge 2 Eidsvold og Storlogen.

³ Loge 2 Eidsvolds tilblivelse er også beskrevet i eget kapittel i boken. Gustav Eriksen er også gitt spesiell omtale.

Deretter fulgte møter hver uke. Logebrødrene deltok med stort personlig engasjement og samholdstanken forbundet med ”Eidsvold” som symbol, ble nøye fulgt opp. Kunngjøringar ble annonsert i dagsavisene. Førings av Frem-møteprotokoll startet i april 1914.

Gjeldende danske ”Lov for Loger” (den gangen betegnet ”Grunnlov for Underloger”) gjaldt også for de norske Odd Fellow logene. I logens møte 19. november 1913 ble brødrene enige om midlertidig å benytte loge 1 Norvegias særlover, men allerede i januar 1914 fikk en komité i oppdrag å utarbeide egne særlover. Loge 2 Eidsvolds særlover kom på plass i 1915, og disse ble gjeldende inntil den nye ”Lov for Loger” kom på plass under norsk jurisdiksjon i 1925.

Antall logebrødre var i starten for lite og oppgaven med rekruttering av nye medlemmer ble prioritert. Den første innvielsen fant sted allerede 14. januar 1914. Den gangen var kravet til å bli tatt opp som medlem at søkeren kunne fremlegge godkjent ”helbredsattest”⁴ og dokumentere god vandel. Det forekom at foreslåtte kandidater ikke ble tatt inn. Innvielser og gradspasseringer ble gjennomført på de fleste logemøtene og som regel kombinert med arbeidsmøter. Brødrene fikk etter hvert god øvelse i rituell arbeid og i gjennomføring av seremonier. Ritualene, som ble brukt den gangen, må ha vært enklere og seremoniene kortere enn hva logebrødrene er kjent med i dag.

Brødrene la stor vekt på god stemning og trivsel i logen. Loge 2 Eidsvolds Privatkomiteé så dagens lys i oktober 1914 med formål nettopp å sørge for hygge og underholdning på Ettermøtene, som besto av brodermåltid og sosialt samvær. Slik er det også fortsatt - 100 år senere.

Økonomi og trygghet 1

En sunn og god økonomi⁵ var nødvendig. Loge 2 Eidsvold la vekt på gradvis å bygge opp en liten formue og ”*tæring ble satt etter næring*”. Senere har det vist seg at logen alltid har vært i stand til å yte nødvendig økonomisk støtte, både til formål innen logen og Ordenen og dessuten til humanitære formål i samfunnet. Dette forteller klart om stor innsats og dyktighet fra brødrene. Beretning om økonomien ble lagt frem for logen hvert kvartal.

Det ble tidlig etablert tiltak med formål å gi økonomisk trygghet for logemedlemmene og deres familier. Forsikringer og spesielle fond ble etablert. I henhold til ”*lov for loger*” skulle alle logebrødre ha livsforsikring. Avtale ble gjort med forsikringsselskapet Andvake i 1914. Denne ordningen varte i tretten år men i 1928 ble den erstattet av Odd Fellow Begravelseskasse.

⁴ Eksempel på helbredsattest er gjengitt som Bilde 1 i kapitlet: Historiske dokumenter.

⁵ For å gi et bilde av loge 2 Eidsvolds og de andre Oslo logenes totale økonomiske innsats for Ordenen lokalt er det i et eget kapittel i boken gitt en oversikt med noen data for de 50 første årene.

Loge 2 Eidsvolds Skolefond så dagens lys i januar 1914. Hovedoppgaven for fondet var ”*at bistaa Odd Fellows enker og mindre bemidlede brødre ved dels at sætte deres børn i gode skoler, dels at holde dem i den skole, hvortil forældrene sendte dem, da forholdene var gunstige*”. Logens Enkefond ble opprettet på våren 1914 i den hensikt å kunne yte økonomisk støtte til enker etter døde logebrødre.

I 1917 ble så Eidsvolds Privatfond etablert for at logen skulle ha tilgjengelige midler til tiltak som ikke var lovpålagte, slik som støtte til Privatkomiteens eget arbeid og til forhold som krevet umiddelbar handling. Det siste krigsåret og like etter at krigen i Europa var over i 1918, opplevde folk flest tøffe tider. Tiltak som krevet økonomiske disposisjoner ble kjørt på ”sparebluss”. Det var mangel på kull og koks, og forbruket til oppvarming, lys og transportmidler ble redusert. Dette resulterte blant annet i at logelokalene ble varmet opp bare to dager i uken. Dessuten ble en planlagt reise av svenske brødre med tog fra Stockholm til Kristiania for å besøke norske loger, innstilt.

Lokalt samarbeid - Ordenslokale 1

Loge 2 Eidsvold benyttet fra starten av det samme logelokalet i Kristian Augusts gate 6 som Odd Fellow loge 1 Norvegia og de to eksisterende Rebekka logene i Kristiania, Sct.a Sunniva og Urania. Etter avtale stilte loge 1 Norvegia alt sitt utstyr til disposisjon for den nye logen. De to logene delte utgiftene. Etter hvert følte likevel loge 2 Eidsvold behov for å få sitt eget utstyr. Gjennom innsamlinger og flere private gaver fikk logen på høsten 1919 sitt eget logeutstyr komplett.

Det var et gjensidig godt forhold mellom logene Eidsvold og Norvegia, og det ble holdt flere felles møter, - blant annet felles minneløse. Dertil hadde de to logene sammenkomster der de tok opp saker av felles interesse, blant annet i forhold til Den danske Storlogen. Det må spesielt fremheves det gode personlige forholdet mellom OM Carl Sjøstedt i 1 Norvegia-og OM Gustav Eriksen. Det later det til å ha vært begrenset antall felles saker med de to Rebekkalogene. Unntakene var brødrenes passering av trinnene (gradene) i Rebekkalogen og samarbeid om sosialt / humanitært arbeid.

Humanitært arbeid - Foreninger 1

Logen drev sosialt og humanitært arbeid i lokalmiljøet. Allerede før jul i 1913 ble det lagt ut lister for frivillige bidrag til hjelp for fattige barnefamilier. Fem gutter ble ”kledd helt opp” og tre delvis i følge protokollen. Loge 2 Eidsvold etablerte et eget ”Bekledningsutvalg” for årvisst å samle inn penger til dette formålet. Fra den offentlige ”Fattigkassa” fikk logen oppgitt navn og adresse på familier som trengte hjelp. Juletreffest ble samme år for første gang arrangert i regi av loge 2 Eidsvold. Det skulle bli en god tradisjon med juletreffestene, som først ble brutt for få år tilbake. Logene samarbeidet i mange tilfelle om det sosiale arbeidet.

Eidsvoldbrødrene bidro kun med økonomisk støtte til sosiale og humanitære formål. Selv prioriterte de innadrettet arbeid, det vi i dag ville betegne som

”Styrkelse og ekspansjon”. Heldigvis hadde logebrødrene mange dyktige medhjelpere i sine koner. Disse deltok aktivt gjennom loge 2 Eidsvolds dameklubb (Lilleklubben)⁶ og senere Dameforeningen i tillegg. Det praktiske hjelpearbeidet ble i alt vesentlig grad nettopp utført av medlemmenes koner. Loge 2 Eidsvolds dameklubb arbeidet dessuten også med Skolefondet.

Betegnende for brødrenes iver var at det samtidig med oppstarten av arbeidet i logen, ble nedsatt et utvalg for å overveie hva logen kunne gjøre for tilreisende Odd Fellows til Kristiania i 1914 i forbindelse med 100-års jubileet for Riksforsamlingen på Eidsvold. Logens navn, Eidsvold, forpliktet og brødrene etablerte et assistansekontor for amerikanske Odd Fellows. Annonser ble satt inn i amerikanske aviser. Senere protokoller forteller ikke mer om tiltaket, og det ble tilsynelatende ingen stor suksess.

Etter hvert falt det naturlig for den unge loge 2 Eidsvold å slutte seg til foreningen som arbeidet med pleiehjemmet ”Veslehjemmet”. Foreningen ble startet opp av Odd Fellowloge 1 Norvegia og Rebekkaloge 1 Sct.a Sunniva allerede i 1912. Pleiehjemmet var blitt etablert etter mønster av tilsvarende hjem i Sverige for barn med medfødt syfilis. Arbeidet med Veslehjemmet var logenes viktigste utadvendte humanitære tiltak i Kristiania og dermed Ordenens mest markerte ansikt utad mot samfunnet. Den store anerkjennelsen som logene og Odd Fellow Ordenen fikk gjennom foreningen ”Veslehjemmet”s arbeid, kan kanskje best illustreres med mottatte brev og støttebidrag fra kongehuset og statsministeren.

Loge- og Ordensarbeid 2

Stor Sire Petrus Beyer utnevnte i 1914 den danske Storskattmester bror Chr. Hede (fra loge nr 4 Progres) til loge 2 Eidsvolds storrepresentant. I 1916 var Gustav Eriksen kvalifisert, og han ble da logens første egenutnevnte Storrepresentant. Han deltok på Den danske Storlogemøte i 1916.

Loge 2 Eidsvolds høye aktivitetsnivå og gode fremgang i startfasen bidro til å skape den sterke posisjonen som logen har hatt i alle årene senere. Mange fremtredende norske Odd Fellow medlemmer startet sitt medlemskap og fikk sin læreperiode i logen. Ordensmessige og administrative spørsmål ble jevnlig reist og behandlet. Brødrene tilstrebet å holde logen oppdatert og aktuell på forhold i Ordenen så vel som på forhold i samfunnet. Det manglet ikke på ulike oppfatninger, og diskusjonene i logen var til tider heftige. I 1915 opplevde en bror seg så forurettet etter en diskusjon at han tok til orde for å gå ut av loge 2 Eidsvold og forsøkte å danne en ny loge. Logebroren startet sågar undersøkelser for å finne

⁶ Et eget kapittel i boken omtaler damenes innsats for logen. I 1915 ble loge Eidsvolds dameklubb, dannet. Den arbeidet trofast arbeidet for logens trivsel. Av praktiske grunner var antall medlemmer begrenset. I 1927 ble en Dameforening opprettet med adgang for alle Eidsvoldsbrødrenes koner til å delta. Dameklubben fikk da betegnelsen ”Lilleklubben” som fortsatte sin virksomhet. De fleste av medlemmene av klubben ble dessuten med i den nye foreningen.

ut om grunnlaget for dette var til stede. OM, med god assistanse av Gustav Eriksen, maktet imidlertid sin oppgave med å lede diskusjonene og bidro dermed til at hensynet til fellesskapet og samhørigheten ble ivaretatt fremfor enkeltmedlemmers spesielle standpunkter og ønsker. Det forekom flere ganger på logemøter at brødre i etterhånd etter en hett ordskifte åpent beklaget sin dårlige fremtreden, når andre brødre hadde følt seg forurettet og gitt uttrykk for det.

Jørgen Christensen⁷ døde allerede i 1915. I følge samtidig logebror Bjarne Bertrand var det Christensen som allerede i 1911 lanserte ideen om å danne en ny sideordnet loge til loge 1 Norvegia. Begravelsen ble dekket av Begravelseskassen. Etter Jørgen Christensens eget ønske ble det den gangen søkt om å få benytte et Odd Fellow symbol på urnen. Det ble gitt tillatelse til dette av Stor Sire. Det er ikke klart hvilket symbol som ble brukt, men det er sannsynlig at det var De Tre Kjedeledd.

Regaliene fikk i 1917 den form som de siden har hatt. Dansk språk ble brukt i ritualene. Våren 1917 tok brødrene opp spørsmålet om å få ritualene på norsk. Utkast til ritualer ble laget av Samuel Johnson. Tekstene hadde først blitt prøvet ut i loge 1 Norvegia. Loge 2 Eidsvold var i noen grad også med på utprøvingen av tekstene, men først fra 1922 ble komplette norske tekster gjennomført brukt i logen.

Gustav Eriksen og flere av Eidsvoldsbrødrene var ofte på reise i forretningsøyemed. Ved slike anledninger oppsøkte brødrene loger i Sverige, i Danmark og i Tyskland. Fra møter og samtaler brakte de med seg kunnskap og erfaring tilbake til egen loge.

Dannelse av nye loger 1

Under reiser i Norge fortalte Eidsvoldsbrødrene om Odd Fellow Ordenen til bekjente og til forretningsforbindelser. På den måten kom de i kontakt med personer som viste interesse for Ordenen. Flere hilsmøter ble gjengitt på logemøtene og protokollert. Eidsvoldsbrødrene opprettholdt kontakten med disse frem mot dannelser av nye loger på deres hjemsteder.

Gustav Eriksen refererte fra Storlogemøtet i København i 1916 der de to norske Odd Fellow logene var blitt oppfordret til å arbeide sammen om etablering av nye loger i Norge og for å forberede en uavhengig storloge her i landet. Odd Fellow brødrene i Norge hadde i høy grad ønske om at Ordenen måtte få utbredelse i landet. Det hadde sine ulemper å være fire små loger (to Odd Fellow og to Rebekka loger) i et for Ordenen nytt land med relativ lang avstand til Stor Sire og Storlogen i København. I følge protokollene var Stor Sire Petrus Beyer og

⁷ Flere av de samtidige brødrene har pekt ut Jørgen Christensens som "hjernen" bak ideen og det første uformelle forslaget om å dele loge 1 Norvegia i 1911. Christensen var tatt opp i Odd Fellow Ordenen i USA. Hans opplevelse og erfaring derfra preget flere av argumentene for dannelsen av en ny loge. Bredere omtale finnes i kapittelet om Loge 2 Eidsvolds Tilblivelse.

hele Den Danske Storloge pådrivere og gode støttespillere i arbeidet, og dette må anses som en anerkjennelse til logene fra dette holdet etter den famlende starten i Norge.

Loge 2 Eidsvolds aktive medvirkning til ekspansjonen av Odd Fellow Ordenen i Norge må berømmes. De mer formelle fremstøtene startet med at to brødre fra hver av logene Norvegia og Eidsvold i november 1916 reiste til Trondheim for å holde foredrag. Besøk til andre byer fulgte. I mange tilfeller var Samuel Johnson den naturlige frontfigur, når brødrene holdt informasjonsmøter og foredrag om Odd Fellow Ordenen. Broderforeninger ble så på bakgrunn av foredrag, informasjonsmøter og innvielser dannet i Trondheim, i Bergen og i Stavanger. Logene Norvegia og Eidsvold samarbeidet om innvielser og gradpasseringer slik at det nødvendige antall medlemmer for å danne nye loger kunne bli oppfylt. Seremoniene foregikk delvis i de respektive byene og delvis i Kristiania. I januar 1918 var tiden moden for logedannelser, og den danske Stor Sire Petrus Beyer sammen med danske Storembetsmenn reiste så rundt og instituerte følgende loger i nevnte rekkefølge på grunn av reiseopplegget: loge 5 Vesterlen i Stavanger, loge. 4 De Syv Fjelde i Bergen og loge 3 Eystein i Trondheim. Ved alle disse høytidelige og for Norge banebrytende anledningene deltok embetsmenn og brødre fra loge 2 Eidsvold.

Da Samuel Johnson i 1918 ble utnevnt til Distrikts Deputert Stor Sire (DDSS) for Norge ble arbeidet med dannelsen av nye loger noe enklere. Samuel Johnsen reiste selv også mye omkring sammen med brødre fra de to Kristianialogene, holdt foredrag og bidro til at nye medlemmer ble innviet i Ordenen. Loge 2 Eidsvold holdt spesielle logemøter i helgene sommeren 1919 for å utføre gradarbeid tilpasset tilreisende medlemmer fra flere Broderforeninger. De tilreisende brødrene ble etter avtale fordelt mellom logene Norvegia og Eidsvold. Nye loger ble deretter stiftet i Kristiansund N, Ålesund og Haugesund høsten 1919, og dessuten i Stavanger - på nytt - våren 1920. Også ved disse anledningene deltok embetsmenn og brødre fra loge 2 Eidsvold.

Den tredje logen i Kristiania, loge 10 St. Hallvard, ble instituert 15. mai 1920. Pådriver og UM i loge 2 Eidsvold Carl Severin Habberstad ble valgt til OM i den nye logen. 15 andre Eidsvoldbrødre fikk også avgangskort og ble med på dannelsen av loge 10 St. Hallvard.

Loge- og Ordensarbeid 3

Den norske leirforeningen ble stiftet i oktober 1917. Året etter forelå det også et konkret forslag om å opprette egen Storloge for Norge. Logene ble bedt om å si sin mening om saken, og dessuten ble de bedt om å bekrefte om de ville ta sine deler av ekstrakostnadene. En av begrunnelsene for egen Storloge var at man da kunne begrense alle de dispensasjonene som var blitt gitt for innvielser og gradpasseringer i forbindelse med dannelsen av de første logene utenfor Kristiania,

av noen betegnet som ”rene anstaltmakeri”, sammenlignet hva logebrødre er fortrolige med i dag.

Gustav Eriksen gikk på ny inn som OM i en termin på ett år i 1919. Uten å tape interessen for samarbeid med andre loger og dannelse av nye loger rundt i landet, arbeidet han iherdig for å styrke logen innad. Det ble jevnlig holdt instruksjonsforedrag og prøver på gradarbeidene. Sommeren 1919 tok som tidligere nevnt ikke logen ferie. Denne store innsatsen i sommerhalvåret kostet åpenbart. I august samme år måtte to ordinære møter avlyses fordi bare henholdsvis 6 og 7 medlemmer møtte opp. Noe familieliv og noen feriedager i løpet av sommeren måtte brødrene prioritere.

På slutten av 1918 mottok noen av brødrene innkallelse til opptak i leir Valdemar i København. Det fremkom en del kritikk knyttet til innkallelsen, idet noen oppfattet utvelgelsen som tilfeldig. Dette og flere andre spørsmål ble tatt opp i eget møte for å ”lufte ut” en miss-stemming i logen. Brødrene kom på møtet frem til enighet i forholdet til leiren. Samholdet i logen besto sin prøve nok en gang. Protokollen forteller at *”Eidsvoldsbrødrene følte at de kom styrket ut fra møtet”*, som forøvrig ble ledet av Gustav Eriksen.

Humanitært arbeid - Foreninger 2

Arbeidet med foreningen ”Veslehjemmet”⁸ ble et eventyr. Det ble holdt flere store innsamlinger og basarer hvor pengene delvis gikk til driften av Veslehjemmet og delvis til et fond for kjøp av eiendom og oppføring av en ny bygning. Eiendommen i Geitmyrsveien 67 ble kjøpt i 1917. En stor basar i 1919 innbrakte over 80 000 kr. Formann i basarkomiteen den gangen var logens skattmester Carl Severin Habberstad (senere OM i loge 10 St. Hallvard). I løpet av neste tiårs periode ble store midler samlet inn, og foreningen kunne endelig få realisert sitt ønske om nybygg i 1931.

I en brevveksling med sykehusdirektøren i Kristiania i 1919 fremgår det at medlemmer av Rebekka og Odd Fellow logene hjalp til under influensaepidemien (Spanskesyken) vinteren 1918-1919. Størst innsats gjorde logesøstrene ved å stille opp som frivillige hjelpepleiere. Sykdommen begrenset oppmøtene i logen i en periode, men Redaksjonskomiteen kjenner ikke til om noen av brødrene i loge 2 Eidsvold døde på grunn av sykdommen.

Etter første verdenskrig kom det i Norge i gang et viktig og for mange brødre et stort hjelpearbeid for ”Wienerbarn”⁹. Odd Fellow logene engasjerte seg i dette.

⁸ Foreningen ”Veslehjemmet” er gitt egen omtale under beskrivelsen av Humanitært arbeid i eget kapittel.

⁹ Både første og andre verdenskrig medførte nederlag for Østerrike. Det fikk enorme konsekvenser for landets befolkning. Sult og nød preget spesielt den østerrikske hovedstad og det rammet barna der veldig hardt. I pressen fikk disse tilnavnet ”Wienerbarna”.

Flere barn kom til Kristiania og fikk opphold i blant annet Eidsvoldsbrødres private hjem. Det fortelles at båndene som den gangen ble knyttet, varte i mange år.

Lokalt samarbeid - Trygghet 2

Det fremkom i de norske Odd Fellow- og Rebekka logene et nærliggende ønske om å kunne hjelpe eldre medlemmer. En anonym gave fra en bror ga støtet til Loge 2 Eidsvolds Alderdomsfond, som ble opprettet i desember 1919. Formålet var å gi økonomisk trygghet til brødre som selv ikke klarte å ivareta sitt forsørgeransvar eller dekke faste utgifter på grunn av høy alder og dermed begrenset inntektsevne.

Som tidligere fortalt hadde Odd Fellow logene i Kristiania utstrakt samarbeid, - også utenom logemøtene. En gruppe brødre stiftet i 1919 Odd Fellow Sangforening. Initiativtaker var Gustav Heramb¹⁰, som fikk med seg blant annet Fritz Nagell¹¹, begge fra loge 2 Eidsvold. Gjennom et par års tid hadde noen loddet stemningen for sangkor. Det er sannsynlig at besøket av et svensk Odd Fellow kor ble den store inspirasjonen til at det norske koret ble opprettet. Sangforeningen representerte et nytt innslag for logene og de sangglade brødrene bidro i årene deretter med underholdning ved mange anledninger. Korets første opptreden var i loge 2 Eidsvold.

Loge- og Ordensarbeid 4

Leir 1 Norge ble stiftet 2. november 1919 med Gustav Eriksen som den første Hovedpatriark (HP) i Norge.

”*Den Uavhengige Norske Storloge*” ble instituert den 7. august 1920 med Samuel Johnson som Stor Sire, Gustav Eriksen som Deputert Stor Sire (DSS), Carl Severin Habberstad som Stor Sekretær og Johan Haavaldsen som Stor Skattmester. J. I. Jenssen ble valgt til loge 2 Eidsvolds Storrepresentant i 1920, - et tillitsverv han for øvrig hadde helt frem til 1938.

Kontakt med loger 1

Noen Eidsvoldsbrødre hadde allerede fra 1914 besøkt loger i utlandet. Samuel Johnson tok dessuten fra 1915 initiativet til at brødre fra logene Norvegia og Eidsvold kunne avlegge fellesbesøk til loger i Stockholm og i København.

Selv om brødrene i logen en stund hadde planlagt egne logebesøk og mange hadde deltatt på turene som ble initiert av Samuel Johnson, var det først på høsten 1919 at flere Eidsvoldbrødre i samlet flokk avla offisielt besøk til og fra en svensk loge. Først fikk loge 2 Eidsvold besøk fra loge 6 Holmia i Stockholm og deretter fulgte besøk fra loge 29 Fidelitas i Arvika. Dette var nok besøk som var åpne for

¹⁰ Både Gustav Heramb og Fritz Nagell fikk avgangskort og ble med på dannelsen av loge 10 St. Hallvard i 1920.

begge Odd Fellow logene, som det fremgår av brev fra loge Fidelitas. Brødrene fra loge 2 Eidsvold dro senere på gjensitt til Stockholm. Dette ble starten på mangeårig kontakt og samarbeid med svenske og danske loger¹¹.

*Norsk Odd Fellow Blad*¹² ”Stikka”

Som nevnt ble kunngjøringer av møter fra starten av annonsert i dagsavisene. Noe informasjon og referater fra enkelte hendelser ble dessuten publisert i det danske Odd Fellow tidsskriftet ”Haand og Hjerte”. Først i 1923 ble Norsk Odd Fellow Blad startet opp. Bladet var fra starten av et privat foretak og hovedsakelig et talerør for Stor Sire. Etter et par år ble avisen overtatt av Storlogen. I tillegg til innlegg fra Stor Sire og Storlogen kom det etter hvert mange interessante kronikker og debattinnlegg. Innholdet varierte fra interne problemstillinger i Ordenen til samfunnsaktuelle spørsmål, historiske oppsummeringer og undring over hva fremtiden kunne bringe. Bortsett fra annonseringer var avisstoff fra de enkelte logene mer tilfeldig.

Etter mønster av en håndskrevet avis i loge 1 Norvegia forsøkte også loge 2 Eidsvold seg med egen avis, ”Stikka”, i 1931. Dette er nevnt bare et sted i protokollene. Redaksjonskomiteen antar derfor at avisen ikke ble noen suksess og at utgivelsen ble begrenset til høyst noen få utgaver.

¹¹ Kontakt med andre loger i perioden 1913-2013 er også omtalt i eget kapittel.

¹² Samtlige årganger blir i disse dager gjort tilgjengelig i digitalt format på: www.oddfellow.no

NORSK ODD-FELLOW BLAD

Nr. 1 (Prøveår.) 1. Aarg.

Utgitt av Den norske Storkloge (L.O.O.F.)

1ste April 1923

Utgitt med et 8sided nummer den første i hvert maaned. Abonnementprisen er kr. 5.00 pr. aar. Annonseprisen er for en rute kr. 10.00 pr. gang og kr. 100.00 pr. aar. — Samvel annonser som artikler og annonser ikke indsendes under den 20de i hvert maaned.

THOMAS WILDEY^{*)}

1782--1861

For livets herre som timer kun
aartusinder er at regne;
et sekels virke som løv i lund
paa tidernes vang skal segne.
Dog gav vor Gud, at gode ord
kan evig gjenlyd sende
og ydmygt offer sætte spor
til slægtens dages ende.

For vinden spredt er templets skat,
i grus dets høje tinder;
men gennem tyve seklers nat
staar enkens skjærv og skinner.
Og varsom lyd af Wildeys frim
ved sygdoms leie toner
idag som klokker, der kalder ind
Odd Fellows millioner.

At slægten bliver god og stærk
ved hvermands kamp og seier,
er maalet for vor ordens værk
og tempelplanen, vi eier.

Engang staar herligt templet reist,
om tusind aar kan hænde,
og paa dets tind vort banner heist,
da har vort dagværk ende.

^{*)} Til nedenstaaende sang er melodien sat av br. Fotsberg.

Faksimile av det første prøvenummeret

Spesielle møter 1

Det nordiske Odd Fellow møtet i Gøteborg, sommeren 1923, ble en av årets store begivenheter. Samtlige Stor Sirer, med Sovereign Grand Master Eastin i spissen, deltok. Fra loge 2 Eidsvold var flere brødre med. På dette møtet ble det også holdt en Stor Sire konferanse. Denne vedtok den første felles verdensbeslutning i Odd Fellow Ordenen, — ”*en proklamasjon til Ordensenheterne om å hjelpe de nødlidende tyske Odd Fellow brødrene*”. Dette resulterte i innsamling av penger blant logene i Norge.

Etter møtet i Gøteborg fulgte Sovereign Grand Master Eastin (USA), Stor Sire Yssel de Schepper (Tyskland) og Storrepresentant Emmins (USA) med til Kristiania. De prominente herrere deltok på et møte i loge 2 Eidsvold, hvor det ble holdt innvielse. Gjestene ga uttrykk for stor tilfredshet med gjennomføringen av seremonien.

Det ble mye feiring i 1923. Ordenen hadde hatt fotfeste i Norge i 25 år. Loge 1 Norvegia markerte sine 15 første år og vår egen loge sine første 10 år. Loge 2 Eidsvold ga ut en kortfattet beretning i denne anledning med bilder av alle medlemmene. Tre brødre var i mellomtiden døde og 16 hadde gått over til loge 10 St. Hallvard. Blant logens medlemmer var det 11 gullmeder, og populært ble loge 2 Eidsvold betegnet som ”*Gullsmedlogen*”.

Loge- og Ordensarbeid 5

Det andre Storlogemøte i Norge ble holdt i Oslo i 1924. Loge 2 Eidsvold var sterkt interessert i å få klarlagt Rebekkalogenes stilling i Ordenen og fremmet egen sak om dette. Logen oppfordret Storlogen om ”*å ta stilling til utskillelse av Rebekkainstitusjonen under egen ledelse, og til at en bror ikke skulle behøve å gå inn i en Rebekkaloge og få trinnene (gradene) der for å kunne bli Storrepresentant for egen loge*”. Vi vet at denne ordningen senere ble endret slik at en vordende Storrepresentant ikke behøvde å være medlem av en Rebekkaloge, men trinnene (gradene) måtte han ha. Det kan videre også nevnes at det var først i forbindelse med Storlogemøtet i 1982, altså 58 år senere, at det ble besluttet å fravike kravet om at en Storrepresentant fra en Odd Fellow loge skulle ha Rebekka-trinnene.

Økonomi og trygghet - Ordenslokaler - Gaver 2

Etter en del uklare retningslinjer om styring av økonomien og disponeringen av pengene i de forskjellige fondene vedtok logen i 1925 en plan – ”*Finansforvaltningen*” – som skulle supplere det som var bestemt i lovene. Logens økonomi ble da samlet under Finansnevnden.

Det var tidligere blitt gitt flere gaver til logen, blant annet for å få logeutstyret komplett og for å lette arbeidet med matlaging og servering. Loge 2 Eidsvold fikk i 1924 noen spesielle gaver, blant annet en stor punsjbolle, gitt av gullsmed Olav Frithjof Hjortdahl samt to store kandelabre. I april 1925 mottok

loge 2 Eidsvold en ærverdige gammel bibel¹³, Fredrik den annens danske bibel fra 1589. Bibelen ble gitt som gave av logebrødrene Christian Sand, Olaf Bakke og Edgar Otterbech. Logen mottok gjennom årene dessuten flere gaver fra Dameklubben og senere også fra Dameforeningen.

Behovet for mere hensiktsmessige lokaler ble tatt opp i 1925. Det manglet arbeidsplass for sekretærene, for utvalgene og for andre som måtte gjøre en innsats utenfor logemøtene. Styret i Kr. Augustsgt. 6 A/S ordnet det slik at man i 1926 fikk utvidet adgang til lokaler. Det første arrangementet i de nye lokalene ble utdeling av 25 års veteranjuvel¹⁴ til Gustav Eriksen. Han ble den første bror i loge 2 Eidsvold som mottok veteranjuvel. Under festligheten ble også et portrett av Gustav Eriksen avduket. Ved samme anledning ble dessuten Paul Eriksen, sønn av Gustav Eriksen, innviet med sin far som fadder.

Tanker om et Aldershjem for medlemmer av Rebekka logene og Odd Fellow logene hadde meldt seg allerede i 1919. Men det ble tidlig klart, at ingen enkelt loge kunne make å bygge et Odd Fellow Aldershjem alene. Det ble derfor dannet en felleskomité i 1926 av Odd Fellow- og Rebekka logene i Oslo. Tiltaket ble livlig diskutert. Loge 2 Eidsvold ga etter nøye vurdering sitt samtykke til å etablere et fond med mål om å bygge et aldershjem.

Dannelse av nye loger 2

Etter opprettelse av en norsk Storloge ble arbeidet med å danne nye loger ledet av Storlogen. Stor Sire reiste også selv rundt og holdt foredrag og bidro til opprettelse av broderforeninger. De erfarne logene Norvegia og Eidsvold ble imidlertid trukket aktivt med i dette arbeidet, og begge logene tok del i innvielser, gradspasseringer, instruksjon og opplæring for å hjelpe de nye logene til å komme i gang og fungere selvstendig. I årene som fulgte, medvirket loge 2 Eidsvold til dannelsen av og/eller var til stede ved etableringen av de fleste nye loger i Sør Norge og ved noen i Nordland og Troms.

Den fjerde Odd Fellow logen i hovedstaden ble stiftet i 1936. Tyve Eidsvoldsbrødre mottok avgangskort for å starte opp loge 20 Fridtjof Nansen. Blant disse var Harald Østreng som ble OM i den nye logen og senere Stor Sire, Carl Fuglesang som ble UM og dessuten Olaf Hallan¹⁵ som også skulle bli Stor Sire. Det å miste så mange interesserte og spesielt aktive brødre var naturligvis merkbart. Siden alle var enige om at etableringen var til Ordenens beste, skjedde imidlertid alt i *”byggelige og broderlige former”*.

¹³ Bibelen finnes, så vidt red. kom. vet, i bare tre eksemplarer i privat eie her i landet. De to andre befinner seg i Frogner kirke og i Atnaosen kapell.

¹⁴ Gustav Eriksen ble innviet i den danske Loge 28 Hafnia allerede i 1901.

¹⁵ Carl Fuglesang og Olaf Hallan ble dessuten med på etableringen av enda en ny loge i 1949 - Loge 29 Drofnum. Ved den anledningen var begge blant chartermedlemmene.

Kontakt med andre loger 2

Loge 2 Eidsvold beholdt kontakten med flere av de norske logene, som logen hadde bidratt til dannelsen av. Mange gjensidige besøk fant sted i hele mellomkrigstiden.

Odd Fellow loger fra Sverige og Norge møttes på de såkalte "Vikenstevner" i perioden 1926-1937. Disse stevnene, fem i alt, fant sted hos loge 63 Viking i Strømstad i 1926, loge 12 Kongsten i Fredrikstad i 1929, hos loge 47 Gullmarn i Lysekil i 1931, i Oslo i 1934 og hos loge 37 Pontus Wikner i Uddevalla i 1937. Hele 140 norske logebrødre oppgis å ha deltatt på det største av "Vikenstevnene", som ble holdt i Lysekil i anledning av loge 47 Gullmarns 20 års feiring.

I kjølvannet av de vellykkete Vikenstevnene, snakket så noen utvalgte brødre i norske, svenske og danske loger i 1937 om mulighetene for et tettere samarbeid. Det deltok seks brødre fra hvert land og OM Harald Johansen deltok på vegne av loge 2 Eidsvold. Gruppen forsøkte å få til en Odd Fellow kongress allerede i 1938, men arrangementet måtte dessverre avlyses. Gruppen fant heller ingen ny anledning til et slikt arrangement før krigen nådde Danmark og Norge.

Loge- og Ordensarbeid 6

19. april 1933 meddelte den tyske Stor Sire at "Den uavhengige tyske Storloge" var besluttet oppløst etter pålegg fra rådende myndigheter under Hitler. Det som skjedde i Europa i årene deretter medførte stor usikkerhet og satte sitt preg på det internasjonale samarbeidet, også innenfor Odd Fellow Ordenen i Norden. Det ble fra øverste hold i Ordenen oppfordret til godt samhold blant Odd Fellow brødre på tvers av landegrensene og til å støtte hverandre.

Stor Sire Samuel Johnson var blitt merkbart redusert på grunn av sykdom fra 1926 og han døde i 1928 i forkant av Storlogemøtet. Gustav Eriksen ble valgt til Stor Sire på dette Storlogemøtet. Dette valget var i tråd med hva Samuel Johnson på forhånd hadde ytret ønske om. Stor Sire Gustav Eriksen ble senere gjenvalgt og hadde dette høye embetet frem til 1936.

Johan Middelthon (loge 1 Norvegia) ble i 1936 valgt til ny Stor Sire etter Gustav Eriksen, som frasa seg gjenvalg.

Humanitært arbeid - Foreninger 3

Fra logen var spesielt Christian Sand sterkt engasjert i sosialt og humanitært arbeid. "Vinterstuebevegelsen" ble etablert i Norge i 1929 etter mønster av den danske institusjon "*Ensomme gamles værn*", som drev de såkalte "Vinterstuer" i København. Leir 1 Norge ved HP Olaf Hallan koordinerte den nye aktiviteten for Oslologene. Hensikten med tiltaket var "*å lage en hyggestund for eldre mennesker, som en adspredelse fra deres daglige trivielle liv*". Alle logene støttet opp økonomisk, men fra starten var det bare Rebekka logene som var aktive med på

samværene. Odd Fellow logene satte i gang egne samvær for eldre ensomme menn fra 1938. Det ble etablert en forening¹⁶ av Oslo logene. Deltagelse i foreningens arbeid ble sett på som en anledning til praktisere det å være Odd Fellows.

Foreningen Veslehjemmet arbeidet fortsatt med pleiehjemmet. Foreningen så et behov for en avveksling for barna på hjemmet. Bjerkodden ved Harestuvannet ble kjøpt inn i 1934 slik at barna kunne få sommeropphold der. Den medisinske utviklingen førte til at færre barn etter hvert hadde behov for slik behandling som pleiehjemmet tilbød. Tiltaket nærmet seg en slutfase sett fra Rebekka og Odd Fellow logenes side.

Salget av Veslehjemmet i 1936 til Oslo kommune ga grunnlaget for foreningen "Veslehjemmets midler" som skulle bli en viktig finansieringskilde for flere tiltak.

I 1940 ble midlene overtatt av foreningen "Veslehjemmet - De ensommes Venner". Bjerkodden ble beholdt da Veslehjemmet ble solgt. På sommeren ble Bjerkodden fra 1937 brukt til korte opphold for Vinterstuenes gjester.

Ordenslokaler og Ordenshus - Gaver - 3

Eget hus hadde i mange år vært et sterkt ønske for Odd Fellow medlemmene i Oslo. Kjøp av "Bestefarstomten"¹⁷ ble starten på et helt spesielt byggeprosjekt¹⁸ som skulle gi Oslogene et etterlengtet Ordenshus. Utfordringene med finansieringen av dette store prosjektet og fremdriften var hele tiden et sentralt tema under brødrenes møter og diskusjoner på begynnelsen av 1930 årene. Den 17. februar 1934 sto imidlertid nybygget ferdig, og Oslo logene fikk dermed tidsmessige lokaler i eget bygg. Dertil rommet bygget relativt store arealer til utleie. De nye ordenslokalene ble innviet under ledelse av Stor Sire Gustav Eriksen. Storembetsmennene fikk også tilhold i denne bygningen som skulle bli Ordenens stamhus og "storstue" i Norge. Dette er fortsatt situasjonen i 2013.

De nye logelokalene hadde behov for mer utstyr og møbler, og en del av dette ble gitt som gaver. Blant annet ga Loge 2 Eidsvolds Dameforening et orgel til bruk i den store logesalen og Eidsvoldbror Moritz Glott besørget møbleringen av en salong, som fikk betegnelsen "Glott-rommet".

Spesielle møter 2

Den suverene Storloges sjef, Sovereign Grand Master Joseph Powley, besøkte i 1931 Oslo. Han overvar i den anledning også et møte i loge 2 Eidsvold.

¹⁶ Arbeidet til den norske Foreningen "Vinterstuene - De ensommes Venner" fra 1929 og senere "Odd Fellows Venner Oslo" til 2013 er omtalt i eget avsnitt i boken.

¹⁷ Bestefarstomten som i dag er grunnen som bygningen Stortingsgt. 28 ble reist på.

¹⁸ En nærmere omtale av "entreprenørskapet" som logene viste og en spesiell omtale av Ordenshuset Stortingsgt 28 er gitt i eget kapittel.

Den 15. november 1938 var loge 2 Eidsvold 25 år. OM var Harald Johansen. Til jubileet laget Fritz Nagell en kantate som er gjengitt annet sted i boken. Ved jubileet kunne brødrene summere opp status og det ble laget en fyldig beretning. Fru Anna Hole overrakte en gave bestående av to fem-armede lysestaker, en stor og to mindre jardinierer og to blomsterbegre. Eks Stor Sire Gustav Eriksen skjenket et veggmaleri som også i dag utgjør endeveggen i lobby A. Loge 2 Eidsvolds dameforening ga to sølv lysestaker og tre blomsterbegre.

Per Roms fondmaleri i lobbyen. Dette viser perspektivet utover mot Piperviken og Oslofjorden.

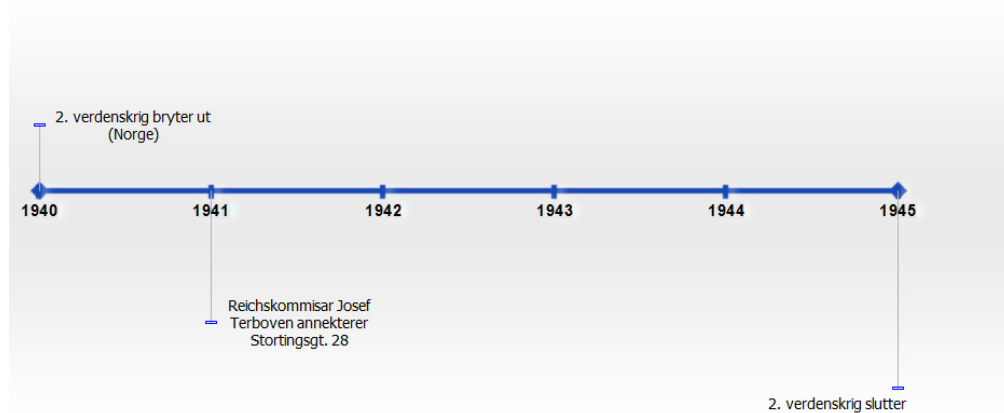
Loge- og Ordensarbeid 7

Allerede ved installasjonen av logens nye embetsmenn i januar 1939, fikk brødrene forvarsel om kommende vanskelige tider for vår Orden. Stor Sire Johan Middelthon opplyste da at Odd Fellow Ordenen i flere land var blitt tvunget til å innstille sin virksomhet.

Ordinært logemøte nr. 1000 ble holdt 24.januar 1940, og dette ble markert med et lite tilbakeblikk. Det ble spesielt rettet takk til de som hadde vært aktivt med helt fra starten av.

FORENINGSPERIODEN 1940 - 1945

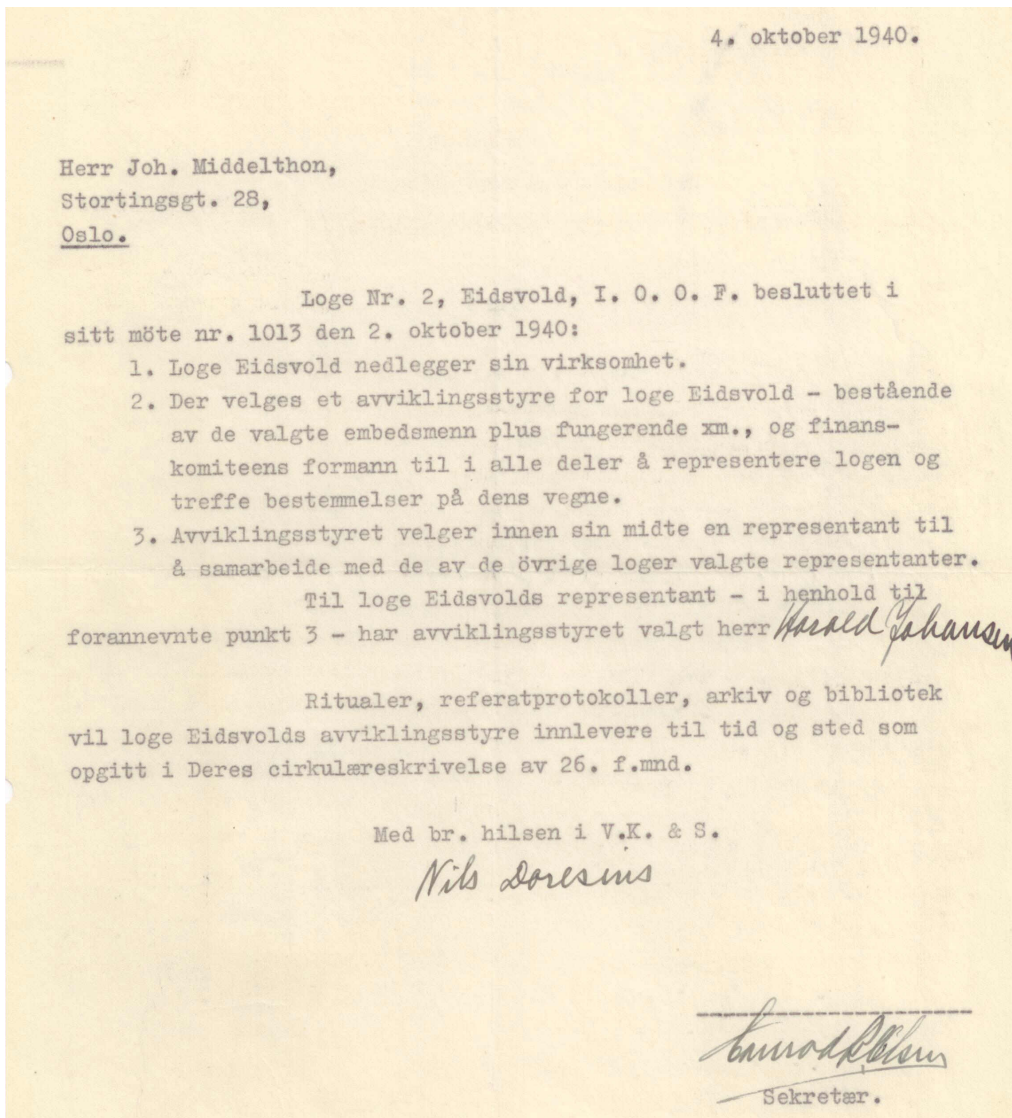
Loge- og Ordensarbeid i starten av okkupasjonstiden 8

Ved det tyske overfallet på Norge den 9. april 1940 ante nok mange hvordan det ville gå med Odd Fellow Ordenen i Norge. Til å begynne med stilte riktignok nazistene seg velvillige til Ordenen i vårt land. Loge 2 Eidsvold tillot seg å bevilge pengestøtte til krigsskadede Ordensbrødre i Norge. Tidlig på sommeren 1940 hadde tyskerne forlangt å få en utførlig skriftlig redegjørelse for Ordenens organisasjon og formål. Deretter hadde tyskerne i august uttalt at Odd Fellow-logene fortsatt kunne få arbeide. Etter hvert ble imidlertid tonen skjerpet. Grunnen til den endrede stillingen skyldes antagelig den indre politiske utviklingen omkring 25. september 1940, da Nasjonal Samling reelt overtok mye av styringen i landet.

Det kom en kategorisk ordre fra tyskerne om at Ordenen ville bli oppløst og dens midler beslaglagt, hvis Ordenen ikke innen en viss frist gikk til frivillig oppløsning. Stor Sire Johan Middelthon sto da overfor valget om en frivillig innstilling av arbeidet, eller tvangsoppløsning og konfiskasjon. Klokkelig nok valgte han det første, og meddelte følgende til alle landets loger i et brev datert den 26. september 1940: *”Odd Fellow Ordenen i Norge skal opphøre sin virksomhet innen 25. oktober 1940. Hvis Leiren og logene innen den tid leverer ritualer, referatprotokoller, arkiv og bibliotek, kan de forskjellige institusjoner fritt disponere sine midler.”*

Ved denne fremgangsmåte, ble det ikke snakk om noen formell oppløsning av logene og Ordenen og heller ikke inndragelse av fribrev. En del årsberetninger og regnskaper ble brent høsten 1940. Ritualer og andre arkivsaker som loge 2

Eidsvold var i besittelse av ble, som ved skjebnens tilskikkelse, aldri hentet av tyskerne. Den 2. oktober 1940 nedla så loge 2 Eidsvold sin virksomhet.

Brødrene beholdt troen på at landet og dermed Orden, skulle få oppleve friheten igjen. Få tenkte vel likevel da, at ventetiden skulle bli fem lange triste år.

Logenes formue ble stykket opp i obligasjoner á kr 650,- i A/S Stortingsgaten 28 i Oslo og levert ut til hver av de aktive medlemmene. En del ritualer, regnskapsbøker, arkivsaker og en hel del utstyr, som tilhørte loge 2 Eidsvold, ble pakket i store kasser. Christian Sand tok seg av de store kassene og lagret dem i sin fabrikk på Skøyen. Det skulle vise seg at de der lå trygt, - for utenfor gikk tyske

soldater på vakt natt og dag. Noe utstyr, bilder og sølvtøy ble dessuten fordelt til logebrødrene for privat oppbevaring.

Lokalene i Stortingsgt 28 ble tatt i bruk av tyskerne fra mai 1941.

Uavhengig forening med økonomisk formål

Den 22. oktober 1940 ble det dannet en forening uavhengig av Odd Fellow Ordenen for å "redde" de pengene, som logene og storlogen rådde over, fra okkupasjonsmakten. Foreningen fikk navnet "Veslehjemmet - De ensommes Venner". For å gi foreningen en "dekkidentitet" og en akseptabel "legitimitet" ble det etablert samarbeid med Indremisjonen. Gustav Marthinsen fra Indremisjonen ble valgt til formann i foreningen. I styret satt forøvrig kjente personer med tilknytning til "logene" i Oslo. Denne foreningen overtok og bestyrte det som har blitt betegnet som "Veslehjemmets midler" og den fikk dessuten tilført mindre beløp fra logene og fra Storlogen.

Uavhengig Venneforening

Under krigen var målet for Odd Fellow medlemmene kort og godt å holde sammen og håpe på at landet snart skulle bli fritt igjen. Den altoverveiende del av brødrene betraktet seg fremdeles som medlemmer av loge 2 Eidsvold og Odd Fellow Ordenen.

Tilsvarende utfordring som foreningen "Veslehjemmet - De ensommes Venner" fikk også Odd Fellow Sangforening da Odd Fellow Ordenen ble forbudt av tyskerne. På generalforsamlingen 15. november 1940 ble sangforeningens lover endret slik at Odd Fellow navnet ble fjernet. Det nye navnet ble: "Sangforeningen av 1919" og denne foreningen skulle bli aktiv gjennom hele andre verdenskrig.

På samme møte, som Sangforeningen skiftet navn, ble det besluttet å opprette en bridgeklubb i foreningen. Som det sies i Sangforeningens egen 25 årsberetning fra 1944: "*Sang og bridge ble et brukbart og høvelig fortsettelsesgrunnlag for foreningen. Dertil var det rom for passive medlemmer som verken sang eller spilte bridge*". Foreningen fikk relativt stor tilslutning og på slutten av 1940 var det vel 100 medlemmer. Mange Eidsvoldsbrødre var blant disse.

Bak nedrullede blindingsgardiner gikk livet i Sangforeningen sin jevne gang med ukentlige sangøvelser. De leide logenes gamle lokaler i Kristian Augustsgt. 6. En kveld i måneden var avsatt til bridgeturning. Vintrene var kalde, brenselssituasjonen var ille og lokalene var vanskelig å få varme. Det beskrives at sangerne fikk "*skjelvetoner*" og bridgespillerne "*neglesprett*". Samværene ble hevet ca. kl 23 av hensyn til trikkenes rutetider, da de fleste var avhengig av trikk som fremkomstmiddel.

Formenn i sangforeningen i denne tid var Harald Østreng (loge 20 Fridtjof Nansen) og Fritz Nagell (loge 10 St. Hallvard). Begge ble i sin tid innviet i loge 2 Eidsvold. Frans O. Hellberg var dirigent for sangerne og Reidar Andersen var leder av bridgen i denne perioden. De to siste var Eidsvoldsbrødre. En spesiell takk ble etter krigen gitt til Harald Østreng, som i egenskap av formann, loste foreningen gjennom datidens ”farlige skjærgård” slik at foreningen slapp unna uten ulemper av noen art. Et alminnelig forbud i 1942 mot dans i offentlige lokaler begrenset festligheter sammen med damer. Matsituasjonen var også vanskelig. På møteinnkallelse sto det i anledning bevertning: ”Brødkort og fettkort må medbringes”.

Hva ”Sangforeningen av 1919” betød for de enkelte medlemmene i krigens mørketid kan vanskelig vurderes høyt nok. Samværet ga tross alt inspirasjon og nytt mot til å holde ut med okkupasjonstidens bekymringer. For mange var dette samværet ukens store begivenhet, da de kunne møtes med sine mange kjære venner og få snakke ut om det som lå dem på hjertet.

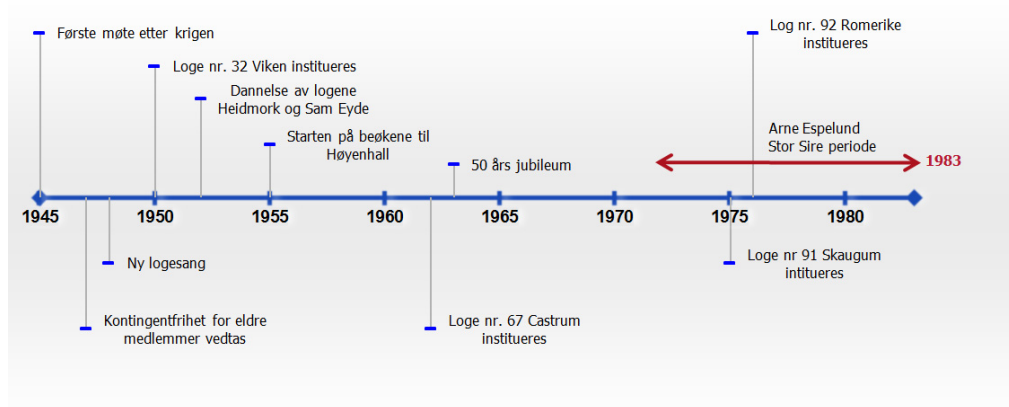
Humanitært arbeid 4

Christian Sand opplyste på et logemøte etter krigen at Logens sosiale arbeid ikke hadde vært innstilt under krigen. Foreningen ”Vinterstuene” fortsatte sitt humanitære arbeid gjennom krigsårene med støtte fra foreningen ”Veslehjemmet – De ensommes Venner”. Dette er nærmere omtalt i kapitlet om Sosialt og humanitært arbeid.

Renter av ”sparepengene” i foreningen ”Veslehjemmet – De ensommes Venner” ble disponert til veldedige formål. Noe ble brukt til å skaffe medisiner til gode nordmenn på Grini. Spesielt fremhevet Christian Sand at noe også var blitt brukt til å skaffe ”trengende barn” et opphold i en barneleir på Sørlandet.

VEKSTPERIODEN 1945 - 1983

Loge- og Ordensarbeid etter krigen 9

Ved den fremgangsmåten som Stor Sire Johan Middelthon valgte for frivillig stopp i møtevirksomheten ble det ikke snakk om noen formell oppløsning i 1940. Dermed var grunnlaget allerede lagt for å gjenoppta arbeidet i logene så snart de praktiske forholdene lå til rette for det etter frigjøringen. Nesten alt logeutstyr fikk Loge 2 Eidsvold tilbake. Logens malerier, en god del sølvtøy og andre gjenstander hadde brødrene tatt seg av privat og så vidt Redaksjonskomiteen har brakt i erfaring kom dette også til rette i løpet av høsten 1945. Ritualer og arkivsaker var dessuten intakt. For Ordenens og logenes gjenopptagelse av arbeidet i 1945 hadde det stor betydning at Sangforeningen av 1919 hadde holdt mange av medlemmene sammen under krigen.

Da Loge 2 Eidsvold i oktober 1940 ble tvunget til å legge ned sin virksomhet var det 137 medlemmer. For å kunne fortsette, som medlem av logen, ble det knyttet betingelser om at det i krigsårene var utvist god fedrelandsånd og at den i 1940 utleverte obligasjon på 650 kr til hvert medlem, eller et tilsvarende beløp, ble levert tilbake til logen. Av de 137 medlemmene da krigen startet var det 109 brødre som kom tilbake til logen. 12 var døde (blant dem Storrepresentant og Stor Skattmester Jens I. Jenssen) og 16 meldte seg ikke for logen igjen i løpet av høsten 1945.

Stor Sire Johan Middelthon hadde under okkupasjonstiden hatt uformell kontakt med logerepresentanter i andre norske byer og med Stor Sire i Sverige. Det ble holdt innsamlinger i Sverige og norske logebrødre mottok svenske hjelpepakker etter krigen.

Første møte i loge 2 Eidsvold etter at friheten var gjenvunnet, ble holdt 3. oktober 1945 og 70 medlemmer møtte opp. Embetsmennene som ble valgt i 1939

fortsatte i sine embeter ut 1945. Møtet ble holdt under litt improviserte forhold i B-salen¹⁹ i Stortingsgt 28.

Etter at logearbeidet hadde ligget nede i fem år, måtte brødrene ta et skippertak for å få logearbeidet i gang igjen. Brødrene deltok med stort personlig engasjement og samhold preget møtene, - slik tilfellet hadde vært i 1913.

Også logebrødrene var i feststemning i 1945. Mange hadde behov for å gi uttrykk for at de hadde fått friheten tilbake, og festligheter ble holdt i nær sagt alle sammenheng, også på ettermøtene i logen.

En spesiell innvielsesseremoni fant sted i logen i 1946 i det Johannes Espelund sto fadder for sin sønn Arne Espelund og sine to svigersønner Per Castberg Voss og Per Hallan. Alle disse fire har markert seg både i logen og i Ordenen.

Den 25. september 1946 kom mange Storembetsmenn og Storlogerepresentanter, blant dem også den danske Stor Sekretær, på offisielt besøk til loge 2 Eidsvold. De overvar en 3. grads passering. Gjestene takket for den verdige og stilfulle måten gradspasseringen var blitt fremført på og ga uttrykk for at samhörigheten blant nordiske loger på nytt måtte stimuleres og utvikle seg i et tett og hjertelig fellesskap.

Det ble oppnevnt en ny nevnd for Ordenens utbredelse i distriktene Oslo, Akershus, Hedmark, Oppland og Buskerud. Hver av Oslogene stilte med en representant. Det ble også opprettet et nytt sentralt fond for å kunne gi økonomisk støtte til loger som etter krigen hadde vanskelig økonomi og til nye loger i etableringsfasen.

Etter krigen rådet det stor optimisme i landet. Logene registrerte stor oppslutning på møtene. På nytt opplevde folk en solidarisk holdning og mentalitet for ”å bygge landet”. Det gode samholdet blant brødrene under okkupasjonstiden hadde dessuten blitt lagt merke til av mange også utenfor logene. Rekrutteringsarbeidet var forholdsvis lett og medlemstallene økte på nytt. I løpet av 1947 hadde logen -flere medlemmer enn da logen innstilte møtene i 1940.

Humanitært arbeid - Foreninger 4

De første juletreffestene etter krigen ble svært vellykkete og hadde mange deltagere. I 1948 deltok det 123 barn og blant disse var det også barn fra Cathinka Gulbergs Barnehjem for foreldreløse.

¹⁹ A-salen hadde vært i bruk av tyskerne under hele krigsperioden og var på dette tidspunktet ikke egnet. Et omfattende oppussingsarbeid måtte til før A-salen igjen kunne benyttes.

Sosialt og humanitært arbeid fortsatte som tidligere. Matpakker ble delt ut til en rekke familier i Oslo før jul og en av dem som bidro sterkt til dette var Eidsvoldbror og kjøpmann Leif Bye. Foreningen Vinterstuene innbød eldre ensomme kvinner og menn til hyggelig samvær og et varmt måltid. Behovet for dette var stort og hver av Oslogene sendte invitasjon til opptil ti personer en gang hver måned.

Europa hadde endret seg sammenlignet med mellomkrigstiden. Det ble foretatt innsamling av penger til Europahjelpen, - et hjelpeprogram for de hardest rammede landene etter andre verdenskrig. Loge 2 Eidsvold besluttet å konsentrere seg om Ungarn og sendte pakker med mat og klær til private adresser der. Pakkene kom vel frem og var til stor nytte. Dette bekreftet de mange takkekortene som logen mottok fra ungarske familier.

På Storlogemøtet i Stavanger 1948 ble det besluttet på frivillig basis å yte støtte til barneavdelingen på Døvehjemmet Sukke²⁰ på Andebu. Loge 2 Eidsvold gikk også inn for dette, og ga hvert år sin støtte inntil Storlogen i 1954 besluttet å opprette sitt eget "Humanitære fond". Den økonomiske støtten til barneavdelingen på Sukke ble da overtatt av Storlogen.

Lokalt samarbeid 3

Odd Fellow Orkesteret²¹ i Oslo ble stiftet 9. desember 1947. De opptrådte ved mange anledninger både i logene og på Storlogearrangement, enten alene eller sammen med Odd Fellow Sangforening. Etter krigen hadde Sangforeningen tatt tilbake sitt gamle navn.

Spesielle møter 3

Loge 2 Eidsvold feiret sitt 35 års jubileum 17. november 1948. I den anledning ble et portrettmaleri av Gustav Eriksen avduket. Det ble laget en egen beretning til jubileet.

Loge- og Ordensarbeid 10

Til å gjennomføre det rituelle arbeidet under Odd Fellow Ordenens 50 års jubileum ble det utnevnt en spesiell gradloge med Eidsvoldsbrødrene Edgar Otterbech som OM og Conrad B. Olsen som UM. En generalprøve ble gjennomført i loge 2 Eidsvold i mars 1948 i forbindelse med en innvielse.

I juni 1948 var i følge protokollen mange brødre fra loge 2 Eidsvold gjester hos loge 20 Fridtjof Nansen. Der fikk brødrene oppleve en dramatisk gradspassing med fullt sceneutstyr etter svensk ritual. Gradspillet ble fremført av brødre fra den svenske logen 85 Lunthertun. Protokollen forteller at

²⁰ Dette er nærmere omtalt i kapittelet om Sosialt og humanitært arbeid.

²¹ Redaksjonskomiteen har ikke klart å få bekreftet at Eidsvoldsbrødre var med i dette orkesteret.

”tilstedeværende norske brødre, ble grepet av alvoret i skuespillet og fulgte interessert med”. Det ble ved samme anledning også foretatt en innvielse etter norsk ritual utført av gradlogen med Edgar Otterbech som OM og Conrad B. Olsen som UM i spissen. Året etter var 33 brødre fra logene i Oslo på gjensitt hos den svenske logen 85 Lunthertun. Der fikk de norske brødrene oppleve flere gradspasseringer som viste seg å arte seg ganske forskjellig fra det brødrene i Norge var vant til. OM i loge 2 Eidsvold ga etterpå uttrykk for tvil om noe lignende kunne benyttes i norske loger.

Det skulle gå ytterligere syv år før tiden var moden for lignende gradspill i Norge. På logemøte 18. april 1956 fikk loge 2 Eidsvold besøk av forholdsvis mange brødre fra andre loger i Oslo.. Anledningen var at vår loge, som den første, skulle fremføre et gradspill i Vennskapsgraden med bruk av drakter og sceneutstyr. OM hilste, i følge protokollen, de gjestende brødre *”med å be dem være overbærende i sin dom siden dette var første gang graden ble fremført på denne måten i Norge”*. Fremføringen ble vellykket og dannet, så vidt Redaksjonskomiteen har forstått, ”skole” her i landet.

Stor Sire Johan Middelthon døde i 1949 og ble avløst av Ingvald Haaland (loge 5 Vesterlen) fra Stavanger. Tidligere Eidsvoldsbror Olaf Hallan (loge 20 Fridtjof Nansen og loge 29 Drofnum) ble valgt til Stor Sire i 1950 og han hadde embetet til 1957.

I oktober 1951 fikk logen melding om at Gustav Eriksen var død. Fra fung. Stor-Sire K. I. Branæs og fung. Stor-Sekretær U. De Paolis ble det til alle ordensenheter den 8. oktober 1951 sendt følgende melding: *”Det er min tunge plikt å meddele at vår kjære Ex Stor-Sire br. Gustav Eriksen døde den 6. ds. Jeg henstiller at Leiren, samtlige Odd Fellow loger og Rebekka loger anlegger alminnelig sorg i 1 måned etter avdøde Ex Stor-Sire br. Gustav Eriksen, således at fribrev og embetsmenns insignier omgis av sort flor”*.

Kontakt med andre loger 3

Omtrent samtidig ble det innledet kontakt og gjensidige besøk til og fra den danske logen 55 Pax i Hillerød og den svenske logen Erik Gustaf Geijer i Karlstad. Disse skulle bli vennskapsloger som loge 2 Eidsvold hadde et nært forhold til de påfølgende ca. 50 år. En bror av vår loge fikk første grad hos loge 21 Erik Gustaf Geijer i Karlstad. Det ble i følge protokollen gitt dispensasjon til dette fra den svenske Stor Sire.

I perioden 1945-1953 hadde Eidsvold besøk av 27 norske, 4 danske og 3 svenske Odd Fellow loger eller et gjennomsnitt på 4 besøk pr år. Antall besøk har holdt seg på dette nivået eller høyere-frem til midt på 1990-tallet.

Dannelse av nye loger 3

Det var stor interesse for Odd Fellow Ordenen i Norge. Etter en periode med stagnasjon på 1930 tallet økte nå medlemstallet sterkt. Nye loger ble etablert mange steder og loge 2 Eidsvold bidro delvis som moderloge og delvis som hjelpende loge.

Den 24. november 1950 ble loge 32 Viken i Oslo instituert med loge 2 Eidsvold som moderloge. I alt 28 Eidsvoldbrødre gikk over til den nye logen. Edgar Otterbech var pådriver, og han ble dessuten den nye logens første OM. Hamar og Rjukan ble de neste stedene på Østlandet for etablering av nye loger. Det var Odd Fellow brødre bosatt på disse steder som tok opp ideen med logedannelser, og loge 2 Eidsvold stilte seg, etter henstilling fra Stor Sire, beredt til å hjelpe de nye broderforeningene. Mange kom på besøk til Oslo for innvielser og gradpasseringer. I mars 1952 ble både loge 36 Sam Eyde på Rjukan og loge 35 Heidmork i Hamar instituert, begge med loge 2 Eidsvold som moderloge.

Den 30. mars 1957 ble en broderforening stiftet på Kongsvinger. Utgangspunktet var her litt spesielt, siden Eidsvoldsbrødrene Per og Leif Castberg Voss hadde vokst opp i Kongsvinger. Det neste tilskuddet på Loge 2 Eidsvolds familietre ble så loge. 67 Castrum i 1962.

Loge- og Ordensarbeid 11

En fin programpost var blitt innarbeidet på logens ordinære møter. Under "Til beste for logen" kan en av logens brødre reise seg og foredra, la oss kalle det "Ord for dagen" i form av dikt, visdomsord eller han deler egne tanker om arbeidet i logen med brødrene. Denne broren kan på den måten vise sin interesse og sitt engasjement. En tilleggshensikt var å engasjere andre brødre. Det kom etter hvert frem en rekke nye ideer og konkrete forslag.

Som del av programposten "Til beste for logen" ble et nytt innslag introdusert. Ordensetiske kåserier ble holdt av logens egne brødre, - nærmest som en del av det rituelle programmet. Ideen til dette hadde Leif Castberg Voss i 1951, og han holdt selv det første kåseriet: "Hva er sannhet?" Kåseriene²² skulle bli en fast programpost på loge 2 Eidsvolds klubaftener en gang i måneden, der brødrene kunne formulere sine egne meninger og gjennom det innlede til samtaler og utdypning av utvalgte temaer. Temaene var hovedsakelig hentet fra ritualene.

Odd Fellow Ordenens og Loge 2 Eidsvolds stiftelsesdager blir hvert år minnet med høytid og festligheter. Stort sett har egne brødre vært aktivt med på underholdningen, men ved flere anledninger har logen også hatt glede av besøkende brødrers velvilje til å bidra med sang og musikk. Det forekom at gjestene fortalte fra reiser og spesielle opplevelser.

²² Kåseriene ble alltid holdt i den laveste graden, slik at alle brødre uansett grad skulle få anledning til å høre på. Emnene var svært forskjellige. Nærmere omtale i kapittelet Samhold og personlig utvikling

Økonomi og trygghet - Foreninger 3

Eidsvoldbror Conrad B. Olsen tok på et embetsmøte i Leir 1 Norge i januar 1954, på ny opp spørsmålet om opprettelse av en stiftelse med formål å bygge et aldershjem, senere betegnet som "Odd Fellow Hjemmet for Oslo". Den offisielle etableringen fant sted 18. april 1955. Conrad B. Olsen ble valgt til stiftelsens første formann.

Foreningen "Veslehjemmet - De ensommes Venner" finansierte i årene frem til 1962 foreningen "Vinterstuene"s hyggestunder for eldre damer og menn. En stor gave ble gitt av foreningen til "Odd Fellow Hjemmet for Oslo" samme år og bidro til realisering av byggeprosjektet. Foreningen "Veslehjemmet - De ensommes Venner" opphørte i 1962 og de resterende midlene ble overført til en nystartet forening, "De ensommes Venner", som skulle videreføre arbeidet som vinterstuene hadde drevet.

Humanitært arbeid - Foreninger 5

Logene og Ordene så etter krigen etter nye humanitære prosjekter og tiltak som de kunne gå inn på. Loge 2 Eidsvold støttet først hjemmet for døve barn på Sukke gård og valgte deretter å støtte vanførehomeet Høyenhall, som ligger på Ringerike. Høyenhall har helt siden 1955 vært et kjært sted å besøke for Eidsvoldsbrødrene både vår og høst. Senere er Høyenhall blitt et trenings- og rehabiliteringssenter, men besøkene finner fortsatt sted også i dag. Pasientene opplever samværene som kjærkommen avveksling med samtaler, underholdning og noe ekstra bevertning. Enkelte år ble det arrangert utflukter. I tillegg har det også blitt gitt økonomisk støtte til diverse hjelpeutstyr.

Logens Understøttelsesnemnd og fond (Sosialfond og Hjelpfond) holdt etter krigen en rekke innsamlinger og utlodninger. Dette førte til at logen kunne hjelpe mange mennesker i lokalmiljøet på forskjellig måte, som utdeling av brensel, klær og sko. Hjelpen gikk hovedsakelig til eldre og syke, til handikappede personer og til barnefamilier i anledning av jul.

Loge- og Ordensarbeid 12

På slutten av 1950 tallet var antall medlemmer i loge 2 Eidsvold på sitt største – over 200. Medlemstallet holdt seg på dette nivået de neste 20 årene.

Tidligere Eidsvoldbror Harald Østreng (loge 20 Fridtjof Nansen) ble valgt til Stor Sire i 1957 og han hadde embetet frem til 1962.

Spesielle møter 4

Den 15. november 1963 var loge 2 Eidsvold 50 år²³. OM var da Jens Pran. Dagen ble feiret 13. november med festloge og etterfølgende festmiddag. Våre vennskapsloger Pax og Erik Gustaf Geijer var representert med sine Overmestere. Til jubileet ble det laget en beretning.

Bilde fra salen hvor vi ser Eidsvoldsbrødrene med koner.

I anledning 150 års jubileet for Norges Grunnlov avla Eidsvoldbrødre med koner, i et samlet antall på vel 120, et besøk til Riksforsamlingssalen i den gamle Eidsvoldsbygningen. Dette ble en fin oppfølging av logens egen 50 års markering året før.

Et meget spesielt møte fant sted i loge 2 Eidsvold i april 1965. En turistbåt la til kai i Oslo med 100 passasjerer, som var Odd Fellow brødre med koner fra Sveits, Tyskland og Nederland. De utenlandske brødrene hadde på forhånd bedt om å få overvære en innvielse, og det ble loge 2 Eidsvold som fikk æren av å ta i mot gjestene. Tilfeldighetene gjorde at det den dagen var en nederlandsk

²³ Det var mange taler ved jubileet og utdrag av disse er gjengitt under kapitlet Tilbakeblikk.

statsborger som skulle innvies i vår loge, – nemlig Kjell Buskop. Knut Hvidsten var fadder. Begge to er aktive Eidsvoldbrødre også i 2013.

Loge- og Ordensarbeid 13

Tidligere Eidsvoldbror Edgar Otterbech (loge 32 Viken) ble valgt til Stor Sire i 1966 og han hadde embetet til 1970.

Eidsvoldsbror Arne Espelund ble valgt til Stor Sire i 1970. Han ble gjenvalgt to ganger og hadde dette høye vervet i hele 12 år. Stor Sire Arne Espelund var en energisk og aktiv Stor Sire og startet blant annet opp aktiviteten ”Styrkelse og ekspansjon” i logene. Dessuten var Stor Sire Arne Espelund aktiv internasjonalt. Han holdt en fremtidsrettet tale under åpningsbanketten ved Sovereign Grand Lodge Session i USA i 1975.

Kaba restaurant ble nedlagt i 1971 og det ble slutt på at brødrene og søstrene fikk servering. Serveringen ved måltidene har deretter vært en oppgave for Privatnevnden.

Loge 2 Eidsvold hadde i en periode eget ”husorkester” som opptrådte på ettermøtene. Blant brødrene var kjente profesjonelle musikere som Åge Wallin og ”Bobben” Hagerup, og disse deltok gjerne i orkesteret når de hadde anledning.

Konsekvensene av den nye likestillingsloven ble livlig diskutert fra 1978. Det hele endte med at trossamfunn og ideelle organisasjoner skulle holdes utenfor loven.

Humanitært arbeid - Foreninger 6

Logen deltok ved bygging av Odd Fellow hjemmet i 1963 og dessuten ved bygging av Odd Fellow sykehjem i to byggetrinn i henholdsvis. 1968 og 1974.

Gjennom årene 1964-1969 viste Eidsvolds Sosialnevnd stor interesse for Cerebral Parese-hjemmet. Foreningen til Cerebral Parese rammede hadde fått Berg gård av Oslo Kommune for omgjøring til sitt bruk og det var stort behov for støtte til å utvikle stedet.

Vinteren 1970 kunne man i Aftenposten lese om folk i Oslo som frøs i gamle hus og leiligheter. Det ble gitt en oppfordring om å hjelpe til med både å skaffe ved og videre å få veden distribuert til de som hadde behov. Noen ildsjeler tok utfordringen og organiserte det hele med arbeids- og lagerplass, sirkelsager, biler til transport, lister med mottaksadresser og ikke minst dugnadsgjengene. Dette ble til ”Operasjon Ved” som artet seg som et enestående stort sosialt dugnadsarbeid der flere frivillige organisasjoner og private bedrifter deltok i tillegg til kommunale etater. Dette pågikk i vel ti år og mange logebrødre deltok.

Gjennom landsaksjoner bidro Odd Fellow Ordenen til byggingen av to redningskøyter: ”Odd Fellow I” i 1973 og ”Odd Fellow II i 1974.

Odd Fellow Forskningsfond for bekjempelse av Multippel Sklerose (MS) ble startet opp gjennom en landsaksjon i 1974. Avkastningen fra dette fondet resulterte i årlige beløp til forskningsstipender. Arne Espelund var formann i Odd Fellow støtteforening for MS hjemmet.

”Flyktning 79” ble en landssak i samarbeid med Det norske Flyktningråd for dels å samle inn penger og dels hjelpe til med å formidle informasjon om den internasjonale flyktnings situasjonen.

Besøket på Høyenhall høsten 1980 må nevnes, i det hele 70 musikanter fra Lakkegata skole deltok i underholdningen.

Per Castberg Voss tok initiativ til at loge 2 Eidsvold skulle støtte SOS barnebyer med noen fadderskap. Logen mottok rørende brev fra et av barna og fra lærerinnen. Rolf Brøx sto for korrespondansen som foregikk på tysk. Dette markerte starten på flere støttetiltak med fadderbarn og støtte til SOS barnebyer.

Dannelse av nye loger 4

Ordenen seilte i medvind og tiden hadde kommet for dannelsen av to nye loger med god hjelp fra logen. Loge 91 Skaugum, Asker ble stiftet 29. november 1975 og Loge 92 Romerike, Lillestrøm ble stiftet 11. desember 1976. Tilsammen 24 aktive logebrødre fikk avgangskort og ble med på dannelsen av de nye logene, som loge 2 Eidsvold står som moderloge for.

Avgangen av så mange brødre satte sitt spor som etter hvert skulle bli klart synlig i loge 2 Eidsvold. I ettertid synes dette å markere en overgang til en periode med stagnasjon i logens ellers så aktive liv og gradvis tilbakegang i antall medlemmer²⁴.

Økonomi og trygghet 4

Etter initiativ fra Martin Jensen ble det i 1976 etablert et Jubileumsfond i anledning loge 2 Eidsvolds 70 års markering som skulle finne sted i 1983. Startkapitalen var en gave fra Martin Jensen på 50 000 kr. I 1982 bestemte Eidsvoldbrødrene at fondet i stedet skulle knyttes til 75 års jubileet i 1988. Flere humanitære formål ble foreslått og diskutert, og en del av fondets midler ble delt ut, - blant annet til Rikshospitalets Barneavdeling. Den gjenværende delen av fondet ble senere videreført til logens 100 års Jubileumsfond.

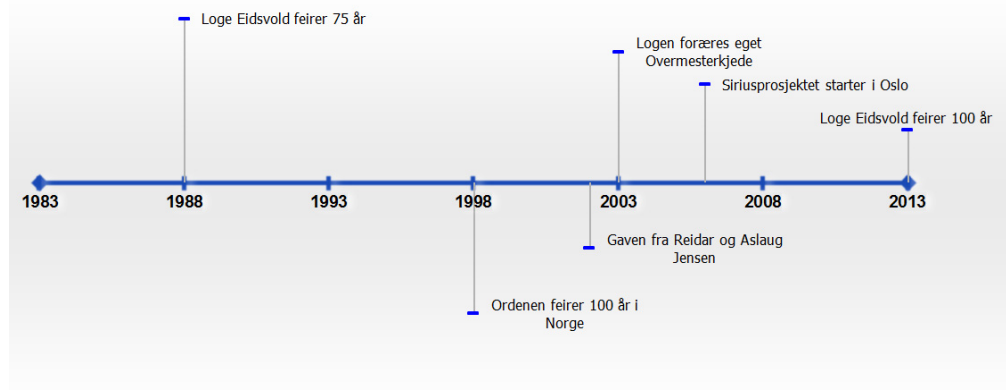
²⁴ Ref. kapittelet om Medlemsutviklingen

Lokalt samarbeid 4

Odd Fellow seniorklubb ble startet i 1974. Dette skulle være et tilbud på formiddagen en gang i måneden til eldre brødre. Seniorklubben arrangerer hyggelige samvær for brødre fra alle Oslologene og som regel med foredrag. Denne aktiviteten har pågått til 2013, da den på grunn av redusert oppslutning har måttet innstille sin virksomhet.

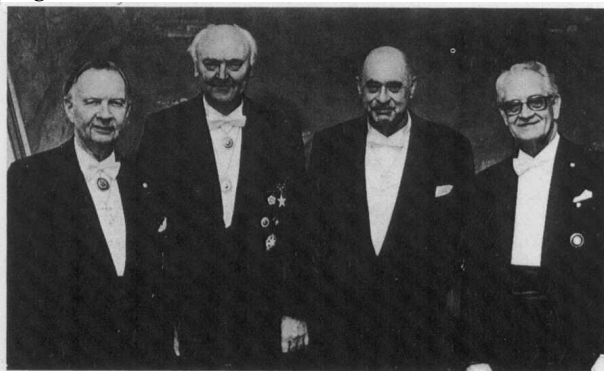

KONSOLIDERINGSPERIODEN 1983 - 2013

Loge- og Ordensarbeid 13

Erik Evjen ble valgt til ny Stor Sire for perioden 1982-1986 og etterfulgte dermed Arne Espelund.

Det ble arrangert hyggetur med fly til Svalbard i juni 1984 og til Island i 1990. Tur ble også satt opp til Lübeck i 1989 i anledning av 85 årsdagen for loge Jürgen Wullenweber.

Fra venstre: Eks Stor Sire Arne Espelund, Stor Sire Erik Evjen, Eks. Skattmester Per Hallan, Eks. DDSS Per Castberg Voss.

Tre aktive og stolte Eidsvoldbrødre har fulgt hverandre gjennom 40 år i logen og mottok sine vel fortjente veteranjuveler av Stor Sire i 1986.

Kåserier og foredrag ble holdt jevnlig, og Leif Castberg Voss var fortsatt blant de mest aktive brødrene, - slik han hadde vært i logen gjennom nær 40 år.

Einar Brovoll ble valgt til ny Stor Sire for perioden 1986-1990. Han døde imidlertid allerede i 1989.

Spesielle møter 5

Den 16. november 1988 markerte loge 2 Eidsvold sitt 75- års jubileum med festloge. Odd Lagmo var OM. Birger Breen leste prolog, som avsluttet med Frans av Assisis bønn om fred. Festloge med damer ble arrangert 19. november med 103 deltakere. Det ble også laget en Jubileumsberetning.

Humanitært arbeid - Foreninger 7

Loge 2 Eidsvold bidro med økonomisk støtte gjennom Odd Fellows Medisinsk Vitenskapelige Forskningsfond til landssaken i 1984. Bror Stor Sire hadde satt opp et trofé som var Storlogens egen illustrerte familiebibel, som skulle gis til den logen som hadde gitt det største bidraget pr. logemedlem. Svalbardturen (beskrevet ovenfor) ga et overskudd på nær 75 000 kr som ble gitt til landssaken. Dette beløpet i tillegg til andre innsamlete midler medførte at loge 2 Eidsvold ga det største beløpet til landssaken. Logen mottok dermed bibelen, som senere ble gitt til loge 67 Castrum.

Kontakt med andre loger 4

Det forekom på 1980 tallet flere gjensidige besøk mellom loger hjemmehørende i de tre nordiske landene. Loge 2 Eidsvold besøkte og fikk besøk av logene Pax og Christian IV fra Danmark og logene Brette og Erik Gustaf Geijer fra Sverige. I tillegg var det besøk fra og til mange norske loger. Besøkene var som regel lagt til møter med innvielser og gradspasseringer. Antallet gjestende brødre varierte og noen ganger kom det opp mot 40 gjester til loge 2 Eidsvold.

Eidsvoldbrødrene ble i 1988 invitert på rakfisk hos loge 35 Heidmork. Heidmorkbrødrene kom så på gjensitt til Oslo der det alltid har stått lutfisk på menyen. Årlige gjensidige besøk har siden funnet sted og mange personlige vennskapsbånd har blitt knyttet.

Loge- og Ordensarbeid 15

En spesiell 40 års veteranjuvel utdeling hadde logen også i 1989, ett år på etterskudd. Harald Eriksen ble innviet i loge 2 Eidsvold i 1948, men etter å ha passert logegradene emigrerte han i 1950 til USA. Han opprettholdt sitt medlemskap i loge 2 Eidsvold, og han deltok på logemøter og besøkte logebrødre de gangene han var i Oslo. Utdelingen ble foretatt av Eks Stor Sekretær Leif Castberg Voss og fant sted i Den grønne Sal med 35 Eidsvoldbrødre til stede. I alle år deltok Harald Eriksen jevnlig i en Odd Fellow loge i California. Flere Eidsvoldsbrødre benyttet anledningen til å besøke Harald Eriksen i hans hjem i USA.

Johan Krohn (opprinnelig innviet i loge 2 Eidsvold, men senere medlem av loge 35 Heidmork og loge 27 Kong Sverre) ble valgt til Stor Sire for perioden 1989-1994.

Det ble på begynnelsen av 1990 tallet satt i gang instruksjonsprogram hvor hensikten var å høyne kunnskapsnivået. Hefter ble laget for de forskjellige gradene i logen. Samtidig ble det lagt stor vekt på å ta vare på tradisjonene og den gamle Ordenskulturen. En Ordensetikette ble forfattet som retningslinjer for Ordenslivet, - også bordetikette for ettermøtene. I 1993 ble det av Stor Sire etablert et spesielt Fremtidsutvalg, som fremkom med ideer til flere tiltak. Av disse nevnes "Etisk

post” i logens arbeidsritual og Utviklingsprogrammet som skal følge et nytt medlem gjennom de to første årene i logen.

En gruppe brødre turnerte over en periode med rollespillet ”Odd Fellow år 2000”, senere omdøpt til ”Odd Fellow år 2015”. Første fremføring var i Leir 1 Norge. Deretter er spillet fremført på en rekke steder rundt på Østlandet. Spillet gir en tenkt fremstilling av Ordenens utvikling, under påvirkning av tidens trender. Budskapet i spillet var at materialisme og egoisme ikke må få dominerende plass blant våre holdninger og påvirke vår livsførsel.

I 1990 ble det arrangert et vellykket nyttårsball med 90 deltagere. Kampen Janitsjarorkester oldboys lag underholdt på ettermøtet. Samme år arrangerte loge 2 Eidsvold tur med fly til Island.

Det ble innført røykeforbud under Brodermåltidet i 1992.

Oddvar Granlund ble valgt til Stor Sire for perioden 1994-2001.

Ordenens organisasjon og administrative rutiner er jevnlig oppe til fornyelser og tilpasninger. Den hierarkiske og autoritære organisasjonsformen beholdes selv om den blir myket opp i pakt med utviklingen i samfunnet. Ordenens lover ajourføres og moderniseres.

Storlogen laget Strategiplaner for fire år av gangen og påå logene å gjøre det samme. Tilsvarende skjedde i den europeiske Storlogen. De nye planene skulle inneholde visjon og mål og være verktøy for å synliggjøre aktivitetene internt.

I april 1998 markerte Odd Fellow Ordenens sine første 100 år i Norge. Det ble gitt ut et Jubileumsberetning. Loge 1 Noreg ble stiftet i Stavanger i 1898, men denne logen var aktiv bare i 5 år. Denne første logen ble etablert under dansk jurisdiksjon og mottok sitt fribrev eller charterbrev fra den danske Stor Sire Petrus Beyer.

Loge 1 Norvegia, som er Loge 2 Eidsvolds moderloge, fikk ved sin start i Kristiania i 1908 overført fribrevet fra loge 1 Noreg med en påskrift fra Stor Sire Petrus Beyer. Gjennom å ta utgangspunkt i loge 1 Noregs stiftelsesdato feiret også loge 1 Norvegia sine første 100 år i 1998. Denne logen laget en 100 års beretning hvor omstendighetene rundt starten på logen først i Stavanger og så i Kristiania beskrives.

I perioden 1995 til 2008 deltok mange brødre på en årvisst helgetur med bil: ”Ut i det blå”. Turene ble planlagt og gjennomført av Arne B Dahl. Kjørerutene var som regel langs smale veier som for de fleste var ukjente, men som Arne kjente godt fra sin tid som rallykjører.

Harald Thoen ble valgt til Stor Sire i 2001 og etter endt periode ble han gjenvalgt to ganger slik at han hadde embetet til 2010.

Loge 2 Eidsvold mottok et Overmesterkjede på 90 årsdagen i 2003. Det ble gitt som gave av Evy og Gunnar Edvardsen.

Ved slutten av 1980 tallet opplevde Ordenen en stagnasjon og antall medlemmer hadde en synkende tendens. Det ble på sentralt hold gjort en stor innsats for å få fornyelser i loge- og rekrutteringsarbeidet. For logene ble det satt mål om netto økning på tre medlemmer pr år. Senere er det registrert økning i antall Ordensmedlemmer på landsbasis, men det later til å være stagnasjon og netto tilbakegang i en del loger i storbyene. Noe av dette kan skyldes de mange tilbudene folk har i byene. Men sannsynligvis ligger det også mye i medlemmenes manglende engasjement. I loger som oppleves å gå på sparebluss uten tilrettelegging og inspirasjon, vil selv medlemmer med positiv innstilling velge det behagelige passive livet. Dette er kommentert fra Stor Sire, som spesielt ønsket å forsterke arbeidet i logenes nevnd for Styrkelse og ekspansjon.

Relativ lav aktivitet i logen og synkende medlemstall har også preget loge 2 Eidsvold de siste 20 årene. I 2013 innstiller loge 58 Høyang Bjørn sitt arbeid på grunn av liten oppslutning. Dette er den første norske Odd Fellow logen som innstilles.

Noen medlemmer av Odd Fellow Ordenen har funnet det riktig å trekke seg ut av Ordenen. En undersøkelse viser at de fleste oppgir manglende kontakt med andre logemedlemmer og manglende oppfølging fra fadderne som viktigste årsak. Det hevdes at det er gitt mangelfull informasjon, og det er skapt forventninger som ikke har blitt innfridd. Opplevelse av passivitet og manglende engasjement de to første årene i logen gjør at noen går lei. Noen oppgir også familie og arbeidsforhold som grunn.

Storlogen kommenterer svarene som nyttige og har forespeilet tiltak av forebyggende art. Det er behov for synliggjøring av Ordenen og av logene. En ting er å opptre som en Odd Fellow gjennom sitt levesett og dermed gjøre et forsøk på å bli lagt merke til. Det andre er synlige bevis på medlemskapet i form av ringen. Stor Sire påpeker at vi har alle grunn til å være stolte over å være Odd Fellows, og det bør vi absolutt kunne vise. Medlemmene oppfordres til å studere folderen ”Jeg er en Odd Fellow”. Ordenens omdømme er viktig og der kan vi alle bidra.

Den Suverene Europeiske Storloge ble opprettet 24. august 2006. Med dette kan europeiske Storloger planlegge fremtiden og utvikle seg adskilt fra Den Suverene Storloge i USA. Det er åtte selvstendige jurisdiksjoner i Europa og i tillegg er det enkeltloger i ytterligere fem land.

Den nye Storlogen er ment å være en overbygging med koordinerende oppgaver uten samme makt og myndighet som de enkelte uavhengige Storloger. Harald Thon ble valgt til Europeisk Stor Sire 13. juni 2009 for en periode av 4 år.

Det er i de senere årene innledet samtaler med den engelske Ordenen Manchester Unity for å sondere forholdene omkring et mulig fremtidig samarbeid. Dette anses interessant siden Manchester Unity²⁵ representerer forløperen for Odd Fellow Ordenen, slik vi kjenner den.

Kontakt med andre loger 5

Vennskapslogen loge 21 Erik Gustaf Geijer besøkte vår loge og OM minnet om starten på de gjensidige besøkene som hadde pågått fra 1951 og da spesielt ”toppåret” 1955 da 100 brødre fra Eidsvold besøkte Karlstad. En spesiell begivenhet var vår loges deltakelse i loge 21 Erik Gustaf Geijers 100-års jubileum, 15. april 2000. Jubileet ble avholdt i Karlstad Domkirke. De svenske brødrenes siste besøk i Oslo var i 1992, d

a det kom 40 personer, brødre og ektefeller.

Siste besøk fra den andre vennskapslogen, loge55 Pax, fant sted i 1999. Da var de danske brødrene med på arrangementet ”Ut i det blå”.

Etter år 2000 har loge 2 Eidsvold kun hatt regelmessig besøk fra og til Loge Heidmork. Eidsvoldsbrødrene har bare tilfeldig besøkt andre loger, da med unntak av anledninger der OM får særskilt innbydelse.

Humanitært arbeid 8

Innsamlingsaksjonen ”En åpen hånd for Jugoslavia” var et samarbeid mellom Oslo logene i 1993. Til sammen ble det lagt ned omlag 3500 arbeidstimer totalt og det ble samlet inn 3000 kasser med rent tøy + 2000 ulltepper. Oslo logene mottok diplom for sin innsats. Rolf Brox ledet arbeidet i Loge 2 Eidsvold.

Gjennom Barneaksjonen i 2003 ble de samlet inn hele 16 millioner kr. I tillegg gjennomførte Ordenen en landsaksjon og samlet inn 7,5 millioner kr. Disse pengebeløpene dannet grunnlaget for å bygge en SOS barneby i San Vicente i San Salvador.

”Sammen for barn i Malawi” har vært Odd Fellow Ordenens landssak for 2012-2013. Målet om fullfinansiering av en SOS barneby i Ngabe ble nådd og sjekk på vel 25 millioner kroner kunne overleveres utbyggeren.

Et av Ordenens budord pålegger brødrene å begrave de døde. Dette gjøres ved å møte fulltallig opp i begravelser/bisettelser, nedlegge logens eviggrønne krans,

²⁵ Manchester Unity er kort omtalt i kapitlet ”Historiske tilbakeblikk”.

samt danne bårevakt, når dette måtte være ønskelig. Hver høst har det blitt holdt minneloger, for å minnes de brødre som har gått bort i løpet av året.

Sirius prosjektet i Oslo ble startet opp på slutten av 2006 som et samarbeidsprosjekt mellom logene i Distriktene 1 og 21. Dette er et lokalt humanitært tiltak der 27 loger fra Osloområdet deltar, alle med økonomisk støtte og de fleste med aktivt frivillighetsarbeid. Tiltaket innebærer drift av en pasientkafé ved stråleterapiavdelingen på Radiumhospitalet i Oslo. ”Tilstedeværelse for medmennesker, som har en vanskelig periode i livet” kan stå som stikkord for logesøstrene og logebrødrenes innsats for kreftsyke personer. Dette tiltaket går nå på det 7. året og vil forhåpentligvis fortsette også i årene fremover.

Foreningen ”De ensommes Venner”, som ble dannet i 1963 og som er en direkte etterfølger etter Vinterstuene, skiftet navn til ”Odd Fellows Venner Oslo” i 2012. Samme år er foreningen registrert som veldedig foretak i Brønnøysundregistrene. Noen av logene har meldt seg ut av foreningen etter at medlemskapet ble frivillig i 2009, men fortsatt er åtte Rebekkaloger og syv Odd Fellow loger i Oslo med, - de fleste som aktivt deltagende loger. Det er absolutt behov for den aktiviteten som foreningen tilbyr. Foreningen må likevel sies å være i en brytningstid da det er vanskelig å spore opp enslige mennesker. Personvern og krav til taushet om enkeltmenneskers situasjon gjør det vanskelig å hente informasjon hos myndigheter og hos menigheter.

Kontakten med Høyenhall, som nå er et rent rehabiliteringssted, har vært konsentrert om de årlige besøkene, normalt med 8 – 10 brødre og deres koner til stede. I dag er det bare en av de ”gamle” langtidspasientene igjen. Brødrene møter nå nye ansikter hver gang. Innstillingen fra logen er likevel å fortsette med besøkene.

Brødrene i logen ser det som svært viktig å holde kontakt med syke brødre via telefon og ved besøk. Dessuten holdes kontakten med avdøde brødres etterlatte, spesielt enkene. Til hver jul får enken besøk av en bror som overbringer logens hilsen og en gave – gjerne som en eske konfekt. Videre blir enken invitert til logens julemøter. Noen av enkene deltar på samværene som holdes av foreningen Odd Fellows Venner Oslo.

Logens sosialaften har hvert år blitt arrangert i oktober/november måned. Familie og venner inviteres. Samværet gjennomføres som en basar, hvor brødrene tar med seg gevinster til utlodning. Det er servering av smørbrød og kaker. De innkomne midler gis til humanitære formål. I 2012 kom det inn i alt 18 forslag på humanitære organisasjoner som kandidater til å motta gaven. Dette viser at det er et engasjement blant brødrene for humanitært arbeid.

Økonomi 5

Logen mottok en ”arv”²⁶ etter Aslaug Kristine Jensen og Reidar H. Jensen. Avkastningen på minnefondsmidlene (5 mill. kr) skal deles mellom Rebekka loge 1 Sct.a Sunniva og Odd Fellow loge 2 Eidsvold.

De håndskrevne protokollene har helt opp til det siste vært kjernen i den historiske del av dokumentasjonen i arkivene. Når en bok ble skrevet ut, ble den forsynt med stempel og segl. I dag skrives protokoller i et felles rapporteringssystem, Focus. Likevel blir ark limt inn i protokollene slik at systemet med protokollbøker fortsetter. Regnskap ble fra starten ført for hånd i enkle bokholderiprotokoller. Disse har de siste årene blitt erstattet av en regnskapsmodul i Focus.

Logelokaler 4

Det skjer stadig ombygninger og tilpasninger i Stortingsgaten 28. De fire logesalene, salongene, sekretærrommene, den grønne sal og noen ekstra møterom er alle godt belagt. Det er mange Ordensenheter og stort behov for plass til arkiver, utstyr, drakter og gavegjenstander. Hver loge har adgang til relativt små skap som er fordelt på diverse steder i bygningen. Kjøkkenet med René Hamel som sjef, holder imidlertid et høyt nivå som gjør måltidene til en sann nytelse. I 2013 tilpasses lokalene rullestolbrukere. De tekniske anleggene oppdateres jevnlig. Tunghørte og personer med høreapparat er tilgodesett med teleslynge i lokalene. Nå kan ”organist” via PC styre musikken fra en plass i salen.

Etter at Oslo kommune sa opp avtalen med Odd Fellow sykehjem på Kringsjø i 2001, er alle bygningene nå ominnredet til leiligheter. I dag betegnes bygningene med ”Odd Fellow Seniorboliger i Oslo”.

Trend i tiden

Odd Fellow Ordenen har pålagt seg selv oppgaven som verdibærende Orden. Som virksomhet er Ordenen ikke alene om bruk av verdibegrepet. Dette brukes i dag i mange sammenheng. Bedrifter og virksomheter ønsker en etisk profil utad og fastsetter kjerneverdier som motivasjonsfaktorer for ansatte medarbeidere. I avisene er det jevnlig innlegg som viser stor interesse både for kultur og for etikk. Også her trekkes gode menneskeverdier og god livsførsel frem.

Etter tragedien 22. juli 2011 på Utøya og i Oslo sentrum har etiske verdier, medmenneskelighet og kjærlighet stått langt fremme i samfunnsdebatten. Det kan synes som om de verdiene som Odd Fellow Ordenen er en bærer av, har ligget latent i de fleste nordmenns bevissthet og at de først kommer åpent frem ved slike spesielle situasjoner. Men allerede etter knapt to år, synes det som om en del av de gode følelsene og verdiene er glemt. Det later til at den massive informasjonsstrømmen og påvirkningen fra ulike media igjen styrer hverdagen for

²⁶ Mer om dette i kapitlet om Økonomi.

de fleste. Underholdning og behagelighet fremstår nærmest som ideelle mål i mye av reklamen, og vi blir som mennesker lett passivisert.

Tid til å tenke selvstendig synes å være mangelvare. I et globalt perspektiv er det svært store forskjeller fra dyp nød og ufrihet til godt utviklet velferdssamfunn og menneskesyn basert på stor grad av frihet og likeverd. Hver enkelt person må ta ”hverdagen” tilbake, avsette tid til refleksjon og selv ta egne valg både i lokalt og i globalt perspektiv. Enhver bør ta ansvar for hva han eller hun vil med livet sitt og stille relevante spørsmål. Et av spørsmålene bør være: *Hva kan jeg gjøre for mine medmennesker?*

De siste fire årene er kongens nyttårstale gjengitt i De Tre Kjedeledd. Innholdet i talene peker på flere aktuelle forhold i samfunnet og maner alle til å vise gode holdninger og menneskekjærlighet. Det pekes ofte på de samme verdiene som Odd Fellow Ordenen kjemper for.

Loge- og Ordensarbeid 16

Morten Buan ble valgt til Stor Sire i 2010.

Norsk Odd Fellow Akademi ble opprettet i juni 2011. Det er dannet etter mønster av Svenska Odd Fellow Akademien som ble etablert i 2005. Det hevdes at den svenske Akademien allerede har svart til forventningene om et aktivt forsknings- og utviklingsverksted (tankesmie). Akademiet i Norge vil spesielt drive forskning innen følgende felter: ritualene, etikk, Ordenens historie, Ordenens fremtid og ledelse i Ordenen. Det skal holdes årlige symposier og det skal gis ut en årbok med omtale av et spesielt tema. I 2012 var temaet ”Vennskap”.

”Kunnskapsløftet” ble startet opp i 2010 med mål om kvalitetssikring av Ordenens kunnskapsbase og samtidig skal nytt stoff tas inn i logenes og leirenes arbeid. Dette innebærer også et utviklingsprogram for å høyne bevisstheten hos alle medlemmene om de sentrale verdiene i Ordenen og om å omsette verdiene i bedre holdninger og bedre livsførsel.

Stor Sire bekrefter at Odd Fellow Ordenen hilser endringer velkomne og at Ordenen og logene bør ta mål av seg til å være med i fronten av samfunnsutviklingen. Storlogen har tatt initiativ til å heve kunnskapen blant Ordensmedlemmene. Så langt opplever ikke logene at de er blitt godt nok involvert i dette. I et senere kapittel i Jubileumsboken er det under tittelen ”Aktualitet i sin tid” både gjort en oppsummering av erfaringer fra loge 2 Eidsvolds første 100 år og det er pekt på en del forhold som synes aktuelle i debattene om hva fremtiden kan bringe.

Loge 2 Eidsvold har i jubileumsåret en veteran og jublant i særklasse. Hvis alt går etter planen vil Arne B. Dahl i løpet av et drøyt halvår feire 90 års

fødselsdag 22. juni 2013, være festdeltager på loge 2 Eidsvolds 100 års jubileum
15. november 2013 og til slutt motta 60 års veteranjuvel 10. februar 2014.

UTDYPENDE TEMAER

FELLESSKAP OG PERSONLIG UTVIKLING

Vikingeloven - fritt etter Aksel Sandemoes Jantelov:

- *Se muligheter*
- *Skap vinnere*
- *Vær modig*
- *Gi ros*
- *Tenk positivt*
- *Ta ansvar*
- *Se fremover*
- *Sats på læring og innsikt*
- *Motarbeid misunnelse og latskap*
- *Begynn i dag*

Logekvelden har alltid blitt disponert til følgende tre formål: Formøte, møtet i logesalen (lukket for andre enn Odd Fellow brødre) og til slutt ettermøte. Disse tre delene av en logekveld er nærmere beskrevet nedenfor. Dessuten omtales en del turer og samvær utenfor Ordenslokalene. Til slutt er det gjengitt litt om innad rettet lokalt samarbeid med andre loger, og det er gjengitt noen personlige opplevelser.

Samværsformen på møtene har endret seg gjennom 100 år. Tidligere var det ”den gamle skole” og autoritet som dominerte. ”Klasseskillene” i samfunnet ble i noen grad brakt inn i logen. I dag er det full likestilling og en lett og løs stemning. Såvel egen utvikling som logens utvikling er sentrale emner. Hva som i Ordenssammenheng anses som gode verdier og en god kultur berøres også i dette kapitlet.

Det har etablert seg en rekke faste innslag gjennom årene. Disse holdes i hevd, slik som: eks overmesteraften, privatnemndas aften, åpen sosialaften med koner og venner, julemøte med følge, i de siste 25 årene lutefisikaften på nyåret med besøk fra loge 35 Heidmork (Hamar), broderfondsbasar og lignende.

A. Formøtene

Regelverket sier at ingen skal ha nytt alkohol før et logemøte. Formøtene er også alkoholfrie, men det er mange som tar en prat over en kopp kaffe. Mange nevnder og også embetskollegiet benytter ofte denne tiden til sær møter. Det er i den siste tiden dessuten etablert en fortropp av pensjonister til Privatnemnden. Disse sørger for pådekking av bordet for kveldens måltid.

Brødrene oppfordres til å møte i god tid, minimum 15 minutter, før logemøtet. Logemøtene har alltid startet presis kl 19:30. Likevel er det ikke uvanlig at brødre kommer både én og to timer før selve logemøtet. For øvrig er dette et tidsrom uten faste gjøremål og kan kalles et sosialt samvær innimellom forberedelsene til kveldens program.

B. Arbeid i logen

Ritualer og seremonier

Bruken av Ordenens ritualer gjør at gjennomføringen av logens handlinger skjer i spesielle former. Vi føler hver gang at vi er medlemmer av vår Orden og ikke av en hvilken som helst klubb eller forening. Alt dette skjer, fra ritualets side, i bundne og ikke minst ordbundne former. Dessuten bidrar lyssetting og musikk til at logebrødrene føler seg vel og stemningsmessig klare for det som blir presentert på kveldens spesielle program.

Seremoniene og gjennomføringen av handlingene har preg av høytid og presisjon. Aktiv deltagelse i logen innebærer både at brødrene hevder egne oppfatninger og at de er lydhøre for andres meninger. Opplegget bidrar til at brødrene gir, mottar, forstår og bevarer etiske inntrykk og verdier i en ramme av mening og alvor. Brødrene utvikler sansen for historisk tankegang. Mye av det som andre har erfart og hevdet for lang tid tilbake, settes i perspektiv og oppleves relevant også i dag.

Logebrødrene oppfordres til å ta ansvar for egen utvikling og aktivt lære seg selv bedre å kjenne. Logemøtene er et verksted for den enkelte til å skape noe nytt og bedre i eget liv, samtidig som det er en arena for å teste ut egne tanker overfor andre. De valgte temaene påvirker vårt menneskesyn, våre verdier og dermed vår motivasjon og våre holdninger. Slik får vi korrigeringer til grunnlaget for våre mange valg i livet og til vår livsførsel.

Spesielle seremonier og tekster er laget for de forskjellige gradene. Disse hjelper logebroren til å få en klarere forståelse av hva Ordenen legger vekt på. I tillegg oppfordres broren til på egen hånd å klargjøre hva dette kan bety for han selv. Forståelse og selverkjennelse er opplevelsene for mange i en slik selvutviklingsprosess.

Til beste for logen

Under ”Til beste for logen” kan en logebror reise seg og foredra noe han har på hjertet, la oss kalle det ”Ord for dagen”. Han kan lese et dikt, som han kanskje selv har skrevet, eller han gir uttrykk for sine tanker i prosa, basert på våre ordensetiske verdier og mål. Broren gir med det noe til ettertanke eller ”kveldens appell”.

Annonseringer av spesielle arrangement gjøres også under denne posten. Dessuten kan en bror fremme forslag til endringer og forbedringer.

Kåserier med Ordensetisk innhold

Det er i tidligere jubileumsberetninger gitt omtaler av kåseriene som et spesielt innslag i en del av våre møter. Disse holdes på logens klubbaftener. Ideen til dette hadde Leif Castberg Voss i 1951, og han holdt selv det første kåseriet: ”Hva er sannhet?”. Intensjonene for disse kåserier var som for ritualene: fremførelsen og innholdet skal forsøke å gi brødrene en tankevekkende og utviklende opplevelse. Det er logens egne brødre, eldre som yngre, erfaren som uerfaren, som deler sine tanker om et valgt emne fra den ”etiske verden” i våre ritualer eller fra beslektet tema i samtidens samfunnsdebatt. Den enkelte bror skal gjøre egne refleksjoner og selv søke å sette ord på sine tanker. Han skal arbeide med stoffet og bringe oss det budskapet han selv mener det inneholder. Slik går logebroren aktivt inn i vår Ordens lære med sin egen unike erfaring, følelse og forståelse. Vi som hører på, får kanskje oppleve en ny fremstilling. Det igjen kan sette i gang nye tanker.

Kåseriene holdes alltid i Innvielsesgraden. Alle brødre skal høre på. Emnene har vært mange og varierte. Det har kåseriene fra 1951 til i dag vist oss. Eksempelvis nevnes titler som: ’Min inntreden og opptakelse i Ordenen’, ’Tiden’, ’Om Broder kjærligheten’, ’Om toleranse’, ’Hva Odd Fellow Ordenen har gitt meg’, ’Vårt møte med Samfunnets eldste’, ’De Tre Kjedelegg’, ’Om vennskap’ og ’Om materialismen og individet’. Da loge 2 Eidsvold feiret sitt 50 års jubileum i 1963, var det siden 1951 holdt i alt 50 kåserier i logen, og 47 av disse var holdt av logens egne brødre. Opplegget har blitt videreført frem til i dag.

Om verdier - Spill

Som nevnt i beretningen har en gruppe av brødrene turnert med rollespillet ”Odd Fellow år 2000”, som senere er omdøpt til ”Odd Fellow år 2015”. Første fremføring var i Leir 1 Norge. Deretter har spillet blitt fremført på en rekke steder rundt på Østlandet.

Spillet gir en tenkt fremstilling av Ordenens utfordringer ved generasjonsskifter, under påvirkning av de trender som kan rå og den livsførsel som kan være aktuell i en gitt periode. Spillet gir oss en påminnelse om hvor vesentlig det er at vi holder vår Ordens tradisjoner, kultur, læresetninger og ”verdier” i hevd, og at vi ikke må la oss forlede til å bli værhaner som blindt retter seg etter moter og samtidens populære ”vindkast”. Hele tiden skal vi bevisstgjøre oss på det som tjener menneskeheten.

Egoisme er ikke i samsvar med det Ordenen forfekter og må ikke få dominerende plass blant våre individuelle sett av verdier, holdninger og handlinger. Det er Odd Fellow Ordenens styrke at vi sammen tar vare på de gode tradisjonene og de gode verdiene. Brødrene oppfordres til å videreutvikle verdiene som våre tidlige Ordensbrødre forfektet og sto for, til aktuelle holdninger og livsførsel i samtiden og videre til bærekraftige verdier for fremtiden. Praktisering av Odd Fellowship gjennom nestekjærlighet - menneskekjærlighet og fellesskap – skal bidra til å gi Ordenen og logene et ansikt utad overfor familie, venner, kollegaer og de man ellers omgås.

I logen har man alltid prøvd å leve opp til idealet om samhold når brødrene bruker "Eidsvold" som symbol og navn. Samhold oppfattes som en verdi i logen, slik det er uttrykt og tolket i mottoet "Enig – Tro – Taus".

Store deler av ordensarbeidet består i å skape livskvalitet i vårt eget og våre medmenneskers liv. Dette bør være aktuelt og interessant for dagens og kommende generasjoner. Men det avhenger av at vi står for de verdiene vi forfekter. Odd Fellow Ordenen er en verdibærende Orden med "Vennskap - Kjærlighet – Sannhet" som motto. Det å være en Odd Fellow er en livsform. Vår gyldne leveregel sier: «Vær mot andre som du vil at andre skal være mot deg».

Saker til debatt

Ordensmessige og administrative spørsmål har alltid blitt reist og behandlet i logen. Brødrene tilstrebet også å holde logen oppdatert og aktuell på forhold i Ordenen så vel som på forhold i samfunnet. Det har til tider ikke manglet på ulike oppfatninger, og diskusjonene i logen var noen ganger heftige. OM har imidlertid maktet sin oppgave med å lede diskusjonene og bidra til at hensynet til fellesskapet ble ivaretatt fremfor enkeltmedlemmers spesielle standpunkter og ønsker.

Nevnder for innad rettet arbeid

Lov for Loger foreskriver fem nevnder. I tillegg finnes andre nevnder som loge 2 Eidsvold selv har tatt initiativ til. Medlemsmatrikkelen gir en oversikt over nevndene og hvilke brødre som er valgt eller utnevnt. Alle nevndene er pålagt å legge frem for logen en årlig skriftlig rapport. Relativt lite informasjon blir ellers referert på logemøtene i løpet av året. Unntaket er Nemnd for omsorg. På hvert møte bringes hilsninger til og fra syke medlemmer. Det har alltid vært en holdning i logene om å vektlegge god omsorg for eldre og syke medlemmer og dessuten vise deltagelse overfor etterlatte når brødre dør.

Et av Ordenens budord pålegger brødrene å begrave de døde. Dette gjøres ved å møte fulltallig opp i begravelser/bisettelser, nedlegge logens evigrønne krans, samt danne bærevalt, når dette måtte være ønskelig. Hver høst holdes en egen minneloge der andre Odd Fellow loger i Oslo også deltar. Disse møtene holdes for å minnes de brødre som har gått bort i løpet av året.

C. Vennskap og trivsel på Ettermøtene

Ettermøtene er siste post på en logekveld. Et godt miljø blant logebrødrene ble vektlagt fra starten av i 1913. Det tok imidlertid litt tid å få en hensiktsmessig organisasjon på plass. Loge 2 Eidsvolds Privatkomite så dagens lys i oktober 1914 med formål å sørge for trivsel og underholdning. Ettermøtene den gangen besto hovedsakelig av brodermåltid og sosialt samvær, slik som i dag – 100 år senere. Omgangsformen har imidlertid endret seg med utviklingen i samfunnet.

Brodermåltidene

I hovedtrekk serveres det varm mat under de høytidelige møtene (galla) som jubileer, innvielser og lignende. Ellers serveres det smørbrød.

Samværet til bords blir ledet av UM, som er visevert. Han sørger for at måltidet gjennomføres i henhold til normert stil og etikette. Det gis plass til hilsminger, taler, historier og sanger. Det legges vekt på fellesskap, trivsel og godt humør.

I den første tiden (i 1913) hadde Ordenen sine lokaler i Kristian Augustsgt. 6. Willy Doebler påtok seg imidlertid serveringen i loge 2 Eidsvold. Uten fast kjøkken og med sterkt varierende antall deltagere var dette ingen lett oppgave. En klassiker fra den gangen var ”Eisbein mitt Sauerkraut”. Det var forbudt å ha flasker på bordet, og derfor hadde privatkomiteen skaffet til veie et passende antall karaffer. Logen gikk dessuten til anskaffelse av forskjellig servise og duker. En logeprotokoll fra april 1917 forteller at en bror hadde gitt logen 6 potet- og 6 sauseskjeer. Ofte viste brødrene den glede de hadde i samværet. Til tross for lite egne lokaler ble det alltid tilstrebet å skape en hyggelig og broderlig stemning.

Da Willy Doebler flyttet ”ut av byen” i 1916, ansatte logen fru Anna Albrechtsen som vertinne, og hun fortsatte det vanskelige arbeidet med serveringen inntil Kristian August Cafe ble åpnet i 3. etasje, og man fikk fast restaurant i gården.

Det ble igjen endring da logen flyttet til Stortingsgaten 28 i 1934. Restaurant Kaba leiet lokaler i samme hus. Måltidene ble fra da av forberedt og servert av personale fra denne restauranten.

Da Kaba restaurant ble nedlagt i 1971, ble det slutt på at brødrene og søstrene fikk servering. Privatnemnden fikk oppgaven med å sørge for servering, samt for at samværene skulle bli innholdsrike og avvekslende. Huset hadde hele tiden eget kjøkken. Kokk og kjøkkenpersonale ble ansatt. Røyking har det etter hvert blitt slutt på både i spisesalen og i salongen.

Man har gradvis innført, som fast innslag, at bror UM åpner måltidet med ”det gode vennskaps skål”. Videre ble det introdusert den litt uvanlige skålen hvor

bror OM utbringer ”loge Eidsvolds skål” og brødrene svarer tilbake ”bror Overmester”. Logesangen er alltid et fast innslag som avslutningen på måltidet, tidligere ble denne sunget kun ved møter i galla. Ingen sang fremføres i loge 2 Eidsvold med slik kraft og følelse som logesangen.

Samværene i salongen

Viktig for mange er å bli kjent med andre og å bygge gode personlige relasjoner. I en periode var det vanlig at brødre som fylte runde årstall som 50, 60 osv. ble invitert spesielt og feiret på kameratslig måte.

Det ble tidlig vedtatt et meget strengt reglement mens man holdt til i Kr. Augustsgt 6: ”Eftermøtene måtte være slutt kl. 24, og det måtte ikke tas flasker ut av «skapet» etter kl. 23.30”. Med bedre plass lempet man på bestemmelsene.

Det ble igjen endring da logen flyttet til Stortingsgata 28. Her ble det plass til at to loger på samme tid kunne ha uavhengige møter. I dag er det innredet lokaler til at fire loger samtidig kan ha hvert sitt møte i egne salonger.

Også logebrødrene var i feststemning i 1945. Mange hadde behov for å gi uttrykk for at de hadde fått friheten tilbake, og festligheter ble holdt i nær sagt i alle sammenheng. En bror tok opp forholdene på et logemøte: ”*Er vi en orden eller er vi en selskapsklubb?*” Som eksempler på ”*lite verdig opptreden*” nevnte han: ”*Det blir servert dårlige vitser og historier på møtene. Enkelte brødre er for intime overfor serveringspersonalet enten det er mannlig eller kvinnelig. Brødre er tydelig beruset når de går hjem fra møtene*”.

Det ble mange gode innslag på Ettermøtene. Særlig må nevnes Odd Fellows Sangforening, som deltok ved alle festlige anledninger i hele mellomkrigstiden og også i årene etter krigen. Ved kaffen etter brodermåltidet kunne brødre ofte få underholdning av forskjellig slag, eksempelvis logebroren som virtuosmessig trakterte sitt trekkspill.

Brødrene tilstrebet å gjøre samværene så interessante som mulig, og det ble tatt mange initiativ. Foredragene og reisebeskrivelser har nok gjort mest suksess.

D. Vennskap og trivsel på turer

I alle år har det blitt arrangert turer i samvær med konene for ytterligere å utvikle personlige relasjoner og danne vennskapsbånd.

Kombinerte turer med logebesøk og hyggelige samvær med damer ble holdt i

Logehuset i Hillerød

sammen med koner og noen ganger med venner: Flere besøk har blitt foretatt til den danske vennskapslogen 55 Pax i Hillerød. Første tur fant sted i mai 1951. De siste turene i 1995 og 1998. Det siste besøket var i anledning denne logens 75 års jubileum. Tur ble arrangert til København i 1994 med besøk på Odd Fellow Palæet. Dette var en "guttetur". Mange besøk fant også sted til den svenske vennskapslogen 21 Erik Gustaf Geijer fra 1950 og senere. Siste besøk fant sted i anledning denne logens 100 års jubileum i 2000.

mellomkrigstiden med blant annet deltagelse av Odd Fellow Sangforening. De fem Viken stevningene fra 1926 til 1937, som er omtalt under Beretningen 1913 - 2013, fremstår som spesielt vellykkete og minneverdige.

Også i etterkrigstiden har det blitt arrangert mange turer både i inn og utland, mange

Sommerturer er holdt på fjorden og bussturer er foretatt til eksempelvis Wittusen på Filtvet med "Golden Power" fabrikken, til Holmsbu og besøk i Henrik Sørensens bildegalleri og til Solobservatoriet på Harestua. Det forekom også at turer ble lagt til brødrenes egne hus og hytter.

Tur ble satt opp til Lübeck i 1989 i anledning 85 årsdagen for loge Jürgen Wullenweber. Den tysk/norske logebror Wildthagen var bindeleddet mellom den tyske logen og loge 2 Eidsvold. Det var et stort følge

med hele 22 brødre fra Loge 2 Eidsvolds og tre brødre fra andre loger. De fleste av brødrene hadde koner med.

Som gave fra loge 2 Eidsvold til den tyske logen ble det overrakt en CM stav med tilhørende topp. Spesiell oppmerksomhet vakte det at de norske brødrene stilte opp i galla, mens de tyske vertene møtte opp i logeantrekk.

*Bilde fra overrekkelsen.
OM Odd Lagmo til
venstre*

Det ble arrangert hyggetur med fly til Svalbard i juni 1984 med en vordende logebror Terje Kvil som pilot. Lignende flytur gikk til Island i 1990.

Bildet viser flykaptein Terje Kvil i en hyggelig passiar under turen.

”Ut i det blå”

Møtene i logen er formelle og lærerike, men brødrene kjenner sjelden bakgrunnen til de andre brødrene, hva han driver med, hvilke interesser han har, familieforhold osv. For å

kunne lære hverandre bedre å kjenne og samtidig vektlegge vennskap, startet tidligere rallykjører Arne B Dahl med bl.a. plasseringer i Rallye Monte Carlo, et turarrangement som ble kalt ”Ut i det blå”.

Brødrene med familie og venner ble invitert til tur med egen bil. Ingen visste på forhånd hvilke veier som skulle følges, hva som ville skje underveis og hvor turen skulle ende. Deltagerne ble lovet at turen skulle gå på godt kjørbare veier, som de færreste kjente til og hadde kjørt på tidligere. Deltagerne skulle komme i nær kontakt med naturen, se fine landskap, vann og fine utsikter, og de skulle være med på konkurranser. De måtte forvente seg noen overraskelser underveis. Det eneste deltagerne på forhånd fikk vite, var at de før eller senere skulle komme frem til et bra hotell, hvor vi skulle få tre retters middag, kaffe, overnatting og frokost til en avtalt rimelig pris.

Det hele startet i 1995 med en tur øst og vest for E-18, som en dagstur. Da dette ble meget vellykket, ble det de følgende årene arrangert mange turer (stedene er endepunktet for turene og hotellene): 1996 Norefjell, 1997 Myking, 1998 Strømstad, 1999 Oset (sammen med vår danske vennskapsloge), 2000 Danebu, 2001 Østenfor i Nesbyen, 2002 Fryken, 2003 Morgedal, 2004 Åsgårdstrand, 2005 Strømstad (via Akershus og Østfold), 2006 Hadeland; 2007 Strømstad (via Vestfold og ferge fra Sandefjord) og 2008 Kongsberg. Underveis kunne det være lagt inn stopp med ”panserlunsj”, og konkurranser i ferdighetskjøring, oppgaver om trafikk, kjøreregler osv.

Turene har vært meget hyggelige, interessante og vi har lært mye om bil. Mest har vi likevel kanskje opplevd ved å praktisere ”VENNSKAP”.

Sommerturer er holdt på fjorden og bussturer er foretatt til eksempelvis Wittusen på Filtvet med ”Golden Power” fabrikken, til Holmsbu og besøk i Henrik Sørensens bildegalleri og til Solobservatoriet på Harestua.

Førjulsturer til København

I alle år fra og med 1996 har en gruppe av brødre reist på halvannen dags tur med båt fra Oslo tur/retur København inkl. to overnattinger ombord. William Pettersen startet opp aktiviteten. Gunnar Edvardsen har fulgt opp de siste årene. Det har vært litt forskjellig program i København de ca. 10 timene båten ligger ved kai.

Faste innslag har imidlertid vært et Vinhus og lunsj på ”Det lille Apotek”. Johan Amund Bye har vært med på alle førjulsturene, bortsett fra én. På Redaksjonskomiteens spørsmål om gode historier fra turene, kom følgende svar fra en av deltagerne: ”*Gutteturer må oppleves, man beretter ikke fra dem!*”

E. Lokalt samarbeid mellom logene for nytte og trivsel

Juletefester

Juletefest for barna er blitt holdt i alle år, men fra ca. år 2010 har dette nærmes opphørt pga. lav deltagelse. Først arrangerte logene egne juletefester. De siste årene var det fellesarrangement for flere loger sammen.

Odd Fellow Sangforening

Initiativtaker til sangforeningen var Gustav Heramb (loge 2 Eidsvold og senere loge 10 St. Hallvard) som i 1919 fikk med 12 andre brødre for å starte sangforeningen. Samuel Johnson var en viktig og interessert støttespiller fra starten, og han bidro til at Sangforeningen fikk utvikle seg. Sam Johnson ble imidlertid en passiv sangmedlem på grunn av sine mange gjøremål og mye reiseaktiviteter. Følgende Eidsvoldsbrødre deltok fra starten av i tillegg til Heramb: O.B. Andreassen, Sophus Aasland, Olaf Hallan, Fritz Nagell (senere St. Hallvard), Emil Martinsen, H.A. Neerbye og Johannes Hanche.

Sangforeningens motto ble:

*La sangen klinge med vinget ord
og hilsen bringe fra bror til bror.
Thi bølger med hjertets takt,
hvad talen dølger, får sangen sagt.*

Det begynte med få medlemmer og små ressurser, men de første medlemmene hadde optimisme og friskt mot. Øvelser ble holdt hjemme hos de som hadde tilstrekkelig plass. Johannes Hanche og Knut Halvorsen var de første dirigentene. Målet var å bli kompetente til å opptre med korsang som underholdning i logene så snart anledningen bød seg. Sangforeningens første opptreden var ved loge 2 Eidsvolds årssdag i november 1919. Den neste opptreden var ved loge 1 Norvegias årssdag i 1920 og så ved stiftelsen av loge 10 St. Hallvard 15. mai i 1920.

Disiplin og møteplikt ble krevet for at øvelsene skulle bli effektive og for at koret skulle utvikle seg. I foreningens første lover står det at medlemmer som kommer mer enn 10 minutter for sent eller ikke melder forfall til øvelsene må betale 50 øre i mulkt. Miljøet blant medlemmene ble omtalt med følgende: ”*Ånden og tonen i foreningen var alltid kameratslig, grei og fri for kruseduller*”.

Ved den første generalforsamlingen i oktober 1920 var det 21 aktive og dessuten 47 passive støttemedlemmer. Olaf Hallan ble formann i sangforeningen i perioden 1920-22. I 1924 ble Frans O. Hellberg fra loge 2 Eidsvold dirigent og han fungerte som det i mer enn 20 år.

Utflukter og turer har sangforeningen hatt mange av både med aktive og passive medlemmer og ofte med damer. Magnus Økern fra loge 2 Eidsvold (senere loge 10 St. Hallvard) ble betegnet som et unikum når det gjaldt å arrangere improviserte turer og sangerfester. Flere av generalforsamlingene ble lagt til Sollihøgda for en kombinasjon av nytte og hygge. Flere besøk ble dessuten lagt til logene Kongsten og Varna. Det første "Vikenstevnet" ble holdt hos loge 63 Viking i Strømstad i 1926. Det ble den første langturen for foreningen. Senere var Sangforeningen med på alle Vikenstevnene. I 1927 ble det etablert et eget "Reisefond" og det ble holdt egne basarer for å finansiere turene.

Følgende beskrivelse er hentet fra 25 års beretningen for koret: *"Alt samværet og alle turene har etterlatt et vell av uforglemmelige minner, - slike som en gjerne tenker tilbake på og dveler ved - når den tid kommer da håret gråner og sangens elv flyter mer stille."*

Av særlig store oppgaver, som Sangforeningen ga seg i kast med, var fremføringen av en kantate i anledning innvielsen av Odd Fellow bygget i Oslo i 1934. Den neste store oppgaven med egen kantate²⁷ fant sted ved Eidsvolds 25-års jubileum i 1938. Begge kantatene var forfattet av Fritz Nagell.

Interessen for foreningen gikk i bølger. Men det var stor entusiasme blant de som hadde vært med fra starten av og disse klarte etter hver nedtur å få interessen opp igjen. En spesiell utfordring fikk sangforeningen i 1940 da Odd Fellow Ordenen ble forbudt av tyskerne. På generalforsamlingen 15.november 1940 ble lovene endret slik at navnet Odd Fellow ble fjernet og forandret til: "Sangforeningen av 1919". Foreningens store betydning under okkupasjonstiden er beskrevet i Beretningen for Årene 1940-1945.

Koret fortsatte med vekslende oppslutning frem til 1957. Fremmøte var da blitt så lite at korvirksomheten ble innstilt. "Tornerosesøvn" varte i ti år. Så fikk noen ildsjeler blåst liv i koret igjen, men det ble med noen få sangerbrødre. Året 1969 ble preget av ny optimisme da dirigenten, Audun Rossbach, fortalte at koret var ønsket til underfoldning på Leir 1 Norges 50- års jubileums arrangement. I 1973 kom så en forandring. Sangerbrødrene var enige om at *det måtte kvinner til!* Åtte søstre ble med på øvelsene etter at to sangerbrødre hadde vært på "frierferd" i Rebekka loge 1 Sct.a Sunniva. Et blandet kor var et faktum.

²⁷ Kantaten til loge 2 Eidsvolds 25 års beretning er gjengitt på side 211.

Ved 60 års jubileet i 1979 besto Odd Fellowkoret Oslo av 12 søstre og 12 brødre med Per Helland som dirigent. Begivenheten ble omtalt av Leif Castberg Voss i Norsk Odd Fellow Blad og han sier: ”*I dag besjeles medlemmene av sangerglede og giverglede og de har bare ett ønske: ’å bli enda flere’.*”

I flere år holdt sangforeningen festkonsert på 17.mai for logemedlemmene og bekjente. Sangkoret er fortsatt aktivt opp til våre dager og deltar på sangerstevner rundt i landet.

Eidsvolds deltagelse i Odd Fellow Orkesteret

En bror mente like etter krigen at det måtte være en fremtidsdrøm for logene å få et eget strykeorkester som kunne bistå ved festloger og andre anledninger. Odd Fellow-orkesteret ble stiftet 9/12-47. Orkesteret spilte ved logens 50 års jubileum.

Odd Fellow Sang- og Musikkforbund ble stiftet i 1948

Det første sangerstevnet ble holdt i Oslo i 1950 med tre kor som deltagere. I anledning 50 års jubileet i 1998 satte på nytt flere kor hverandre stevne i hovedstaden. Da deltok ti kor, blant dem Heidmork-koret som brødrene i loge 2 Eidsvold kjenner godt fra mange gjensidige besøk.

Odd Fellow Seniorklubb

John Gunnar Martinsen forteller: Odd Fellow Seniorklubb Oslo har fra 1974 til i dag vært et møtested for eldre logebrødre. Vår seniorklubb er ingen Oslo-opppinnelse. Både Bergen og Stavanger – og ikke minst Sverige og Danmark - hadde seniorklubber lenge før oss. I dag finner vi seniorklubber mange steder i landet.

Seniorklubben i Oslo ble startet etter initiativ fra daværende Stor Sire Arne Espelund, som etter et besøk av brødre fra Stavanger i 1974 tok opp tanken om en liknende forening også i Oslo. Klubbens markerer sin årsdag 11. november og Redaksjonskomiteen regner derfor med at stiftelsesdatoen er 11. november 1974. Foreningens første formann var Werner Madsen. Den fikk det noe omstendelige navn ”Foreningen for eldre Odd Fellows i Oslo”. Werner Madsen var formann inntil Nic. O. Ruud overtok. I den siste perioden har John G. Martinsen fra loge 2 Eidsvold vært formann.

I vedtektenes heter det at ”*seniorklubbens formål er å fremme kontakt og trivsel blant medlemmene gjennom uformelle samvær*”. I tillegg til hyggelig samvær får deltagerne ofte informasjon og kunnskap om forskjellige emner gjennom kåserier. Brødrene bidrar som regel selv. I tillegg står allsang og musikk på programmet, samt lettere servering. Et medlem uttalte: ”*Seniormøtene er den rene terapi.*” Med det mente han antagelig at regelmessige samvær med venner oppleves som en helsebringende forandring i hverdagen, så vel fysisk som mentalt.

Seniorklubben har ingen kontingent og brødrene kommer i hverdagsantrekk. Det betales et mindre beløp i inngangspenger til dekning av serveringen. I desember møtes seniorenene i logesalen til en julemarkering, iført vanlig logeantrekk. Brødre fra Eidsvold har i perioder vært meget aktive helt opp til i dag. Seniorklubben har etter mange aktive år nå vært gjennom en periode med gradvis mindre oppslutning for så i 2013 å gå over i en ”dvaletilstand” på ubestemt tid.

F. Noen opplevelser

”Om vennskap”

De fleste brødrene oppgir at alle de ”personlige vennskap” med andre brødre hører med til de viktigste verdiene som oppnås gjennom medlemskap og aktiv deltagelse i logelivet. Vi blir mindre egoistiske og opplever god støtte når vi har behov. En bror har engang skrevet²⁸:

”Jeg sluttet i en bedrift hvor jeg hadde vært i 30 år. Årene i bedriften ga meg mange venner, som det imidlertid var vanskelig å holde kontakt med etter min avgang. Mennesker er som kjent sosiale vesener, så jeg følte da behov for å bli kjent med andre som jeg kunne omgås og knytte kontakter til. Min søster og svoger hadde vært Odd Fellow medlemmer i flere år, og de anbefalte meg å søke opptak i Ordenen. Det gjorde jeg, og med min svoger som fadder ble jeg tatt opp i loge 2 Eidsvold. Jeg ble fort kjent med de fleste av logens brødre, og fikk mange gode venner som jeg fant stor glede i å være sammen med både på logens møter og på øvrige arrangementer. Det å utvikle og vedlikeholde vennskap er en av de sentrale oppgavene for oss brødre. Det er også det første ord i Ordenens motto: Vennskap, Kjærlighet og Sannhet. For meg har kunnskapen om verdiene og omtanken for andre, som jeg opplevde i samværene med logebrødrene, blitt en kilde til optimisme og pågangsmot i mitt liv”.

Dette kan stå som uttrykk for noe som mange av logemedlemmene har opplevd.

”Å være til stede for andre mennesker”

Per B. Brosstad har gitt redaksjonen disse tankene om sykebesøk og omsorg:

La meg først få gi noen tanker fra boken ”Kunsten å leve” av Jan Vincents Johanssen:

*Livet er en vandring, ikke en transportstrekning.
Døden er den død, - du dør hver dag, ved at du ikke lever.*

*Fortiden er forbi og fremtiden har du ikke fått.
Du eier bare dagen i dag.*

*Livet lar seg ikke kjøpe.
Du trenger ikke mye å leve av.
DU TRENGER NOE (og kanskje NOEN) Å LEVE FOR.²⁹*

²⁸ Innsendt av John Gunnar Martinsen.

²⁹ Redaksjonskomiteen har tatt seg den frihet å utheve siste line og sette inn teksten i parentes.

Våre logemøter har med tiden fått en fast post som tidligere het Nevnd for Sykebesøk og nå Nevnd for Omsorg er ansvarlig for. Vi har fått kjennskap til brødre som pga. sykdom ikke kan komme – flere av disse er kanskje også ukjente for oss. Nevndens medlemmer holder i hevd en god gammel tradisjon i vårt lille samfunn – å ta seg av de syke. Dette er også poengtert i Ordenens budord. Nevnden utfører en type oppgaver som vår moderne tids mennesker lett kan glemme.

Jeg må selv innrømme at det tok lang tid før jeg fattet betydningen av det engasjementet som er til stede ved et besøk hos en syk eller kanskje døende bror. Det var når jeg selv skulle besøke en gammel venn gjennom mange år, at jeg opplevde og forsto hva slike besøk betyr for den syke og også for den besøkende selv.

Min erfaring med sykebesøk var liten, skulle jeg kanskje forberede meg på å lese et skriftsted eller kanskje synges en kjent og kjær strofe, - hva visste jeg? Alt løste seg enkelt for oss begge – det var ikke så mye som måtte sies – en hånd og holde i, var nok!

Jeg er overbevist om at vi alle sammen har mye å lære om dette med ”å være til stede for andre. Vi er alle svært opptatt av at så få møter frem til logemøtene. De mange hilsningene vi får fra syke brødre må vi ikke glemme – de ville gjerne vært sammen med oss”.

Et annet spørsmål melder seg: Hvor mange opplysninger om sykdommen skal vi gi om en syk bror. Er det tilstrekkelig at vi får en hilsen og kanskje et uttrykt håp om at vi snart møtes i logen igjen? Det er ikke lett å veie ulike hensyn mot hverandre, men hensynet til vår bror og hans familie må alltid komme først. Så til slutt et valgt tekstutsnitt fra samme bok ”Kunsten å leve”:

*En sykdom kan reise en mur omkring oss.
Takk for at dere slår hull i muren og gir
støtte og kjærlighet til vår neste!*

”Barndomsminne som følger et menneske gjennom hele livet”.

Tor Olsen har gitt redaksjonen flg. barndomsbeskrivelse fra det barske værharde Nord-Norge som Per Martin Gundersen har fortalt om på logemøter: *”Hjertet mitt er hele tiden i Nord-Norge. Der tilbrakte jeg mine barne- og ungdomsår. En blir aldri ferdig med barndommen. Minnene og inntrykkene har fulgt meg gjennom hele livet. Naturen, dyrelivet, fuglene og de vanlige menneskene der nord.*

Fattigdom og kamp for det daglige brødet. Troen, overtroen og håpet hos det folket som jeg lærte å kjenne og ble veldig glad i. De veldige naturkreftene, dramatikken, storheten, skjønnheten og mystikken var og er mine tankers levende grobunn.

Det enkle og barske med naturen og med menneskene har opptatt meg mest. Man vet ikke hvor mennesket slutter og naturen begynner. Det er for meg vevet i en hellig enhet.

Julen i Nord-Norge var spennende, - med de årvisse spørsmålene: Hvem kommer heim til jul? Hvem blir igjen på havet? Havet gir og havet tar! Mange barn gikk i spenning og uvisshet: Kommer han pappa heim til jul? Kommer han pappa snart?"

PERSONLIGHETER

Innledning

Det vil alltid i organisert virksomhet være noen som stikker hodet frem, tar initiativ og ansvar og som naturlig blir valgt til ledere. Personer med interesse, drivkraft og visdom er vi også avhengige av i Odd Fellow logene. Noen må også kunne sies å være pionerer gjennom å ha tatt initiativ helt utenom det vanlige.

Protokollene og de tidligere beretningene forteller om sterke personlighetene og deres innsats. Det er derfor disse som i stor grad har fått æren av logens og Ordenens utvikling. Redaksjonskomiteen har foretatt personutvelgelsen ut fra beskrivelser fra samtiden og tidlig ettertid. Vi anta at disse står som gode representanter for sin tid. I historisk lys har vi konsentrert oss om aktive personer i logens første 75 år.

Det er i tillegg mange lite ”synlige” brødre, som på hver sin måte har bidratt til å utføre de daglige oppgavene og til å skape det gode miljøet i logen. Derfor vil det ganske sikkert oppfattes litt urettferdig at ikke flere nevnes. Redaksjonskomiteen overlater omtalen av personer fra de senere årene til fremtidige beretninger, når tiden er moden til en historisk vurdering.

Pioneren fremfor noen for dannelsen av Ordenen

Thomas Wildey (1782 – 1861)

Født 15. januar 1782 i London
Smed.

Resipert i London i 1804

Emigrerte til USA i 1817

Her stiftet han den 26. April 1819 sammen med fire andre, ”The Independent Order of Odd Fellows in North America”, med en målsetting om å drive uegennyttig (filantropisk) hjelpearbeid.

Han sørget for fribrev til å danne en Storloge i USA med uinnskrenket jurisdiksjon 15. mai 1826
Han kalte seg selv for Grand Sire og Ordenens øverste leder i USA fra 1826 til 1833.

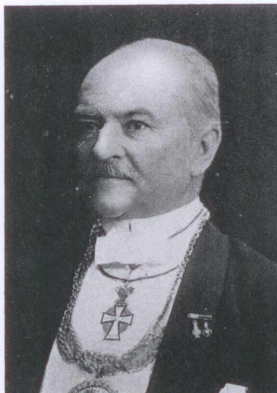
Død 1861 i USA

Thomas Wildey regnes som Odd Fellow Ordenens grunnlegger. Mens han var Stor Sire reiste han rundt og grunnla Odd Fellow loger i mange byer i USA. Andre personer har delvis sammen med Wildey og delvis selvstendig videreutviklet

Ordenen først i USA og senere i Europa. Thomas Wildey er ellers ikke omtalt spesielt i denne beretningen. Det vises til utførlig omtale i De Tre Kjedeledd og diverse Odd Fellow litteratur.

Pionerene for dannelsen av Ordenen i Norge

Petrus Beyer (1849 – 1924)

Født 24. november 1849 nær Roskilde i Danmark
Lege

Innviet 13. mars 1884 i loge 3 Nordstjernen i Danmark

Stormester fra 1888 til 1892 under tysk jurisdiksjon
Stor Sire av Den uafhængige Storloge for Kongeriget Danmark i 1892. Dette vervet hadde han i 32 år til 1924, bare et halvt år før sin død.

Han var følgelig Stor Sire for norske loger i 22 år fra 1898 til 1920.

Slått til Ridder av Dannebrog for sitt humanitære arbeid

Død 4. november 1924

Petrus Beyer praktiserte som lege og høstet stor anerkjennelse for sin humanitære innsats både i Danmark og i andre land. Han viste stor interesse for etableringen av Odd Fellow Ordenen i Norge og han var en sentral person ved dannelsene av de første norske logene, deriblant loge 2 Eidsvold. Det vises til omtale i diverse dansk og norsk Odd Fellow litteratur.

Gustav Abrahamsen (1859 - 1931)

Født 17. november 1859

Kjøpmann, innehaver av Stavanger Skofabrik.

Innviet 12. januar 1898 i loge 1 Danmark. Han fikk de tre logegradene i loge 28 Hafnia dagen etter innvielsen.

Chartermedlem av loge 1 Noreg i Stavanger 26. april 1898 (fra 1908 betegnet loge 1 Norvegia i Kristiania etter overføring av fribrev).

OM 1898 – 1899

Leder i ny broderforening med navn ”Thomas Wildey” i Stavanger 1911 - 1912

Utelukket fra Ordenen iflg. dom 12. juni 1912.

Død 27. september 1931

Gustav Abrahamsen må betraktes som pioneren ved etableringen av den første Odd Fellow loge i Stavanger i 1898. Med å øve stort press på den danske Storloge og Stor Sire Petrus Beyer fikk han alt på plass til etableringen av loge 1 Noreg i Stavanger 26. april 1898.

Han hadde store ambisjoner på egne vegne i Ordenen og tok initiativ i strid med lover og formell opptreden. Han ble på grunn av dette utelukket fra Ordenen. I hans nekrolog ble han omtalt som en aktiv frimurer, men det sto ingen ting om hans medlemskap i Odd Fellow Ordenen og heller ikke om hans bidrag til starten av Ordenen i Norge.

Samuel Johnson (1861 – 1928)

Født 20. mai 1861

Advokat

Innviet 9. mars 1907 i loge 1 Danmark sammen med 13 andre i Kristiania av Stor Sire Petrus Beyer

OM 18. februar 1908 – 1910 og 1016 - 1918

DDSS 1911 – 1914 og 1918 - 1920

Stor Sire 1920 – 1928

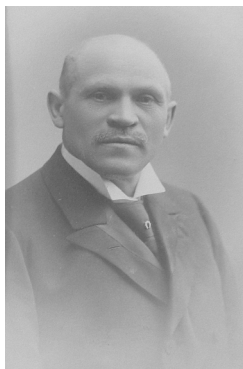
Død 27. oktober 1928

Samuel Johnson var både initiativtaker og en handlingens mann som på flere måter påvirket utviklingen av Odd Fellow Ordenen i Kristiania og Norge. Det sies at han "var logen" de innledende årene, både gjennom å lede logemøtene og formidle Ordenens innhold og budskap, men også i den sosiale omgangen brødrene i mellom. Han var en meget god foredragsholder og bidro med sin fremstillingsmåte til å gi Ordenen positiv oppmerksomhet. Stor anerkjennelse i samfunnet fikk Ordenen, på Sam Johnsons initiativ, gjennom etableringen av Veslehjemmet i 1912 (omtalt spesielt i beretningen). Han tok dessuten initiativ til dannelsen av de to første Rebekka logene i Norge i 1909 og 1913. Han nøt stor respekt og anerkjennelse i Den danske Storlogen. Samuel Johnson omsatte Ordenens tekster til norsk. Han utviklet dessuten ritualene som Rebekka logene tok i bruk. Dessuten forfattet han mange dikt og sanger. Han tok også initiativ til og arrangerte besøk til loger i Danmark og Sverige der mange norske Odd Fellow brødre fikk anledning til å delta. Fra 1918 var han aktivt med på å holde foredrag og danne nye norske Odd Fellow loger.

Dette er det dominerende bildet vi har av Samuel Johnson. Nettopp hans glødende interesse og mange initiativ skapte imidlertid en del gnisninger blant logebrødrene, som blant annet førte til at han trakk seg som DDSS i 1914.

Pionerene for dannelsen av loge 2 Eidsvold

Jørgen Christensen (1860 – 1915)

Født 4. februar 1860

Hotelportier

Innviet 14. mai 1894 i USA

Ble med i loge 1 Norvegia i 1908

Uformell initiativtaker i 1911 som senere førte til dannelsen av loge 2 Eidsvold.

Overført til loge 2 Eidsvold fra stiftelsesdatoen.

UM v.a. fra 16. nov 1913 til sin død

Død 2. mars 1915

Ifølge Bjarne Bertrand var det Jørgen Christensen som først i uformelle samtaler med brødre fortalte om sine erfaringer fra logene i USA og som gjennom det la grunnlaget for fjorten brødres ønske om en annen kurs i loge 1 Norvegia. Dette beskrives i kapitlet om loge 2 Eidsvolds tilblivelse. Jørgen Christensen hadde i alle år et varmt hjerte for Odd Fellow ånden. Dette bekreftes kanskje først og fremst gjennom at han ønsket et Odd Fellow symbol (antagelig ”De Tre Kjedeled”) på kisten ved sin død.

Harald Andersen (1873 – 1935)

Født 5. mai 1873

Restauratør / overkelner

Innviet 1. desember 1911 i Norvegia

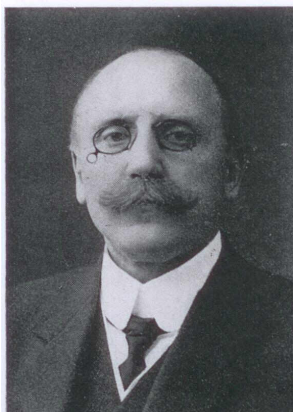
Overført til loge 2 Eidsvold fra stiftelsesdatoen.

Død 14. mars 1935

I følge protokoller og samtidige omtaler må vi gi Harald Andersen mye av æren for at loge 2 Eidsvold ble stiftet i 1913. Som ny og uerfaren ble han formelig kastet inn i pågående stridigheter i loge 1 Norvegia. Det de andre ikke maktet å få

til, klarte han på forunderlig vis å gjennomføre. Med formelle og uformelle initiativ maktet han å legge det endelige grunnlaget for dannelsen av loge 2 Eidsvold. Han hadde stor tillit hos gruppen som vil bryte ut av loge 1 Norvegia, og hans utrolige mot og innsats fikk da også til slutt anerkjennelse av Stor Sire Petrus Beyer. Det er i stor grad takket være Harald Andersens personlige notater at vi i denne boken kan skrive en utfyllende beretning om loge 2 Eidsvolds tilblivelse.

Carl Sjøstedt (1860 – 1916)

Født 7. juli 1860

Direktør

Innviet 9. mars 1907 i loge 1 Danmark og ble medlem av broderforeningen.

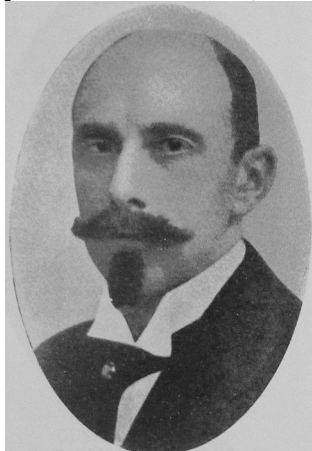
Medlem av loge 1 Norvegia fra 17. februar 1908, da som den nyetablerte logens første kasserer.

OM 1911 - 1916

Død 6. desember 1916

Carl Sjøstedt var OM i loge 1 Norvegia i skjebneperioden 1911 - 1913. Han skulle bli en nær venn og fortrolig til Gustav Eriksen. Han beskrives som en strateg og psykolog utenom det vanlige. Han klarte etter en lang og intens forhandling å overtale Gustav Eriksen til å påta seg vervet som OM i det som da skulle bli loge 2 Eidsvold. Dette viste seg å bli et veivalg for Gustav Eriksen som skulle bli avgjørende og heldig både for loge 2 Eidsvold og for Odd Fellow Ordenen i Norge.

Johan Middelthon (1882 – 1949)

Født 2. mars 1882

Advokat

Innviet 17. februar 1908 i loge 1 Norvegia

OM 1918 – 1919 og 1923 – 1924

HP 1925 - 1928

Stor sekretær 1928 - 1936

Stor Sire 1936 – 1940 og 1945 – 1949

Død 19. mars 1949

Johan Middelthon ble en av samtidsvitnene til prosessen med dannelsen av loge 2 Eidsvold. Sammen med OM Carl Sjøstedt og UM Hans Gurstad tillegges Johan Middelthon mye av æren for at man fikk ”renset luften” i loge 1 Norvegia i 1913 – 1914, delvis ved å støtte opp under dannelsen av loge 2 Eidsvold og delvis ved å medvirke til at Samuel Johnson trakk seg som DDSS i 1914. Ved flere anledninger senere, også som Stor Sire, kommer Johan Middelthon inn på skjebeåret 1913 og han har rost de to første logenes evne til godt samarbeid og positiv utvikling for logene i Kristiania og for Ordenen. Johan Middelthon var Stor Sire når krigen startet i 1940 og når den sluttet i 1945. Han har æren for at Ordenen ble trygt loset gjennom krigsårene.

Personligheter og sterke ledere i loge 2 Eidsvold

Først omtales de to ”høvdingene” som henholdsvis før og etter krigen 1940 – 1945 kanskje fremfor noen har satt sitt preg på loge 2 Eidsvold.

Erik Gustav Eriksen (1870 – 1951)

Født 17. januar 1870 i Danmark.

Direktør

Innviet 28. nov 1901 i loge 28 Hafnia (Danmark)

Overført til Norvegia i 1908.

Chartermedlem i loge 2 Eidsvold.

OM 1913 -1916 og 1918 -1919.

Storrepresentant 1916 – 1920.

HP 1919 til 1924.

Deputert Stor Sire 1920 til 1928.

Stor Sire 1928 -1936. I denne perioden ble Bestefartomten kjøpt og Odd Fellow bygget i Oslo reist. Han innviet bygget i 1934.

Fire loger så dagens lys mens Eriksen var Stor Sire.

Død 6. oktober 1951.

Vi lar Gustav Eriksen selv fortelle:

"Når jeg sitter i ensomme stunder og lar minnene fra fordums dage passere revy for mitt indre syn, da inntar Odd Fellow Ordenen en bred plass. Gjennom en årrekke har Ordenen gitt meg så uendelig meget at jeg aldri tilnærmedelsesvis vil kunne avbetale min takknemlighetsgjeld. Jeg ble innviet i loge nr. 28 Hafnia i 1901 i København, og ble straks grepet av Ordenens vidunderlige tanker og Ordenens lære og sannheter. De vel 4 årene jeg tilhørte Hafnia-logen, hører til mine aller beste minner, som aldri vil glemmes. Men så ville skjebnen at jeg måtte bytte fedreland.

Jeg kom til Norge i det berømte år 1905 - samtidig med Kong Haakon, som jeg pleier å si. Jeg ble fra første stund glad i dette vidunderlige land og glad i folket. Men det var noe jeg savnet, og det var Odd Fellow Ordenen. Nå er det så at jeg har litt vanskelig for å skaffe venner, da jeg ikke tåler skuffelse i vennskap. Hvor ofte sa jeg ikke til meg selv, om der blott fantes en Odd Fellow loge i Kristiania, - da ville alt være fullkomment. Når jeg passerte København på mine utenlandsreiser, oppsøkte jeg gamle venner og brødre for å høre om der ikke kunne finnes en sjanse til å få en loge i stand i Kristiania, og to ganger besøkte jeg Stor

Sire Beyer i samme ærend. Men det så håpløst ut. Så hendte det at jeg i 1908 fikk brev fra min gamle venn Herman Beyer, Ceremonimester i Hafnialogen. Han skrev: "Jeg kan meddele deg at du nå vil få ditt ønske oppfylt, da der skal institueres loge i Kristiania den 18. februar 1908, og jeg går ut fra at du vil fungere i ditt gamle embete som høyre assistent hos CM." Jeg ville gjøre hva som helst for å få logen i stand.

Stor Sire Beyer med sin stab kom til Oslo og innviet lokalene i Kristianias eldste Rådhus i Rådhusgaten til Odd Fellow bruk. Da festlighetene var overstått, og han tok avskjed, sa han til meg: "Det første jeg skal gjøre når jeg kommer til København, er å tale med OM i loge Hafnia, så De kan få Deres avgangskort hurtigst, og være med i arbeidet i den nye logen."

Så hendte det i 1913 at 3 brødre kom på mitt kontor. De sa at der var en del brødre i loge Norvegia, som mente at den beste måten å få litt fart i Ordenen på var å få logen delt. 14 brødre hadde fått avgangskort og dannet en forening, med tanke på en ny loge. Logens navn skulle være 2 "Eidsvold".

Sagt om Gustav Eriksen

Theodor Koritzinsky i 1926: *De er en av våre og jeg tør si at loge 2 Eidsvold ikke kunne tenke seg en tilværelse uten Dem. Deres "følge" fra loge 1 Norvegia i 1913 var lite, men det var også voksne menn som visste hva de ville. De var som nyutnevnt OM en uprøvet mann som de selv har sagt, men De hadde trofaste brødre ved deres side og dere hadde alle troen på at arbeidet med å starte opp en ny loge skulle lykkes. Det var en vanskelig tid for Dem og for oss andre, men under Deres ledelse vokste vår loge til det den er i dag. De la grunnvolden og den er i dag urokkelig. Det var en stor arv De ga til etterfølgerne i OM embetet. Vi har i alle år sett på Dem Gustav Eriksen som vår store leder og i dag står vi i stor takknemlighetsgjeld til Dem. Det finnes ikke ord nok som kan beskrive vår takk. Men jeg er overbevist om at De egentlig ikke forlanger noen takk. De har gjort alt dette uegenntlig for vår gode saks skyld og troen på OF's høye idealer. Vi skal forsøke å fortsette i samme spor vi hittil har fulgt."*

Johan Middelthon sa i 1948: *"Det var ikke i den første norske logen Gustav Eriksen skulle han skulle starte sitt virkelige arbeids for Ordenen. Det var først da loge 2 Eidsvold så dagens lys at det ble lagt beslag på hans interesse og arbeidslyst. Det er neppe for mye sagt at uten Gustav Eriksen i OM stolen i loge 2 Eidsvold og Carl Sjøstedt i OM stolen i loge 1 Norvegia ville neppe utviklingen blitt så gunstig som den skulle vise seg å bli. Det lå ikke så lite kamplyst i luften den gangen og det manglet ikke på eksplosivt stoff. Men de to lederne hadde en velsignet god evne til å utjevne motsetningsforhold og løse konflikter. Begge var de fredsæle og begge forenet en fast hånd med et varmt hjerte. Det som disse to sådde den*

gangen i de to logene, er det som har gjort ekspansjonen av loger i Norge mulig og som fremdeles spirer i dag 35 år senere.

Alltid på vakt mot utglidning, hevdet Gustav Eriksen at lover og regler er til for å holdes – også når det kan være bekvemt å overse dem. Men formen for formens skyld dyrket han ikke. Dertil er hans sinn for rikt og følelser for ekte. Å løse en konflikt og utjevne motsetningsforhold er en glede for han. Det å dele arbeidet med ham føler jeg som en berikelse. Mange av de som har søkt råd hos Gustav Eriksen har funnet råd og støtte.”

Arne Espelund (1913 – 1995)

Født 30. juli 1913
Direktør

Innviet 30. januar 1946 i loge 2 Eidsvold.
UM 1960-61 og OM 1960-61.
Dep. Stor Sire 1966 - 1970.
Stor Sire 1970 – 1982 (gjenvælt 2 ganger).
Special Deputy Sovereign Grand Master for Europa
1974 – 1980.
Han instituerte i sin Stor Sire tid 25 loger og innviet
hele 35 Ordenshus.

Død 20. mai i 1995.

Under Arne Espelunds ledelse som OM og senere som Stor Sire hadde loge 2 Eidsvold og Ordenen en meget aktiv tid som nøt anerkjennelse både i Norge og internasjonalt. Arne Espelund var en personlighet både i sitt arbeid, i sitt familieliv og i Odd Fellow sammenheng. Fra sitt tid som administrerende direktør i en større bedrift brakte han med seg klare lederegenskaper som kom Ordenen til gode, både. Dette bidro sammen med hans språkmektighet sterkt til hans ry som en markant personlighet også i internasjonale Ordensfora. Arne Espelund vil tilhøre de store navn i Odd Fellow bevegelsen, ikke bare i Norge, men også internasjonalt. Vi vil alltid knytte stor taknemlighet til ham.

Eks Stor Sire Arne Espelund er i Norsk Odd Fellow Blad med rette blitt kalt en ”høvding” i Orden. Han ble omtalt som et levende leksikon når det gjelder Ordenens historie. Landssaker i hans tid var samfunnsgagnlige tiltak som Multippel Sklerose (MS) saken og redningsskøyene. Han uttaler at deltagelse i humanitært arbeid er viktig, men våre primære mål er det Ordenen gir oss brødre

med på livsvandringen, de idealene som er trukket opp og som gjør oss til tenkende mennesker.

I forbindelse med Eks Stor Sire Espelunds bortgang skrev Stor Sire Oddvar Granlund følgende i Norsk Odd Fellow Blad: *"En høvding i norsk og internasjonal Odd Fellow bevegelse har gått bort med Eks Stor Sire Arne Espelund. Gjennom nærmere 20 år tilhørte han Ordenens øverste ledelse i Norge, i hele 12 år som Stor Sire. Han innehadde embetet lenger enn noen annen, og markerte seg som en av Ordenens store ledere her i landet. Arne Espelunds Ordensinnsats strakte seg langt utover landets grenser. I seks år var han Dep. Sovereign Grand Master for Europe. Hans kongstanke i alle år var at de europeiske jurisdiksjoner skulle ha et felles forum som skulle være likeverdig med den amerikanske Storloge. Målet var en verdens Storloge hvor den austral-asiatiske skulle være tredje grunnpilar. Ved etableringen av Den Europeiske Føderasjon opplevde han å se deler av sitt mål realisert."*

Espelund hadde enorme kunnskaper om Ordenen, nasjonalt og internasjonalt. Han var ikke bare opptatt av å utbre Ordene gjennom økende medlemstall. Han var minst like opptatt av hva Ordenen brakte videre i tiden. Hans Ordensfilosofi var sterkt forankret i Ordenes etikk, historie og tradisjoner, Det var hans sikre overbevisning at Ordenens fremtid lå i å ta nøye vare på disse verdier i den påvirkningsprosess som tiden påfører enhver organisasjon. Hans mål gjennom denne tankegang var å gjøre logene til medlemmenes annet hjem, til en arbeidsplass, til en skole for livet som søstre og brødre nødig vil unnvære. Gjennom sine utallige reiser landet rundt nådde han mange med sitt budskap, og opplevde også å se at det grodde etter ham.

I september 1975 var Stor Sine Arne Espelund til stede ved "Sovereign Grand Lodge Session" i USA. Her holdt han en tale ved åpningsbanketten som ga oss innblikk i hans Ordensfilosofi og hans internasjonale legning.

Våren 1977 sendte Stor Sire Espelund et brev til alle loger, hvor han tar opp var Ordens fremtid. Innledningsvis skriver Stor Sire at *i hver loge må hver enkelt bror finne engasjement, berikelse og en utfordring i sitt medlemskap. Han påla i brevet hver enkelt loge å etablere en spesiell "Nevnd for logens styrkelse og ekspansjon"*. På Storlogemøtet i 1978 ville han søke å lovfeste en slik nevnd, etter å ha vurdert de erfaringer og resultater man kunne få av et slikt arbeid. Eks Stor Sire Espelunds initiativ fra februar 1977 har i sannhet vært vellykket, og har også vakt betydelig oppmerksomhet i Odd Fellows internasjonale verden.

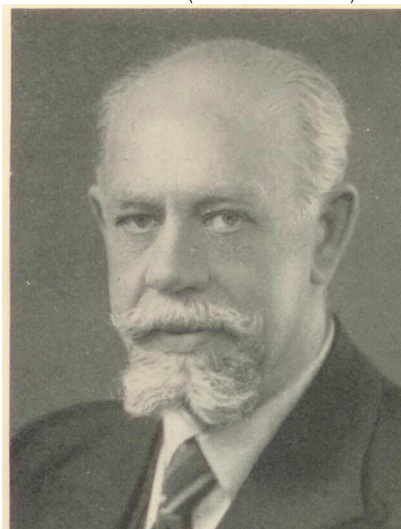
Stor Sire Johan Krohn har gitt følgende omtale av Arne Espelund: Han var alltid høflig og korrekt, noen syntes vel nærmest kjølig. Men jeg merket at bak den ytre fasade banket et varmt og mykt hjerte som også omga seg med humor og vidd.

Om onkel Arne Espelund sier Kari Hallan Brox: Arne Espelund var sønn av Johannes Espelund. Han begynte tidlig hos rørleggerbedriften E. Sunde & Co og

avsluttet arbeidskarrieren som administrerende direktør. Han samlet alltid hele familien 1. juledag hvor det var viktig å holde på tradisjonene. Bløtkaken skulle være pyntet på samme måte som den hadde vært i alle år, og det samme gjaldt juletreet. Han var kjent for å være formell, men pliktoppfyllende og nidkjær. Et særtrekk var at han alltid gikk med "tversover"- sløyfe, unntagen i Odd Fellow sammenheng.

Etter de to omtalte "høvdingene", er det naturlig å fortelle kort om fire Ordensmedlemmer som har blitt tatt opp i Eidsvold, og som senere har vært med på å stifte nye loger eller meldt overgang til andre loger og deretter blitt utnevnt til Stor Sirer.

Olaf Hallan (1883 – 1957)

Født 10. mai 1883 i Drammen.
Fabrikkeier

Innviet 20. mai 1914 i loge 2 Eidsvold.
OM i 1923-24.
Chartermedlem av leir Norge i 1919.
HP i 1929-36.

Mottok avgangskort og var med på stiftelsen av loge 20 Fridtjof Nansen i 1936.
Chartermedlem i loge 29 Drofnum i 1949.
Stor Marshall 1936 og Stor Skattmester 1945 - 1949

Fung. Dep Stor Sire 1949 - 1950 og Stor Sire i 1950 - 1957.

Død 25. september 1957.

Olaf Hallan var en av de som tidlig markerte seg som aktiv deltager i logen og han tok på seg mange verv. En av leir Norges tidlige oppgaver var å koordinere arbeidet mellom Oslo logene. Olaf Hallan var HP da Oslo logene startet opp arbeidet med Vinterstuene i 1929. Som representant for loge 2 Eidsvold deltok videre i arbeidet med nybygget for Veslehjemmet i 1930-31, var involvert i kjøpet av Bestefartomta i 1933 og reising av Odd Fellow bygget i Oslo i 1933-34. Han er av de to norske Odd Fellows som har fått en loge oppkalt etter seg: Loge 64 Olaf Hallan i Drammen.

Sagt om Olaf Hallan: «*Han hadde en klar varm røst som fremførte sine budskap med alvor. Han hadde et godt smil og varme gode håndtrykk*».

Om farfar Olaf Hallan sier Kari Hallan Brox 14. mai 2012:

Han var født i Drammen og eldst i søskenflokket. Han startet i 1911 sitt eget firma, Hallan & Co, som han drev frem til en ledende og høyt ansett posisjon i norsk kartonasjeindustri. Som familiemann var han en riktig "pater familias", en streng mann overfor sine 6 barn og sine 9 barnebarn. Han samlet familien i sitt store hus på Holmenkollen ved anledninger som jul og fødselsdager og gjerne også Holmenkolldagen da det ble servert varm suppe til alle som var frosne etter mange timer ute. Det var forventet god bordskikk, og man måtte spise opp alt man fikk. De hadde hytte i Hemsedal, hvor familien samlet seg. Det ble spilt mye Canasta. Han hadde en original hobby: han samlet og pleiet kaktuser.

Olaf Hallan besøkte samtlige Odd Fellow -loger i Norge og representerte Ordenen ved arrangementer også i andre land. Den 10. mai 1960, ble loge 64 Olaf Hallan stiftet i Drammen.

Harald Kolbjørn Østreng (1890 – 1968)

Født 6. april 1890.

Høyesterettsadvokat

Innviet 21. januar 1920 i loge 2 Eidsvold

OM 1929 – 1930 i loge 2 Eidsvold.

Chartermedlem og OM i loge 20 Fridtjof Nansen fra 1936 til 1940 og i 1945 - 1946

Stor Skm. 1950 – 1954 og Deputert Stor Sire 1954 - 1957.

Fung Stor Sire 1957 – 1958 og valgt Stor Sire 1958 - 1962.

Erkjentlighetsjuvel 8. november 1966.

Død 15. juni 1968.

Harald Østereng var en av de mest aktive i loge 2 Eidsvold i mellomkrigstiden. Han var forretningsfører for gården Kr. Augustsgt 6 og ved siden av Olaf Hallan sentral ved kjøpet av Bestefartomta og reisingen av Stortingsgt 28. Han ble også leder i gårdstyret i A/S Stortingsgaten 28. Han var formann i Odd Fellow Sangforening i 1940 og som leder loset han Sangforeningen av 1919 trygt gjennom krigsårene. Han var aktivt med på mange av arrangementene i regi av Vinterstuene i disse årene.

Edgar Lindboe Otterbeck (1897 – 1981)

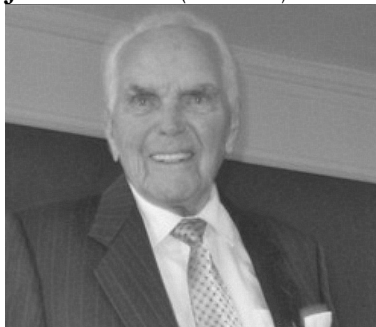
Født 24.11.1897.
Grosserer og direktør

Innviet 20. april 1921 i loge 2 Eidsvold.
OM i 1946-47.
Chartermedlem og OM i Viken 1950 - 1953 og
1956-57.
HP 1956 – 1958 og Dep Stor Sire 1962 - 1966.
Stor Marsjall 1958 – 1960 og Stor Sk. mester
1960 - 1962
Stor Sire 1966-70.
President i The International Council 1969 -
1975.
Han mottok et gravert tinnfat som gave for 60 års
medlemskap i Ordenen.

Død 4. november 1981.

Edgar Otterbeck kom i logesammenheng før krigen litt i skyggen av de før nevnte personlighetene. Han bidro sterkt til at loge 2 Eidsvold raskt kom på fote igjen i 1946 - 47 og fikk medlemstallet opp på samme nivå som før krigen. Han ledet en spesiell gradloge knyttet til Ordenens 50 års markering i 1848.

Johan Krohn (1921 –)

Født 12. november 1921
Soussjef

Innviet i loge 2 Eidsvold 9. februar 1952
Overgang til loge 35 Heidmork 21. mars 1952
Overgang til loge 2 Eidsvold 31. mai 1956
Overgang til loge 27 Kong Sverre 18. februar
1958
OM 1968 -1969
Erkjentlighetsstegn 15. juni 1986
Dep. Stor Sire 1986 – 90 og fung. Stor Sire
1989 - 1990
Valgt Stor Sire i 1990 - 94.
60 års veteranjuvel 22. februar 2012

Johan Krohn har hatt to relativt korte perioder i loge 2 Eidsvold, men vi må anta at han fikk med seg en lærdom som har preget hans Ordensliv i andre, men yngre loger. I jubileumsåret 2013 er han den eneste gjenlevende Stor Sire som har blitt innviet i loge 2 Eidsvold.

Så følger andre personligheter som har blitt opptatt i Eidsvold og som har hatt fremtredende posisjoner i Ordenen:

Carl Severin Habberstad (1873 – 1924)

Født 15. juli 1873.
Overrettssakfører

Innviet 7. juni 1916 i loge 2 Eidsvold.
Skm. 1918-19 og UM 1919-20.
Chartermedlem og OM i Loge 10 St. Hallvard
1920 - 1924.
Stor Sekretær 1920 - 1924,

Død 10. oktober 1924.

C. S. Habberstad ledet som representant for loge 2 Eidsvold innsamlinger og basarer som ga betydelige bidrag til driften av Veslehjemmet og senere reising av nybygg for Veslehjemmet.

Jens Ingebrecht Jensen (1877 – 1942)

Født 28. november 1877
Agent

Innviet 4. november 1914 i loge 2 Eidsvold.
OM 1919 - 1923.
Storrepresentant for loge 2 Eidsvold 1920 –
1938.
Stor Skattmester 1928 – 1940.

Død 10. oktober 1942

J. I. Jenssen var en viktig brobygger mellom Storlogen og loge 2 Eidsvold i hele mellomkrigstiden.

Johannes Espelund (1885 – 1952)

Født 20. februar 1885.
Bestyrer

Innviet 14. november 1914 i loge 2 Eidsvold.
OM i 1927 - 1928 og 1933 – 1934.

Stor arkivar 1936
Stor sekretær i 1936 – 1940 og 1945 – 1952.

Død 20. april 1952.

Johannes Espelund representerte loge 2 Eidsvold ved mange anledninger og i flere samarbeidstiltak. En helt spesiell begivenhet fant sted 30. januar 1946 da Johannes Espelund sto fadder for tre nye brødre: sønnen Arne Espelund og de to svigersønnene Per Castberg Voss og Per Hallan.

Sagt om Johannes Espelund:

Han var knyttet til Ordenen med en varm og levende interesse. Tross sin beskjedenhet og bramfrihet, uten å nære noen som helst følelse av ærgjerrighet førte hans dyktighet, paret med klokskap og sindighet, ham snart opp i de ledende stillinger innen Ordenen. Ved sin personlige innsats for Ordenen gjennom alle årene har Johannes Espelund gitt et strålende eksempel på en tro og sann Odd Fellow, for hvem det er å tjene Ordenen og tjene de enkelte og derved omsette Ordenens idealer i praksis, er blitt en kjær livsoppgave.

Om morfar Johannes Espelund av Kari Hallan Brox 14. mai 2012:

Johannes Espelund var født i Rakkestad og oppvokst som eneste gutt i søskenflokket. Han arbeidet først i et privat vinfirma, som Vinmonopolet i 1925 overtok og avsluttet arbeidslivet som bestyrer av Vinmonopolet på Majorstuen.

Som familiemann var morfar snill, rolig og rettferdig. Han hevet ikke stemmen, men sa bare til sine barn: "Nå ble jeg skuffet over deg". Det var nok. Han hadde tre barn: Arne, Randi og Marit. Både sønn og begge svigersønner ble Odd Fellows, og de hadde mange verv i logen.

Han døde mens han var Stor Sekretær og var på et Odd Fellow-møte i Tønsberg. Han ble bare 67 år, og det var et voldsomt sjokk og et ufattelig savn og sorg for familien. Særlig de to eldste barnebarna, småpiker på 10, Kari, datter av Randi og Per Hallan og Inger på 8 år, datteren til Anne og Arne Espelund brukte lang tid på å akseptere situasjonen og savnet bestefar årevis fremover.

Jeg snakket mye om bestefar i mine barns oppvekst og en gang sa de: «Den bestefaren din, han blir snillere og snillere for hver gang du snakker om ham». Alle som kjente Johs. Espelund sa at han var en kjernekar.

De hadde hytte i Nittedal rett ovenfor stasjonen, og dette var et samlingssted for familien i mange år. Johannes Espelund var skytter med deltagelse i sommer-OL i 1912. Han oppnådde mesterskapsmedalje på Landsskytterstevnet i 1934.

Leif Castberg Voss (1913 – 1995)

Født 3. april 1913.

Advokat

Innviet 9. mars 1949 i loge 2 Eidsvold.

OM i 1958-59.

Forretningsfører for A/S Stortingsgaten 28 1966 – 1978.

Stor Sekretær 1966 - 1978.

Norsk Erkjentlighetstegn 1970

Svensk Erkjentlighetstegn 1970

Dansk Erkjentlighetstegn 1974

Død 3. april 1995

Leif Castberg Voss var en usedvanlig aktiv logebror både gjennom deltagelse på logemøtene og gjennom å representere logen i forskjellige gjøremål. Loge 2 Eidsvold forbinner han med klubbaften og utallige kåserier. Han var dessuten flittig skribent i Odd Fellow Bladet.

Han innførte ”Etisk post” i logemøtene. Han var dessuten med på innføring av gradspill med drakter og kulisser i 1956. Leif Castberg Voss ble en viktig brobygger mellom Storlogen og loge 2 Eidsvold i sin tid som Stor Sekretær.

Sagt om Leif Castberg Voss: *«Han har alltid hatt mange jern i ilden. Og han satte sin ære i alltid å være à jour i sitt arbeid. Alt fra hans hånd skulle være korrekt både i arbeid, som Stor sekretær og som Odd Fellow bror. Han var en sann venn – hjertelig og god».*

Per Castberg Voss (1917 – 1988)

Født 26. juni 1917.

Ingeniør

Innviet 30. januar 1946 i loge 2 Eidsvold.

OM 1956 - 1957

DDSS 1978 - 1982

Død 20. august 1988

Per Castberg Voss hadde vært medlem av loge 2 Eidsvold i 43 år da han døde. Det sies at han var trofast deltager og at antall ganger han ikke kunne delta kunne telles på en hånd. Disse årene beskrives som en sammenhengende rekke av oppofrelse i vennskapet, kjærligheten og sannhetens tegn. Det er knapt noe embete eller gradspill han ikke har hatt eller har deltatt i, inklusive rollen som Samfunnets eldste. Han var selvskreven som deltager i spillet ”Odd Fellow år 2000”.

Theodor Koritzinsky (1885 – 1935)

Født 10. juni 1885

Grosserer

Innviet 15. november 1913 i loge 2 Eidsvold.

OM 1925 - 1926.

Storarkivar 1928 – 1935

Død 17. juni 1936

Han var en av de mest aktive brødrene i loge 2 Eidsvold. Han reiste mye i inn og utland og inviterte brødre på besøk til vår loge. Han bidro til flere besøk av tyske og tsjekkiske Ordensbrødre i loge 2 Eidsvold.

Jens Christian Sand (1883 – 1980)

Født 20. mai 1883

Disponent

Innviet 23. mai 1923.

Har ikke hatt noe embete i logen.

50 års veteranjuvel i 1973.

Død 2. februar 1980.

Jens Christian Sand representerte loge 2 Eidsvold i diverse komiteer knyttet til humanitært arbeid og i byggeprosjekter som Veslehjemmet og Stortingsgaten 28.

Under okkupasjonstiden tok han vare på og lagret trygt loge 2 Eidsvolds dokumenter og en god del av logeutstyret.

Det er en Stiftelse som bærer hans navn: Margit Solberg og Christian Sands stiftelse med formål å yte hjelp og støtte til eldre Odd Fellows i Oslo. Stiftelse bidro i en ti års periode blant annet med støtte til foreningen De ensommes Venner.

Sagt om Christian Sand: «*Han var vennsæl, hjelpsom og initiativrik*».

Conrad B. Olsen (1891 – 1970)

Født 6. juli 1891
Overrettsaksfører

Innviet 27. oktober 1922 i loge 9 Ekestubben
m.d.g.s.
Medlem av loge 2 Eidsvold fra 29. februar 1924.
OM 1948-49.

Død 18. oktober 1970

Først og fremst hadde Conrad B. Olsen store musikalske- og lyriske evner. Han skrev bl.a. loge 2 Eidsvolds logesang, som benyttes den dag i dag. Han deltok som UM i den spesielle gradlogen ved Ordenens 50 års jubileum 1948 sammen med OM Edgar Otterbech. Han var i tillegg en av de sterkeste pådriverne i Aldershjemsaken som endte opp med bygging av Odd Fellow hjemmet i 1961.

Peder E. Hagen (1883 – 1962)

Født 9. desember 1883

Innviet 5. februar 1926 i loge 2 Eidsvold
Overgang til loge 16 Himingen 1927
Chartermedlem i loge 17 Dag 29. mai 1932.
Medlem nr. 1 i loge 17 Dag.
DDSS 1955 – 1959 for Telemark
DDSS 1959 – 1962 for Telemark og Aust-Agder

Død 3. september 1962

Peder E. Hagen var opprinnelig medlem av Notodden Broderforening og opptatt i loge 2 Eidsvold. Virket særlig til stiftelse av nye loger i Agderdistriktet. En mann med usedvanlig mange jern i ilden og en ukuelig og målbevisst trang til å utbre Ordenen over landet. Han var en av initiativtagerne til dannelsen av Broderforeningen «Grenland» i Porsgrunn, som senere skulle bli til loge 17 Dag. Her var han en av de fremtredende for å raskt få logens økonomi på plass så raskt

som mulig. En oppgave den gamle livsforsikringsmannen klarte med glans. I tillegg var han en av de sterkeste drivkreftene for å skaffe den nye logen tidsriktige og egnede lokaler, noe som resulterte i innvielsen av de nye lokalene i 1935.

Etter å ha deltatt på det ekstraordinære Storlogemøtet som fant sted i Stavanger i 1946, la Hagen veien innom Kristiansand i den hensikt å få vekket event. interesse for en Odd Fellow loge der. Som kjent var Rebekkaene allerede aktive i byen siden flere år tilbake. Via en kontakt med en Rebekkasøster, fikk Hagen adresser til en rekke potensielle menn, og dermed var det gjort. En novemberdag i 1948 kom en busslast brødre fra Kristiansand til Porsgrunn for å bli mer kjent med Ordenen. Resultatet av dette var at 26. november 1949 – ett år etter - var loge 28 Agdesiden et faktum.

Reidar H. Jensen (1910 - 1993)

Født 24. mars 1910
Forretningsdrivende

Innviet 16. september 1950 i loge 2 Eidsvold

40 års veteran 1990

Død 9. mai 1993

Mange vil nok betegne Reidar H. Jensen som en som jobbet i det stille, snarere enn en som stod på barrikadene. Brødrenes velferd var noe av det som stod hans hjerte aller nærmest.

Han og hans kone testamenterte 5 mill. kroner til Stiftelsen Aslaug Kristine Jensen og Reidar H. Jensens Legat som hvert år tilfører vår loge betydelige renteinntekter til sosiale formål.

Motorsport var hans store interesse. Det ble en rekke mesterskapstitler i ulike disipliner, med et norgesmesterskap i langbanekjøring i 1933 som kronen på verket.

Til slutt i dette persongalleriet nevner vi et par personligheter som på ulike måter har utmerket seg i samfunnet.

Johan Sirnes (1883 – 1966)

Født 12. januar 1883
Kunstner og overlærer

Innviet 16. mai 1923

Fotoredaktør 1958-

Død 8. oktober 1966

Johan Sirnes var kanskje mest kjent som formgiver og maler. Han har bl.a. modellert en rekke kjente figurer for Porsgrunds Porselænsfabrik. Foruten å være overlærer på Statens Kunst- og Håndverksskole i en periode, en institusjon han var knyttet til i over 40 år, virket han også som kunstmaler.

I en lang periode var han også modellør og tegner hos gullsmedfirmaet Davis-Andersen.

Johan Sirnes ble tildelt Kongens fortjenestemedalje i gull for sitt kunstneriske virke. Omslaget til løfteboken med valgspråket preget i gull på forsiden er en gave fra Johan Sirnes og fremdeles i bruk.

Louis Johannesen (1888 – 1980)

Født 31. oktober 1888
Sjøkaptein

Innviet 11. mai 1921

50 års veteranjuvel 1971

Død 24. juni 1980

De eldste brødrene i vår loge kjente Louis Johannesen under navnet: «Gullskipperen».

Dette navnet fikk bror Johannesen av en helt spesiell grunn: Han var kaptein på frakteskipet «Bomma» som sammen med sitt mannskap brakte de 10 tonn av Norges gullbeholdning fra Falmouth i England. Etter en strabasjøs og dramatisk overfart, brakte de denne trygt i havn i Baltimore, USA i 1940. For denne heltmodige innsats ble bror Johannesen tildelt både Rederiforbundets gullmedalje og Kongens Fortjenestemedalje i gull.

MEDLEMSUTVIKLINGEN

I dette avsnittet har vi forsøkt å foruten å vise logens medlemsutvikling fra starten i 1913 og frem til i dag, å gi tilkjenne noen betraktninger rundt utviklingen. Når det gjelder selve tallmaterialet, skal det sies at underlaget for enkelte perioder dessverre er noe mangelfullt, grunnet noe tilfeldig føring av statistikker både i logen og Storlogen. Allikevel er underlaget dekkende for å vise en tydelig utvikling over perioden og på grunnlag av denne noe analyser.

Den grafiske fremstillingen (Fig. 1) viser at særlig perioden frem til begynnelsen på 1960-tallet hadde logen en kraftig vekst. Til tross for at den i denne perioden avga nærmere 120 brødre til nystiftede loger, kom medlemstallet relativt raskt tilbake. En noe markant nedgang kan sees i perioden 1940-45, da hele 28 brødre ikke meldte seg tilbake etter krigens slutt.

Imidlertid skulle denne perioden vise seg å bli starten på en eventyrlig utvikling: Fra et medlemstall på 109 brødre i 1945, steg tallet til hele 212 brødre i 1959, m.a.o. en økning på 95% over en syvårsperiode! Det er også verd å legge merke til at i samme periode avga logen 28 brødre til loge 32 Viken og 8 brødre til loge 35 Heidmork som vi var moderloge for.

I 1962 var logen moderloge for loge 67 Castrum og hele 40 brødre ble avgitt. Nå skal det sies at ikke alle disse brødrene opprinnelig var medlemmer i vår loge. Prinsippet den gang var at man innviet et antall nye brødre fra distriktet hvor den nye loge skulle opprettes, gav disse alle grader og overførte så disse brødrene til den nye logen. Alt dette ble ofte gjort i løpet av en helg, og noen ganger i samarbeid med en annen oslologe. Slik sett har nok det reelle medlemstallet ligget en del lavere enn hva statistikken viser.

Uansett må det kunne slås fast at logen har arbeidet særdeles bra med rekruttering i perioden frem til tidlig sekstitall.

Så begynner en periode med en relativt utflatende kurve på diagrammet. Medlemstallet ligger svært stabilt fra en liten stigende tendens i 1963-66 for så å stabilisere seg rundt 165-175 brødre i en periode frem til 1975. Det året var vi moderloge for 91 Skaugum og i alt 14 brødre gikk over til den nye loge. Året etter, 1976 er vi igjen moderloge, denne gang for 92 Romerike og 10 brødre melder overgang til denne logen.

Etter dette, går vi inn i en periode på noen år hvor medlemstallet ser ut til å stabilisere seg rundt 150, frem til sluttet av 1980-tallet hvor trenden med stigende til flat utvikling gjør en markant endring for å tendere kraftig fallende helt frem til våre dager.

Skal man driste seg til å gjøre et forsøk på å analysere utviklingen over hele perioden, vil et nærliggende utgangspunkt være å se dette fra et sosio-økonomisk perspektiv, selv om det naturlig nok er mange andre faktorer som spiller inn i en slik utvikling.

20-års perioden fra oppstarten i 1913 og frem til begynnelsen av 1930-tallet, også kalt den nye arbeidsdagen, var preget av økonomisk fremgang, særlig drevet av den industrielle utviklingen. Dette førte mange ut av økonomisk elendighet og levekårene ble radikalt forbedret for mange. Samtidig var felleskaps- og dugnadsånden sterk etter unionsoppløsningen og samholdstanken stod relativt sterkt i befolkningen. I logesammenheng ligger nok mye av forklaringen på den kraftige veksten nettopp i dette faktum.

I krigsårene vet vi at de samme faktorer som nevnt over, kom enda sterkere til uttrykk. Til tross for at logearbeidet ble lagt i fullstendig bero i denne femårsperioden, vet vi at brødrene hadde organisert kontakt og opprettholdt sine sterke bånd til hverandre.

Etter frigjøringen meldte hele 109 av i alt 137 brødre seg i løpet av kort tid og tok igjen fatt på sitt logearbeid. Perioden som fulgte, gjenreisningsperioden, bar sterkt preg av gjenoppbygging på alle områder i tillegg til at begreper som samhold, nestekjærlighet og omsorg for hverandre var verdier som stod særlig sterkt. Dette kan danne bakgrunn for å forstå den rivende utviklingen i medlemstallet i perioden frem til langt utpå seksti-tallet. Selv om mange ikke hadde stort materielt overskudd, var det sosiale overskuddet desto større og viljen til å bidra til fellesskapet på alle måter var stor.

Ser man så på de siste 25-30 år, fremkommer det en tydelig endring i samfunnsutviklingen. Selvrealisering og individualisme er to begreper som stadig brer om seg i hele den vestlige kulturkrets. Dette gir seg igjen utslag i en relativt stor samfunnsendring på mange plan. Arbeidet legger et stadig større beslag på folks tid. Familiestrukturer endres og man får stadig mindre tid til å pleie omgang med sine familiemedlemmer, venner og fritidsinteresser. Tid blir et knapphetsgode som man er tvunget til å husholdere med, og når familie og venner skal prioriteres, blir det lite tid igjen til å pleie sitt ordensliv.

Samtidig har tilbudet av andre aktiviteter, særlig i sentral strøk, hatt en formidabel vekst. Dette gjør at ordensarbeid i langt større grad konkurrerer om folks fritid enn tidligere.

Så kan man jo alltid stille spørsmål ved om Ordenen er «moderne» nok for mennesker anno 2013. Vi skal her ikke begi oss inn på nærmere spekulasjoner rundt dette, men bare konstatere at dersom man skal vinne frem i kampen om folks interesse og tid, må man for det første evne å kommunisere Ordenens budskap og tilbud på bred basis, samt kunne tilby noe unikt som ikke er allment tilgjengelig utenfor vår Orden. Hvorvidt Ordenen i tillegg også bør gjennomgå en del endringer på ulike plan for å møte moderne menneskers ønsker og behov er drøftet mer inngående et annet sted i denne boken.

Medlemsutvikling - Loge Eidsvold

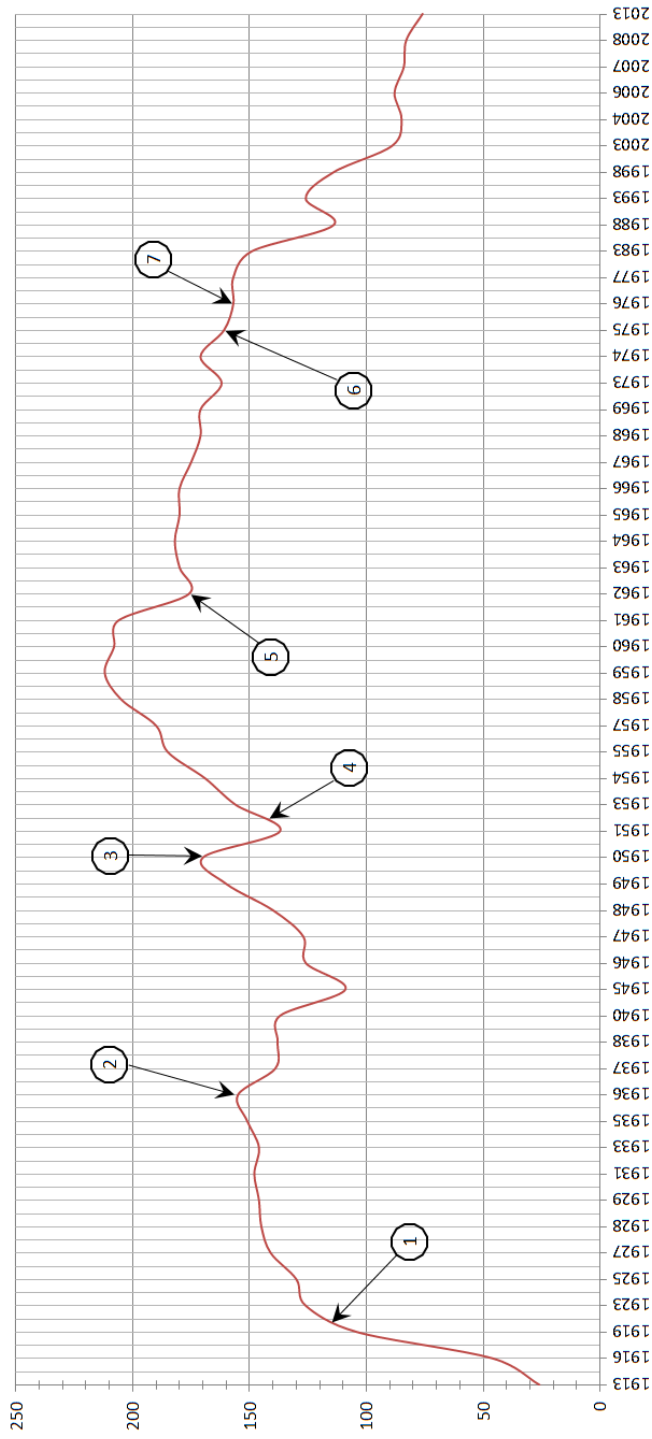

Fig. 1

1	-20 br.	10 St. Halvard	1920	5	-40 br.	67 Castrum	1962
2	-20 br.	20 Fridtjof Nansen	1936	6	-14 br.	91 Skaugum	1975
3	-28 br.	32 Viken	1950	7	-10 br.	92 Romerike	1976
4	-8 br.	35 Heidmork	1952				

Ordenens utvikling i Oslo og Norge

Pr. feb. 2013

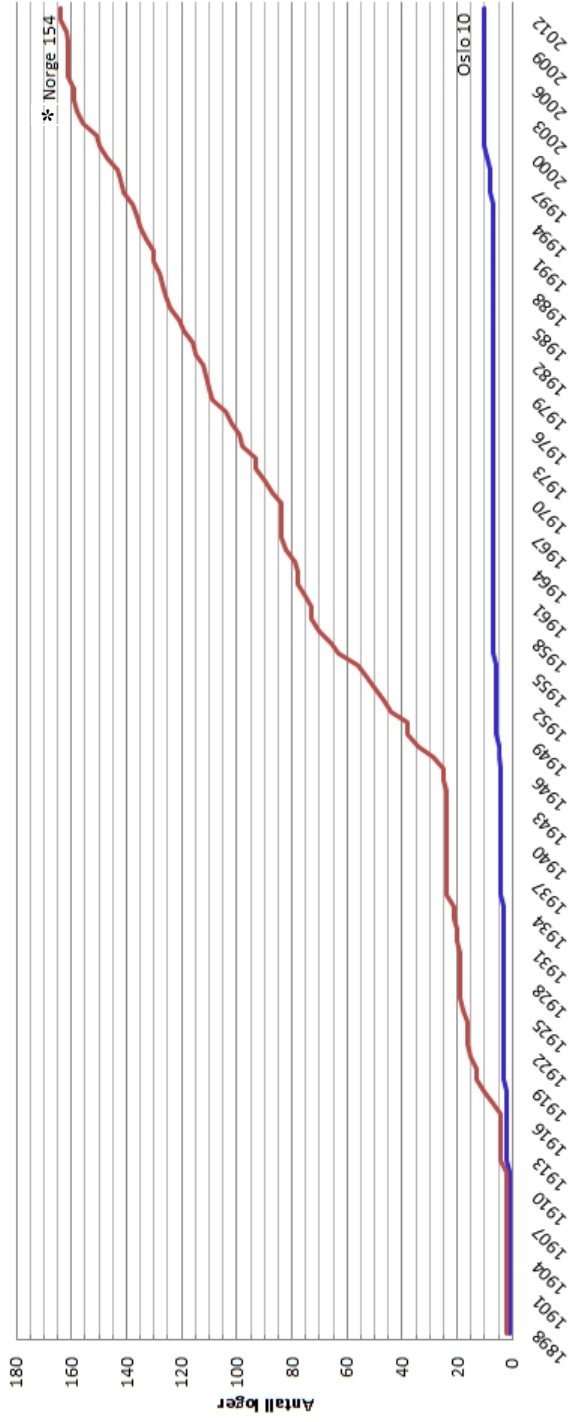

Fig. 2 * Inkl. logene i Oslo

STERKE KVINNER STÅR BAK STERKE MENN

Innledning

Det var ikke bare logebrødrene som var interesserte i logens ved og vel. Kvinnene, konene og samboerne til Eidsvoldbrødrene, har bidratt betydelig til trivsel i logen og har også vært aktivt med i sosialt og humanitært hjelpearbeid. Det ble først dannet en dameklubb og senere en dameforening. Dameklubben ble kalt "Lilleklubben" etter at loge 2 Eidsvolds Dameforening ble stiftet i 1927. Begge arbeidet parallelt fra 1927 til 1940. Så langt redaksjonskomiteen har klart å finne, hadde ikke kvinnene noen forening i okkupasjonstiden og ei heller etter 1945, men de har likevel hjulpet brødrene på forskjellig vis.

A. Perioden frem til 1940

Loge Eidsvolds Dameklubb (Lilleklubben) fra 1915 til ca. 1940

Den 21. januar 1915 dannet hustruene til brødrene i loge 2 Eidsvold en dameklubb. Den ble stiftet av fruene Agnes Walentin, Anna Hohle og Ragna Brannstorph under navn av loge 2 Eidsvolds Dameklubb. Klubben baserte seg på å holde møtene i private hjem og vertinneoppgaven gikk på rundgang. Av plassmessige hensyn måtte medlemsantallet begrenses til 25. Innbydelse ble sendt til Eidsvoldsbrødrenes koner med oppfordring om å bli med. Damene arbeidet trofast for loge 2 Eidsvolds trivsel samtidig som de etter hvert sto for innsamling av midler og gaver, samt utadrettet sosialt arbeid. Blant annet ble 5-10 barn fra økonomisk vanskeligstilte familier "kledd opp" til jul. Det praktiske arbeidet med loge 2 Eidsvolds Skolefond ble også et av klubbens arbeidsfelt. Årlige gaver til Skolefondet ble gitt. Pengene ble hovedsakelig samlet inn gjennom basarer og utlodning på møtene og gjennom medlemskontingenten.

Loge 2 Eidsvolds Dameforening fra 1927 til ca. 1940

Den 4. mai 1927 ble det opprettet en ny Dameforening med adgang for alle brødrenes hustruer til å delta. 28 damer tegnet seg for medlemskap på det første møtet. Det første styret besto av Nina Eriksen – formann, Kari Doresius – nestformann, Ingeborg Bråten – sekretær og Solveig Johansen – kasserer. Møtene skulle holdes i Ordenens nye selskapslokaler i Kr. Augustsgt 6, som ble stilt kostnadsfritt til foreningens bruk. De fleste medlemmene i den tidligere dameklubben ble også med i denne foreningen, men beholdt likevel samtidig sitt medlemskapet i Lilleklubben. Lilleklubben og Dameforeningen arbeidet parallelt med forskjellige oppgaver slik at de kunne utfylle hverandre. Dameforeningen etablerte lover for sitt foreningsarbeid. De førte også referat fra sine møter. Formålet for damene var å bli bedre kjent og dessuten bidra i loge 2 Eidsvolds sosiale arbeid.

Logebrødrene satte stor pris på initiativet til Dameforeningen og de stilte opp for å gi informasjon og for å holde foredrag. Eksempelvis bidro både Gustav Eriksen og Harald Østreng. De kom også med ideer om hva foreningen skulle arbeide med. Dette ble grunnlaget for etterfølgende diskusjoner blant damene, som helst selv ville bestemme hva de skulle gi støtte til.

I løpet av 1928 økte medlemstallet til ca. 50 og dette medlemstallet holdt seg i ca. ti år da det sank til 43. Møtene ble fra starten av holdt ca. én gang pr mnd. Damene samlet inn penger gjennom kontingenter og utlodninger. Damene tok etter tur med seg en gevinst til utlodningen, men ofte var det flere som tok med seg ekstragevinster. Damene bestemte seg for å bygge opp et lite fond slik at de senere kunne ta stilling til hva pengene skulle gå til.

På nyåret i 1929 ble det arrangert julefest hvor mennene ble invitert. Første gangen var det vel 60 deltagere. To flygellamper ble da overrakt av dameforeningen til loge 2 Eidsvold. Det ble holdt taler ved bordet. Dessuten var det lagt opp til dans og til sangunderholdning. En pakkeauksjon resulterte i et overskudd på arrangementet på 138 kr, som tilfalt loge 2 Eidsvolds kasse. Julefesten ble deretter holdt årvisst og på det meste deltok 130 personer.

Normalt kom 20-30 damer på møtene som fortrinnsvis ble holdt på ettermiddagen. Når noen kom for sent og det forstyrret programmet fikk de i følge referatene "velfortjent skjænd" av formannen. Innholdet på møtene varierte over tid. Blant annet ble det arrangert demonstrasjon av forskjellige matretter, som eksempelvis makaroni og marsipan, det ble holdt moteoppvisning, undervisning i kunststrikk og syng, foredrag om Odd Fellow Ordenen og diverse forskjellige temaer samt dansekurs for damer. Kaffe avec og hjemmebakte kaker ble servert i anledning prinsesse Märtha og kronprins Olavs bryllup i 1929. Senere hadde de også noen ganger bridge på programmet.

Damene deltok på loge 2 Eidsvolds juletreffest for barn, ga julegodterier eller gaver til barna på Veslehjemmet og besøkte også Veslehjemmet. Vinterstuene for gamle ble også indirekte støttet. Foreningen ga årlige bidrag til loge 2 Eidsvolds Alderdomsfond.

Fem års jubileum ble feiret 3. mai 1932 med Soupe på Frognersæteren Hovedrestaurant. 32 damer var til stede. Det ble overrakt blomster og takkebrev fra logen for innsatsen gjennom 5 år og for pengene til Alderdomsfondet.

I 1932 var det 53 medlemmer og opptil 40 møtende damer kunne delta på møter og ulike samvær. 16 møter ble holdt. Damene oppførte et teaterstykke på juletreffesten.

På Generalforsamling 19.10.32 ble det vedtatt en endring i statuttene: Foreningens virksomhet var veldedig, fortrinnsvis innen logen. Med det hadde damene åpnet muligheten for å gi støtte til diverse behov, også etter egne ønsker. Året etter ble det besluttet å gi mer sosial støtte: ”kle opp” barn hver høst eller ”holde” noen barn på landet i sommerferien.

Fra høsten 1933 ble det valgt to vertinner for hvert møte. En av vertinnene tok med seg hjemmelaget vin til møtet 15.november. Det ble høy stemning og blant annet skålte damene for loge 2 Eidsvolds 20 års dag.

Julefesten ble i 1933 lagt til restaurant Nürnberger Hof (på Victoria Terrasse) der logebror Doebler var direktør. Fra referatboken kan vi lese: ”*Var stemningen høi ved bordet så blev den endnu høiere efterpå – det var som om hver enkelt av damene ville overgå hinanden, for at gjøre aftenen så vellykket som mulig. Og stemningen kulminerte da vore mend ved midnatstid kom for at feste videre med os*”.

Hustruer til mange kjente og sterke personer i Odd Fellow Ordenen var med i foreningen på 1930 tallet: Nina Eriksen, Ragnhild Espelund, Karen Østreng, Marie Hallan, Magny Otterbech, Kari Doresius, Gunvor Sand, Agnes Hellberg, Astri Fuglesang, Solveig Johansen, Ida Doebler, Rosa Glott, Babben Hjortdahl, Amalie Neerbye, Ragna Østbye, Sigrid Økern, Ragna Brannstorph, m.fl.

Foreningen mottok en forespørsel fra Dagny Halvorsen i Rebekka loge 1 Sct.a Sunniva om ikke Dameforeningen ville danne en ny Rebekkaloge. Rådspresident Signe Mohn tilbød seg å besøke foreningen og fortelle om Rebekkainstitusjonen i Norge. Dette forteller at dameforeningens gode arbeid ble lagt merke til og ble anerkjent også utenfor egne rekker. Ingen av damene i foreningene viste imidlertid interesse for dette, og foreningen fortsatte som før.

Det ble holdt foredrag av Grosserer Falk fra hans opphold i Afrika. Av andre foredragsemner nevnes sosialt arbeid blant immigranter i Amerika og om Oxford bevegelsen.

Julemøte i 1933 ble holdt på Nürnberger Hof der direktør Döbler og frue arrangerte et flott og festlig julebord. Damene startet tidlig og mennene kom ved midnattstid for å feste videre med damene til ut i de små timer.

I anledning utstyrsanskaffelse og møblering av rommene i det nye Odd Fellow bygget i Stortingsgt 28, kom en anmodning fra Johannes Espelund i januar 1934: ”*Om Dameforeningen ville forære loge 2 Eidsvold nye kleder til forskjellige embedstoler og alteret, - likeså om damene ville hjelpe til med penger til et nytt*

orgel som skal stå i Den store Sal (A-salen)". Det ble bestemt at et komplett orgel skulle gis av Dameforeningen, mens dukene kunne gis av Lilleklubben.

På ettervinteren 1934 kunne damene holde møte i nye lokaler i Stortingsgt 28. Det var 37 damer til stede i salongen. Møter ble holdt i "Glott" rommet (et selskapsrom møblert av logebror Moritz Glott).

Dameforeningen tilpasset seg Rebekkalogenes aktiviteter og engasjerte seg derfor stort sett med andre gjøremål. Veslehjemmet var primært Rebekka søstrenes domene. Vinterstuene likeså. Damene gikk inn for å etablere et eget fond som de fritt kunne disponere midler fra.

Ikke alle damene fant seg til rette på samværene. En, som meldte seg inn i 1933, sa at hun verken hygget seg eller hadde fått klart for seg hva foreningens formål var. Hun etterlyste kopi av lovene. Hun satte dessuten frem forslag om en liten varm matrett under samværene. Noen tilpasninger ble gjort slik at også nye medlemmer skulle finne seg bedre til rette.

Både Dameklubben og Dameforeningen deltok ivrige i utadvendt arbeid³⁰. Dameforeningen har i årenes løp ytet store og viktige bidrag til loge 2 Eidsvolds arbeid, likesom Lilleklubben har husket sine medlemmer med gaver og blomster ved anledninger som runde årsdager, sølvbrylluper etc.

I et brev fra loge 2 Eidsvolds dameforening i 1938 – foreningen hadde da 43 medlemmer – gis det en oppsummering: «Vår virksomhet har vært å arbeide for loge 2 Eidsvolds alderdomsfond og for veldedighet. Skolefondet og Alderdomsfondet har i tidens løp fått penger, enn videre er det gitt et orgel, flygellamper og flygelteppe. Veslehjemmet og Vinterstuene har fått julegaver. Dessuten har vi i alle år gitt penger til nødstilte familier og i de siste 4 år har i alt 50 barn blitt kledd opp til jul, et tiltak som har vakt stor sympati innen Dameforeningene». Undertegnet av Nina Eriksen, formann og Magny Otterbech, sekretær.

³⁰ De to dameforeningene hadde til sammen gitt gaver og pengebeløp på ca. 15 000 kr frem til 25 års jubileet for loge 2 Eidsvold. Det er gitt en oppstilling i kapittelet om økonomi.

B. Perioden etter 1940

Det er på senere tidspunkt ikke referert noe om Lilleklubben og Dameforeningen. Redaksjonskomiteen er ikke kjent med at kvinnene fortsatte med organiserte samvær etter at okkupasjonen av landet fant sted.. De opphørte sannsynligvis ved krigens begynnelse. De eldre blant damene ønsket sannsynligvis heller ikke å starte opp igjen i 1945 og av de yngre kvinnene ble mange Rebekka søstre.

Koner, samboere og venninner til brødrene i loge 2 Eidsvold har likevel i alle år senere støttet logen gjennom deltagelse på forskjellige arrangement og samvær. De har dessuten hjulpet til med utstyr og drakter til gradspill og andre opptredener. Videre bidrar de med gevinster til Sosialaften og til Julemøtet og er selv ivrige kjøpere av lodd. Dessuten har de på forskjellig måte deltatt i logens humanitære arbeid, blant ved besøkene på Høyenhall.

Til loge 2 Eidsvolds 50 års jubileum i 1963 mottok logen en gave bestående av tre 2-armete lysestaker fra "fruene".

En frues tilbakeblikk

Her gjengir redaksjonskomiteen en Odd Fellow frues tilbakeblikk fra 1970 og 1980 tallet og hennes syn på fremtiden. Redaksjonskomiteen tror at dette representerer opplevelser og tanker til mange av kvinnene bak logebrødrene:

Min mann kom inn i Odd Fellow loge 2 Eidsvold i 70-årene. Jeg, som hans frue, var spent på hva dette innebar, men jeg var ikke negativ, - det følte bare fremmed. Hva var det med menn som pyntet seg for hverandre og møttes i en "hemmelig" forening?

Ettersom tiden gikk, ble også jeg involvert i flere slags samvær i regi av loge 2 Eidsvold, idet logen inviterte fruene med i sosiale aktiviteter. Det ga mange fine opplevelser og gode følelser. Samholdet i logen var godt. Logens julemøter, som startet i logesalen, med musikk og tekster til ettertanke, opplevdes som fine høytidsstunder.

Jeg deltok på Sosialaftener der det var hyggelig samvær og utlodninger til et humanitært tiltak. Høydepunktene var nok de fine arrangementene i logens lokaler med ball, polonese, middag og dans som avslutning, - da hadde vi fruene også anledning til å gå i finstasen.

Turene til vennskapslogene Pax i Danmark og Erik Gustaf Geijer i Karlstad med logebrødre og deres fruer, som jeg etter hvert ble kjente med og venner med, ga meg mye. Disse førte dessuten til at jeg fikk nye danske og svenske venner. Dette er

venner som jeg fortsatt har i dag – 15 år etter min manns bortgang. Dessuten husker jeg godt ”Ut i det blå”-bilturer, rebusløp og båtturer på Oslofjorden.

Det sosiale samværet og min manns nye venner ble etter hvert også mine venner – horisonten ble større for oss begge. Sett fra mitt ståsted følte jeg at hans syn på verden og livet forandret seg.

Livet hjemme hadde fått en ny dimensjon. Flere og utvidete samtaleemner og samvær med nye venner ble en berikelse. Hemmelige ritualer var ikke noe tema. Hans glede og vår felles tilhørighet til alle vennene var nok for meg. De møtene jeg har vært med på, har vært til stor glede for oss begge.

Den tradisjonen som loge 2 Eidsvold har med å invitere enkene til juleavslutningene, har jeg satt stor pris på. Etter så mange år etter min manns bortgang, føler jeg fortsatt samhørighet med logen.

Hvis jeg skal tillate meg å ha noen tanker om loge 2 Eidsvolds fremtid, vil jeg si: ”Ta godt var på fruene i det sosiale livet både i og utenfor møtene i logen. De unge i dag har nye mønstre for samvær. Samhold også i hjemmet tror jeg Loge 2 Eidsvold kan bidra positivt til, - på flere måter. Et tilfredsstillende utbytte både i hjemmet og i logen avhenger av en fornuftig investering i tid, i valg av temaer som tas opp og i flere typer samvær med mål om inkluderende fellesskap”.

KONTAKTEN MED ANDRE LOGER

Innledning

Loge 2 Eidsvold har i løpet av disse 100 årene hatt nær kontakt med mange norske og utenlandske loger.

I starten var mye av hensikten ved å avlegge hverandre besøk, det å hente inspirasjon og læring med tanke på en generell utvikling av ordenslivet på ulike plan. For vår loges vedkommende, var nok særlig kontakten med de allerede etablerte utenlandske loger svært viktig. Det kan tyde på at dette i en periode var et satsingsområde for såvel vår loge som for de nyetablerte loger utover i landet. Mange lærte hverandre å kjenne og mye erfaringsutveksling mellom brødre fant sted. I tillegg ga dette også en fin anledning til å følge opp de loger vi var med på å etablere.

Norske loger

Som kjent var det kun to Odd Fellow loger i Norge fram til 1918 da de neste tre logene ble dannet. Det var naturlig at loge 1 Norvegia og loge 2 Eidsvold måtte bistå både med gradspasseringer og annen hjelp for at logene ute i distriktene skulle komme igang.

Av forhandlingsprotokollene for perioden 1925 - 1940, går det frem at det var mange gjensidige besøk logene imellom, det var ikke uvanlig at det var opptil 30-40 gjestende brødre av gangen.

Etter krigen og frem til slutten på 50-tallet, var det i gjennomsnitt et sted mellom 5-6 gjestende loger per år. Det synes å ha vært en topp i antall besøk til vår loge med opptil 8 loger per år i perioden rundt 1960. De gjestende loger representerte en stor geografisk spredning og alle landsdeler var representert. I den etterfølgende perioden har det vært etablert gjensidige besøk til og fra flere loger i Oslo og omegn. På 1980-tallet etablerte det seg en tradisjon med gjensidige besøk til loge 35 Heidmork, en tradisjon som vedvarer den dag i dag.

Kontakt med utenlandske loger

Første avtale om et mer formelt besøk fra utenlandsk loger fikk logen i 1917 da Loge 6 Holmia i Sverige ønsket å besøke Kristiania. Det ble den gang ikke noe av pga. transportrestriksjoner og innstilling av togavganger. Besøk ble det først i 1919 da loge 6 Holmia kom på besøk til Loge 2 Eidsvold. Deretter fulgte også besøk fra loge 29 Fidelitas i Sverige.

Loge 2 Eidsvold avla loge 6 Holmia gjensidig i 1920, og etter dette fulgte flere gjensidige besøk utover på 1920-tallet. Loge 2 Eidsvold ble også beæret med flere besøk av Sovereign Grand Master m/følge i tidsrommet 1923 - 1931.

Etter hvert utviklet det seg også et samarbeid mellom logene ved Oslofjorden og Bohuslän (det gamle Viken). Disse stevnene fikk navnet «Vikenstevnene» og disse ble holdt i hhv. Strømstad, Oslo, Fredrikstad, Lysekil og Uddevalla i perioden 1926 – 1937.

I tidsrommet mellom 1950 til 2000, har det vært utstrakt kontakt med våre vennskapsloger, Loge 21 Erik Gustaf Geijer i Sverige og Loge 55 Pax i Danmark. I

den senere tid har det dessverre vist seg vanskeligere å få til slike besøk, av ulike årsaker. Men, vi håper at det igjen skulle bli anledning til å ta opp igjen disse gode og minnerike tradisjonene.

EIDSVOLDS BIDRAG TIL ORDENENS EKSPANSJON

Det er beundringsverdig hvordan loge 2 Eidsvold aktivt medvirket til ekspansjon av Ordenen. Da de to første Odd Fellow logene hadde etablert seg og fungerte vel hadde brødrene i loge 1 Norvegia og loge 2 Eidsvold i høy grad ønske om at Odd Fellow Ordenen måtte få utbredelse over vårt vidstrakte land.³¹

Dannelsen av de neste logene i Norge fra 1914 og frem til krigsstart i 1940

I Ordenens første år i Norge var begrepet "moderloge" ikke formelt definert og så vidt vi vet, var det lite brukt. Den gangen hjalp logene hverandre så godt de maktet når en anmodning om assistanse kom, - også fra Broderforeninger.

Logeprotokollene fra 1914 og utover forteller at når brødre fra logen var på reiser i Norge så fortalte de om Odd Fellow Ordenen til bekjente og til forretningsforbindelser. En del menn omkring i landet fattet tidlig interesse for Odd Fellow Ordenen. Flere av disse hadde kjennskap til Frimurerordenen og dermed var ikke Ordner noe helt nytt og ukjent. Hilsninger fra flere disse interesserte menn rundt i Norge ble protokollert.

Organiserte og annonserte foredrag utenfor Kristiania startet først opp i slutten av 1916 med et møte i Trondheim der to brødre fra hver av logene Norvegia og Eidsvold stilte opp. Ordenens ekspansjon i Norge hadde vært et tema under Storlogemøtet i København i 1916, siden Stor Sire Petrus Beyer og Storlogen helt fra starten av var vel informert og helhjertet støttet opp om foredragsturneen og forsøkene på å danne nye loger. På et tidlig logemøte i 1917 gjorde loge 2 Eidsvold følgende vedtak: *"Loge 2 Eidsvold opptar i sterkere grad enn hittil arbeide for dannelse av OF loger i de større byene, særlig Bergen, Haugesund, Stavanger og Trondheim., og henstiller til Br. OM å fortrefte de nødvendige skritt"*.

I løpet av 1917 og årene senere ble det arrangert møter med foredrag også i andre byer. Samuel Johnson var med på mange av møtene og på disse var han den selvskevne taleren. Logene Norvegia og Eidsvold holdt jevnlig innvielser og gradspasseringer, både hver for seg og i samarbeid, for brødre fra disse byene. Etter hvert ble dette videreført av logene Eystein, De Syv Fjelde og Vesterlen enten alene eller i samarbeid. Deretter fortsatte de enda yngre logene Rune, Ragnvald Mørejarl, Harald Haarfagre, Ekestubben m.d.g.s. og St. Hallvard arbeidet med dannelsen av nye loger utover landet.

³¹ En mer utførlig beskrivelse med tilhørende grafisk fremstilling av hele Ordenens slektstre er å finne i kapittelet: Ordenens Slekstre.

Etter 1920 overtok i noen grad Storlogen og distriktene arrangementene med foredrag. Disse organiserte også opplæringen og gradspassingene. Men gjennomføringen ble alltid foretatt i regi av logene for å komme bort fra det forenklete ”anstaltmakeriet” som noen kalte seremoniene, der både innvielse og flere gradspassingene fant sted på samme dag med få embetsmenn til stede.

Fra Arendal kom det bl.a. forespørsel til loge 2 Eidsvold om hjelp til informasjonsmøter og dannelse av Broderforening og ny loge. Dette skjedde i perioden like etter at Storlogen var etablert i Norge. Storebedsmennene ønsket selv å ta kontroll over og styre arbeidet med ekspansjon i landet. Naturlig nok førte dette i en overgangsfase til en del motsetninger, men etter hvert gikk også dette samarbeidet seg til.

I jubileumsåret (2013) har loge 2 Eidsvold vært «moderloge» for ni loger, hvorav to av dem i samarbeid med Loge 1 Norvegia, og fra disse har det sprunget ut nye skudd. Her er listen over loger og stiftelsesdatoene:

Loge 3 Eystein*	27. januar 1918 i Trondheim
Loge 10 St. Hallvard*	15. mai 1920 i Kristiania (Oslo)
Loge 20 Fridtjof Nansen	10. okt. 1936 i Oslo
Loge 32 Viken	24. nov. 1950 i Oslo
Loge 35 Heidmork	12. januar 1952 i Hamar
Loge 36 Sam Eyde	15. mars 1952 i Rjukan
Loge 67 Castrum	31. mars 1962 i Kongsvinger
Loge 91 Skaugum	29. november. 1975 i Asker
Loge 92 Romerike	11. desember 1976 i Lillestrøm

* Sammen med Loge 1 Norvegia

Ifølge tidligere beretninger var loge 2 Eidsvold også svært delaktige i dannelsen av disse femten logene:

Loge 4 De syv Fjelde	23. januar 1918 i Bergen
Loge 5 Vesterlen	21. januar 1918 i Stavanger
Loge 6 Rune	26. oktober 1919 i Kristiansund
Loge 7 Ragnvald Mørejarl	29. oktober 1919 i Ålesund
Loge 8 Harald Haarfagre	31. oktober 1919 i Haugesund
Loge 9 Ekestubben m.d.g.s.	26. april 1920 i Stavanger
Loge 12 Kongsten	22. april 1922 i Fredrikstad
Loge 14 Polarlys	27. juni 1926 i Harstad
Loge 15 Kongshaug	5. november 1926 i Sandefjord
Loge 16 Himingen	4. november 1927 i Notodden
Loge 17 Dag	29. mai 1932 i Porsgrunn
Loge 18 Varna	26. mai 1934 i Moss

LOGE 2 EIDSVOLDS JUBILEUMSBOK 2013

Loge 19 Thule
Loge 29 Drofnum
Loge 33 Sølvvet

28. juni 1936 i Tromsø
4. desember 1949 i Drammen
12. januar 1952 i Kongsberg

Loge 2 Eidsvold ble naturlig nok «tappet» for mange medlemmer, men det er vanskelig å sette noe eksakt tall på hvor mange som har bedt om avgangskort og forlatt logen i løpet av alle disse årene. Redaksjonskomiteen anslår dette tallet til å være i overkant av 250 logebrødre.

SOSIALT OG HUMANITÆRT ARBEID

Smil

*Det koster intet - men skaper mye
Det beriker den som får det uten å belaste den som gir det*

*Det skjer i et glimt -
men minnet om det kan vare evig.*

*Ingen er så rik at de kan klare seg uten
og ingen er så fattig at de ikke vil bli rikere av det*

*Det skaper lykke i hjemmet,
Skaper velvilje i forretninger og forseglar vennskap*

*Det er hvile for trette og håp for den motløse,
solskinn for den bedrøvede og naturens beste motgift mot problem*

*Det kan ikke kjøpes, stjeles eller lånes.
Du kan ikke tigge deg til det - for det er ingen som eier det før det gis
bort.*

Innledning

Det vil kanskje alltid være forskjeller som gjør at noen mennesker relativt sett vil føle seg ”vel og rike” mens andre vil føle seg ”uvel og fattige”. Både som Orden, som loge og som logemedlem kan vi imidlertid alle bidra til at forskjellen opplevelsesmessig ikke blir så stor hverken materielt eller mentalt.

I dette kapitlet fortelles det litt om nevnder og fond som har blitt oppnevnt for å styre logens sosiale og humanitære arbeid. For å vise bredden i engasjementene er det dessuten gitt mange eksempler på spesielle tiltak og prosjekter lokalt og på landsbasis. Beløp som angir størrelsen på støttetiltakene har i en del tilfeller blitt oppgitt i samtidsverdi.

A. Nevnder, fond og foreninger for utadrettet arbeid

Flere utvalg, komiteer, nevnder og fond har blitt opprettet både lokalt i logene og sentralt i Ordenene for å samle inn og forvalte penger til bruk på utadrettet sosialt og humanitært arbeid.

Loge 2 Eidsvolds Understøttelsesutvalg eksisterte før den andre verdenskrig. Før 1940 var arbeidet dominert av to store samarbeidsprosjekter: ”Veslehjemmet”

og ”Vinterstuene”³². Logen hadde dertil noen mindre egne tiltak som omtales nedenfor.

I okkupasjonsårene fortsatte Vinterstuene sitt arbeid gjennom en uavhengig forening. Det var store behov for hjelpetiltak etter krigen og arbeidet ble igjen organisert under Understøttelsesnevnden. Siden har navnet på denne aktiviteten i logen blitt forandret flere ganger til Sosialfond, Hjelpfond og Sosialnevnd. I 1956 opprettet loge 2 Eidsvold et sosialfond for å konsolidere og styrke logens og dens medlemmers sosialarbeid både ved bidrag og ved tilstedeværelse. Det ble videre bestemt at de enkelte medlemmer kunne benytte spesielle vilkår for sine gaver, f. eks. til danning av legat.

Logens sosialaften har hvert år fra ca. 1970 holdt innsamlinger hvor pengene har blitt gitt som gave til utvalgte sosiale og humanitære formål. Sosialaften ble fra starten arrangert av UM og hjelpfondets medlemmer og gjennomført som en basar, hvor brødrene tok med seg gevinster til utlodning. Dette er senere overtatt av sosialnevnden.

B. Omtale av en del prosjekter og tiltak lokalt og på landsbasis

Støttetiltakene og prosjektene ble utført lokalt og på landsbasis og er gruppert slik:

1. hovedsakelig lokalt i loge 2 Eidsvolds egen regi
2. lokalt i samarbeid med de andre logene i Oslo
3. som landssaker der det er Storlogen som koordinerer

1. Tiltak i loge 2 Eidsvolds egen regi

De første årene

Det var betegnende for brødrenes ”virkelyst” at det allerede i januar 1914 ble nedsatt et utvalg til å overveie hva logen kunne gjøre for de mange Odd Fellows som man ventet til Kristiania i anledning av Hundreårsfestlighetene for Norges grunnlov av 1814 og den store jubileumsutstillingen på Frogner. Allerede på neste møte meddelte utvalgets formann at logens medlemmer hadde tegnet bidrag til utgifter ved et assistansekontor. En bror stilte sitt kontor til disposisjon og en annen bror påtok seg selve arbeidet. Det ble sendt ut meldinger til amerikanske aviser om at et slikt kontor var å finne i Kristiania. På logemøtet 30. september

³² Både ”Veslehjemmet” og ”Vinterstuene” er nærmere beskrevet senere i dette kapitlet.. Veslehjemmet er også omtalt under kapitlet Entreprenørskap.

1914 ble beretning og regnskap gjengitt. Det var samlet inn 300 kr. Regnskapet viste at utgiftene begrenset seg til kr 37,20. Protokollene sier ikke noe om tiltaket kan betraktes som suksess eller ikke, men en av årsakene til de begrensede kostnadene er at kontoret ble stilt gratis til disposisjon og betjeningen av kontoret var en dugnadsinnsats.

Logebrødrene bidro først og fremst med økonomiske støttebidrag frem til 1938, da de som del av Vinterstuene startet opp sin egen aktivitet for eldre ensomme menn. Det praktiske hjelpearbeidet ble ellers i stor grad utført av medlemmenes koner. Fellesprosjektene med de andre Oslo logene og mer innadrettete oppgaver tok all oppmerksomhet selv om viljen til å hjelpe var til stede. Det var byggesakene³³ som på 1920 og 1930 tallet fanget brødrenes interesse. Disse krevde stor innsats av sentrale personer i logen.

Med pengene som ble samlet inn, var loge 2 Eidsvold i stand til å hjelpe en rekke mennesker. Dette skjedde dels ved direkte økonomisk støtte, dels ved utdeling av brensel og mat og delvis med klær, sko m. m. Hjelpen ble konsentrert om bidrag til eldre og syke, invalidiserte personer og fattige barnefamilier. For de som mottok hjelp, betydde tiltaket mye både materielt og mentalt. De opplevde: ”ikke å bli glemt”.

Logen gikk i 1932 i gang med å samle brukte frimerker, som ble gitt til ”Tub-frim”. Frimerkene ble solgt til samlere, og pengene gikk til opphold på sanatorier for pasienter med tuberkulose. Arbeidet fortsatte også i etterkrigstiden.

Under krigen

Christian Sand opplyste at Logens sosiale arbeid ikke hadde vært innstilt under krigen, men ble drevet under dekknavn. Det var mange som hadde behov for hjelp av forskjellig art og heldigvis mange som hadde hjertelag til å dra omsorg for sine medmennesker. Sand hadde av sikkerhetsgrunner ikke kunnet gi opplysninger om detaljer under selve krigen og det er heller ikke kjent om det ble skrevet noe ned etter krigen³⁴.

Holdningen til hjelpearbeidet etter 1945 - Årlige hjelpetiltak

Holdningen var at brødrene kunne komme med forslag til støtte eller at man oppfordret foreninger eller institusjoner om å sende inn søknad om økonomisk støtte eller hjelp på annen måte. Innholdet i tiltakene endret seg og tilpasset seg den sosiale utviklingen og behovet i samfunnet. Den årlige støtten ble normalt delt på flere mottakere og beløpene på hver ble derfor begrenset.

³³ Byggesakene omtales i kapitlet Entreprenørskap.

³⁴ Dette er omtalt i Beretningen for tiden 1940-1945.

På logens sosialaften blir familie og venner invitert. Det var servering av smørbrød og kaker. De innkomne basarpengene varierte i beløp fra år til år fra vel 10 000 kr og kunne komme opp til ca. i nær 30 000 kr på det meste. Mange institusjoner og organisasjoner har nytt godt av våre pengegaver. Eksempler er: Kirkens Bymisjon, Blå Kors, Frelsesarmeen, Blindeforbundet, aksjon "Alternativ jul", "De ensommes Venner", innsamling av bøker til en fangekoloni på Botsfengselet, Barne- og ungdomsavdelingen ved Radiumhospitalet, Fransiskushjelpen, nødlidende familier i Murmansk, Forsvarets Rehabiliteringssenter på Bæreia, "TOP prosjektet" ved Klinikk for psykisk helse og avhengighet, "Vålerenga mot rasisme" og i 2013 PIO – ressurscenter for psykisk helse.

Det ble fra tid til annen diskutert om logen skulle fortsette med enkeltstående støttetiltak eller om man skulle finne frem til mer målrettede merkesaker som kunne tilgodeses med støtte over flere år. Fra jubileumsåret 2013 kom det endelig noe resultat ut av disse diskusjonene. Det resulterte i samarbeid med PIO – pårørendes ressurscenter for psykisk helse.

Matpakker til jul etter krigen

Brødrene i loge 2 Eidsvold ga i en periode etter krigen ca. 10 pakker med mat til familier som ikke klarte å skaffe nok mat av egne midler før jul. Navn og adresse på de som var i slik nød, ble oppgitt fra menighetskontorene. Brødrene brakte varene hjem til disse familiene. Eidsvoldsbror Leif Bye drev kolonialforretning og bidro vesentlig til dette hjelpetiltaket.

Enke med 6 barn

OM Edgar Otterbech refererte på et logemøte fra en notis i Aftenposten i 1946. Det ble gjort kjent at etter et tragisk dødsfall, hadde en enke blitt sittende igjen med 6 uforsørgede barn. OM Otterbech foreslo at logen skulle sette i gang en innsamling. Per Hallan foreslo at Loge 2 Eidsvold skulle "adoptere" disse barna og gi dem utdanning inntil de hadde nådd en viss alder. Hver logebror skulle gi et månedlig beløp. Det endte med at brødrene samlet inn 935 kr som ble gitt til Aftenpostens aksjon. Dette nevnes her som et eksempel på det engasjementet Eidsvoldsbrødrene la for dagen og den innstillingen de hadde til å yte hjelp spontant, også i tilfeller og situasjoner basert på et enkelt avisoppslag og til personer som ingen av brødrene selv hadde noen nær forbindelse til.

Pakker til Ungarn - Europahjelpen

Etter andre verdenskrig ble det på landsbasis oppfordret til å hjelpe nødlidende i Europa. Loge 2 Eidsvold besluttet å konsentrere sitt hjelpearbeid om Ungarn. Det ble foretatt en innsamling på kr 5 780,-. Det ble frem til 1948

ekspedert 248 pakker til private adresser i Ungarn. Logen fikk i etterhånd mange takkebrev som bekreftet at pakkene kom frem.

Høyenhall - et tiltak som har vart fra 1955 til i dag

Historien om Høyenhall Bo- og Rehabiliteringssted strekker seg langt tilbake i tid, faktisk helt tilbake til 1937, den gangen Oslo Vanførelag bygde et "feriehjem" på Ringerike. Det ligger vakkert til i Steinsåsen i Hole kommune. De første byggene ble revet etter noen år, til fordel for dagens bygg som ble innviet i 1968. Høyenhall var da en av Nord-Europas mest moderne vanførehjem. Mange av pasientene kunne bruke hendene selv om de var fysisk handikappet på annen måte, og de kunne nyttiggjøre seg av arbeidsstuen for forskjellige typer håndverk og dessuten svømmehallen. Etter hvert skiftet Oslo Vanførelag navn til Norges Handikapforbund avdeling Oslo. Med ny Helsereform i 2004 (Samordningsreformen) ble hjemmet privatisert og Høyenhall er siden et rent rehabiliteringssted. Fysisk trening er hovedoppgavene for pasientene i dag. Fra 1. januar 2006 ble hjemmet et aksjeselskap og fikk navnet Høyenhall AS. Det var Oslo kommune som var "brukeren" av Høyenhall frem til 2004. Siden er det flere kommuner som betaler for oppholdet for sine pasienter. Norges Handikapforbund Oslo er fremdeles 100% eier av stedet. I mai 2013 så imidlertid Norges Handikapforbund seg tvunget til å slå virksomheten konkurs, og i skrivende stund er utfallet av dette uvisst.

Høyenhall, også betegnet som Vanførehjemmet på Ringerike, har siden 1955 vært et kjært sted for Eidsvoldsbrødrene både å besøke og å støtte økonomisk i form av gaver. Det har gjennom alle år siden vært gjenstand for en fin og god oppfølging fra logen. Vanførehjemmet hadde langtids pasienter frem til 2004 og ved de jevnlig besøkene knyttet det seg flere personlige bånd mellom pasientene og Eidsvold brødrene. Av langtids pasienter er det i 2013 bare én igjen. Pasientene har i dag relativt korte opphold - begrenset til et par måneders varighet. Derfor er brødrene nå forberedt på å møte nye ansikter ved hvert besøk.

Til å begynne med ble arrangementene gjennomført under Gunnar Skrettinglands ledelse. Bussturer med pasientene og underholdning med kunstnerisk opptreden har vært arrangert. Nevnes må overnattingsturen til Beitostølen i 1969 med en hel buss fylt opp med pasienter. Bussen var innom Mikkel Fønhus på veien opp.

Året etter gikk turen 12. mars 1970 med M/S Holger Danske, hvor hele 18 pasienter var med. Koner til noen av brødrene sammen med 2 sykesøstre / pleiersker fra Høyenhall og fem Røde Kors Hjelpekors piker var til uvurderlig støtte og hjelp. Det var to svært strabasiøse opplegg i det pasienter flere steder måtte bæres ved passering av trapper og andre "hindre". En tur med mange pasienter ble lagt til Malmøya, der pasientene ble brakt rundt i rullestoler.

Handicappede på „mini-cruise”

18 reiselystne handicappede fra Ringerike dro forleden dag ut på en „mini-cruise” med Holger Danske til Arhus. Takket være fin innreis av private krefter kunne de eldre pasientene få oppleve noen hyggelige dager i litt uvanlige omgivelser.

Været var strålende da båten la ut fra kais, og de handicappede fremst seg åpenbart over å være med på turen, som ganske sikker bilting til å gi litt ekstra trygghet.

Underveis lygget de seg med de vakkre passasjerene, og de ble også priset ut i de gode kveldslister. Hjemmet var på vei og det gikk så godt som ingen rolle at man ikke kunne berge seg fritt omkring som de andre ombord. Alle var da også klart til rette for at pasientene skulle ha det trygt, og de fikk all den hjelp de trengte. Med på turen fulgte 9 søte pionierer fra Røde Kors Hjelpekors som sørget for at de 18 ikke led noen nød.

I Arhus var det arrangert stihetning rundt om på de mest interessante stasjonene. Det ble også tid til en hyggelig lunch i en av de typiske danske kafeer.

Det var Oslo Fylkeskommune nr. 2 på Rindvold som hadde tatt initiativet til at de handicappede kom ut fra sitt stas i pleiehjemmet til Oslo Vandrefølge på Høyenhall, Ringerike. Lederen sørget for all men man var avhengig av vedligeholdelse fra skjøtteren Jon C. Haugen, som gav dem gratis reise. Også manuskriptet ombord gjorde sitt til at turen kunne bli med minste vellykket.

Stort oppbud av rullestoler før avreisen med Holger Danske for de handicappedes avreise til Danmark.

Pengestøtte til spesielle behov ble jevnlig gitt. Gjenstander til verdi opp mot 10 000 kr ble flere ganger gitt. Av gjenstandene nevnes videospiller og radio/kassettpiller, strikkemaskin, ergonomistyr, avtrekksvifte fra røykerommet og parasoller.

Kontakten med Høyenhall har vært konsentrert om de årlige besøkene med opp mot 20 brødre til stede. Ved besøket høsten 1980 var hele 70 musikanter med fra Lakkegata skolekorps for å underholde. I 1987 var fire gardister med for å underholde og to gardister spilte trommemarsjer til underholdning i 1997. To besøk årlig har fortsatt frem til i dag og innstillingen fra logen er å fortsette besøkene.

Cerebralt paresehjemmet

Gjennom årene 1964-1969 representerte Cerebralt paresehjemmet (CP-hjemmet) en av Sosialnemndens hovedoppgaver. Foreningen til CP-rammede hadde av Oslo Kommune blitt tildelt Berg gård for omgjøring til behandlingshjem. Logen bevilget gjennom oppbyggingsårene et betydelig beløp, kr 45 500,-, til dette prosjekt.

SOS fadderbarn og SOS barnebyer

Per Castberg Voss fremmet i 1980 forslag om å støtte SOS barnebyer med 3 fadderskap. Det ville koste 75 kr pr fadderbarn pr mnd. Dette ble enstemmig

vedtatt. I 1982 hadde loge 2 Eidsvold fire fadderbarn i Paraguay og direkte fadderskap for 3-5 barn tok logen på seg til midten av 1990 årene. Rørende brev ble mottatt fra et av barna og fra hans lærerinne. Fra logen tok Rolf Brox seg av brevvekslingen, som foregikk på tysk. Fadderskapene varte til barna ble yrkesaktive. I 1989 ble det dessuten gitt støtte til en SOS barneby i Keila i Estland.

PIO – ressurscenter for psykisk helse

PIO (Pårørende i Oslos ressurscenter for psykisk helse) besøkte loge 2 Eidsvold i januar 2013 og holdt en orientering. Initiativet til dette hadde Jon Helge Richter Eriksen tatt.

Sett fra PIO sin side er loge 2 Eidsvold en interessant samarbeidspartner fordi vi vil representere noe nytt og er en ønsket uavhengig part, som verdsetter PIOs innsats. Så langt er PIO akseptert av kommune og helsemyndigheter og hovedsakelig finansiert av disse. Vårt engasjement vil vise at PIO i tillegg har aksept og støtte også fra en privat og frivillige organisasjon. Ved et samarbeid vil PIO kunne henviser til dette overfor myndigheter, helseetater og sine finansielle støttespillere.

På den annen side vil Loge 2 Eidsvold og Odd Fellow Ordenen bli synliggjort lokalt i Oslo gjennom samarbeid med PIO, som er en relativt ny og ikke for stor aktør. Vi kan gi økonomisk støtte til enkelttiltak, som vi kan følge opp over tid og se resultatet av. Loge 2 Eidsvolds håp er at samarbeidet i tillegg vil kunne resultere i at medlemmene får en ny arena der de kan praktisere det å være Odd Fellows gjennom å hjelpe medmennesker. Det er også håp om at dette samarbeidet vil kunne synes i lokalmiljøet og gjøre det lettere for logen å få nye medlemmer.

På logemøtet 24. april ble et mulig samarbeid med PIO tatt opp til diskusjon. Medlemmene tilkjennega en generell støtte til at pengene som samles inn på Sosialaften øremerkes for PIO i noen år fremover. Det ble etterlyst et konkret forslag til samarbeid mellom PIO og loge 2 Eidsvold.

Følgende opplegg er foreslått av Sosialnevnden for start i 2013:

- Loge 2 Eidsvold ønsker å samarbeide med PIO i et prøveopplegg på 3 år som kan forlenges dersom partene finner det tjenlig.
- Et årlig beløp gis som gave til PIO øremerket for et spesielt tiltak som PIO og Sosialnevnden enes om innen en økonomisk ramme av det Sosialnevnden samler inn på Sosialaften, rundet oppad til maks 30 000 kr årlig med bidrag som embedskollegiet bestemmer.
- En frivillig gruppe av logebrødre samarbeider med PIO om et tilbud til pårørende, som PIO har kontakt med. Status gjøres opp etter et år og fortsettelse vurderes.

- Den samme gruppen samarbeider med PIO om en mulig assistansetjeneste som kan supplere ombudene. Dette prøves ut og evalueres fortløpende. Status gjøres opp etter et år og fortsettelse vurderes.

2. Lokale tiltak i samarbeid med de andre logene i Oslo

Spanskesyken

I en brevveksling med sykehusdirektøren i Kristiania i 1919 fremgår det at medlemmer av Rebekka og Odd Fellow logene hjalp til under influensaepidemien (Spanskesyken) vinteren 1918-19. Størst innsats gjorde logesøstrene. De stilte opp som frivillige hjelpepleiere.

”Veslehjemmet”³⁵

Odd Fellow loge 1 Norvegia og Rebekka loge 1 Stc.a Sunniva satte i 1912 i gang hjelpe for barn som led av medfødt syfilis. Det fantes ikke noe spesialsykehus eller sykehjem for den slags sykdom. En liten trevilla i Geitmyrsveien ble leiet, og her oppsto ”Veslehjemmet”.

Initiativtager var Samuel Johnson. Det første hjem av dette slag i Norden ble opprettet i Stockholm: ”Lillehemmet”. I Danmark hadde man også sitt ”Lille-Hjem”.

I mars 1915 fikk loge 2 Eidsvold anmodning om å slutte seg til. OM Gustav

Trevillaen med murbygningen i bakgrunnen

Foto: Tom F. Laursen

Eriksen og dr. Jørgen Thesen ble gitt i oppdrag å undersøke hjemmets drift for så å fremme forslag om logens tilslutning eller ikke. De kunne fortelle at Veslehjemmet hadde startet med 4 barn og hadde økt til 18 barn innen juli 1914. Frøken Olga Berg var ansatt som bestyrerinne. En uvurderlig støtte i arbeidet hadde Veslehjemmet i logene

³⁵ Veslehjemmet som prosjekt og dens økonomisk betydning for logene i Oslo er omtalt i kapitlet om Entreprenørskap. Bildet over viser trevillaen i Geitmyrsveien i forgrunnen og med det nye bygget i bakgrunnen.

Kr. Grønn og Johan Haavaldsen, den siste var også Odd Fellow bror. Begge arbeidet gratis i alle år. Fri medisin fikk man fra apoteket «Orion» ved apoteker Seil.

Driftsomkostningene for året fra 1. juli 1913 til 30. juni 1914 utgjorde kr. 4 836,93. I et avisoppslag heter det: *”Barna har det utmærket og man kan forvise seg om at de er i gode hænder og under betryggende forhold.*

”Fattigvæsenet” i Kristiania betaler visstnok 30 kr maaneden i forpleining for hvert barn”. Foruten forskjellige bidrag i kontanter og klær fra utenforstående fikk pleiehjemmet i 1914 blant annet kr. 200,— fra Kongen og Dronningen og kr. 1.000,— fra statsminister Carl Løvenskiold. Dette må tolkes som en anerkjennelse på høyeste nivå av Odd Fellow Ordenen og det tiltaket Veslehjemmet representerte.

Etter disse opplysninger besluttet loge 2 Eidsvold å delta. To representanter ble oppnevnt av loge 2 Eidsvold til å bli medlemmer av Rådet for Veslehjemmet. Samme vår foreslår råd og styre at man går til innkjøp av eiendommen. Det trengtes minst kr. 20 000,-.

I 1917 ble eiendommen kjøpt, og samme år ble det nedsatt en basarkomité. Formålet for basarene var å reise et byggefond for oppsetting av et nytt bygg på samme tomt. Resultatene av basarene og de mange private gavene viser godt den store sympati og interesse arbeidet for disse *”ulykkelige syke barna”* hadde³⁶.

Fra første stund og hele tiden senere, var det et utmerket samarbeid mellom søstrene og brødrene fra logene i Kristiania i denne saken. Søstrene reparerte gammelt og bekostet nytt tøy til barna og gjorde et stort arbeid under basarene. Gjennom dette arbeidet fikk mange av Ordenens medlemmer tilfredsstilt sine ønsker om å delta i praktisk humanitært arbeide.

I mai 1929 ble det informert om at råd og styre hadde besluttet at ny bygning skulle reises og vinteren 1931 stod det nye prektige barnehjemmet.

Lenge hadde styret vært oppmerksom på at det var nødvendig å skaffe barna et sommersted utenfor byen. I 1934 ble Bjerkodden ved Harestuvannet innkjøpt. Stedet ble rustet opp med blant annet flere senger og kjøkken. Det beskrives som et herlig sted i vakre omgivelser.

³⁶ Eiendomskjøp, reising av ny bygning og salg av eiendommen er beskrevet i kapitlet om Entreprenørskap

Legevitenskapelige fremskritt gjorde det heldigvis overflødig med den type behandling som Veslehjemmet ble opprettet for. I 1936 ble Veslehjemmet overdratt til Oslo Kommune. Den vakre mursteinsbygningen i Geitmyrsveien ble så av Oslo kommune omgjort til alminnelig barnehjem

Etter at Veslehjemmet var solgt og logene ikke lenger hadde barna som sitt ansvar sto Bjerkodden til disposisjon for Odd Fellows om vinteren, men ble i sommermånedene benyttet som feriested for enslige eldre damer og menn fra Vinterstuene.

Vinterstuene – ”De ensommes Venner” – ”Odd Fellows Venner Oslo”

Dette er et spesielt humanitært arbeid som startet opp i 1929 og som siden har foregått kontinuerlig til i dag, - også i krigsårene 1940-1945.

Etter initiativ av Leir 1 Norge (HP var Olaf Hallan fra loge 2 Eidsvold) ble pastor Kock fra København invitert til Oslo for å holde et foredrag om ”Vinterstuene for gamle i København”. Formålet var: *”Bevegelsen skal skape trivsel og hygge for ensomme, gamle ved å invitere dem til sammenkomster hvor de kunne treffe likesinnete, hvor de ble servert middag og siden underholdt på forskjellig vis”*. Denne formen for sosial virksomhet fattet interesse blant Ordensmedlemmene i Oslo og de ble enige om at ideen også burde prøves i Oslo.

På det tidspunktet var det ingen andre nye humanitære eller sosiale tiltak i Oslo siden det allerede da syntes klart at ”Veslehjemmet” kunne bli trappet ned noen år senere. I løpet av vinteren arbeidet Leiren med planene og 27. februar 1930 åpnet Rebekka logene i Oslo sine dører for den første Vinterstuen. 30 ensomme eldre damer var invitert og de møtte deretter til samvær hver 14. dag. Tiltaket svarte absolutt til forventningene og den glede og takknemlighet som lyste fra gjestenes ansikter, var et godt bevis på at arbeidet dekket et behov. Odd Fellow logene støttet opp økonomisk med kr 100,- pr år, men var ikke med på samværene med gjestene fra starten av.

Fru Ninni Enderud (loge 2 Urania) var ved siden av formann Anthon Schønning Johnson den drivende kraften. Hun skaffet fremragende underholdning til hvert møte i tillegg til at hun var bindeleddet mellom de eldre og arbeidskomiteen. Øvrige medlemmer av komiteen var fru A. Juell, Trygve Thorstensen, Christian Sand og Johannes Espelund (de to sistnevnte fra loge 2 Eidsvold). Det var Leir 1 Norge som koordinerte dette pionerarbeidet. Tiltaket var til mye hygge og glede, også for de logemedlemmer som deltok i arbeidet.

Utgiftene ble delvis dekket ved at hver av de eldre betalte kr 0,10 og de assisterende søstrene kr 0,50 pr møtekveld. Betalingen hadde en symbolsk betydning ved at gjestene kunne beholde selvrespekten gjennom ”å gjøre opp for seg”. Dessuten var det samlet inn kr 160,- blant brødrene.

Etter et års drift var nyttig erfaring høstet. Det var imidlertid de to Rebekka logene som hadde størst interesse av arbeidet, mens interessen fra starten av blant Odd Fellow logene var heller liten³⁷ midt i arbeidet med to store byggeprosjekter. Det ble til at de to Rebekka logene fortsatte driften – nå med 40 eldre damer. Når turer ble arrangert for damene, stilte brødrene opp med biler.

Rebekkalogene førte også tilsyn med de eldre ved sykdom. Logenes økonomi utover på 1930 tallet var anstrengt i flere av logene og det påvirket nok arrangementene noe. Biltur ble likevel arrangert og i juni 1936 var 60 eldre damer med. Turen gikk da om Bærums verk og Lommedalen til Stortingsgt. 28 hvor det var servering. Fra sommeren 1936 og utover ble eldre damer dessuten invitert til ferieopphold på Bjerkodden.

Fra 1936 fikk komiteen økonomisk støtte fra fondet ”Veslehjemmets Midler”. Først i 1938 tok også de fire mannslogene opp arbeidet for menn og 32 eldre menn ble invitert. Arrangementskomiteen besto av 3 brødre fra hver av de fire Odd Fellow logene som skiftevis fungerte som verter. Av underholdning kan nevnes taler om aktuelle emner, gjerne blandet med alvor og skjemt, fremvisning av film fra jakt og fiske og livet i skog og fjell, kåserier fra reiser, opplesing, sang og musikk. Birger Hexeberg var aktivt med fra loge 2 Eidsvold. Det ble foreslått at henholdsvis logene Eidsvold / St. Hallvard og logene Norvegia / Fridtjof Nansen skulle danne hver sine foreninger for eldre ensomme menn og gjestene ble da delt i to grupper. Betaling fra de eldre var fortsatt på kr 0,10 for å sørge for at gjestene kunne føle seg frie og stolte. Kostnadene pr møtet ble søkt begrenset til kr 25,- i 1938. Søstrene laget selv smørbrød. De årlige bidragene fra ”Veslehjemmets midler” gjorde driften mulig.

Vinterstuene under okkupasjonstiden

Det første møtet i foreningen etter krigens utbrudd i Norge fant sted 17. november 1940. Det var nå fellesarrangement for alle mannlige gjester og ca. 50 deltok. Samværene ble gjennomført annenhver måned i 1941 og 1942 og opplegget var tilnærmet som tidligere. Middagene besto av lapskaus eller fisk, og gjerne med vafler til kaffen. Sommerturer til Bjerkodden fant også sted i 1941.

³⁷ De samtidige byggeprosjektene opptok nok det meste av oppmerksomheten hos brødrene.

I første halvdel av 1943 var det ingen samvær. Ei heller ble det arrangert tur til Bjerkodden. Dette skyldtes først og fremst den vanskelige matsituasjonen og transportrestriksjoner.

Både i 1943 og i 1944 ble det alternativt arrangert tur med tog for 50 gjester til Sandvika der de fikk middag – fiskepølse, spisskål og poteter det første året og lapskaus det andre året. Råvarene til middagen var brakt tilveie gjennom søknader til Rasjoneringsmyndighetene. Til dessert ble det servert hirsepudding. Til desembermøtet i 1943 hadde Rasjoneringsmyndighetene stilt 15 kg ferskt oksekjøtt og 30 l nysilt melk til rådighet. 51 gjester møtte opp. Året etter fikk foreningen tilgang på 22 kg kjøtt, 30 l melk, 10 kg grønnsaker, 50 kg poteter og en del kålrot. Til julegave ble det delt ut en eske tobakk til hver mannlig gjest og dessuten en pakke med crenagryn til alle deltagerne. Sangforeningen av 1919 deltok ofte på møtene med underholdningen.

Vinterstuene etter krigen

Første møte fant sted 11. desember 1945 med ”Fredes Velkomst”, og ca. 70 gjester deltok. Årene videre ble aktive, men matrasjonering måtte man enda innstille seg på i noen år. En 20 års markering for Vinterstuene fant sted i 1950 der blant annet Odd Fellow orkesteret deltok.

I tillegg til regelmessige samvær i Stortingsgt 28 ble det også etter krigen arrangert utflukter til ulike steder i og nær Oslo. Det deltok på samværene og på turene ca. 60 - 70 eldre ensomme menn og tilsvarende antall kvinner. På Sommertur for menn til Steinfjorden i 1956 stilte 12 brødre opp egne biler. I 1975 ble det arrangert sommertur i juni og hagefest i august. Det var vanlig at Stor Sire var gjest ved julearrangementene. Utdeling av klær og skotøy forekom dessuten til jul og det ble arrangert egne julestrefester.

Gjestene fant man i stor grad frem til via menigheter og kirkens administrasjon. I 1970 ble 12 menigheter tilskrevet, av de 33 menigheter som var i Stor Oslo. Som regel var en prest med på arrangementene, og det ble holdt andakter under samværene, som fant sted i Stortingsgaten 28. Ved en anledning snakket pastor Atteraaas om trivsel. Han sammenlignet mennesker med stueblomster som ikke trivdes, hvis de ikke fikk stell: *”Vann må de ha og de må snakkes til. Slik er det med oss mennesker også, vi søker alle trivsel i våre omgivelser”*. Det ble skrevet korte beretninger fra hver av de to komiteene og det ble laget en fellesberetning hvor også regnskap inngikk.

De ensommes Venner fra 1963

Det ble i 1963 dannet en ny forening som skulle videreføre hyggesamværene for eldre ensomme mennesker. Den nye foreningen fikk navnet ”De Ensommes Venner”. Vedtekter ble godkjent i 1964. Av innholdet i disse vedtektene nevnes

kollektivt medlemskap av alle Rebekka og Odd Fellow logene i Oslo og at driften skulle fortsette for to grupper – én for eldre kvinner og én for eldre menn.

På 1960 - 70 tallet var Gunnar Aalrust representant for Eidsvold. 50 års markering fant sted i 1980. Samme år døde en av de som hadde gjort størst innsats for foreningen «Vinterstuene» - Lily Fossum (loge 2 Urania).

Antall møtende gjester var på 1980 tallet ca. 45 kvinner, mens antallet for menn var ca. 35, mens det ble invitert hhv 80 kvinner og 55 menn. Loge 2 Eidsvolds representant Anker Oliver Andersen gikk bort i 1985 og han ble erstattet av Jostein Skjetne.

Utvidete sommerturer ble arrangert med buss og båt fra Larvik til Frederikshavn i 1993-94. Siden 1995 har turene gått med buss og båt om Sandefjord og Strømstad.

Fra 1995 startet man med felles arrangementer for kvinner og menn siden antall eldre gjester var blitt færre. På slutten av 1990 tallet møter 10-15 eldre menn og 20-25 eldre kvinner. William Pettersen ble ny representant for Eidsvold fra 1997. Dette arbeidet ble William Pettersens "hjerdebarn" og han la ned stor innsats i foreningen. Han var formann i 10 år. Antallet av møtende menn sank ytterligere til 2 pr samvær, mens antallet kvinnelige gjester holdt seg på 20-25 også i 2005.

Odd Fellows Venner Oslo

Vedtektene er revidert flere ganger de siste årene. I 2009 ble logenes medlemskap gjort frivillig

På årsmøte i 2012 ble foreningens navn endret til "Odd Fellow Venner Oslo". Samme år er foreningen registrert som veldedig foretak i Brønnøysundregistrene. Noen av logene har meldt seg ut av foreningen etter at medlemsskapet ble frivillig, men fortsatt er åtte Rebekka loger og syv Odd Fellow loger i Oslo med, - de fleste som aktive loger. Det er laget en enkel brosjyre for potensielle gjester og det gis informasjon til logene gjennom foredrag og bilder.

Selv i vår tid kan mange mennesker føle seg alene og savne sosial kontakt. Vi tror at mennesker vil kunne få en lettere hverdag når de regelmessig møter og snakker med andre. Opplevelsene av at noen bryr seg og setter av tid til å være til stede for en, oppleves som savn av vel 20 % av den norske befolkningen også i 2010. Andelen er nær 30 % for eldre mennesker. Også for ungdom er andelen høyere enn gjennomsnittet. Det er fortsatt behov i vårt samfunn for den type aktivitet som foreningen tilbyr. Foreningen må i 2013 sies å være i en brytningstid da det er vanskelig å spore opp enslige mennesker. Personvern og krav til taushet om enkeltmenneskers situasjon gjør det vanskelig å hente informasjon hos myndighetene og hos menighetene. Logemedlemmene må selv spore opp potensielle

gjester i sitt nærmiljø. Enker etter døde logebrødre og enkemenn etter døde logesøstere inviteres nå som gjester. To enker etter Eidsvoldsbrødre er i 2013 regelmessige gjester.

Nødlidende på Ringerike i 1940

Det ble på forsommeren 1940 nedsatt en komité for å koordinere innsamling av diverse materiell til nødlidende på Ringerike. Hvordan dette kom opp er ikke kjent, men denne saken viser at Odd Fellows var villig til å stille opp når behov ble meldt og hjelp ble etterlyst. Både Gustav Eriksen og Johan Middelthon var aktivt med i denne aksjonen. Det er ukjent hvor lenge aksjonen varte. En håndskrevet liste forteller hva behovet var: sengeklær, blåtoy i metervis, symaskiner, håndklær, ulltepper, råmaterialer til madrasser, strømpegarn, diverse slag klær og matvarer.

Andre tiltak under og etter krigen

Under krigen ble penger skaffet til innkjøp av medisiner til "gode nordmenn" på Grini. Christian Sand fremhevet senere at et beløp på kr 2000,- som var blitt brukt til å skaffe trengende barn et opphold på barneleieren på Sørlandet. Pengene kom fra rentene på den kapitalen foreningen "Veslehjemmet – De ensommes Venner" rådde over.

Under og etter krigen ble deler av Nord-Norge evakuert og mange flyttet til Oslo. Odd Fellow organiserte sykebesøk for mange av dem som ikke hadde slektninger boende i Oslo-området.

"Operasjon Ved"

I 1970 skrev Aftenposten flere artikler om brenselssituasjonen i Oslo og om byens mange eldre, syke og uføre som hadde frosset bitterlig den sist vinteren i sine gamle og trekkfulle boliger. Dette ble starten på aksjonen "Operasjon Ved" – først som en hasteaksjon i januar 1970 og senere som en storaksjon med mange involvert fra høsten 1970 og i vel ti år videre. Flere frivillige organisasjoner stilte opp med dugnadsinnsats, entreprenører deltok med sirkelsager og trevirke fra byggeplassene i byen og mange firmaer bidro med lastebiler. Odd Fellow loge 10 St. Hallvard kom tidlig med i tiltaket gjennom bror Per Østre. Ballen rullet videre og alle Oslologene bidro med pengestøtte og frivillig dugnadsinnsats. Operasjon Ved fikk disponere en tomt ved Jordal idrettsplass og her ble arbeids- og lagerskur satt opp. I Asker og Bærum ble det etablerte egen innsatsgruppe. med bror Roar Hestholm jr. (St. Hallvard) som en av de toneangivende. I denne siste gruppen deltok også brødre fra logene Eidsvold og Skaugum.

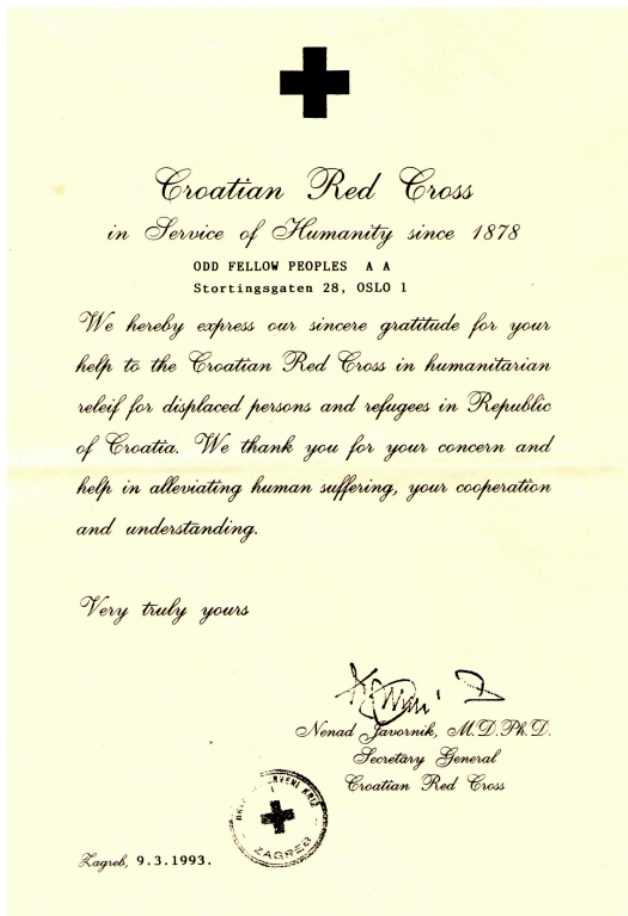
Brødre fra Eidsvold bidro økonomisk og med frivillig innsats på kveldstid, blant annet med utkjøring av ved til de som meldte behov. Ønske om økonomisk

støtte til Operasjon Ved ble mottatt i brev form så sent som i 1983. I dag er hogging og utkjøring av ved en kommunal oppgave i regi av Frivillighetssentralen.

En åpen hånd for Jugoslavia

Oslologene hadde i 1993 en innsamlingsaksjon av tøy under navnet "En åpen hånd for Jugoslavia". Det ble til sammen samlet inn 3000 kasser, hver på 85 liter (ca. 20 kg) med rent tøy av god kvalitet. Dessuten ble det samlet inn 2000 ulltepper. Klærne ble sortert og pakket, og ukurante varer ble fjernet. Alt ble samlet inn og pakket i lokaler stilt til rådighet av Per Hallan.

Kassene og ullteppene ble, etter avtale med Norsk Folkehjelp, transportert til Jugoslavia. En trailer gikk til Split for omlasting til Norsk Folkehjelps lager for videreforsendelse til Zenica. Tre trailere ble sendt til Zagreb til Norsk Folkehjelps kontakt der. Her ble tøyet kjørt direkte ut til leirene via Kroatisk Røde Kors.

Oslo-logene fikk et tilskudd på kr 61.000,- fra Utenriksdepartementet til dekning av halvparten av transportkostnadene. Dette bekreftet at aksjonen ble akseptert og ble betraktet på lik linje med tilsvarende aksjoner fra Norges Røde Kors og andre humanitære hjelpeorganisasjoner. Antall arbeidstimer ble anslått til ca. 3500 til innsamling og pakking.

Logene fikk tilbakemelding om at tøyet kom frem til leirene og at tøyet var av svært høy kvalitet, noe det ble satt mye inn på at det skulle være. Vi fikk også melding om at behovet var stort, noe vi ikke var i tvil om ut fra de meldinger som daglig strømmet inn over oss i nyhetene. Odd Fellow brødrene hadde et utrolig

engasjement under hele aksjonen og loge 2 Eidsvold fikk diplom for sin innsats. Koordinator fra loge 2 Eidsvold var Rolf Brox.

Sirius prosjektet i Oslo

Først litt historikk rundt ideen med å være til stede for andre, – det å være medmenneske i praktisk handling. Ved Haukeland sykehus i Bergen ønsket man å øke trivselen for kreftpasienter som var inne til daglig strålebehandling. Trivsel, trygghet og kontakt med familie kan for en pasient bety nesten like mye som den medisinske behandlingen. Det er viktig for resultatet av behandlingen at pasientene kan få ledet tankene inn på en positiv opplevelse og dermed søke å glemme angst og smerte.

SAM prosjektet begynte i 1984. SAM står for samarbeid og ideen ble utviklet i samarbeid mellom Rebekka og Odd Fellow logene i Bergen og kreftavdelingen ved Haukeland Sykehus. Det ble avdekket konkrete behov for hjelp og støtte til pasientene. På denne tiden dekket Haukeland store deler av Vestlandet når det gjaldt kreftbehandling. Først samlet logene inn penger for å gjøre dagligstuen koseligere. Eget rom med vaske-, tørke- og strykemuligheter ble utstyrt til bruk for pasienter og pårørende. Et billiardbord ble innkjøpt for å skape litt aktivitet i ventetiden. Det ble samlet inn malerier, tegninger, bøker og dessuten mange grønne planter og fargerike gardiner. Alt dette for å øke trivselen og bokstavelig talt ”sette farge på tilværelsen” på dager som kan oppleves grå og deprimerende.

Etter hvert som man fikk bedre økonomi, ble tilbudet utvidet med utflukter og samvær av ulike slag. I 1987 startet de tre Rebekka logene opp med serving av gratis smørbrød og drikke hver sin dag i uken på onkologisk poliklinisk avdeling. Positiv tilbakemelding fra så vel pasienter som personalet førte til at herreløgene også stilte opp slik at tilbudet kunne utvides til fire dager i uken fra høsten 1988. Her formidles direkte kontakt mellom medmennesker, mellom syke og friske, mellom søster og bror akkurat der og da når det trengs. I 1995 ble serveringen utvidet til også å gjelde fredagene. Serveringen og den personlige kontakten med pasientene ble ansett så betydningsfull at den ble gitt første prioritet på logenes budsjetter og utadvendte tiltak. Tilsvarende tiltak er også vurdert ved andre avdelinger på sykehuset.

I Odd Fellow sammenheng fremstår dette som et lysende eksempel på hva Odd Fellows kan bidra med av humanitært arbeid. Et tilsvarende opplegg startet opp i 1998 i samarbeid mellom Rebekka og Odd Fellow logene i Stavanger og Sentralsykehuset i Rogaland. Dette tiltaket fikk betegnelsen SIRIUS, der de tre første bokstavene er en forkortelse for navnet på sykehuset, og de to siste bokstavene er hengt på for å danne betegnelsen SIRIUS – den mest lyssterke stjernen. Tilsvarende prosjekter har blitt igangsatt i flere byer.

Sirius prosjektet i Oslo ble startet opp på slutten av 2006 i forbindelse med åpningen av en ny avdeling for strålebehandling på Radiumhospitalet. Dette tiltaket omfatter drift av en pasientkafé ved stråleterapiavdelingen. Gjestene på kafeen er de som kommer til daglig strålebehandling, - ofte med lang kjørevei. Odd Fellow søstre og brødre fra logene i Oslo området er pasientverter og tilrettelegger og lager mat og drikke for pasienter og pårørende. Pasientene forsyner seg normalt selv, men tilbys assistanse om nødvendig. ”Tilstedeværelse for medmennesker, som har en vanskelig periode i livet” kan stå som stikkord for logesøstrene og logebrødrenes innsats.

Tilretteleggingen og oppfølgingen forestås av en Arbeidsgruppe på seks personer. I alt 27 loger i Oslo området bidrar økonomisk med kr 2 000,- eller mer pr år. En del av mat og drikke er sponset av bedrifter og enkeltpersoner. Vaffelsteking foregår nå bare utendørs og de som har vakt må kle seg etter været. For de kaldeste vintermånedene blir vaffelsteking innstilt og i stedet blir det servert kaker. Det tekniske utstyret har stor belastning og det tilstrebes gode rutiner på riktig bruk og vedlikehold.

Pasientkafeen betjener hver dag ca. 300 dagpasienter. Kafeen startet med å være åpen 45 uker i året. Dette er nå redusert til 40 uker idet kafeen holder åpen når skolene er i gang. Forbruket på en dag er typisk 7-8 brød og ca. 3 l vaffelrøre. Nær 800 dagsverk ytes frivillig pr år. Kostnadsbudsjettet pr år er på ca. kr 130 000,- og går til kjøp av matvarer og til kjøkkenutstyr.

2013 er det syvende driftsåret for kafeen. Både Radiumhospitalet og logene ønsker å fortsette driften av kafeen i mange år fremover. Det er mye positiv tilbakemelding til pasientvertene fra så vel pasientene som pårørende og også fra de ansatte på stråleavdelingen. Samtidig gir alle pasientvertene - logesøstere og logebrødre - uttrykk for at de personlig får mye igjen for sin innsats gjennom opplevelsen ved å delta i et fellestiltak sammen med andre ordensmedlemmer. Godt samarbeid er inspirerende, gir god dannelse og styrker Ordenen. Det oppleves av mange søstre og brødre som et privilegium å kunne få være med på Sirius prosjektet, - hvor de får god anledning til å praktisere det å være Odd Fellows.

3. Odd Fellow Ordenens Landsaksjoner

Betydelige midler har blitt brukt av Ordenen i sosialt og humanitært arbeid utenfor Odd Fellow kretser.

Wienerbarna og støtte til nødlidende i Tyskland etter første verdenskrig

Et norsk hjelpearbeid for "Wienerbarn" pågikk i tiden etter første verdenskrig. Det ble bekostet reise for østerrikske barn til Norge og flere av barna bodde og levde for en periode i Eidsvoldsbrødres hjem. Det ble knyttet bånd den gangen som varte i mange år videre. Opplegget med transport av 300 østerrikske barn med tilsynspersonale på jernbane og dampskip ble beregnet til å koste ca. kr 30 000,-. Tiltaket var et stort økonomisk løft og det var også en stor oppgave å skaffe pleieførelde.

Det store nordiske Odd Fellow møte i Gøteborg sommeren 1923 ble omtalt som en begivenhet. Samtlige Stor Sireer med den suverene Storloges sjef Mr. Eastin i spissen deltok, og fra loge 2 Eidsvold var en rekke brødre med. I forbindelse med dette møtet ble det holdt Stor Sire konferanse. Denne vedtok den første felles verdensbeslutning av Odd Fellow Ordenen, — en proklamasjon til Ordenen om å hjelpe de nødlidende tyske brødre. Som resultat av denne proklamasjon oversendte den norske Stor Skattmester, våren 1924, et beløp kr 4 523,- til den tyske Stor Sire. Etter norske ordensforhold var dette ikke noe ubetydelig beløp, og de tyske brødrene "*bevitnet da også sin inderlige takk*".

Døvehjemmet Sukke på Andebu

På Storlogemøtet i Stavanger 1948 ble det besluttet å yte barneavdelingen på døvehjemmet Sukke 10 kr pr. år pr. medlem på frivillig basis. Loge 2 Eidsvold gikk også inn for dette og ga hvert år sin støtte inntil 1954. Den økonomiske støtten ble da overtatt av Storlogen gjennom sitt "Humanitære fond". Et nytt barnehjem på Sukke ble reist av Odd Fellow Ordenen i 1958. Eidsvold støttet også en del spesielle tiltak som bidrag til callingsystem og til reparasjon på rense- og varmeanlegget for badebassenget. Per Hallan var en ivrig koordinator og ca. kr 18 000,- ble bevilget fra logene. Det ble dessuten samlet inn sykler og barnebøker til hjemmet.

Storlogens Humanitære Fond

Mange loger hadde nok med seg selv de første 5-10 årene etter frigjøringen i 1945. Både landet som helhet og Ordenen var i en gjenreisningsperiode. Stor Sire ga ved gjentatte anledninger uttrykk for at utad rettet humanitært arbeid ikke måtte glemmes. På Storlogemøte i 1954 ble det vedtatt å etablere "Storlogens

Humanitære Fond”. Midler fra fondet skulle anvendes til landsdekkende humanitære tiltak. I perioden 1954 – 2001 har fondet ytet nær 5 millioner kr.

Redningsskøyter

Odd Fellow har vært med på å bygge to redningsskøyter: ”Odd Fellow I” og ”Odd Fellow II” i henholdsvis 1973 og 1974. For å kunne bestemme navnet på båtene måtte Odd Fellow bidra med halve prisen som var ca. kr 550 000,- for hver båt. Redningsselskapet skaffet selv den andre halvdel på hver båt. Odd Fellows i Østfold organiserte senere innsamlingsarbeidet til en ny radar til ”Odd Fellow II.

Multipel Sklerose

Arne Espelund var leder av Odd Fellow støttelag for MS rammede. I anledning 150 års dagen for Odd Fellow Ordenen ble det gitt en gave på kr 50 000,- til støttelaget. Over en periode på 1960 og 1970 tallet samlet Odd Fellow Ordenen vel en halv million kroner om gikk til MS saken. Odd Fellow Forskningsfond for Multipel Sklerose sykdommen ble opprettet i 1974 med en grunnkapital på ca. kr 840 000,-. Formålet er å støtte målrettet forskning for å finne årsaken til sykdommen og mulige botemidler. I løpet av de 7 påfølgende årene har det til denne forskningen blitt gitt kr 570 000,-. I 2008 ble det gitt forskningsbidrag til MS saken på kr 100 000,-.

Odd Fellows Medisinsk-Vitenskapelig Forskningsfond

Denne landssaken startet med et sirkulære av 1. januar 1984 fra bror Stor Sire og søster Rådspresident til alle Odd Fellow- og Rebekkaloger. Intensjonen var at Odd Fellow Ordenen i Norge over en periode på 3 år gjennom egne medlemmer skulle samle inn ca. 3 mill. kroner for opprettelse av et forskningsfondet. En fantastisk respons fra alle ordensenheter og de enkelte medlemmer førte til at innsamlingen resulterte i 3,65 millioner kroner, som ble fondets kapital.

Stor Sire hadde satt opp et trofé, Storlogens egen illustrerte familiebibel, til den logen som ved innsamlingens avslutning hadde det største bidraget pr. medlem. Loge 2 Eidsvolds arrangement med den vellykkete ”Svalbardturen” ga et netto overskudd til landssaken på nær kr 75 000,- som sammen med logens øvrige bidrag, førte logen til topps om trofeet. Stor Sire Einar Brovoll overrakte den praktfulle familiebibelen på logens møte 20. mai 1987. Bibelen ble ved en senere anledning gitt videre til loge 67 Castrum på Kongsvinger.

Eksempelvis ble det i 2008 fordelt forskningsbidrag på kr 490 000,- fra to Medisinsk-Vitenskapelige forskningsfond.

SOS barnebyer

I 2002 var det en spesiell landsdekkende innsamlingsaksjon for å hjelpe foreldreløse og forsømte barn i Colombia. Odd Fellow stilte med 2000 bøssebærere.

Det ble holdt en ny stor innsamlingsaksjon i 2004, – Landsaksjon til inntekt for SOS-barneby i San Vincente, El Salvador. Ca. 17 millioner kr ble samlet inn.

I 2012 – 2013 foregår enda en innsamling til en SOS Barneby, denne gangen i Malawi. Målet er å samle inn ca. 10 millioner blant Rebekka og Odd Fellow medlemmene i Norge (ca. 500 kr pr medlem) og i tillegg samle inn et tilsvarende beløp gjennom ulike aksjoner.

Det totale gavebeløp som aksjonen innbrakte ble på omlag 25 mill. kroner.

Diverse støttetiltak

Foruten de ovennevnte formål, bevilger Storlogen beløp av ulik størrelse som bistand ved naturkatastrofer og andre større hendelser i verden.

ØKONOMI OG MATERIELLE RESSURSER

Odd Fellow Ordenen og logene har i tillegg til ideelle mål også påbud om å yte hjelp og støtte til mennesker som er i nød og lider. For å kunne gi effektiv støtte er det nødvendig med god økonomi og kunne råde over materielle ressurser.

Kapitlet er delt inn i følgende:

A Formuesutviklingen i logen

B Trygghet for medlemmene

C Logelokaler

D Sosialt og humanitært arbeid

E Kvinnenes økonomiske innsats

F Utstyr og gav

A. Formuesutviklingen i logen

God økonomi er en nødvendig forutsetning for å kunne drive logen på den måten som var tiltenkt i følge lovene. Derfor tilstrebet loge 2 Eidsvold å få en sunn og romslig økonomi fra første dag. Formuen vokste jevnt gjennom de første vel 25 årene. Den solide økonomiske stillingen i logen forteller klart om stor interesse og målrettet og dyktig arbeid av brødrene.

På stiftelsesdagen i 1913 var formuen det som logen fikk med seg fra loge Norvegia, - kr 1 600,- eller kr 100,- pr medlem med avgangskort.

Ved 10 og 20 års jubileene hadde Eidsvold flg. "fondum":

	<i>Ved 10 års jubileet i 1923</i>	<i>Ved 20 års jubileet i 1933</i>
<i>Enkefondets beholdning</i>	<i>17 870 kr</i>	<i>35 641 kr</i>
<i>Skolefondet's</i>	<i>7 045 kr</i>	<i>11 497 kr</i>
<i>Alderdomsfondet's</i>	<i>6 770 kr</i>	<i>15 962 kr</i>
<i>Begravelseskasse</i>		<i>10 131 kr</i>
<i>Disp. midler</i>	<i><u>8 775 kr</u></i>	<i><u>4 902 kr</u></i>
<i>Totalt</i>	<i>40 470 kr</i>	<i>77 633 kr</i>

Den 1. januar 1925 vedtok logen en plan, *Finansforvaltningen*, i tillegg til det som står i særloven. Alle logens midler ble samtidig samlet under Finansnevnden.

Ved loge 2 Eidsvolds 25 års jubileum i 1938 viser regnskaper at logen hadde en samlet formue på kr. 89 806,91. Ved ”oppløsningen av logen” i oktober 1940 ble formuen splittet opp i panteobligasjoner á 650 kr i Stortingsgaten 28 og fordelt på medlemmene.

Logens beholdning i 1945 var kr 4 809,09 og i november 1946 ca. kr 80 000,- etter tilbakeføring av midler fra foreningen ”Veslehjemmet - Vinterstuene” og innløsning av pantobligasjonene som ble fordelt mellom medlemmene i 1940. I etterkrigstiden har økonomien i loge 2 Eidsvold fortsatt å være solid og betydelige fond er bygget opp. De siste 25 - 30 årene har det blitt endringer i logens aktiviteter og også i medlemsmassen.

Kjell Buskop laget i 2006 en betenkning om logens økonomi. Denne ga en oversikt over logens økonomi som viste at de årlige forpliktelsene overfor storlogen sammen med eget forbruk i logen oversteg inntektene gjennom medlemskontingent og gaver fra de eldre brødrene som ikke var forpliktet til å betale kontingent. Selv om logen hadde relativt store beløp i fonds så var disse bundet av statutter og særloven, slik at friheten til å kunne disponere over pengene var sterkt begrenset.

Logen mottok i 2004 en ”arv” etter Aslaug Kristine Jensen, enke etter bror av vår loge, Reidar H. Jensen. Etter hennes testamente skulle det opprettes et legat på kr 5 mill. hvor en andel av den årlige avkastningen skulle tilfalle Loge 2 Eidsvold. Siden fru Aslaug Jensen også var en Rebekkasøster, tilfalt en likelig del av avkastningen til loge 1 Sct.a Sunniva. Fordelingen av midlene er i hht. testamentet slik: Legatets hovedkapital forvaltes av Storlogens finansnevnd. Av den årlige avkastningen går 10 % av denne tilbake til hovedstolen, mens restbeløpet fordeles med to like store deler til hhv. Rebekka loge 1 Sct.a Sunniva og Loge 2 Eidsvold. Midlene skal i hht. testamentet benyttes i samsvar med Odd Fellow Ordenes formålparagraf. Stiftelsen ble etablert 10. januar 2005 og offisielt registrert i Brønnøysundregistrene 7. desember 2006.

Innledningsvis forekom det litt tautrekking mellom Storlogen og de i testamentet begunstigede loger om hva renteinntektene skulle brukes til. Storlogen ønsket at de (Storlogen) skulle disponere en vesentlig andel av avkastningen de fem første år. Dette ble imidlertid imøtegått av logen med den begrunnelse at dette var i strid med legatets statutter, noe Storlogen ubetinget aksepterte.

En utrygg økonomisk situasjon opplevdes i logen på grunn av Eks OM Kjell Buskops betenkning som tidligere nevnt i dette avsnittet. Det realøkonomiske bildet som her tegnet seg, ble raskt endret med denne ”arven” etter Reidar H. Jensen og Aslaug Kristine Jensen, da denne endelig kom på plass og begynte å gi årlige inntekter til logen fra 2006.

Det årlige beløpet logen mottar, varierer naturlig nok over tid da dette i stor grad avhenger av det til enhver tid rådende rentenivået. Uansett er det hevet over enhver tvil at denne inntekten betyr svært meget for loge 2 Eidsvolds økonomiske handlefrihet og bidrag til sosiale formål.

Det kan se ut til å være behov for en gjennomgang av aktivitetene og økonomien på nytt etter 100 års jubileet. Gjeldende statutter og lover bør også gjennomgås og tilpasses slik at den økonomiske råderetten i fremtiden samsvarer med logens mål og forventede aktiviteter. Dette på bakgrunn av at vi på enkelte områder står ved et veiskille. Skal logen utvikle seg i en retning hvor det sosiale engasjementet blir større, vil dette også kreve tilsvarende økonomiske ressurser for å kunne oppfylle disse forpliktelsene.

B. Trygghet for medlemmene og deres familier

Medlemmene ønsket tidlig å etablere tiltak som kunne skape økonomisk trygghet for seg selv og sine familier. Formue ble gradvis bygget opp slik at logen når situasjonen ville kreve det hadde tilgjengelig økonomiske midler til å yte hjelp. Det ble etablert forsikring og flere fond.

I henhold til Grunnlov for Underloger skulle alle logebrødre ha livsforsikring. Avtale ble gjort med forsikringsselskapet Andvake i 1914 og den varte til og med 1927.

Det ble i 1919 diskutert opprettelse av egen begravelleskasse og bestemt at det som grunnfond straks skulle overføres kr 5 000,- fra de disponible midlene (50 kr pr. medlem) og at det senere skulle overføres kr 50 ved hver ny opptakelse. I forbindelse med planen om egen Begravelleskasse opptok "Finansnevnden" arbeidet med egen forsikring. Loge 2 Eidsvold sendte et brev i 1921 til Storlogen: *«Det henstilles i ærbødighet til den høierverdige Storloge, i den blivende grunnlov for underordnede loger, ikke å fastsette en pliktmessig forsikring av logenes medlemmer (nåværende § 27 b.), men stille logene fritt med hensyn til ordningen av begravelleshjelpen.»* Det var tillyst ekstraordinært Storlogemøte høsten 1921 om saken og logen utsatte videre interne diskusjon omkring spørsmålet. Imidlertid utsatte Storlogen sitt møte, og saken ble foreløpig stillet i bero.

Loge 2 Eidsvolds begravelleskasse ble opprettet først i 1925. Som før nevnt arbeidet Leir 1 Norge med å løse begravelleshjelpen samlet for alle norske mannsloger. Forsikringen ble avløst av Odd Fellow Ordenens Begravelleskasse, som etablert fra 1.januar 1928, og administrert av Leir 1 Norge. Ordningen administreres i dag av Storlogen sentralt.

I 1981 ble det bestemt at brødre som blir tatt inn i logen i en alder av mer enn 65 år, ikke får tilskudd fra begravelseskassen. Denne bestemmelse ble senere strøket. Alle ordensmedlemmer er i dag også medlem av begravelseskassen.

Forskjellige fond med formål å gi medlemmene trygghet:

1. Skolefond etablert i 1914 og nedlagt 1949, da dette gikk inn i Alderdomsfond
2. Enkefond etablert i 1914 og nedlagt 2000, da dette gikk inn i jubileumsfondet.
3. Alderdomsfond etablert i 1919 og nedlagt 1951, da dette gikk inn i Alders og hjelpefondet.
4. Eidsvolds Begravelseskasse ble etablert i januar 1925. Fra og med 1928 startet Odd Fellow Begravelseskasse, administrert av Leir 1 Norge, sin virksomhet. Loge 2 Eidsvold ble med i denne, men beholdt likevel sitt eget fond som da ble brukt til å dekke utgiftene til den nye fellesordningen.
5. Alders og hjelpefondet ble opprettet fra og med 1952
6. Fond for hjelp og støtte (innad rettet mot godstående brødre og enker / barn ved sykdom, ulykker og andre uforskyldte forhold) ble opprettet for en periode, senere nedlagt.
7. Martin Jensens minnefond ble etablert i 1976 og overført til Broderfond i 2004
8. Broderfond etablert i 2004
9. Reidar H. Jensen og Aslaug Kristine Jensens minnefond

Skolefondet

Allerede i logens fjerde møte, den 3. desember 1913, fremmet Bjarne Bertrand tanken om å danne et fond til spesielle formål som logens ordinære midler ikke kunne brukes til. Resultatet blev at loge Eidsvolds Skolefond blev opprettet den 28. januar 1914, med oppgave ” *at bistaa Odd Fellows enker og mindre bemidlede brr. ved dels at sætte deres børn i gode skoler, dels at hjælpe avdøde brr.s barn til den skoleutdannelse, som var paatænkt eller paabegyndt av barnets forsørger*”. Lover for Skolefondet ble vedtatt den 15. april 1914. Skolefondet hadde i 1937 et disponibelt beløp på nesten 11 000 kr.

Norsk skole- og undervisningspolitikk og forholdene på skolene forandret seg mye i mellomkrigstiden. Kommunen overtok driften av skolene og selve undervisningen og dekket det meste av behov. Skolefondet var godt dekket slik at brødrene i 1930 ble enige om å vie Alderdomsfondet litt mere interesse. Skolefondet skulle bestå, og det var i virksomhet til 1949.

Enkefondet

Enkefondet med formål å kunne gi trygghet til enker etter døde brødre, ble etablert i 1914. Faste utgifter som husleie ble prioritert. Enkefondet gikk inn i Jubileumsfondet i 2000. Brødrene i loge 2 Eidsvold har i alle år har sett det som svært viktig å holde kontakt med avdøde brødres etterlatte, særlig enkene. Har det samme fondet vært aktivt fra 1914 til 2000?

Aldersdomsfondet

Det var en nærliggende tanke i de norske Odd Fellow- og Rebekka logene å forsøke å dra omsorg for sine eldre medlemmer. En anonym gave på kr. 300,- ga støtet til Loge 2 Eidsvolds Aldersdomsfond, som ble opprettet i desember 1919. Formålet var å gi økonomisk støtte og trygghet til brødre, som på grunn av alder ikke maktet å forsørge seg selv. Takket være den store interesse økte fondet raskt og sikkert. Dameforeningen bidro også betydelig.

Man var tidlig klar over, at ingen enkelt loge kunne makte å bygge et aldershjem alene, med de forholdsvis små midler man hadde til disposisjon i 1920 årene. Det ble derfor dannet en felleskomité i 1926 av Odd Fellow- og Rebekka loger i Oslo for å arbeide med saken. Tiltaket ble livlig diskutert i logen, særlig vedrørende samarbeidet med Rebekka logene.

I 1926 tok loge 1 Norvegia opp arbeidet med opprettelse av Odd Fellow Aldershjem, og i slutten av året fikk loge 2 Eidsvold anmodning om å delta i en felles komité til å forberede aldershjem sammen med de andre Odd Fellow logene og Rebekka logene. Saken vakte stor interesse. Logen besluttet å delta i et rent forberedende arbeid, og oppnevnte et medlem som tiltrådte komiteen.

Conrad B. Olsen opplyste at Aldersdomsfondet i 1950 lød på kr. 50 000,-. Fondet fikk året før overført midler fra Skolefondet, Begravelseskassen og Logekassen. Statutter til loge 2 Eidsvolds "Alders og hjelpefond" ble vedtatt og satt i kraft fra 1. januar 1952.

I forbindelse med diskusjonen om oppløsningen av A/S Kristian Augustgate 6, fremsatte i april 1951 Conrad B. Olsen ideen om at et mulig overskudd ved oppløsningen av selskapet, burde gå til en mild stiftelse med medlemmer av alle logene i Oslo, - for en felles gjennomføring av et aldershjem.

På et embetsmøte i Leir 1 Norge i januar 1954, tok Conrad B. Olsen på ny opp spørsmålet om opprettelse av en stiftelse med formål som nevnt ovenfor. De tilstedeværende ble enige om å sette seg i spissen for realisasjon av tanken. Det ble sammenkalt flere møter, og tilslutningen øket etter hvert. Avgjørelsen ble forsinket av et skattekrav fra kommunen, men da dette

endelig ble løst på fordelaktig måte, ble det gledelige resultat en gave til en slik stiftelse på kr 35 000,-.

Broderfondet

Broderfondet ble opprettet å kunne yte økonomisk hjelp til eldre brødre og dessuten til blomsterhilsninger og kranser

Privatfondet ble etablert i 1917 til støtte for Privatkomiteen og tilfældige oppgaver.

Jubileumsfondet

Jubileumsfond for markeringen av logens 70 år jubileum ble etablert i 1976. Størrelse på fondet var i 1982 ca. kr 200 000,-. Relativt lite av kapitalen ble brukt ved 70-årsjubileet i 1983 og i 1984 ble midlene overført til Jubileumsfond 75 år. Et relativt lite beløp av fondets midler ble også disponert i 1988 og det meste ble derfor i 1994 overført til Jubileumsfond 100 år.

Nye statutter ble vedtatt for fondet i 2004 for feiringen av 100 års jubileet i 2013. Foreslått disponering av fondets midler ved 100 års jubileet er som følger: Tredeling der ca. kr 150 000,- disponeres til egne aktiviteter under jubileet inkl. kostnader med feiringen og denne beretningen, opp til tilsvarende beløp gis som jubileumsgave og kr 150 000,- blir stående igjen på fondet.

C. Ordenshus

Eierskap i egne logelokaler og Ordenshus representerer store materielle ressurser. Dette er beskrevet i et eget kapittel om Entreprenørskap. Her vil vi bare fastslå at dagens Ordensmedlemmer i Oslo, inklusive medlemmene av loge 2 Eidsvold, kan prise seg lykkelig over å kunne eie og drive et stort forretningsbygg som både inneholder egnede logelokaler og som har store lokaler for utleie. Dette sikrer logene rimelige lokaler. Alle Ordensmedlemmene i Oslo i dag må beundre og respektere den uredde satsingen som ble gjort av søstre og brødre i mellomkrigstiden. Gårdselskapet A/S Stortingsgaten 28 er for Oslogene en gullgruve. Storlogen har dessuten sine kontorer i samme bygg. Bygget omtales derfor som Ordenens stamsted eller storstue i Norge. Odd Fellow hjemmet inngår også i det samme gårdselskapet.

D. Sosialt og humanitært arbeid

Bygningene, som er knyttet til det humanitære prosjektet Veslehjemmet, er beskrevet i kapitlet om Entreprenørskap og er derfor heller ikke med i denne oversikten.

Fond for å kunne yte bistand til sosiale og humanitære formål

En må se arbeidene i Understøttelsesnevnden fra 1913 og senere i Sosialnevnden og de tre fondene, understøttelsesfond, hjelpefond og sosialfond, i sammenheng. De gir samlet en oversikt over økonomisk støtte til utadrettet arbeid i loge 2 Eidsvold.

Hver loge hadde sitt Understøttelsesfond før og like etter andre verdenskrig. Det var omtrent balanse mellom de pengene som ble samlet inn i løpet av et år og de utgiftene man hadde og det ble ikke bygget opp nevneverdig kapital.

I årene like før, under og i en periode etter andre verdenskrig ble rentene av en for alle Oslo logene felles kapital brukt til å støtte veldedig arbeid. Kapitalen var resultatet av at Veslehjemmet ble solgt i 1936. Først ble den forvaltet og disponert av institusjonen / foreningen eller fondet "Veslehjemmets midler" frem til 1940 og deretter av foreningen "Veslehjemmet – De ensommes Venner" i krigsårene og frem til og med 1962. Stiftelser og privatpersoner har bidratt med pengebeløp i tillegg til det som logene selv samlet inn i årene deretter.

Tiltakene var mange i etterkrigstiden. For å gi en pekepinn om den størrelsesorden som det sosiale arbeide lå på, gjengis et utdrag av nevndens regnskap for 10 års perioden 1952/61:

Bevilget av logen	19 500
Bidrag fra brødre og utbytte av utlodninger	12 019
Bøsseinnsamling på logemøtenes	<u>5 332</u>
	Kr 36 851

I 1956 opprettet logen et sosialfond for å konsolidere og styrke logens og dens medlemmers sosialarbeid ved bidrag og tilstedeværelse. Det ble videre bestemt at de enkelte medlemmer kunne benytte spesielle vilkår for sine gaver, f eks til dannelse av legat. Logen bevilget en startkapital på kr 5 000,- til fondet.

Gjennom årene 1964 1969 hadde Sosialnevnden Cerebralparesehjemmet (CP-hjemmet) som en av sine oppgaver. Foreningen til CP-rammede hadde nemlig blitt tildelt Berg gård av Oslo Kommune for omgjøring til behandlingshjem. Logen

bevilget gjennom oppbyggingsårene et betydelig beløp på kr 45 500,- til dette prosjektet.

På logens sosialaften har det hvert år fra ca. 1970 blitt arrangert innsamlinger hvor pengene har blitt gitt som gave til utvalgte sosiale og humanitære formål.

I regnskapsbok for Eidsvolds Hjelpfond for perioden 1974-84 fremkommer det at Hjelpfondet hadde en obligasjon på kr 25 000,- i Stortingsgt. 28. Denne ga en årlig avkastning på kr 1 500,-. I tillegg besto inntektene av bidrag fra logene og renter på bankinnskudd. Hjelpfondet dekket utgiftene til de to årvisse besøkene til Høyenhall og noen ganger innkjøp av spesielt hjelpeutstyr til samme sted.

Gave til logen fra Harald Eriksen

Vår logebror, Harald Eriksen var medlem fra 1948, men emigrerte et par år senere til USA hvor han hadde sitt eget revisjonsfirma. Han bodde der resten av sitt liv, men besøkte logen da han fikk sin 40-års veteranjuvel. Han korresponderte jevnlig med logen og i 2002 sendte han en sjekk på USD 5000 til logen med ønske om at pengene ble brukt til veldedige formål. Det ble de da også gjort. Pengene gikk til Høyenhall.

E. Kvinnenes økonomiske innsats

Følgende oppstilling gir en omtrentlig oversikt over de økonomiske bidragene frem til 1938 fra de to foreningene til gaver og til humanitært arbeid:

Loge 2 Eidsvolds skolefond	4 000 kr
Loge 2 Eidsvolds aldersfond	4 000 kr
Orgel, flygellampe, teppe og antependier	3 000 kr
Veslehjemmet og Vinterstuene	300 kr
Radiumfondet	200 kr
Feriekoloniene	300 kr
Argus og vanføre	100 kr
Støtte til skolepenger, personlige gaver og diverse	<u>3 100 kr</u>
Til sammen	15 000 kr

Av dette har dameklubben og dameforeningen bidratt med omtrent like mye.

F. Utstyr og gaver

Utstyr

Loge 2 Eidsvold benyttet fra starten av det samme logelokalet som loge 1 Norvegia og de to eksisterende Rebekka logene i Kristiana - Augusts gate 6. Loge 1 Norvegia stilte alt sitt utstyr til disposisjon og de delte utgiftene. Etter hvert følte loge 2 Eidsvold behov for å ha sitt eget utstyr. Det kom inn flere private gaver, og på høsten 1919 hadde logen fått sitt utstyr komplett. Dameforeningene samlet inn penger og bidro også med en del av utstyret til logesaler og salonger.

Gaver

Loge 2 Eidsvold har gjennom tidene mottatt mange gaver. Først og fremst i forbindelse med spesielle anledninger og jubileer, men også ved gjestende logers besøk til loge 2 Eidsvold. I tillegg er det mottatt gaver sporadisk. Nedenfor nevnes noen av dem.

Logens bibel

Loge 2 Eidsvolds bibel ble i april 1925 gitt logen som gave fra brødrene Christian Sand, Olaf Bakke og Edgar Otterbech. Den er kalt Frederik II's bibel og er trykket i 1589. Bibelen er den andre i rekken av danske bibler. Den er stor med følgende vitale mål: høyde 37 cm, bredde 26 ca. og tykkelse 12 cm.

Det sies at det bare er tre eksemplarer av denne bibel i privat eie i landet. De

andre eksemplarene er i Frogner kirke og i Atnaosen kapell. For øvrig finnes eksemplarer også på noen av de største bibliotekene, blant annet Universitetsbiblioteket og Deichmanske bibliotek i følge Aftenpostens aftenutgave datert 22. november 1941.

Fra protokollen henter vi følgende når bibelen ligger:

gaa plads gaa allerede.

Br. Kappellan holdt en kort og dybfølt tale om bokens betydning, hvorefter han lagde den gaa alene med følgende ord:

*• Maa Bibelen blive og retselig være,
Lige Eidsvold til gavn, vor Herre til ære.
Og vise os veien - saa vi træder vor dag,
i Kunskab, i Hjerlighed og Sandhedens Sag.
Logen sluttedes kl. 8 1/2*

[Signature]

Logens punchbolle

Punchbollen ble gitt som privat gave av gullsmed O. F. Hjortdahl 9. april 1924. En øse hører også til, begge i sølv.

Sølv kandelabere i 1938

Gave gitt av loge 2 Eidsvolds dameforening ved logens 25 års jubileum i 1938.

Topp til CM stav

Toppen av CM staven er gitt som gave fra Leir nr 1 Norge, loge 1 Norvegia, loge 10 St. Hallvard og loge 20 Fridtjof Nansen i anledning av logens 25 års jubileum, 16/11-1938.

Denne er utført i sølv med illustrasjoner av sinnbildene rundt bremmen.

To-armede lysestaker i sølv

Gave gitt fra "fruene" i anledning loge 2 Eidsvolds 50 års jubileum i 1963.

ENTREPRENØRSKAP

Innledning

Logesøstre og logebrødre har alltid drevet med sosialt entreprenørskap. Men for å skaffe Ordenslokaler og husrom for humanitære tiltak har de også måtte delta som entreprenører på andre arenaer og medvirket til anskaffelse av tomt og reising av bygg. De to første generasjonene av Odd Fellows i hovedstaden opplevde ikke å komme til ”dekket bord”, men måtte selv ofre mye innsats og penger for å etablere grunnlaget for Odd Fellow Ordenen i Oslo og dermed i Norge.

Det ble ved ulike anledninger gjennom mellomkrigstiden hevdet at brødrene i loge 2 Eidsvold prioriterte innad rettet arbeid fremfor tilstedeværelse ved humanitært arbeid. Mye tid har gått med til seremonielt og rituelt arbeid, men når en ser på listen nedenfor så har nok ”entreprenørene” i brødrene også vært svært engasjert i perioder. Det er bemerkelsesverdig og imponerende at de satset slik de gjorde og at de fikk til Ordenslokalene Kristian Augustsgate 6 og Stortingsgaten 28, samt Veslehjemmet i Geitemyrsveien på Lovisenberg og eiendommene i Folke Bernadottes vei på Kringsjø. Vi kan trygt slå fast at det har vært mange fremragende personligheter og dyktige næringslivsfolk, fagfolk og ledere, blant Oslo logenes medlemmer. Dertil har logene og alle medlemmene helhjertet og lojalt sluttet opp om de forskjellige prosjektene.

Entusiastiske søstre og brødre har gjennomført godt og omfattende entreprenørskap med først og fremst disse prosjektene:

A. Ordenslokaler og Ordenshus

Teknikken fra 1908

Loge 1 Norvegia holdt fra begynnelsen i 1908 til i leide lokaler i Teknikken i Nedre Slottsgate. Bygningen, som var byens eldste rådhus ved byens eldste torv, dannet riktignok en verdig ramme om logens arbeid, men brødrene følte seg noe hemmet av at lokalene også ble brukt av en frimurerloge. Året etter ble Rebekka loge 1 Sct.a Sunniva dannet. Selv om de hadde få medlemmer til sammen, begynte snart de to logene optimistisk å se seg om etter andre lokaler.

Kristian Augustsgt. 6 fra 1912

Nyttårsaften 1910 ble det holdt konstituerende generalforsamling i A/S Kristian Augustsgate 6. Kjøpet, til en pris på kr 101 000,-, var etter datidens forhold et meget dristig tiltak med bare kr 6 000,- i aksjekapital. Ordensmedlemmene måtte ominnrede en del av leiegården til Ordenslokale, spisesal, anretning, salong og røkeværelse. Dertil måtte det innredes rom til kjøkken og legges inn sentralvarme og sanitæranlegg. Kostnaden for dette kom på

vel kr 60 000,-. Det var et stort fremskritt å få disse lokalene, men full trivsel ble det aldri i dette bygget.

I 1913 ble det dannet enda to loger, Rebekka loge 2 Urania og Odd Fellow loge 2 Eidsvold. I 1915 ble den årlige leien øket fra kr 800,- til kr 1 000,-. Dette var etter manges mening altfor mye. Det var et utslag av denne misnøyen at loge 2 Eidsvold i april 1915 vedtok å forhandle med gårdselskapet. Det forhindret likevel ikke logen i å gi kr 400,- til utsmykning av logesalen.

Christian Augusts gf. 6.

I 1918 innbød A/S Kr Augustsgt 6 til utvidelse av aksjekapitalen. Eidsvoldbrødrene tegnet og kjøpte aksjer slik at de oppnådde å få aksjemajoriteten. Olaf Hallan ble i 1921 styrets formann og den stillingen hadde han fremdeles i 1938. Loge 2 Eidsvold ga ytterligere kr 800,- til en oppussing av 4. etasje. I 1926 ble det bestemt at hele 3. etasje skulle disponeres av logene. Det ble da bedre plass og i tillegg installerte Storlogen seg i tre rom. Utvidelsen medførte at husleien pr år for loge 2 Eidsvolds vedkommende ble kr 2 700,-.

Brødrene så for seg ytterligere ekspansjon av Ordenen og behovet for større og mer passende lokaler meldte seg. Historien om logelokalene i Oslo fortsetter med Stortingsgaten 28 nedenfor.

Selve eiendommen ble solgt i 1942. Selskapet A/S Kristian Augustsgate 6 ble først besluttet avvirket 8. mars 1955. Regnskapet ble gjort opp med et overskudd på kr 18 650,- som ble innbetalt til A/S Stortingsgaten 28. Før avslutningen ga styret i A/S Kristian Augustsgate 6 tillatelse til å overføre kr 10 000,- til Odd Fellow Hjemmet i Oslo.

Stortingsgaten 28 fra i 1934.

Historien om Stortingsgaten 28 er både kronglete og komplisert og ikke så lite av et eventyr. På slutten av 1920 tallet holdt Odd Fellow til i Kr. Augusts gate 6. Her var man som tidligere sagt aldri helt fornøyd. Det som i særlig grad drev frem tanken om nye lokaler var strøket rundt Kr. Augustsgt 6, som kunne oppfattes som noe urolig.

Bestefarstomten

Tomten der Stortingsgaten 28 ligger i dag ble kalt ”bestefarstomten” og dens historie er noe uklar, eiendommen gikk fra hånd til hånd, inntil den i 1880 ble

kjøpt av apoteker Rode. Det var apoteker Rode som i 1883 leide ut 1. etasje i sin gård til "Bestefar", restauratør Hans Andresen, som sammen med sin kone drev en populær restaurant her.

Fru Andresen var av den gamle skolen. Hun laget god mat til rimelige priser slik at selv studenter kunne spise her. "Bestefar" sørget for at det til enhver tid hersket ro og orden i restauranten. Fyll tålte han ikke. Det aldrende ektepar var i det hele tatt snille mennesker. Hadde gjesten ingen penger, så var ikke det så nøye.

"Bestefar" og "Bestemor" døde i henholdsvis 1902 og 1912. "Bestefarsgården" ble revet ved århundreskiftet, og tomten ble liggende der i byens beste strøk som en lagertomt, et trist trekk i byens ansikt. Fra tid til annen ble tomten brukt av bl.a. gjøglere og sirkusfolk.

I 1917 ble Oslo Kommune eier av tomten, som en følge av Rådhusreguleringen.

Tomten sikres

For å ta seg av spørsmålet om å skaffe Ordenen nye lokaler, eventuelt nytt hus, ble det på generalforsamlingen i 1930 i AS Kristian Augusts gt. 6, nedsatt et utvalg bestående av h.r. advokat Johan Middelthon, formann, h.r. advokat Harald Østreng og disponent Th. Brenni. I dette utvalget tok så Brenni opp ideen om å reise et bygg i Rådhusstrøket.

Han hadde da allerede skaffet seg kontakt med mannen som sto for Oslo bys finanser, borgermester Paul Hartmann og fått denne interessert i sine planer. Dette gikk greit for det var dårlige tider. Det vrimlet ikke nettopp av liebhavere til Rådhusreguleringens byggetomter. Brenni hadde fra første stund tatt sikte på "Bestefarstomten" som hadde en ypperlig beliggenhet, og bygget ville få fasader til hele tre gater.

Etter forhandlinger med borgermesteren fikk utvalget forhåndsløfte om "Bestefarstomten", ca. 2400 m². Herfra skjer det mye dramatisk. Pressen har fått tak i saken og det var straks andre liebhavere på banen, bl.a. planer om et nytt Viktoria Hotell.

Tilbud og delvis aksepter flagret fra den ene til den andre og pressen koste seg i flere måneder. Prisen var nå kommet opp i kr 600,- pr. m², et bud fra Viktoria Hotell. Ingen høyere? Saken skulle avgjøres i formannskapet straks.

Den 21. januar 1931 vedtok formannskapet å selge tomten til Odd Fellow for kr 610,- pr m². Dette resulterte i stor overskrifter på første side i Aftenposten neste dag: "Odd Fellow seiret".

Arkitektkonkurransen og arkitektstriden

Oslo Arkitektforening henvendte seg til Ordenen med anmodning om å overveie å utskrive en offentlig åpen arkitektkonkurransen. Byggekomiteen gikk med på det, og ved fristens utløp var det kommet inn 44 utkast. Juryen delte ikke ut noen førstepremie. Istedet ble første og annen premie slått sammen og delt likt mellom arkitektene Gudolf Blakstad & Herman Munthe-Kaas og arkitektene Leif og Ernst Torp. Så var det mye frem og tilbake men resultatet ble at arkitektene Blakstad og Munthe-Kaas' forslag ble lagt til grunn.

Finansieringen

Tomteprisen var på kr 1.443.000,- og Odd Fellow betalte kr 100.000,-. Resten tok kommunen som 2. prioritets pantobligasjon til 5 % rente. Man får vel si det var en gunstig ordning. Tomten alene var egentlig belånt til over "pipa".

Kalkylen for reising av bygget var på 3,8 millioner kr. Det ble tatt opp flere lån på til sammen ca. 4,2 mill. kr, herav 1,125 mill. hos entreprenøren Selmer. Det ble krevet at logene selv skulle bidra med ca. kr 500 000,-. Av dette beløpet bidro loge 2 Eidsvold med 80 % av sin formue eller kr 62 200,-, + Eidsvoldsbrødrenes personlige innskudd på kr 56 800,-, tilsammen kr 119 000,- som ble forrentet med 5 %. Kostnadene for inventaret i logesalene var på kr 32 000,-. Av dette dekket loge 2 Eidsvold kr 8 000,-. I tillegg ga loge 2 Eidsvolds Dameforeninger orgel (til A-salen), antependier og alterduk. Brødrene bidro også til møblering av salongene (bl.a. "Glott-rommet").

Man var, i en periode, i ferd med å gi opp hele prosjektet. Det var ikke mulig å få finansiert huset. For å gjøre en lang historie kort kan vi nok si at uten entreprenør Ing. F. Selmers finansielle bistand hadde sannsynligvis bygget ikke blitt reist.

Nå hadde man plass nok til disposisjon, men det ble et spørsmål om hva logene hadde råd til. Den store spisesalen og fire mindre rom ble midlertidig leid bort til Norsk Rikskringkasting.

Bygget reises

Det skulle ta bare litt over ett år å reise bygget.

Vi skal ikke fortape oss i de mange detaljproblemer arkitektene og entreprenøren fikk i dette kjempebygget, men de var her i rikt monn. Tradisjonelle problemer som dårlige grunnforhold og altfor mye vann overalt hvor det helst ikke skulle være vann hadde de også her.

Den store salen til Saga kino skulle få 1500 sitteplasser: Skilleveggene mellom A og B-salene og den grønne sal er i virkeligheten bjelker som gulvet i logesalene henger i. Dette gulvet danner taket i Saga kino. Disse veggdragerne som altså spenner tvers over kinosalen,

er ca. 7 m høye og den lengste har en spennvidde på ca. 26 m. Dette var den største betongdrager innen husbygging i Norge på den tiden.

Bygget sto ferdig i 1934 og hadde da kostet 5,6 mill. kroner.

De to arkitektene som sto bak bygget ble i 1935 belønnet med Sundts premie for verdifull arkitektur, en premie som utdeles av Oslo Arkitektforening. Med sine funksjonalistiske elementer er bygget særpreget. Betongdekkene er skutt fram foran de bærende søyler, slik at vinduene kan danne et sammenhengende bånd, og ethvert spor av konstruksjonen er dermed forsvunnet fra eksteriøret – en fremgangsmåte som måtte falle kolleger av den gamle arkitektskole tungt for brystet. Men slik skulle funksisbygg være.

Krigen

Så kom krigen til Norge. Stortingsgaten 28 ble rekvirert av tyskerne 12. mai 1941. Logearbeidet var på dette tidspunktet allerede opphørt.

Frigjøringen

Straks etter frigjøringen ble det besluttet å få gjort klar den lille logesal først (B-salen). Den var i forholdsvis god stand etter å ha gjort tjeneste for tyskerne som bordtennis rom. Det meste av logeinventaret var det i tide tatt vare på. A-salen hadde tyskerne først brukt som biljardrom, siden som skomakerverksted.

Verre var det å få skikk på selskapsrommene som tyskerne hadde ombygget til bad, toaletter og soverom.

Den grønne sal hadde tyskerne fart slemt med. Først gjorde den tjeneste som kolonialforretning. Senere ble den verksted og lager for elektrikere. Den grønne veluren, som hadde gitt navn til salen, var fjernet og parkettgulvet helt ødelagt. Taket og det elektriske ledningsnett hadde fått vannskade etter en mindre brann, så det tok tid før salen igjen var i brukbar stand.

Adskillig arbeid og ikke lite penger ble lagt i hovedinngangen mot Stortingsgaten. Vegger og gelender ble straks etter frigjøringen kledd i hvit marmor.

Balkongen over inngangspartiet ble i 1957 utsmykket med en frise i relieff, hugget ut i hvit marmor og symboliserer Vennskap, Kjærlighet og Sannhet. Arbeidet ble utført av Ørnulf Bast.

Da den britiske ambassade som hadde holdt til i bygget, flyttet ut i 1951, overtok den amerikanske ambassade disse kontorene.

Adgangen for utenriksdepartementet til å rekvirere rom til fordel for utenlandske ambassader varte frem til 1954. Den amerikanske ambassade holdt til i St 28 helt til den store nybygningen på Drammensveien ble ferdig, i 1959.

Eierforhold og administrasjon

A/S Stortingsgaten 28 er som et vanlig norsk aksjeselskap underlagt norsk lovgivning.

Selskapets aksjonærer er Odd Fellowlogene og Rebekkalogene i Oslo, tilsammen 19 loger. Enhver ny loge som kommer til, ønskes hjertelig velkommen. I søskenflokken blir den nye loge mottatt som likeverdig aksjonær mot innbetaling av aksjeinnskuddet, og nyter umiddelbart godt av alle de goder og alle de fordeler

som enhver aksjonær, ordensenhet, har på lik fot i ordenshuset. Utdeling av utbytte skal ikke finne sted, og ingen aksjer kan omsettes eller på annen måte overdras til mer enn deres pålydende.

Selskapet er et eiendomsselskap med 4 eiendommer i Oslo kommune, Stortingsgaten 28, Folke Bernadottes vei 41, 43 og 45 samt 25 % eierandel av bakgården (Ringsgangen, som faktisk er en offentlig gate den dag i dag).

Så skal det også nevnes at A/S Stortingsgaten 28 som ordensbygg går inn under Lov for Odd Fellow loger §8 og Lov for Rebekkaloger §9. Dette innebærer bl.a. at selskapets vedtekter til enhver tid må godkjennes av Stor Sire. Siden gården også huser Storlogen som leietager kalles gården også "Ordenens hovedsete" eller "Stamhuset".

Aksjonærene, Oslologene, er som ideelle stiftelser fritatt for skatt. Selve aksjeselskapet derimot, Gårdsselskapet, betaler ordinær skatt av et evt. overskudd.

Odd Fellow-kjøkkenet er et kapittel for seg. Kaba opphørte som restaurant i 1970 og Odd Fellow kjøkkenet oppsto. Som første restauratør ble valgt William Kristiansen og hans kone Klara. William Kristiansen var tidligere hovmester på Kaba og ble senere bror av loge 2 Eidsvold. Klara Kristiansen var kokke. Senere kom Svein Hammerø og senere har det vært flere restauratører inne. Men vi kan vel fastslå at pr. i dag er leveransene av mat til logene tilfredsstillende. Hele restaurantdriften er lagt inn i gårdsselskapet som egen regnskapspliktig avdeling.

Scala kino

Scala kino, som sikkert mange husker, hadde sin adkomst for publikum gjennom bygningens hovedinngang og opp de to trappeløp, der hvor Storlogen nå holder til. Scala hadde 420 sitteplasser, og i mange uker kunne en film gå der for fulle hus, hver dag med 3 forestillinger. Dette innebar at det hver dag strømmet svært mange mennesker opp eller ned gjennom marmorhallen og trappene. Det fulgte ofte med fyll og ødeleggelser. Trappen og marmorhallen ble tilholdssted for uønskede elementer. Våre ordensmedlemmer, særlig våre Rebekkasøstre, hadde ofte problemer med å gå i logemøtene. Oslo Kinematografer fikk ikke fornyet leiekontrakt i 1972 og Scala kino opphørte å eksistere.

I det gamle Scala-lokalet var det såpass høyt under taket at det kunne ombygges til 2 etasjer. I nederste etasje holder i dag Rebekkarådet til. I øverste del ligger den nye D-salen. Å legge inn et nytt gulv, eller dekke, som det heter på fagspråket, er ikke bestandig like enkelt. Søylene i spisesalen til D-salen er slett ingen søyler. Det er hengestag, dvs. gulvet i D-salen henger i taket og ikke omvendt.

Saga kino

Saga kino har i stort sett alle år levd sitt eget liv uten store innsigelser fra Gårdsselskapet. Da gården sto ferdig i 1934, var Saga kino byens største med ca. 1500 sitteplasser.

Oslo Kommune skulle leie kinoen i 15 år og det ble utskrevet en navnekonkurranse for å få et godt navn på kinoen, helst typisk norsk. Denne forutsetning må man vel si ble oppfylt da Saga ble valgt. Konkurransen hadde fått en voldsom tilslutning, ca. 30.000 forslagstillere deltok.

Kinoen ble i 1970/80 årene endret til flere og mindre kinolokaler. De 6 nye kinosalene har i dag tilsammen 1260 plasser.

Odd Fellow bygningens hovedfasade

Det har hele tiden vært uttalt ønske om at Odd Fellowbygningen, Ordenens hovedsete, ikke skulle ha prangende lysreklamer eller reklameskilt på sin hovedfasade. Behov for større inntekter og pålegg fra generalforsamlingen førte imidlertid til at avtale om reklame mot Stortingsgaten ble inngått. Når reklamen først er der, er den iallfall mye bedre enn hos naboen, hvor det blinker og lyser i ren Las Vegas-stil.

Grunnet sin særegne arkitektur er bygningen oppført på Riksantikvarens gule liste.

Vedlikeholdsarbeider

Et bygg som ble oppført i 1933, vil av naturlige årsaker kreve store renoveringsarbeider i tillegg til vanlig vedlikehold.

Etter all oppryddingen etter krigen var den første store oppgraderingen som ble igangsatt utskifting av samtlige vinduer, samt hele fasaden ble pusset opp. Ombygging av Scala kino som ble delt i to separate etasjer. Total renovering av

"Den grønne sal" som i lengre tid hadde vært utleid til Statens Teaterskole. I dag kan den grønne sal leies ut også til utenforstående.

I 1994 ble det neste store prosjekt igangsatt, nemlig installasjon av nytt ventilasjonsanlegg. Skulle gården være konkurransedyktig på utleiemarkedet, måtte en slik fornyelse gjennomføres. Dette ble gjort og det kostet ca. kr 19 mill. Store bygningsmessige inngrep ble gjort hos samtlige leietagere – også i logelokalene. Det er også gjort store ombyggingsarbeider i forbindelse med Statens Landbruksforvaltning (tidligere Statens Kornforretning) som er største leietager.

Stortingsgaten 28 og Storlogen

Gårdsselskapet og Storlogen hadde i mange år kontorfellesskap, men etter hvert som begge administrasjoner vokste ble gårdsselskapets administrasjon flyttet til 7. etasje og Storlogen ble værende i de lokaler de har i dag. I 2013 flyttet imidlertid gårdsselskapet sine kontorer til 1. etg. Den gode forbindelse mellom gårdsselskapet og Storlogen har allikevel blitt opprettholdt til glede og nytte for begge parter. Et ikke ubetydelig bidrag fra Stortingsgaten 28 går til drift av Storlogen. Storlogen har i alle år gitt klart uttrykk for hvor verdifullt det årlige bidrag er for utviklingen av Odd Fellow Ordenen i Norge.

Leiepriser og økonomi

Eiendommen hadde i mange år flere gamle langvarige leiekontrakter som ga lite av seg. Odd Fellow Ordenens hovedsete skulle ikke være markedsledende hva gjaldt utleiepriser. Dette har med årene endret seg, slik at det i dag heter at "Stortingsgaten 28 skal drive forretningsmessig og tilpasse selskapets virksomhet til markedet".

I år 2011 hadde gårdsselskapet totale leieinntekter på kr 41 millioner og årets resultat etter skatt var kr 7 millioner så det er betydelige verdier som i dag forvaltes av styret og administrasjonen på vegne av eierne.

Eiendommene i Stortingsgt 28 og Folke Bernadottes³⁸ vei er fullverdiforsikret for til sammen 725 millioner kroner.

Visjon

Gårdsselskapets visjon i årene fremover heter det: "Stortingsgaten 28 skal være en effektiv og profesjonell eiendoms- og forretningsutvikler, som ivaretar Odd Fellow Ordenens, leietagernes og øvrige brukeres behov. Odd Fellow Ordenens etiske verdier legges til grunn for selskapets virksomhet.

³⁸ Eiendommene på Kringsjø er omtalt i eget avsnitt nedenfor.

B. "Veslehjemmet"

Leie av Veslehjemmet fra 1912

Trevillaen i Geitmyrsveien slik den fremstår i dag.

Foto: Tom F. Laursen

Lokaler for barnehjemmet med betegnelse Veslehjemmets startet i leide lokaler. Penger til driften ble samlet inn blant logemedlemmene i Kristiania og det ble holdt basarer. Foruten egne midler kom det også inn forskjellige bidrag i kontanter og klær fra folk som ikke var medlemmer av Ordenen.

Kjøp av Veslehjemmet i 1917 – gammelt bygg

Samme år, 1916, foreslår råd og styre at man går til innkjøp av eiendommen Løkkeberggaten 6, som var håndgitt for kr 6,00 pr. kvadratmeter + kr 4 500,- for påstående bygninger.

I 1917 ble eiendommen kjøpt. Allerede samme år ble det nedsatt en basarkomité. Formålet var å bygge opp et fond for oppsetting av et nytt bygg på samme tomt. Resultatet av basaren i 1918 var overveldende med hele kr 82 991,25 netto. Loge 2 Eidsvold deltok meget aktivt og Skattmester C. S. Habberstad var formann i basarkomiteen. I møtet 11. september 1918 ble status lagt frem med formue på kr 120 908,80 + driftsfond på kr 3 671,10.

I 1920 og 1921 ble det igjen holdt basarer og disse innbrakte hhv kr 32 780,74 og kr 26 700,- netto. En soaré i hotell Bristol ga også et stort utbytte og i 1923 gav en bror et større beløp til Veslehjemmet. Dette viser godt den store sympati og interesse arbeidet for "disse ulykkelige syke barna" hadde.

I 1923 viser styrets beretning at formuen hadde nådd kr 200 000. I årene fremover ble det også holdt flere basarer og tilstelninger, og på den måten skaffet søstrene og brødrene det nødvendige byggefondet.

Veslehjemmet med nytt bygg i 1931

Det ble nedsatt en komité for utarbeidelse av tegninger og overslag til ny bygning. I mai 1929 ble det informert om at råd og styre hadde besluttet at ny bygning skulle reises. Arbeidet ble igangsatt i oktober 1929. Vinteren 1931 stod det nye prektige bygget for barnehjemmet ferdig. Av styrets beretning for 1930 fremgår det at hjemmet kostet kr 253 053,44 inklusive inventar til vel kr 20 000,-. Bygget hadde en gulvflate på 445 m². Eidsvolds representant i styre og byggekomité var Christian Sand.

Murbygningen slik den fremstår i dag

I 1932 viste

balansekontoen for

Veslehjemmet en samlet

formuesverdi på vel kr 307 000,- herav bygningen på kr 273 000,- og tomten på kr 34 000,-.

Foto: Tom F. Laursen

Bjerkodden kjøpt i 1934

Bjerkodden ved Harestuvannet

I 1934 ble Bjerkodden ved Harestuvannet innkjøpt til pris av kr 13 000,- i følge skjøte. Bokført verdi var kr 15 000,- inkludert inventar. Stedet ble rustet opp med blant annet flere senger og kjøkken.

Salg til Oslo kommune i 1936.

I 1936 ble Veslehjemmet overdratt til Oslo Kommune for kr 154 000,- (omtrent halvparten av bokført verdi). Kommunen betalte kr 25 000,- kontant, kr 100 000,- i obligasjon til 4,5 % rente og kommunen overtok en pantobligasjon på kr 29 000,-. Kommunen skulle dessuten ta på seg ansvaret med pensjonsforpliktelsen overfor bestyrerinnen. Det ble en del diskusjon i etterkant av salget i det flere brødre synes kommunen fikk overta Veslehjemmet og eiendommen til en for lav pris.

”Veslehjemmets midler”

”Veslehjemmets Midler” ble opprettet av Oslo logene som en selvstendig forening med formål å drive veldedighetsarbeid. Vinterstuene ble støttet. De disponerte pengene etter salget av Veslehjemmet og ivaretok eierskapet av Bjerkodden.

I 1938 disponerte ”Veslehjemmets midler” til sammen kr 216 650,- som var anbrakt i obligasjoner i A/S Stortingsgaten 28, hvorav kr 120 00,- til 6,5 % rente og kr 70 000,- til 5 % rente, Bjerkodden med inventar var bokført med kr 20 000,- og opptjente ikke forfalne renter utgjorde kr 6 650,-.

Foreningen ”Veslehjemmet – De ensommes Venner”

Den 22. oktober 1940 ble det dannet en forening utenom Odd Fellow Ordenen for å redde pengene som logene og storlogen rådde over fra okkupasjonsmakten. Foreningen fikk navnet ”Veslehjemmet - De ensommes Venner”. I de neste, vel 20 årene, hadde foreningen som formål å gi støtte til sosialt og humanitært arbeid og veldedighet. For å gi foreningen ”legitimitet” ble Gustav Martinsen fra Indremisjonen valgt til formann. I styret satt ellers kjente personer med tilhørighet til ”logene” i Oslo. Denne foreningen overtok og bestyrte det som var betegnet som ”Veslehjemmets midler” på kr 203 000,- og Bjerkodden. Foreningen fikk dessuten tilført mindre beløp fra logene og kr 3 184,56 fra Storlogen.

Bygningene på Bjerkodden ble liggende i skuddlinjen ved en trefning under krigen og ble påført en del skader. Etter krigen trengte stedet på nytt vedlikehold og opprusting. Foreningen ”Veslehjemmet – De ensommes Venner” som formelt eide stedet, så ingen ny anvendelse av stedet og så seg derfor ikke tjent med å betale for utbedringene.

Bjerkodden fortsatte imidlertid i Oslologenes eie frem til 1951. Vinterstuene fortsatte å bruke stedet på sommerstid. Søstre og brødre brukte stedet til vintersport frem til 1951. En gruppe Odd Fellow medlemmer loddet stemningen for kjøp av Bjerkodden og for å beholde stedet i logenes eie som vintersportssted. Det ble sendt ut innbydelse til å tegne andeler av kr 150,-. Forsøket førte ikke frem, og eiendommen ble besluttet solgt.

I 1951 ble stedet overdratt til en privat eier til en pris på kr 30 000,- i følge skjøte. I tillegg var det beregnet kr 5 000,- for inventar slik at salgssummen ble kr 35 000,-. Pengene gikk inn i foreningen "Veslehjemmet – De ensommes Venner". Denne foreningen ble oppløst i 1962.

Da ble Odd Fellow Aldershjem tilgodesett med kr 400 000,- og resten av foreningens midler, kr 61 413,- ble overført til den nye foreningen "De ensommes Venner", som skulle videreføre aktivitetene i Vinterstuene.

felles komité til å forberede aldershjem sammen med de andre Odd Fellow logene og Rebekka logene. Saken vakte stor interesse. Loge 2 Eidsvold besluttet å delta i et rent forberedende arbeid, og oppnevnte et medlem som tiltrådte komiteen.

Conrad B. Olsen opplyste at Alderdomsfondet i 1950 lød på kr 50 000,-. Fondet fikk året før overført midler fra Skolefondet, Begravelseskassen og Logekassen. Statutter til loge 2 Eidsvolds "Alders og hjelpefondet" ble vedtatt og satt i kraft fra 1. januar 1952 og eksisterer fremdeles.

I forbindelse med diskusjonen om oppløsningen av A/S Kristian Augustgate 6, ble det i april 1951 av Conrad B. Olsen fremsatt ideen om at et mulig overskudd ved oppløsningen av selskapet, burde gå til en mild stiftelse med medlemmer av alle logene i Oslo, for en felles gjennomføring av et aldershjem.

På et embetsmøte i Leir Norge i januar 1954, tok Conrad B. Olsen på ny opp spørsmålet om opprettelse av en stiftelse med formål som nevnt ovenfor. De tilstedeværende ble enige om å sette seg i spissen for realisasjon av tanken. Det ble sammenkalt flere møter, og tilslutningen øket etter hvert. Avgjørelsen ble forsinket av et skattekrav fra kommunen, men da dette endelig ble løst på fordelaktig måte, ble det gledelige resultat en gave til en slik stiftelse på kr 35 000,-.

Den offisielle etablering av stiftelsen fant sted 18. april 1955, under ledelse av Stor Sire Olaf Hallan. Conrad B. Olsen ble valgt til dens første formann. Han hadde dette vervet i 5 år og fortsatte deretter som styrerepresentant. Oslologene tegnet seg med pene beløp for å skaffe stiftelsen den nødvendige kapital, blant annet loge 2 Eidsvold med kr 40 000,- og Rebekkalogene med kr 50 000,-.

Foreningen "Veslehjemmet – Vinterstuene" overførte i 1962-63 en betydelig gave på kr 400 000,- til Odd Fellow Hjemmet for Oslo. Dette bidro i høy grad til å realisere hjemmet.

Odd Fellow Hjemmet i Folke Bernadottes vei 43 sto ferdig i 1963. Bygget inneholdt 36 ett-roms og 10 to-roms leiligheter for eldre Odd Fellow søstre og brødre. Byggekomiteemedlemmer fra loge 2 Eidsvold var Jens Pran og Leif Castberg

Fra åpningen av Odd Fellow hjemmet i 1963

Voss. Entreprenør var Nils S. Stiansen. I styret satt bl.a. Conrad B. Olsen.

Odd Fellow Sykehjemmet i Folke Bernadottes vei 41 stod ferdig i 1968. Bygget rommet plass til 25 pleiepasienter. Entreprenør: Nils S. Stiansen.

Utvidelse av Odd Fellow Sykehjemmet i Folke Bernadottes vei 41 i 1974. Ytterligere 18 leiligheter kom til (hvorav Sykehjemmet kunne disponere 12 og Aldershjemmet fikk en tilvekst på 6 leiligheter). Jens Pran var byggekomitemedlem. Entreprenør: Nils S. Stiansen.

Utvidelse av Odd Fellow Hjemmet i Folke Bernadottes vei 43 i 1989. Aldershjemmet fikk ytterligere 15 leiligheter. Byggekomitemedlemmer fra loge 2 Eidsvold var Jostein Skjetne og Rolf Brox. Entreprenør: Moderne Bygg A/S.

Avtalen, som var inngått med Oslo kommune om drift av sykehjemmet, ble avsluttet i 2001. Både eier og personalet opplevde situasjonen med nedleggelse av sykehjemmet som fortvilende og skuffende, idet man alltid hadde bestrebet seg på å yte omsorg av høy kvalitet og med en bemanning som hadde vært både stabil og faglig kvalifisert. Hjemmet ble etter dette ombygd til hybler for utleie på det åpne marked og senere til leiligheter.

I tråd med den moderniseringen som finner sted i vårt samfunn, oppsto det et ønske fra beboerne på Odd Fellow Hjemmet om å foreta en navneendring. I dag er det korrekte navn på bebyggelsen på Kringsjø "Odd Fellow Seniorboliger i Oslo".

HISTORISKE TILBAKEBLIKK

Litt om forhistorien til Odd Fellow Ordenen.

De tidlige organisasjoner som utgjør Odd Fellow logenes ”rotsystem” på de britiske øyer, synes å ha hatt to formål, nemlig som loge med et definert oppdragende innhold og som venneforening. Noe grovt kan en si at logedelen skulle dekke selvutvikling og dannelse knyttet til etisk livsførsel og venneforeningen skulle ivareta forhold av gjensidig trygghet, nytte og glede i helsemessige, yrkesmessige og sosiale sammenheng. I de tidlige logene fra industrialismens begynnelse i England rundt 1700 ble disse to formålene vektlagt forskjellig avhengig av medlemmenes behov og lokale omstendigheter. Formålene endret seg sikkert også over tid. Vi er ganske sikre på at de første medlemmene var håndverkere og tilsynelatende hadde logenes oppbygning og virksomhet trekk fra og likheter med gilder og laug.

Betegnelsen og navnet Odd Fellow er knyttet til flere kjente Ordener og loger i England på 1700 tallet. Men hvis vi antar at bruken av Odd Fellow på 1700 tallet i England knyttet seg til forpliktende samarbeid og samhold innen logene er en antatt forklaring at ordet Odd er en fonetisk utvikling fra Oath, slik andre kjente ord også forandret seg over samme periode. Betegnelsen Oath Fellow finnes blant annet i gammel lovgivning der det ble benyttet om en persons edsvorne bevitelse på at en annen persons erklæring var i samsvar med sannheten. En inskripsjon med OATH FELLOW kan blant annet ses på et stenkors fra det 10. århundre funnet på Isle of Man (Se artikkel av Sigrun Laxdal i Norsk Odd Fellow Blad).

Vi kjenner til at vår ordengrens grunnlegger Thomas Wildey ble opptatt i Londonlogen Morning Star i 1807. Han var medlem der i 10 år og var Grand Master (OM) i flere embetsperioder. I 1810 ble det i London stiftet en orden med det fulle navn ”Independent Order of Odd Fellows, Manchester Unity Friendly Society”. Dette var en sammenslutning av flere ordener/loger i England, der antageligvis også Morning Star var med. I Manchester Unitys navn fremgår formålene klart.

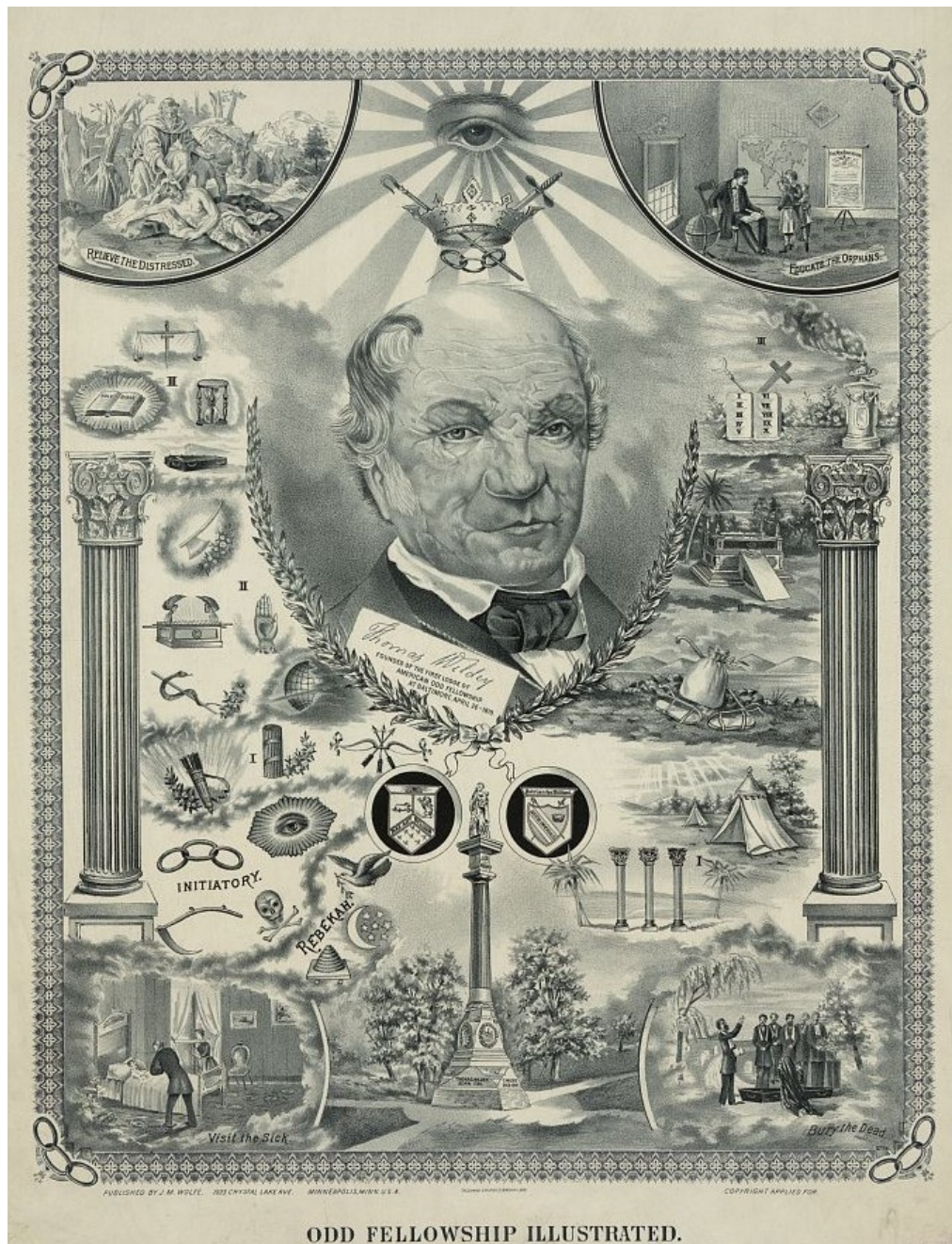
Thomas Wildey utvandret til USA i 1817. Det var innenfor Manchester Unity Ordenen og engelsk jurisdiksjon at Thomas Wildey sammen med fire andre den 26. april 1819 grunnla den første Odd Fellow logen i USA, betegnet som ”Washingtonlogen”. Han så behovet for en organisert aktivitet for å hjelpe syke og vanskeligstilte personer i Baltimore. Dette startet opp under en pest som rammet byen på den tiden. Det er åpenbart at Thomas Wildey bygget på sin erfaring fra sin gamle Odd Fellow logen i England da han valgte å danne en ny loge i et nytt land. Den første Storloge av Maryland så dagens lys i 1821, og denne fikk rettigheten til å stifte nye loger i USA. Det ble innført et tredje formål for amerikanske Odd

Fellow logene, - nemlig utførelse av sosialt og humanitært arbeid³⁹. På denne tiden antar vi at begrepene innadrettet og utadrettet arbeid i logene oppsto. Logebrødrene skulle utad omsette i moralsk handling det de lærte om etiske verdier og gode holdninger på logemøtene. Tidlig vektla Ordenen skolegang og utdanning. I 1831 opprettet Washington-logen et fond for hjelp til foreldreløse barns skolegang. Selv om Thomas Wildey er stifteren av vår Ordensgren er det flere som har bidratt til utviklingen. Grunnlaget for de seremoniene og de ritualene som brukes i dag, ble i hovedsak utviklet i USA i årene som fulgte og spesielt James L. Ridgely bør nevnes i den forbindelse.

Bruddet med den engelske Manchester Unity og starten på en egen uavhengige Orden i USA fant sted i 1842. Deretter har det vært lite kontakt mellom den engelske Manchester Unity og Odd Fellow Ordenen. De to Ordensgrenene utviklet seg så uavhengig av hverandre. I dag er det på nytt innledet kontakt mellom Manchester Unity og Odd Fellow Ordenen i Europa. De anerkjenner hverandre og det er åpnet for gjensidige logebesøk for medlemmer.

³⁹ Det er for Redaksjonskomiteen ikke kjent om de engelske ordener drev sosialt og humanitært arbeid på 1700 tallet og tidlig på 1800 tallet.

En gammel Odd Fellowplakat som viser Thomas Wildey omgitt av en rekke av Ordenens symboler.

ODD FELLOW ORDENEN I NORGE

De første logene i Europa

Odd Fellow Ordenen kom tilbake til Europa i 1870 ved at tyske brødre, som var blitt innviet i Amerika, tok med seg sine interesser for og kunnskaper om Ordenen da de flyttet tilbake til sitt hjemland. Opprettelsen av en Odd Fellow loge i Tyskland ble foretatt under USA ledet jurisdiksjon. Odd Fellow Ordenens første fotfeste i Norden kom med stiftelsen av loge 1 Danmark i København i 1878, først under amerikansk jurisdiksjon og senere under tyske jurisdiksjon. Den første Danske Storloge ble opprettet i 1892. I Sverige ble første loge stiftet i 1884 med loge 1 Scandia i Malmø og allerede i 1885 ble den Svenske Storloge opprettet. Island ble det tredje landet i Norden som fikk en Odd Fellow loge i 1897.

Det var sikkert flere norske utvandrere som kjente til Ordenen i USA og som ble medlemmer der. Den danske Stor Sire Petrus Beyer forsøkte allerede på en reise i Norge i 1892 å komme i kontakt med interesserte nordmenn, men uten å lykkes. Men for Odd Fellow Ordenen i Norge må vi nok kunne si at Gustav Abrahamsen, ble pioneren. Han ble tatt opp som medlem i loge 1 Danmark i København 12. januar 1898 og fikk sine grader i den danske logen 28 Hafnia. Både han og Stor Sire Petrus Beyer var interessert i etablering av Odd Fellow Ordenen i Norge⁴⁰. Siden Norge var i union med Sverige, informerte Petrus Beyer på et tidlig stadium Stor Sire i Sverige om sine forsøk på etablering av Odd Fellow Ordenen i Norge, og det fikk han full aksept for.

Loge 1 Noreg i Stavanger

Den første Odd Fellow loge her i landet ble stiftet i Stavanger den 26. april 1898. Den fikk navnet loge 1 Noreg. Gustav Abrahamsen ble valgt til OM fra starten av og da var det kun 11 medlemmer. Alle de nye brødrene opplevde å få alle gradene på en dag. Denne første norske logen ble ingen stor suksess. I alt 29 medlemmer ble tatt opp i logen i Stavanger. Men kun 25 brødre opplevde gradspasseringer. Liten rekruttering, liten kontakt med Storlogen i København og kanskje manglende gjennomføringskraft og vilje førte til at brødrene arbeidet tungt og logen stagnerte. Tilsynelatende var den driftige Gustav Abrahamsen fraværende. Hensiktsmessige lokaler med både logesal og oppholdssted for ettermøtet i samme hus fikk de ikke ordnet. Ettermøtene ble derfor holdt på et hotell. Dette ble kostbart og det sies at det førte til noe overdrevne festligheter. Logen innstilte sine møter fra mai 1903 og gikk i ”dvale”. Tretten gjenværende godstående brødre opprettholdt sine medlemskap i Ordenen. Fredrik Christian Wolff (antatt innviet 1899 - 1900) var en av de som var med i denne første logen i Norge. Han flyttet til Kristiania, men beholdt sitt medlemskap. Han ble initiativtageren for å etablere den første logen i hovedstaden.

⁴⁰ Selv om Norge på det tidspunktet var i union med Sverige, kjenner Redaksjonskomiteen ikke til noe svensk forsøk på det samme.

Loge 1 Norvegia i Kristiania

I 1905 holdt den danske Stor Sire Petrus Beyer foredrag i Kristiania. Selv om det var 70-80 menn som hørte foredraget, var det kun en ny som meldte virkelig interesse for Ordenen, nemlig fattigforstander Alfred Klerud. Fra tidligere var det foruten Wolff kun to hjemvendte ”amerikanske” Odd Fellow medlemmer, Samuel Paulsen og Jørgen Christensen, som viste interesse for å starte en Odd Fellow loge i hovedstaden. Det andre forsøket ble gjort i 1907. I tillegg til de nevnte hadde konservator Albert Lange på Eidsvold sluttet seg til og han bidro vesentlig til at det ble et vellykket møte. Den danske Stor Sire holdt på ny foredrag. Ved denne anledningen var 30-40 herrer invitert til møte og her ble 14 brødre innviet og antagelig mottok de deretter alle gradene⁴¹. Alle de 14 nye, i tillegg til de tre som tidligere var innviet, ble med på dannelsen av en Broderforening. Albert Lange ble foreslått som foreningens formann, men han takket nei, delvis fordi han ville få lang reisevei fra Eidsvold, men kanskje helst fordi han allerede var sterkt engasjert frimurer på Hamar. Som foreningens formann ble derfor Samuel Johnson valgt.

Den 18. februar 1908 - ved overførsel av loge 1 Noregs fribrev - kunne loge 1 Norvegia⁴² av Norge institueres, under danske jurisdiksjon. Dette viser en påtegning på Charterbrevet eller fribrevet som var utstedt av Stor Sire Petrus Beyer i København. Logens første OM ble Samuel Johnson og Fredrik Christian Wolff ble UM. Flere av brødrene fra den opprinnelige loge 1 Noreg og fortsatt bosatt i Stavanger ble medlemmer av loge 1 Norvegia på spesielle vilkår. Noe senere sluttet Gustav Eriksen seg til. Han var blitt tatt opp i Ordenen i Danmark i 1901, men var nå bosatt i Kristiania. Samuel Johnson foreslo Norvegia som navn i stedet for Noreg siden et navn på nynorsk ble antatt å ha ”dårlig klang” i hovedstaden. Johnson var ved denne anledningen dessuten inne på tanken om at alle fremtidige norske loger også skulle hete Norvegia, men ha fortløpende stigende nummer.

Loge 1 Norvegia hadde sine lokaler i «Teknikken», Christianias eldste rådhus, oppført i 1629, inntil logen i juni 1912 flyttet til egne ordens- og selskapslokaler i Kristian Augusts gate 6. Det ble kjøpt andeler i gårdselskapet allerede i 1910. Betydelige ombyggingsarbeid måtte utføres for å få dekket logenes behov for lokaler.

“Teknikken”

⁴¹ De ble alle medlemmer av loge 1 Danmark

⁴² Det vises til Odd Fellow Ordenens 100-årsberetning utgitt i 1998 og til detaljert beskrivelse i loge 1 Norvegias 100 års beretning fra 1998

Også loge 1 Norvegia fikk i den første tiden en del å stri med. Da denne logen feiret sitt 25-års jubileum i 1933, refererte Johan Middelthon de erfaringer man ofte hadde med en ny loges oppgaver, problemer og utvikling. Han sa at i store trekk vil utviklingen arte seg noenlunde ens: ”*Den første tids begeistring, reaksjonen, barnesykdommene, rekonvalesensen, og først derefter manndomsårene med arbeide og byggende krefter*”. Loge 1 Norvegia opplevde nettopp dette.

Ved valget av ny OM på høsten i 1910 ble Sam Johnson nominert som nr 1 (gjenvalg) og Frederik Christian Wolff som nummer 2. Wolff ble valgt til OM og Samuel Johnson ble dermed eks OM i logen. Valgutfallet var helt i tråd med Samuel Johnsons ønske, men kom noe overraskende på Wolff. Tilsvarende fant sted i Rebekka loge 1 Sct.a. Sunniva.

Indre uro i loge 1 Norvegia

Samuel Johnson skrev et par artikler om Odd Fellow i dagspressen på vegne av seg selv, OM i Odd Fellow loge 1 Norvegia og OM i Rebekka loge 1 Sct.a Sunniva. Tekstene hadde ikke blitt forelagt OM de to logene på forhånd og kom overraskende på logenes medlemmer. Dertil gjennomgikk Samuel Johnson alle gradene i Rebekka logen på kort tid under påskudd av at han skulle ut på en lengre utenlandsreise. Sam Johnsons mål viste seg senere å være at han ønsket å kvalifisere seg til å bli Storrepresentant for Rebekkalogen for neste Storlogemøte i 1910 i København. I følge Wolff ble det heller aldri holdt noe valg av Storrepresentant i loge 1 Norvegia.

Hvilken dokumentasjon Samuel Johnson fremla for Storlogen i København for å vise at han var valgt Storrepresentant er ikke kjent. På det samme Storlogemøtet ble Samuel Johnson utnevnt til Distrikts Deputert Stor Sire (DDSS) for Norge. Dette må bety at Stor Sire Petrus Beyer allerede da hadde stor tillit til og tro på Samuel Johnson.

Frederik Christian Wolff sier selv at han følte seg ”overkjørt” av Samuel Johnson både ved utnevnelsen til storrepresentant fra loge Norvegia og ved hans utnevnelse til DDSS. Utnevnelsen innebar at all kommunikasjon mellom logen og Storlogen / Stor Sire Petrus Beyer skulle gå gjennom Sam Johnson. Wolff trakk seg så fra vervet som OM på ettervinteren 1911. Ny OM i loge 1 Norvegia ble Carl Sjøstedt og ny UM ble Hans Gurstad.

Behovet for en DDSS for de to logene i Norge, var av mange i loge 1 Norvegia ikke akseptert og ble av brødrene hevdet å være overflødig. Saken ble et moment til stor uro (av samtiden beskrevet som verkebyll) frem til at Samuel Johnson trakk seg fra vervet, tidlig i 1914.

Dertil kom kanskje det som verre var i følge en samtidig beskrivelse: *”Logen var splidaktig med sig selv. Det indre samholdet sviktet, og det kom til brytninger, som satte sinnene i sterk bevegelse og satte ordensarbeidet her til lands på en drøy prøve”*.

Det var ulike syn på hvordan logen skulle drives og hva som skulle vektlegges. Det ble hevdet at flere lange innlegg tilsynelatende ble holdt for debattens skyld og ikke alltid på sak. Personlige motsetningsforhold kom også tydelig frem. Mange logebrødre var passive tilhørere en tid, men etter hvert ble de trette av den lite hyggelige atmosfæren og ble derfor heller hjemme fremfor å gå i logen. På enkelte møter var det snaut 20 brødre, mens antallet medlemmer var ca. 70.

I logen var det derfor en overveiende positiv stemning for å få dannet en ny sideordnet loge i Kristiania. Dette skyldes at et flertall av logebrødrene, med OM Carl Sjøstedt, UM Hans Gurstad og dessuten Johan Middelthon i spissen så dette som den beste veien ut av det uføret logen var i.

LOGE 2 EIDSVOLDS TILBLIVELSE

Dannelse av Broderforeningen

Det er ikke helt klart hvem som først kom på tanken om å danne en ny loge. Bjarne Bertrand, som selv var deltager i prosessen, forteller imidlertid at det synes ganske klart at ideen måtte ha kommet fra Jørgen Christensen. Christensen hadde i flere år vært medlem av en Odd Fellow loge i New York og hadde derfra selv erfaring fra Ordenslivet og logelivet slik det ble drevet på amerikansk vis.

Jørgen Christensen hørte til de stille brødrene i logesalen. Han opptrådte neppe noen gang i debattene. Men de som kjente ham, vet at i en liten gruppe av brødre, kanskje helst på tomannshånd, var han i stand til å øve betydelig personlig påvirkning når emnet var hva vi kan kalle "*Odd Fellow mentaliteten*". Fra samtaler med Christensen i 1908 og utover forteller Bertrand hvordan Christensen med sin amerikanske innstilling til ordensarbeidet alltid fremholdt at logen måtte fremstå "frisk", og at "*vi måtte ta det gode humør i vår tjeneste*". Etter hans oppfatning var livet i loge 1 Norvegia gjennomsyret av "*det ramme religiøse alvor*". Han henviste "*i så måte til England hvor Ordenens vugge sto og hvor gamle skikker på en forunderlig måte ble holdt i akt og ære*".

Jørgen Christensen gjorde også gjeldende sin innflytelse på annen måte. En kollega og venn, Harald Andersen, ønsket å bli Odd Fellow medlem og søkte om opptakelse med Christensen som fadder. Andersen ble innviet i desember 1911. Han skulle komme til å spille en viktig rolle i den videre utviklingen mot dannelsen av den nye logen, idet hans egenskaper på flere måter supplerte Christensens. Christensen hadde alt i 1908 brakt Georg Willy Doebler til logen. Doebler var en trofast og interessert logebror som stod på Christensens side. Alle tre var ansatt ved hotell Scandinavie. Den nevnte "*lille kretsen av tre*" vokste til en gruppe på fjorten brødre, som i stillhet holdt små møter, hvor de drøftet situasjonen i logen og utsiktene for en mulig ny loge.

I tillegg til dette var utnevnelsen av Samuel Johnson til DDSS med i grunnlaget for skillet mellom de to fløyene i logen.

På samme tid var det på nytt blitt "liv" i Stavangerbrødrene. I følge brever som ble utvekslet, spesielt mellom Gustav Abrahamsen og Harald Andersen / Fredrik Christian Wolff, ble det dannet en broderforening i Stavanger også med formål å danne en ny loge. Tidligere OM i loge 1 Noreg, Gustav Abrahamsen, var også hovedaktøren. "Thomas Wildey" var valgt som "arbeidsnavn" på den potensielt nye logen. Gruppen, som arbeidet for å få etablert en loge til i Kristiania, utvekslet informasjon med denne foreningen i Stavanger. Noen av grupped medlemmene meldte seg dessuten inn i foreningen i Stavanger, blant dem

Harald Andersen. Brevet viser at det var direkte kontakt mellom Gustav Abrahamsen og Fredrik Christian Wolff, der Abrahamsen blant annet skal ha oppfordret Wolff til å stå frem og arbeide for å bli valgt til OM i en ny loge i Kristiania.

Loge 1 Norges høyeste embetsmenn var allerede fra høsten 1911 av, blitt klar over at noe måtte gjøres. UM Hans Gurstad sa på et møte i november 1911 at *"han agted at reise spørgsmaalet om dannelse av en ny loge, da han fandt at den nuværende situation i Norvegia-logen i længden vilde bli uholdbar"*. OM Carl Sjøstedt sa seg enig i dette. De to ville starte diskusjonene med en gang, men de ville utsette selve gjennomføringen til logen hadde flyttet inn i nye lokaler i Kr. Augusts gate 6. Johan Middelthun støttet fra starten av forslaget til Hans Gurstad. Det var tydelig at et flertall av medlemmene i logen ønsket å bidra til dannelsen av en ny loge for å få ro i egne rekker.

Første forsøk

"De fjorten brødres protokoll" starter opp. Broderforeningen, som besto av de nevnte fjorten brødre, holdt sitt første formelle gruppemøte 16. januar 1912. Protokollen ble ført av Harald Andersen. Tolv brødre var til stede. I Protokollen heter det: *"Et av 14 Br. Underskrevet Andragende om adskillelse af Loge Nr.1 Norvegia og søke dannet en ny Loge fremlagdes. Det vedtages at indsende Andraget til Norvegia"*.

Søknaden⁴³ (andragendet) fra de 14 brødrene hadde følgende tekst:

"Med utgangspunkt i den i loge Norvegia's møte den f.a. fra Understolen og med støtte fra Overstolen fremkomne uttalelse om deling av logen, erklærer undertegnede sig fuldt enig i at saa bør ske, idet vi mener at forholdene i logen og i ordenens nuværende stilling her tillands gjør det absolut paakrævet at en ny loge snaest mulig dannes, og ønsker vi i tilfælde at danne saadan ny loge.

Samtidig er vi forvisset om, at med den interesse som Odd Fellowordenen allerede har hos publikum her i landet vil det være en betragtelig fremgang for ordenen, om der var to loger i stedet for én.

De af os som for tiden ikke er godtroende, vil selvfølgelig i tilfælde af at ny loge bliver virkelighed strax ordne vore økonomiske forpligtelser lige overfor den nuværende loge. Vi har valgt br. W. Hansen, Sev. Myhre og Bjarne Bertrand til paa vore vegne at forhandle med logen angående Sagen".

Kristiania 19. januar 1912.

Severin Myhre - Harald Andersen - Georg Doeblér - Waldemar Hansen - Bjarne Bertrand - Halvor Finstad - Jørgen Christiansen - Fredrik Chr. Wolff - S. M. Holm

⁴³ Brevet er angitt i sin helhet som Bilde 3 i samlingen av historiske dokumenter.

- Karl Kirsebom – Karl Vedsæt - Andreas Gjermundsen - Wilhelm Skau - Emanuel Fischell”

På det neste møte⁴⁴ i gruppen av 14 brødre fremkom det forslag til den nye loges navn i følge protokollen. Selve navneforslaget eller forslagene er ikke protokollert og dermed ukjent. Videre diskusjon ble utsatt. Diskusjon om den nye logens lokale lover ble også utsatt. Som formann og leder til å ivareta de fjorten brødres interesser under dannelsen av den nye logen ble F. Chr. Wolff enstemmig valgt. Wolff utnevnte igjen Bj. Bertrand og K. Kirsebom til å assistere seg.

Loge 1 Norges protokoller forteller:

Saken kom opp i logemøte den 2. februar 1912. I dette møtet forelå til behandling et skriftlig dokument fra 14 brødre, som ønsket å gå over i en ny loge. Etter en lengre debatt vedtok logen enstemmig et forslag til retningslinjer for delingen, og det ble nedsatt en felles komité, som skulle arbeide videre med saken. Det kom fra nå av mere plan i arbeidet. Det synes åpenbart at ingen i logen kjente til hva loven stilte som krav for dannelsen av en ny loge. Gjennom DDSS i Norge, Samuel Johnsonn, innhentet så logen nærmere informasjon om hvilke krav som ville bli stilt.

Fra De 14 brødres protokoll:

Skriftlig svar fra DDSS Sam Johnson, datert 26. januar 1912, ble sendt til Severin Myhre. Svaret er protokollført⁴⁵ av Harald Andersen: Samuel Johnson viser til ”andragendet”, som ble fremmet på møte i loge 1 Norvegia. DDSS orienterte om fremgangsmåten for opprettelse av nye loger: ”*Storlogens lov § 56 inneholdt alle relevante bestemmelser. Opprettelse av en ny loge er helt og holdent et Storlogespørsmål. Norgesias samtykke om deling av økonomiske midler er imidlertid en forutsetning. Det fremgår at samtlige brødre som vil gå over i en ny loge formeldt må skaffe seg avgangskort fra Norvegia. Arbeidet med dette bør startes snarest for de 14 brødrene – i hvert fall for minst 10 (punkt 2 i § 56). Av punkt 4 fremgår det at antallet av nye kandidater skal være minst 20. Blant søkerne skal det være minst én eksimester og én tidligere valgembetsmann. Eks OM blir obligatorisk OM i den nye logen for ordinær termin på 2 år. Siden det ikke er noen eks OM blant de 14 må det søkes om Stor Sires dispensasjon. Fem personer må plukkes ut til å undertegne søknaden om dannelse av den nye logen. Søknaden skal sendes til Stor Sire i København*”.

⁴⁴ Protokollen er gjengitt som Bilde 4a, 4b og 4c i samlingen av historiske dokumenter.

⁴⁵ Protokollen er gjengitt som Bilde 5 i samlingen av historiske dokumenter.

Nytt brev fra Sam Johnson er datert 1. mars 1912. Dette ble oversendt til Severin Myhre med kopi av Storlogeloven § 56⁴⁶.

Gruppen på 14 brødre fant Storlogens betingelser strenge, og det virket som de umiddelbart mistet motet. Den økonomiske forpliktelsen, som brødrene ville måtte påta seg i forbindelse med en logedannelse og ikke minst det moralske ansvar, ble antagelig for stort å bære. Noen få nye medlemskandidater ville man kanskje kunne skaffe til en ny loge, men hvor mange var uvisst. De måtte utsette saken.

Protokollen fra møtet den 13. mars 1912 forteller at det etter en diskusjon ble vedtatt å sende følgende brev til loge 1 Norvegia: *”Efter at være gjort bekjendt med §§ 56 og 60 i Storlogens love finder vi paa grund af de stramme bestemmelser disse paragrafer indeholder – i forbindelse med de forhold som ogsaa en ny loge for tiden vil komme til at arbejde under – at vi maa indstille vort arbejde for dannelse af ny loge”*. Undertegnet av ti medlemmer.

Skuffelsen var stor i loge 1 Norvegia. DDSS Sam Johnson beklager i et brev datert 15. mars 1912 til Severin Myhre, at *”de 14 brødre af Norvegia, som allerede hadde besluttet sig for at danne en ny loge og allerede hadde oppnaaet overenskomst med loge Norvegia om det eventuelt fornødne økonomiske opgjør, nu finder storlogelovens betingelser for opprettelse af nye loger for stramme”*

Brevet⁴⁷ fra Sam Johnson ble protokollført⁴⁸ 15. mars 1912.

Hermed sluttet dette første forsøket på å danne en sideordnet loge i Kristiania. De fjorten brødres Forhandlingsprotokoll slutter også med dette.

Harald Andersens personlige protokoll starter så (den etterfulgte De 14 brødres protokoll).

Først en kommentar⁴⁹ av Harald Andersen til de forutgående hendelsene, datert mars 1912:

”Der maa til dette mislykkedes forsøg vedföjes at skylden for at den nye loge ikke blev startet var ikke Norvegia’s idet den stillede sig saa velvillig som mulig med hensyn til den økonomiske side af sagen og delingen i sin helhed, at skylden skulle være Storlogelovens Pgf 56-60 er lige usansynlig.

⁴⁶ Storlogens § 56 er gjengitt i sin helhet som Bilde 6a og 6b i samlingen av historiske dokumenter.

⁴⁷ Protokollen er gjengitt som Bilde 7 i samlingen av historiske dokumenter.

⁴⁸ Brevet er gjengitt i sin helhet som Bilde 8a og 8b i samlingen av historiske dokumenter.

⁴⁹ Kommentaren er gjengitt i sin helhet som Bilde 9 i samlingen av historiske dokumenter.

*Det maa betragtes som mer sansynlig at De som blev valgt til at føre sagen frem manglede troen paa sig selv og paa det maal vi havde satt os, eller, som et ordsprog siger: "ingen kan tjene 2 Herrer", kanske en anden Orden har spillet med i vort Schakpartie."*⁵⁰

Slik som saken lå an, skulle man tro at brødrene ville miste interessen og at samholdet ville svikte. Men det var ikke tilfellet. Begeistringen for Odd Fellow filosofien og arbeidet i Ordenen var like varm, og ikke lenge etter tok gruppen fatt på nytt.

Andre forsøk

Den nye logebror, Harald Andersen, viste seg å være en meget energisk mann, og denne egenskapen ble utnyttet av gruppen. Kort tid etter at det første forsøket på å danne en ny loge mislykket, henvendte flere brødre og dessuten DDSS Samuel Johnson seg til Harald Andersen om å ta saken⁵¹ opp igjen. Til dette svarte Harald Andersen at han ikke hadde lyst. Men han lovet likevel å tenke på saken.

Harald Andersen ble altså oppfordret til å gå "i bresjen" under nye forhandlinger som skulle føres med Stor Sire og med loge 1 Norvegia. Det har forbauset mange i ettertid at en ny bror som bare hadde innvielsesgraden og formeldt ikke kunne føre en slik sak, ble valgt til å fronte Broderforeningen. Antagelig spilte det en viss rolle at han som ny logebror ikke følte seg bundet av personlige vennsforhold til de andre brødrene i loge 1 Norvegia. Det er dessuten vanskelig å forstå at også Samuel Johnson satte sin lit til en helt ny bror. Saken er trolig at Harald Andersen ble ansett som den eneste blant de 14 brødrene med tilstrekkelig mot, gjennomslagskraft og personlig tillit til å føre saken på ny. De håpet antagelig at noen godstående brødre ville supplere Andersen når det gjaldt å oppfylle de formelle kravene.

⁵⁰ Redaksjonskomiteen har ingen holdepunkter om hva det ligger i utsagnet om å "tjene to herrer" og eventuelt hvilken orden den annen Orden måtte være. Det er imidlertid godt kjent at flere Odd Fellow brødre også var medlemmer av Frimurerordenen den gangen, slik som i dag. For 100 år siden var det stor usikkerhet og skepsis i forholdet mellom Ordenene, - i dag er det full tillit og fordragelighet Redaksjonskomiteen oppfatter er at dette får stå som en personlig oppfatning som ikke synes å ha hatt noen reell betydning for det som skjedde videre.

⁵¹ Protokollen er gjengitt i sin helhet som Bilde 10 i samlingen av historiske dokumenter.

Det nye forsøket på å danne en ny loge i Krisiania startet i august 1912. Harald Andersen mottok gjentatte henvendelser og han samtykket så i å stille seg i spissen for et nytt forsøk. Han satte imidlertid som betingelse at han fikk en skriftlig fullmakt⁵² der det fremgår at hensikten var å ta opp igjen forhandlingene for å danne en til loge 1 Norvegia sideordnet loge og at Harald Andersen skulle innlede og føre forhandlinger på vegne av de personene som underskrev. Elleve brødre undertegnet fullmakten til Harald Andersen. Dette er protokollert.⁵³ Av de opprinnelige fjorten brødrene undertegnet ni. To nye brødre var kommet til.

Harald Andersen sendte 18. aug 1912 brev⁵⁴ til DDSS Sam Johnson der han ba om en privat samtale og at han med utgangspunkt i fullmakten ønsket å ta forhandlingene opp igjen. Andersen ønsket med dette private møtet å høre Sam Johnsons mening og om hvorledes han som DDSS ville stille seg til et nytt forsøk på å danne en loge. I følge Harald Andersens protokoll⁵⁵ var ikke Samuel Johnson denne gangen så *”velvillig stemt⁵⁶ for saken”* som før. Samuel Johnson uttalte blant annet at gruppen ikke kunne regne med at logen ville gå med på en deling av formuen slik som de hadde gjort ved første forsøk.⁵⁷ Johnson henviste videre til ”Grundloven” angående dannelse av ny loge og overgangsgebyret (§ 29).

De brødrene som ønsket å danne en ny loge, hadde flere møter i august og september for å holde interessen oppe. Harald Andersen sendte 20. september⁵⁸ et brev til Stor Sire Petrus Beyer i København i håp om at brevet ville bli lagt frem på det forestående møte i den samlede Storlogen. Brevet var undertegnet av Harald Andersen som på det tidspunktet kun hadde 1. grad i logen. Et forsøk på å få en person med 3. grad til å undertegne, hadde han ikke lykkes med. Grunnen til at ingen av de godstående brødrene i broderforeningen ville skrive under, kjenner ikke Redaksjonskomiteen. I et senere møte i loge 1 Norvegia refererte Samuel Johnson at brevet var blitt forelagt Storlogen, men at det var definitivt blitt avslått. Skriftlig svar ble heller ikke gitt fra Storlogen. Dette skyldes åpenbart at Harald Andersen ikke var en ”godstående bror”⁵⁹. Interessen for saken synes så å avta

⁵² «Fuldmagt» er gjengitt i sin helhet som Bilde 11 i samlingen av historiske dokumenter.

⁵³ Protokollen er gjengitt som Bilde 12a og 12b i samlingen av historiske dokumenter.

⁵⁴ Brevet er gjengitt som Bilde 13 i samlingen av historiske dokumenter.

⁵⁵ Protokollen er gjengitt som Bilde 14a og 14b i samlingen av historiske dokumenter.

⁵⁶ Grunnen til at Samuel Johnson hadde endret sin holdning kjenner Redaksjonskomiteen ikke, men resultatet på det første forsøket var nok pinlig både for Samuel Johnson selv og kanskje for loge 1 Norvegia.

⁵⁷ Dette må kun tolkes som en antagelse fra Samuel Johnsons side, siden han så vidt Red. kjenner til ikke hadde noe formelt grunnlag fra loge 1 Norvegia for en slik uttalelse.

⁵⁸ Brevet er gjengitt som Bilde 15a, 15b og 15c i samlingen av historiske dokumenter.

⁵⁹ Med uttrykket: «Godstående» menes i denne forbindelse en bror som innehar 3. grad, ikke at han ikke hadde betalt sin kontingent til rettmessig tid.

innen gruppen. Hendelsen ble protokollert⁶⁰ I løpet av høsten fikk Harald Andersen først 2. graden og så 29. november 1912 ble han tildelt 3. graden i logen.

Allerede 1. desember sendte Harald Andersen et nytt brev⁶¹ til Stor Sire Petrus Beyer. Dette brevet måtte besvares formeldt siden Harald Andersen nå var en "godstående bror". Det nye brevet viste til "søknaden" datert 20. september. Dessuten inneholdt brevet en oppsummering av forutgående arbeid og forholdene i loge 1 Norvegia med ord som "ingen broderlighet, - kun spetakkel, kiv og splittelse". Svaret⁶² fra Stor Sire Petrus Beyer ble oppfattet som avvisende i følge protokollen⁶³. Stor Sire nøyde seg med å oppfordre Andersen til å sende en ny formell søknad i overensstemmelse med Grundloven §§ 56 og 60. Protokoll er ført⁶⁴.

Dermed ble det 2. forsøket på å få dannet en ny loge avsluttet. I en protokoll⁶⁵ datert april 1913 skriver Harald Andersen: *"Etter at de to første forsøkene på å danne en ny loge var mislykket, kunne man ikke undre seg over at logebrødrene anså det for umulig å opnå dannelsen av en ny loge, og ikke hadde de noen større lyst til å forsøke en gang til. For meg personlig var også situasjonen vanskelig. Imidlertid, - hva der skal skje, det skjer"*.

Situasjonen så langt fra lys ut. Arbeidet ble stilt i bero og tiden gikk. Lysten til å fortsette arbeidet med å få dannet en ny loge var liten. Men så skjedde det at Rebekka Loge 1 Sct.a Sunniva skulle deles og i forbindelse med installeringen av den nye Rebekkalogen, Urania, skulle Stor Sire besøke Kristiania.

Det tredje forsøk

Det tredje forsøket på å danne en ny loge i Kristiania startet i april 1913. Harald Andersen fikk sammen med Emanuel Fischell "audiens" hos Stor Sire Petrus Beyer på hans hotell i Kristiania. Det var ikke bare "behageligheter" som ble sagt av Stor Sire i løpet av samtalen i følge Andersens personlige protokoll. Harald Andersen kom i løpet av samtalen flere ganger tilbake til det sentrale spørsmålet for gruppen: *"Vil De som Stor Sire give tillatelse til at vi får en ny loge? Vil De støtte os i våre bestrebelser og give oss eventuelle fornødne dispensasjoner?"* Stor Sire var tilbakeholden, men til slutt endte de likevel opp med at han lovet å støtte bestrebelsene på å få dannet en ny loge samt å gi eventuelle nødvendige dispensasjoner så langt det sto i hans makt. Som betingelse måtte Harald Andersen

⁶⁰ Protokollen er gjengitt som Bilde 16 i samlingen av historiske dokumenter.

⁶¹ Brevet er gjengitt i sin helhet som Bilde 17a, 17b, 17c og 17d i samlingen av historiske dokumenter.

⁶² Brevet er gjengitt som Bilde 18 i samlingen av historiske dokumenter.

⁶³ Protokollen er gjengitt som Bilde 19 i samlingen av historiske dokumenter.

⁶⁴ Protokollen er gjengitt som Bilde 20 i samlingen av historiske dokumenter.

⁶⁵ Protokollen er gjengitt som Bilde 21a og 21b i salingen av historiske dokumenter.

love å arbeide for fred innenfor logen i det Stor Sire uttrykte at han hadde opplevd mer spetakkel fra den norske Odd Fellow logen enn fra alle de danske logene. Harald Andersen ga Stor Sire sin hånd på det.

Den 29. april 1913 sendte gruppen av brødre et brev⁶⁶ til loge 1 Norvegia hvor de fremfører et forslag om å dele loge 1 Norvegia i to og samtidig ta stilling til flg.:

1. *Det foreslås å dele logen og gi de som måtte ønske overgang, anledning til innen 15. mai om å melde seg til overgang til den nye Logen; etter denne frist kan kun overgang skje iflg. Grundloven §29.*
2. *Dele logens formue i forhold til det den nye Loge overgående medlemstall.*
3. *De overgående Brødre i forhold til deres medlemstall får del i inventar, regalier etc. samt rett til å bruke samme med forpliktelser sammen med loge Norvegia med hensyn til anskaffelser og reparasjoner i nevnte forpliktelser med en halvdel*
4. *Flygelet untas fra det i punkt 3 nevnte, dog med rett for den nye logen, når dens økonomiske forhold er sikret, eventuelt å kunne innløse en part.*

Undertegnet av Harald Andersen + ni personer

Fra loge 1 Norvegia ble det forlangt at antallet av medlemmer som eventuelt ville gå over i den nye logen, skulle presenteres med fullt navn.

Den 4. mai 1913 sendte Harald Andersen (som selv var medlem av Stavanger broderforening) et brev⁶⁷ til logebrødrene i Stavanger ved Olaf Herseth, der han informerer om at arbeidet med delingen av loge 1 Norvegia nå var satt i gang og at det ville være anledning til å gå over til den nye logen i Kristiania. Anmodning om overgang⁶⁸ skal undertegnes og være sendt innen 15. mai. Dette ble protokollert⁶⁹. Anmodningen om overganger resulterte i 13 overgangskort fra brødre i Kristiania samt 5 kort fra Stavangerbrødre. Dessuten mottok Andersen et telegram fra Gustav Abrahamsen som forteller at alle brødrene i Stavanger med ett unntak ville gå inn i den nye logen. Det er uklart om dette indikerte at flere enn fem brødre bosatt i Stavanger var interessert. I et påfølgende møte i logen ble det krevet at alle skulle ha personlige avgangskort innen forhandlingene av økonomisk art kunne starte.

⁶⁶ Brevet er gjengitt som Bilde 22a og 22b i samlingen av historiske dokumenter.

⁶⁷ Brevet er gjengitt som Bilde 23a og 23b i samlingen av historiske dokumenter.

⁶⁸ Søknad om avgangskort er gjengitt som Bilde 25 i samlingen av historiske dokumenter.

⁶⁹ Protokollen er gjengitt som Bilde 24 i samlingen av historiske dokumenter.

Dessuten ble det av loge 1 Norvegia forlangt at søknader fra logebrødre bosatt i Stavanger ikke ville bli bevilget avgangskort og at heller ikke organisten ville få avgangskort.

Dette medførte at Harald Andersen sendte et nytt brev til Stor Sire datert 18. mai. Brevet oppsummerte situasjonen. Etter samtalen med Stor Sire i Kristiania har Harald Andersen ført all kommunikasjon direkte med Stor Sire. DSS Samuel Johnson fikk tilsynelatende ikke engang kopi. Stor Sire brukte imidlertid DDSS Samuel Johnson som mellomledd noen ganger.

Sam Johnson var i København og ble av Stor Sire gjort kjent med innholdet. Samuel Johnson sendte et brev til Harald Andersen datert 24. mai. Der fremgår det at det ikke var krav om avgangskort før forhandlingene kunne starte, men kun begjæring om avgangskort.

Forslag til økonomisk deling ble på nytt fremsatt i brev datert 30. mai – undertegnet av 14 logebrødre.

Som svar på brevet datert 18. mai sendte Stor Sire et brev datert 2. juni 1913. Innholdet bekreftet det Samuel Johnson allerede hadde informert broderforeningen om. Det ble så gjort enda et forsøk på å få til en avtale med loge 1 Norvegia. I løpet av juni måned, etter halvannet års innsats ble det formelle avklart og gruppen kunne for alvor legge detaljplanene for den nye logen. Den 11. juni sendte 13 brødre inn en begjæring om å få avgangskort.

Gruppen nominerte følgende brødre til embetsmenn i den nye loge: Fredrik Chr. Wolff som OM, Albert Sande som UM, Karl Kirsebom som Sekretær, Bjarne Bertrand som Kasserer og Halvor Finstad som Skattmester.

Anmodningene om avgangskort for de 13 brødrene ble innvilget i møte i loge 1 Norvegia den 13. juni 1913. I tillegg var en bror på utenlandsreise og han fikk sitt avgangskort på et senere tidspunkt.

Logens navn ble av de 13 brødrene bestemt å skulle være ”Eidsvold” og logens devise ”**Enig - Tro - Taus**”. Både navn og devise ble som Harald Andersen hadde foreslått i foreningen allerede under første forsøk i begynnelsen av 1912.

Den 15. juni 1913 ble det sendt et brev til Stor Sire med forespørsel om han var villig til å gi tillatelse til opprettelse av en ny loge med 13 brødre, idet dette antall medlemmer i gruppen inntil da var meddelt avgangskort. Hvor mange nye medlemskandidater gruppen hadde, ble ikke oppgitt. Gruppen hadde truffet avtale med logen angående overgangsbidrag, leie av regalier og inventar, leie av lokale osv. Harald Andersen berømmet loge 1 Norvegia som hadde samtykket i et

økonomisk mellomværende som var gunstigere for den nye logen enn det loven krevde.

Man tilfredsstilte ikke kravene i Grundloven fullt ut siden for få nye medlemmer hadde meldt seg i tillegg til de 13 brødrene med avgangskort. Det ble sagt at noen flere brødre i loge 1 Norvegia hadde meldt interesse for den nye logen, men for å spare tid ville gruppen ikke vente på dem. Man håpet at noen ville gå over på et senere tidspunkt. Gruppen anmodet Stor Sire om at den formelle søknaden om dannelse av en ny loge måtte bli positivt behandlet og at de 13 brødrene skulle gis Charter av Stor Sire. Gruppen ville foretrekke at nye kandidater som gruppen selv rekrutterte til Ordenen, skulle bli undersøkt av den nye logens medlemmer og ikke av medlemmer fra loge 1 Norvegia.

Harald Andersen mottok et svarbrev⁷⁰ fra Stor Sire datert 23. juni 1913. Her bekreftet Stor Sire at han ville gi dispensasjoner fra bestemmelsene så langt det var tilrådelig. Han stilte imidlertid krav om at følgende tre punkter måtte tilfredsstilles:

1. *«Ved Ansøgningen om Oprettelse af den ny Loge maa det godtgøres, at denne paa Indvielsesdagen vil komme til at tælle 30 Medlemmer, hvorimellem ikke under 10 Brødre av 3. Grad med ikke utløpne Avgangskort.*
2. *Anmodningen, som skal være underskrevet av 5 «Gamle Odd Fellows» som søkere, skal følges av Begjæring om Opptagelse i den nye Loge for alle de Personer, som ikke er Odd Fellows, forat disse kunne bli undersøkte ved Stor-Sirens Foranstaltning.*
3. *Det må på fullstendig betryggende Måde for Stor-Siren godtgjøres, at den nye Loge ved Institueringen har en Kapital, som svarer til et Beløp på 100 Kr. pr. Medlem, etterat enhver Logen påhvilende Gjeld og de ved Institueringen foranledigede Utgifter er dekket.»*

Det siste avsnittet i svarbrevet fra Stor Sire Petrus Beyer inneholder en klar anerkjennelse og samtidig en spesiell uttalelse: *”Sluttelig skal jeg udtale min anerkjendelse af den iver hvormed De har virket for opprettelsen af en ny loge, og min fuldstendige enighet med Dem i at De ikke vil beklede nogen stilling som Embedsmand i den nye logen”.*

Etter dette var saken klar. Gruppen måtte øyeblikkelig sette alt inn på å skaffe minst 16 nye medlemmer. Dette var ingen lett oppgave.

⁷⁰ Hele originalbrevet merket Bilag XXII, er gjengitt som Bilde 27 i samlingen av historiske dokumenter.

Gruppemedlemmene tok fatt med alt det mot og all den optimisme de rådde over og de uttrykte at de hadde tro at det skulle lykkes.

Den 17. august 1913 ble det sendt en anmodning til Stor Sire om godkjenning av den nye logens navn og segl. Svaret fra Stor Sekretær datert 25. august var positivt.

Imidlertid inntraff noe brødrene ikke hadde regnet med. Til stor overraskelse meddelte Fredrik Christian Wolff at han likevel ikke ønsket å bli OM i den nye logen, og at han heller ikke ville benytte seg av anledningen til å gå over til den nye logen. Han begrunnet sitt endrete standpunkt med å minne om de skuffelsene han hadde gjennomlevd i loge Norvegia. Blant annet henviste han til den vel kjente episoden fra 1910, da han i konkurranse med Samuel Johnson var blitt valgt til logens OM og Samuel Johnson få måneder etter dukket opp som DDSS for Norge. Fredrik Christian Wolff meldte seg deretter ut av Ordenen.⁷¹

I samme tidsrom var det anlagt intern sak mot Gustav Abrahamsen og han ble noe senere fradømt sitt medlemskap i Ordenen. Siden det var nær kontakt mellom Wolff og Abrahamsen er det også mulig at Abrahamsens sak og utfall kan ha hatt en viss betydning for Wolffs avgjørelse om å melde seg ut av Ordenen og frasi seg OM embetet i den nye logen.

Skjebnedøgn

Det ble straks holdt et møte for å diskutere den nye situasjonen. Nå var gode råd dyre. Sande, som var nominert til UM, vegret seg også for å overta stillingen som OM. Likeså de øvrige brødrene i gruppen. Brødrene sto rådvile og nærmest hjelpesløse.

En logebror kom imidlertid på tanken om å rette en henvendelse til Gustav Eriksen. Han hadde vært Odd Fellow siden 1901, først som medlem av den danske loge 28 Hafnia og fra 1908 i loge 1 Norvegia. Han hadde den første tiden i den norske logen vært en meget interessert bror, men hadde den siste tiden vært blant de som like gjerne holdt seg hjemme. Etter forslag av Sande ble det valgt en "*liten deputasjon*" som skulle oppsøke Eriksen, sette ham inn i forholdene og oppfordre ham til å motta nominasjon til OM i stedet for Wolff. "*Deputasjonen*" kom til å bestå av brødrene Sande, Finstad og Bertrand. De innfant seg hos Eriksen og fremførte sitt ærende.

⁷¹ Kopi av originaldokument som viser hans svar på et forsøk på å overtale ham til å komme tilbake finnes er gjengitt som Bilde 28 i samlingen av historiske dokumenter.

Til å begynne med svarte Gustav Eriksen at dette spørsmålet ikke kunne diskuteres. Han hadde ikke tidligere vært embetsmann i en Odd Fellow loge og hadde liten erfaring. Men før vi gikk lovet han å overveie saken. Han forsikret oss om at hans sympati for Odd Fellow Ordenen var levende nok, og at Ordenen utvilsomt fortjente en gunstigere skjebne i Norge enn den hittil hadde hatt. De tre utsendingene var tilfreds med det de foreløpig hadde oppnådd.

Vi overlater ordet til Gustav Eriksen selv:

Jeg svarte på oppfordringen om å ta stillingen som OM, at dette overhodet ikke kom på tale. Men hvis jeg på annen måte kunne hjelpe dem, ville det være meg en glede, da min kjærlighet til Ordenen var like så brennende nå som før. Jeg ba dem om å komme igjen om tre dager, så skulle de få mitt svar. Den neste dag oppsøkte jeg Wolff, for å forsøke og overtale ham til å skifte mening. Men det gikk ikke.

Dagen etter oppsøkte jeg bror OM Carl Sjøstedt og forklarte saken for ham. Jeg sa til ham: "Det er ikke min mening å be Dem om et råd i denne sak for mitt eget vedkommende. Min mening er at vi to skulle gå gjennom medlemsfortegnelsen og finne en bror som vi kunne tenke oss hadde evnen og viljen til å gå over i den nye loge. OM Sjøstedt tenkte seg alvorlig om, og sier: "Jeg mener å kjenne brødrene i loge 1 Norvegia så godt at jeg tør si at De ikke får en eneste bror til å gå over til loge 2 Eidsvold, men De skal selv ta imot stillingen, og De må love meg ikke å gå fra mitt kontor før De har lovet meg dette." Jeg svarte ham at dette var umulig. "Som De vet, så hører jeg til de stille innenfor Ordenen; De har aldri hørt meg si et ord i logen eller deltatt i noen debatt. Dersom jeg skulle gå med til dette, og dersom resultatet bli mislykket, ville det bli et hardt slag for meg".

Men så talte OM Carl Sjøstedt til meg i flere timer, og jeg sier, som jeg ofte har sagt: "at jeg skulle ønske at denne samtale var blitt tatt opp på grammofoon, - da ville De ha hørt en virkelig Odd Fellow bror tale". Resultatet ble imidlertid at jeg sa til Sjøstedt: "Denne saken er så alvorlig at jeg må sove på den i natt, men en ting lover jeg Dem, jeg skal telefonere til Dem i morgen formiddag, og si Dem ja eller nei, og hva det enn måtte bli, kan saken ikke mer diskuteres".

Ja, så sov jeg da på det, eller rettere sagt, jeg sov nok ikke den natten. Som lovet, telefonerte jeg til OM Sjøstedt neste dag. Mitt svar er "ja, - men skulle det mislykkes, må De OM Sjøstedt ta minst halvdel av skylden på Dem, - for ingen annen bror i Norge kunne ha fått meg til å ta denne beslutningen".

Endelig suksess

Den 5. september ble bror Gustav Eriksen innvilget avgangskort i loge 1 Norvegia og han ble satt inn i sakene. I en tidligere beretning henter vi følgende: "Som en slags afslutning på våre små møter, kom vi deretter sammen til en flott "seksa" å kr. 2,50 pr. couvert i Park-caféen på Dram-

mensveien. Det var glade Odd Fellows som festet den kvelden, så glade og håpefulle at betegnelsen kun "glade borgere" om oss ville si altfor lite".

Medlemmene i broderforeningen gikk da i gang med arbeidet for å skaffe de 30 medlemmer som Stor Sire bestemt hadde forlangt. Men da vi kom til 26 anså vi det ikke lenger mulig å fortsette, hvorpå Gustav Eriksen-telegraferte til Stor Siren: "Nå eller aldri. Kan logen begynne med 26 medlemmer og bli instituert den 15. november 1913". Eriksen mottok hans svartelegram: "Jeg aksepterer."

Det formelle anmodningen til Den uavhengige Stor-Loge for Kongeriget Danmark om "*utferdigelse av charter*" for den nye logen, ble sendt. Brevet var undertegnet av de fem brødrene som skulle bli logens første valgembetsmenn. Endelig var målet nådd. Den andre i rekken av norske Odd Fellow loger ble instituert til fastsatt tid under ledelse av konstituert Stor Sire Samuel Johnson. Gustav Eriksen uttalte: "*Men denne gang kom ikke Stor Sire til Kristiania. Han hadde visst ingen sterk tro til den nye loge, og det sier jeg ingenting om*".

De "gamle Odd Fellows" som dannet den nye loges grunnstamme, var følgende 14 brødre:

"Instruktør Asbjørn H. Aaheim, Overkelner Harald Andersen, Kontorfullmektig Bjarne Bertrand, Portier Jørgen Christensen, Kjøkkenchef Georg Willy Doeblér, Direktør Gustav Eriksen, Gullsmed Halvor Finstad, Grosserer Emanuel Fischel, Fhv. skibsfører Andreas Gjermundsen, Politibetjent Waldemar Hansen, Salgschef Dagfinn Halvorsen, Departementssekretær Karl Kirsebom, Konsulatsekretær cand. jur. O. A. Opshaug og Grosserer Albert Sande".

Det nye embetskollegiet besto av følgende: OM Gustav Eriksen, UM Albert Sande, Sekretær Karl Kirsebom, Skattmester Halvor Finstad og kasserer Bjarne Bertrand. Disse fem var også Chartermedlemmer.

Følgende kandidater ble etter stiftelsen av loge 2 Eidsvold innviet i ordenen og opptatt i nye logen: *Asbjørn Asbjørnsen, Hans Hoble, Augustinus Jensen, Bernt J. Jenssen, Sofus Jensen, Theodor Koritzinsky, Arthur M. Lund, Sigurd Paulsen, Victor Beiersen, Carl Skullerud, Jørgen Thesen og Wilhelm Walentin*. Den høytidelige logestiftelsen og innvielsene av nye medlemmer ble avsluttet med en stemningsfull fest i Parkkafeen.

Bildet viser samtlige av logens medlemmer ved institueringen

"EIDSVOLD" SOM SYMBOL OG IDENTITET

Eidsvold som historisk sted

Eidsvold eller Eidsvoll som det heter i dag, er en kommune i Akershus. Vi vet også at det er navnet på en jernbanestasjon. I 1854 åpnet Hovedbanen mellom Eidsvold og Christiania, og ble dermed den første toglinjen i Norge. Hovedbanen var viktig for transport til innlandet, som sammen med dampbåten Skibladner fraktet passasjerer og gods til Hamar, Gjøvik og Lillehammer.

Historien forteller oss også at Eidsvold var sete for Eidsivating, det gamle lagting for befolkningen omkring Mjøsa. Tingstedet var fra først av Aker i Vang, men ble på Olav den helliges tid flyttet til Eidsvold. I eldre historisk tid omfattet tinget Hedmark, Hadeland og Romerike og senere kom Gudbrandsdalen og Østerdalen til. Samtidig må vi nevne at det kanskje kan legges et særskilt ansvar på oss når vi vet at vi hører til et folk som for 1000 år siden hadde en høy og velutviklet kultur, slik som beskrevet i Eidsivatingloven.

Eidsvoll gård ga både lagtinget og kommunen navn. Eiendommen har i tillegg spilt en rolle i norsk næringsliv. Her har det vært både jernverk og skogbruk.

Mest kjent er imidlertid Eidsvold for Riksforsamlingen som fant sted der i 1814.

Maleriet «Eidsvold 1814» av Oscar Wergeland. Maleriet henger i dag i Stortingssalen.

Valgte representanter (alle menn) fra hele landet hadde til oppgave å utarbeide Norges grunnlov. Representantene (embetsmenn, bønder og næringsdrivende) som deltok, blir fortsatt populært kalt Eidsvoldsmennene.

Forsamlingen hadde sine møter i Carsten Ankers bolig, Eidsvoldsbygningen, der den 17. mai vedtok Grunnloven og valgte konge. Den 17. mai ble dermed Norges nasjonaldag. Grunnloven ble imidlertid underskrevet og datert den 18. mai 1814.

”Eidsvold” som symbol

Her følger noen tanker om ”Eidsvold” som symbol og opphav til navnet på Odd Fellow loge 2 Eidsvold.

1814 kalles ”mirakelåret” i norsk historie. Norge gikk inn i 1814 som en del av det eneveldige kongeriket Danmark-Norge, styrt fra København, og endte som egen stat i union med Sverige. I løpet av året erklærte vi full uavhengighet, valgte konge, holdt de første politiske valgene i Norge og skaffet oss en grunnlov. Det var begynnelsen på utviklingen av demokrati i landet.

Det som hendte i Norge i 1814 var et ledd i en enorm omveltningssperiode i europeisk historie. En rekke store og små begivenheter i inn- og utland ledet frem mot den norske selvstendigheten i 1814. Én ting er å vite hva som skjedde i 1814. En annen ting er å forstå hvorfor det skjedde. Følgende sitat fra historikeren Sverre Steen kan være til ettertanke når man skal fordype seg i historien om 1814: ”La oss ikke i vårt hovmod innbille oss at vi kan forklare det som skjedde i 1814. Selvsagt var det – som alt annet – et resultat av det som var gått forut. Men det var bare ett resultat av mange forhold som fortiden hadde skapt vilkår for. Og hvorfor resultatet ble akkurat det vi kjenner, må vi med ærlig beskjedenhet innrømme at vi i dag ikke vet”.

Olav Ødegaard (loge 5 Vesterlen) skrev i Norsk Odd Fellow Blad 1951 om Eidsvold. Hans artikkel er grunnlaget for den noe forkortete versjonen Redaksjonskomiteen her gir:

Stedsnavnet Eidsvold har for alltid preget seg inn i hver nordmanns sinn fordi det var her landets grunnlov ble til i 1814. Det gikk den gangen sterke politiske strømmer gjennom Europa og Nord Amerika. Den amerikanske uavhengighetserklæringen, deklarasjonen om menneskerettighetene og den franske revolusjon med sine ideelle krav ”frihet, likhet og brorskap”, førte til store brytninger mellom de bestående eneveldige kongedømmene og folks allmenne ønske om medinnflytelse og rettferdighet. Dette skapte den gangen et sterk samfunnsengasjement som også påvirket de 112 Eidsvoldsmennene i 1814.

Den friheten som grunnloven ga oss var en frihet under ansvar. Bare de som eiet noe, de som hadde noe å ofre og de som hadde noe å risikere fikk anledning til å

bestemme. Dette gikk bra inntil skolegangen og folkeopplysningen ble bedre og folk begynte å tenke selvstendig. Ulikhetene, som dette skillet skapte, ble etter hvert tydelig hos mange og bevisstheten om ulikhetene ble etter hvert en kilde til ny strid.

Når friheten var vunnet, reiste det seg et krav i overensstemmelse med det andre kravet fra den franske revolusjon. Det ble krevet likhet - likhet for alle. I Norge fikk alle voksne etter hvert politisk likhet gjennom stemmeretten. Likestilling mellom kjønn i arbeids- og i foreningsliv har senere blitt lovbestemt. Fullstendig likhet på alle måter kan kanskje aldri nås, så lenge mennesker er individuelt forskjellige - blant annet hva evner og ferdigheter angår. Vi er ganske nær likhet når det gjelder velferd og levekår, men vi må nok innrømme at det fremdeles er et stykke igjen til økonomisk og sosial likhet. Gode holdninger som toleranse og aksept av individuelle ulikheter kan nok hjelpe på, men manglende fullstendig likhet vil nok fortsatt gi grunnlag for konflikt mellom frihetskravet og likhetskravet.

Denne konflikten vil sannsynligvis bestå inntil folk samlet går inn for det tredje kravet: brorskap. Når det går opp for alle at det som gagnar fellesskapet også gagnar den enkelte, forutsatt et friskt og fungerende samfunn, vil konflikten mellom frihet og likhet jevnes ut. Håpet er da at det blir en selvfølge "å gjøre mot andre, som du vil at andre skal gjøre mot deg". Egoistiske tanker må vi alle lære oss å tøyle og heller erstatte de med inkluderende fellesskapstanke (Altruisme).

Navnet Eidsvold skal minne oss om at verdier som *Frihet, Likhet og Brorskap* er sentrale elementer i vår loge, - samtidig som det var grunnsteiner for Eidsvoldsmennene når vårt lands forfatning ble etablert.

Loge 2 Eidsvolds identitet

Logebrødrenes tilhørighet er knyttet til flere tegn og utgjør til sammen den ytre synlige identiteten til Eidsvoldsbrødrene. De Tre Kjedeledd er det fremste symbolet på Odd Fellow Ordenens identitet. I hovedsak består logens synlige identitet av en kombinasjon av navn, motto, segl, logesang og jakkemerke. I tillegg er logebrødrenes egen livsførsel et ansikt utad og dermed også en del av logens synlige identitet.

Logens Navn

Navnet Eidsvold ble foreslått av Harald Andersen. Hans tanker med og begrunnelse for valget er ikke nedtegnet. I loge 2 Eidsvolds 10-års beretning finner vi likevel følgende: "Man ble snart enige om, at logen skulde hete "Eidsvold", i det man ved at vælge dette navn vilde gi uttrykk for ønsket om, at den nye loges fremtid maatte bli baaret av den samme sterke samlingsstanke, som gjennom vore

fædres verk paa dette historiske sted, har git navnet en saa bred plads i det norske folks hjerter.”

Etter at den første logen i Kristiania tok navnet Norvegia, var det tilsynelatende logisk at vår loges stiftere valgte Eidsvold, – et nasjonalt symbol på samhold når det virkelig gjelder. Vi må tro at nordmenn den gangen, tett etter unionsoppløsningen i 1905, var sterkt preget av fedrelandsfølelser og at de ønsket å understreke vår nasjonale selvstendighet. Dertil var det den gangen mye oppmerksomhet rundt forberedelsene til 100 års markeringen for det som skjedde på Eidsvold i 1814.

Det er også sannsynlig at samholdet blant Eidsvoldsmennene i 1814 skulle tjene som et mål også for brødrene i den nye loge 2 Eidsvold i 1913 etter at disse hadde opplevd en til dels opprivende periode i loge 1 Norvegia.

Motto

Mottoet for Odd Fellow Ordenen er: Vennskap, Kjærlighet og Sannhet.

I tillegg har loge 2 Eidsvold sitt eget motto. ”**Enig, Tro og Taus**” ble foreslått av Harald Andersen. Heller ikke her har vi noen nedtegnet begrunnelse. Vi må anta at forhandlingene på Eidsvold i 1814 var utgangspunktet, og at det utrop og gjensidige løfte som her ble avlagt: ”*Enige og Troe til Dovre falder*” danner utgangspunktet. Med det siste leddet *til Dovre falder* erstattet med ordet *Taus* ble det: Enig, Tro og Taus.

Overmester i Eidsvold før og etter den andre verdenskrigen (og senere Stor Sire) Edgar Otterbech er en av dem som har gitt mottoet innhold (sagt på logemøte i 1946):

”Enig, Tro og Taus griper inn i alle våre livsforhold.

Spesielt i krigens tid viste disse ord den rette vei: ENIG i fedrelandsånd, TRO i tillitsforhold, TAUS om det som ble betrodd oss. Slik praktisert kunne logens motto bære oss over de tunge krigsårene.

Men også i det daglige liv - i nær omgang med familie, med personer en møter i yrkeslivet og i fritid - er ordene av største betydning: ENIG om å gjøre vårt beste, TRO mot hverandre, TAUS når det gjelder en brors, en venns, en kollegas betroelse.

La disse tre ordene⁷² og verdiene som knyttes til dem, stå som en bauta over Eidsvoldsbrødrenes og vår loges liv og virke!”

Logesangen

Loge 2 Eidsvolds motto kom også med i logesangen, skrevet av bror Eks Overmester Conrad B Olsen. Sangen står i sangboken som ble utgitt i 1948.

Tittel: Logen vår

Melodi:

Logen vår, logen vår
Vil vi elske, vil vi ære,
Vil vi løfte, vil vi bære
fram i vennskap, kjærlighet.
Sannhet er vårt adelsmerke,
Enig, tro og taus dertil,
Eidsvold leve, Eidsvold leve,
sterk og mild.

Eidsvolds navn, Eidsvolds gavn
vil vi alle trofast tjene
Dette navn skal oss forene,
alltid Enig, Tro og Taus
Brødre, slutt så broderkjede
og syng logens pris dertil.
Eidsvold leve, Eidsvold leve,
sterk og mild.

De Tre Kjedeledd

De tre kjedeledd er hovedsymbolet for Odd Fellow Ordenen og skal minner oss om ordene i Ordenens motto: Vennskap, Kjærlighet og Sannhet der Kjærligheten står i midten og binder det hele sammen.

De sammensatte kjedeleddene eller lenken skal også minne oss om fellesskap, samhold og tilhørighet til Ordenen så vel som til det samfunnet vi lever i. Lenken minner oss om frihet under ansvar for medmennesker der fellesskapet er vel så viktig som individet.

⁷² Redaksjonens kommentar: Ordene er like aktuelle for Eidsvoldbrødrene i 2013 og må kunne stå som veiviser for brødrene også i fremtiden.

Kjeden og håndtrykket kan også sies å ha en spesiell historisk bakgrunn for loge 2 Eidsvold gjennom Venskapskjeden som Eidsvoldsmennene sluttet i 1814. Nicolay Wergeland – en av Eidsvoldsmennene skildrer det slik:

”Den meget humane og vennebulde Mand, kommandør J.S.Fabricius, opmuntrede til, førend vi for sidste Gang forlod vore Sæder, at vi skulde slutte Venskabskjæden. Enhver gav sin venstre Sidemand høire og høire Sidemand venstre Haand, og i denne Stilling raabte vi: Enige og troe indtil Dovre falder. Derpaa forlod vi det Sted, hvor saa mange interessante Øieblikke vare forløbne, saa mange vigtige Sager afgjorte.”

Segl

Loge 2 Eidsvolds segl må vi også gi Harald Andersen æren for, selv om vi er usikre på hvem som håndtegnet det første utkastet. Det kan godt være Andersen selv når vi ser hans flotte penneføring i protokollene.

Innholdet i seglet med mønster, tekst og symbolene er tidligere blitt forsøkt forklart av E. H. i Norsk Odd Fellow Blad i 1963: (E. H. er sannsynligvis Erling Havem født 21.12.1901 og innviet i loge 2 Eidsvold 9.5.1934).

”Se på logeseglet! Er det ikke som et bilde av de tanker som melder seg hos en nyinnviet bror? Der er ordene Enig, Tro og Taus som utgjør logens motto og også er med i logesangen. Logesangen blir sunget under brodermåltidet med en kraft og innlevelse så jeg fryser nedover ryggen. Der er de tre kjedeledene – symbolet på samholdet innen Ordenen og logen. Der er det altseende øye som skal minne meg om at all min ferd i livet skal være slik at den tåler dagens lys og verdens øyne. Der er håndtrykket fra hver logebror, så fast og varmt at jeg følte meg velkommen i logen. Og der er navnet på loge 2 Eidsvold som skal bli en ny del av mitt liv fremover.”

Loge 2 Eidsvolds segl er en gullgruve av Odd Fellow filosofi.

Jakkemerket

O. F. Hjortdahl

Jakkemerket, som alle medlemmer av Eidsvold bærer, viser Eidsvoldsbygningen med det norske flagget og minner oss om Riksforsamlingen på Eidsvold og det ansvar Eidsvoldmennene tok, da de la grunnlaget for et fritt og selvstendig Norge. Per Castberg Voss opplyste i 1981 at logemerket i sin tid ble stanset ut av O. F. Thoresen (gravør) og laget av O. F. Hjortdahl (gullsmed).

O. F. Thoresen

Det første jakkemerket er beviselig fra før 1940, og Redaksjonskomiteen antar at det ble laget i perioden 1935 - 1940. Stansen er forsvunnet etter at Ole F Thoresen overdro sitt firma til andre. I dag er logemerket forgylt, men opprinnelig ble det brukt "gammel sølv".

Overmesterkjede

Eks Storrepresentant Gunnar Edvardsen og hans frue Evy, forærte loge 2 Eidsvold et overmesterkjede ved logens 90 års dag i 2003.

Gunnar Edvardsen forteller selv hva han la vekt på når kjedet skulle lages: *Det var viktig å få med seglet komplett med detaljene som logens navn, motto og stiftelsesdato foruten de kjente Odd Fellow symbolene. I tillegg er Eidsvoldsbygningen med det norske flagget avbildet på de tre nederste lenkene på hver side.*

OM kjedet bæres av den til enhver tid sittende Overmester ved alle anledninger hvor brødrene er samlet i lobbyen. Kjedet er laget av gullsmed Ole Petter Rasch-Olsen, Ordensbror i loge 1 Norvegia.

AKTUALITET I SIN TID

Albert Einstein:

*Alt du gjør, har en virkning i fremtiden,
og får du en virkning i dag, har den en årsak i fortiden.*

TILBAKEBLIKK

De første Odd Fellow logene i Norge

Erfaringen viser at det ikke er nok at en person alene brenner for en sak. Man trenger å skape interesse og entusiasme for saken og da gjerne i form av hensikt, trivsel og nytte. I tillegg trengs det handlingskraft og gjennomføringsevne. Flere personer med forskjellige egenskaper som utfyller hverandre, må derfor, som regel, arbeide sammen. Dette gjelder også for en type virksomhet som Odd Fellow Ordenen.

De første Ordensbrødrene støtte på flere utfordringer etter at Gustav Abrahamsen med ”*fynd og klem*” sammen med den danske Stor Sire Petrus Beyer hadde fått etablert den første logen. Loge 1 Noreg i Stavanger hadde deretter relativt svake forbindelser til Stor Sire og Storlogen i København. Brødrene arbeidet tungt etter at den første tidens begeistring hadde lagt seg, og de klarte ikke å rekruttere tilstrekkelig antall nye medlemmer. Ingen maktet å følge opp etter Gustav Abrahamsen da han tilsynelatende ble fraværende fra logelivet etter ca. år 1900. Loge 1 Noreg fikk dessuten en anstrengt økonomisk situasjon og maktet heller ikke å etablere seg i egnet Ordenshus innen logen innstilte sin virksomhet i 1903.

De første årene i Kristiania ble også strabasiøse. Et heldig samspill mellom apoteker Wolff, som hadde en klar ide om å danne en Odd Fellow loge i hovedstaden, og konservator Albert Lange, som var en god organisator og en handlingens mann, ledet frem til at det ble dannet en broderforening med 17 medlemmer i 1907. Da Lange trakk seg fra ledervervet i foreningen sto det heldigvis én med flere gode egenskaper til å overta, nemlig Samuel Johnson. Dette fikk både broderforeningen og senere den nye logen og Ordenen glede av. Johnson tok aktiv del i utvikling og bruk av ritualer og seremonier, deltok i sosiale samvær, anskaffet logelokaler og startet opp utadvendt humanitært arbeid. Han reiste flere ganger til logemøter i København og fikk snart et nødvendig godt forhold til den danske Storlogen og Stor Sire Petrus Beyer.

Hendelsen med utnevnelsen av Samuel Johnson til Distrikts Deputert Stor Sire (DDSS) allerede i 1910 var antagelig godt ment fra Stor Sire Petrus Beyers side, men behovet for et ekstra ledd mellom de to norske logene, en Odd Fellow loge og en Rebekka loge, og den danske Storlogen var det stor uenighet om innen logen. Saken ble liggende som en ”verkebyll” i loge 1 Norvegia i vel tre år. For å skape ro i den norske logen og dermed sette strek over denne saken, valgte Samuel Johnson å trekke seg fra vervet som DDSS i januar 1914. I mellomtiden hadde en ”*opposisjonsgruppe*” i logen gått sammen om å danne loge 2 Eidsvold. Deretter kunne brødrene i loge 1 Norvegia rette blikket fremover etter perioden 1910 - 1913 med interne stridigheter som mer eller mindre lammet logelivet og dermed Ordenens virke i Norge.

Stor Sire Petrus Beyer hadde mange års erfaring fra Ordenen i Danmark og han fulgte nøye utviklingen også i Norge. På bakgrunn av de nevnte hendelsene kan man lett forstå at Storlogen og Stor Sire måtte stille relativt strenge krav til etablering av en ny loge for at den skulle ha håp om å bli levedyktig. Dispensasjoner satt derfor langt inne. Dette fikk gruppen som dannet loge 2 Eidsvold, selv erfare.

Fra slutten av 1913 og i de neste årene ble det skapt arbeidsro og logene maktet å utvikle seg til å bli de to første funksjonelle Odd Fellow logene her i landet. Dette skjedde gjennom lederskapene til OM Carl Sjøstedt i loge 1 Norvegia og OM Gustav Eriksen i loge 2 Eidsvold. Disse to logene la sammen med de to første Rebekka logene grunnlaget for den senere positive utviklingen og ekspansjonen av Ordenen i Norge. De første logene må anses som vesentlig grunnsteiner for Ordenen. Mye tyder på at de tre personene, Samuel Johnson og de to nevnte Overmestrene, utfylte hverandre og dermed førte til en balansert utvikling av logene, antagelig bedre enn om én mann skulle få utvikle Ordenen etter eget hode og uten nødvendige korreksjoner.

Organisasjon, administrasjon og ledelse

Senere har mange vært med på å trekke lasset og av disse har det stått frem flere gode ledere. Det er bemerkelsesverdig at hele seks Stor Sirer har blitt innviet i og har ”gått sin læretid” i loge 2 Eidsvold. Fire av disse fikk avgangskort fra loge 2 Eidsvold og var aktivt med på å stifte nye loger, delvis også som chartermedlemmer. Godt lederskap har også vist seg å være en forutsetning for et aktivt og dermed vellykket logeliv. Motsatt har brødrene snart merket fraværet av et fast og aktivt lederskap med konsekvenser som passivitet og lite engasjement blant brødrene.

Mål, lover og retningslinjer for logene fastsettes av Storlogen. Storlogen har stilt krav til planlegging og rapportering i logene. Opplegget var at logene skulle

kunne hente erfaring og inspirasjon fra Storlogen. Ved opprettelsen av norsk Storloge i 1920 ble dette kimen til noe ”kniving”. Erfaringen var den gangen bygget opp i logene Norvegia og Eidsvold, også når det gjaldt å spre informasjon om Ordenen, drive rekruttering og starte opp broderforeninger. Nye Storembetsmenn bokstavelig talt ”tok” disse oppgavene og medfølgende ansvar, og dette skjedde på tvers av personlige relasjoner som var etablert mellom brødre fra disse første logene og interesserte menn rundt omkring i landet. Heldigvis gikk dette seg til ganske raskt og man ”dro lasset” sammen.

Avstanden mellom Ordenens ledelse og medlemmene i de enkelte logene synes i perioder å være stor. Med en hierarkistisk oppbygning er mye makt blitt samlet hos få personer i ledelsen. Dette står i kontrast med idealet om likhet og i kontrast med utviklingen i samfunnet der demokrati og medbestemmelse er blitt det normale. En hierarkisk oppbygget organisasjon er effektiv, men det forutsettes at lederne på alle nivåer alltid sørger for at medlemmene blir trukket med og får forståelse for og nødvendig eierskap til saker som er oppe til behandling. God kontakt mellom logene og Storlogen / Stor Sire har vist seg å ha stor betydning. Det har ikke minst loge 2 Eidsvold erfart som hadde denne nære kontakten de første 70 årene. Deretter har logen opplevd en ”markert distanse” til Storlogen ved ikke å ha noen aktive medlemmer i den øverste administrasjonen.

Ordenen har et omdømme å ivareta og et ”ansikt å vise mot samfunnet”. Ordenen sentralt og logene lokalt må være koordinert slik at de utfyller hverandre og ikke oppleves å gi forskjellige signaler. Lokale loger er helt avhengig av å synes godt lokalt der rekrutteringen av nye medlemmer skjer. Dette har ikke alltid vært tilfelle i hovedstaden og støtte til dette fra sentralt hold har til tider vært savnet.

Trend i samfunnet - utfordringer for Ordenen og logene

Utviklingen av Ordenen har fulgt samfunnsutviklingen fra vekst og positiv utvikling i etterkant av de to verdenskrigene til stagnasjon og noe tilbakegang når samfunnet har hatt økonomiske krisetendenser. Industrialiseringen på land, oljeeventyret i Nordsjøen og ønsket om utviklingen av velstandssamfunnet har vært blant de viktigste drivkreftene i samfunnet i siste halvdel av 1900 tallet, og Ordenen har opplevd medgang og betydelig vekst. En må nå kunne si at velferdssamfunnet i store trekk er utbygget her i landet, men er neppe bærekraftig med nåværende opplegg og goder. Noe nytt å strekke seg etter, som samtidig skaper engasjement, etterlyses. Man kan fornemme denne mangelen av mål og usikkerhet med fanatisme og tiltagende ”råhet” i samfunnet. Kunstige fantasifulle ”reality” verdener og illusjoner fortrenger deler av dagens virkelighetsbilder. Et nytt flerkulturelt landskap har tegnet seg tydeligere i Norge ved årtusenskiftet, som følge av relativ stor innvandring, og samfunnet gjennomgår en vanskelig integreringsprosess. I disse forholdene ligger det ikke bare utfordringer, men også muligheter for Odd Fellow Ordenen.

Samhold og personlig utvikling

Brødrene har alltid blitt oppfordret til å tenke selv og søke å finne seg selv. Men det oppstår brytninger når ulike meninger kommer frem. Diskusjoner om forskjellige temaer synes nødvendig for å skape liv og dynamikk, - også i en loge. På den måten makter logen å følge en utvikling i takt med samfunnet. Mangel på det samme har ført til at logen ”stivner”. Det er viktig at de nye brødrene følges opp spesielt og ikke blir overlatt til seg selv. Logen har mye å hente i dag ved at det skapes nytt engasjement hos medlemmene. Logen må samtidig tilstrebe samhold etter at diskusjoner er holdt, uenigheter er gjort synlig og avgjørelser er tatt.

Dersom en loge skal ha et eget eierforhold til mål og midler, må medlemmene selv også delta i utformingen og gjøre de lokale målene realistiske i forhold til de menneskelige og materielle ressursene logen selv rår over. Eierskapet til målene bør kunne oppleves som noe, som gir mening. Frihet under ansvar gir brødrene anledning til å påvirke sin egen personlige utvikling. Bildet i dag er dessverre at det er for få som tar denne utfordringen med egen utvikling. Det synes altfor fristende å ha det behagelig som ”passasjer”. Dette gjelder også i samfunnet.

Ritualer og seremonier oppleves med en blanding av alvor og høytid. De gode tradisjonene ønskes videreført for å danne rammen rundt utførelse av handlinger og rundt diskusjoner av etiske temaer. Mange organisasjoner, deriblant Kirken, søker å fornye seg gjennom endringer av sine ritualer. Så langt synes tilsvarende ikke å være aktuelt innen Ordenen, men med jevne mellomrom er det nødvendig å stille spørsmål om tiden kan være moden for dette. Antrekk er pålagt å være mørk dress, slik at medlemmene skal opptre overfor hverandre - uten synlige tegn på forskjeller. Likevel må brødrene være bevisste på at de er ulike individer med forskjellige egenskaper og forskjellige behov. Dette igjen krever mangfold i aktivitetene og synliggjøring av hva brødrene kan få til sammen.

Medlemmene er logenes viktigste ressurs. Et godt indre logeliv består i at enhver bror trives og føler nytte av medlemskapet. Alle medlemmene må bidra til å ”løfte” logen slik at logelivet oppleves interessant og samtidig aktuelt. Rekrutteringen må være bevisst og fadderne bør være ganske trygge på at nye brødre passer inn og kan bidra aktivt i logen. Noen omtaler logen som sitt andre hjem (uttrykt som ønskemål av Arne Espelund), noen som et verksted for egenutvikling og atter andre som et fristed for avspenning og harmoni. Det er nettopp slike opplevelser logen ønsker at brødrene skal få. Men som tidligere nevnt er det altfor få som aktivt benytter anledningen til øke kunnskapen om seg selv og ta egen livsførsel opp til revisjon.

Ettermøtene med Brodermåltid skal være velorganiserte og samlende, men også skape rom for personlige samtaler. Her skal det bygges fellesskap og brorskap. Brødrene understreker ofte verdien av samholdet. Sosialt samvær på ettermøtene skal bidra til at brødrene lærer hverandre godt å kjenne og kan gi hverandre personlig støtte når behov melder seg. Sosialt samvær med koner / samboere skal kunne knytte bånd mellom familier. En velfungerende aktiv logebror er avhengig av god planlegging og god disponering av tid mellom familie, arbeid, loge og andre interesser.

Antall medlemmer i loge 2 Eidsvold økte jevnt helt fra starten av og holdt seg på nivået med de største logene i landet frem til 1980 tallet. Deretter har det vært en stagnasjon og en slakk nedgang i medlemstallet. Når en ser slike tendenser i loger i hovedstaden, er det sannsynlig at tilsvarende utvikling også vil merkes på andre steder noen år senere, hvis man ikke tar nødvendige grep. Redaksjonskomiteen har derfor anmodet Stor Sire om å presentere sitt syn på dagens situasjon og hvilke skritt som bør tas, - spesielt i storbyene. Dette er i sin helhet gjengitt i neste kapittel.

I logens hundreårige liv har to "høvdinger" skilt seg ut, nemlig Gustav Eriksen og Arne Espelund. Disse har betydd mye for logen og for Ordenen i Norge og er omtalt spesielt i boken. Logen har også nytt godt av at andre store personligheter blant brødrene har vært aktive i Odd Fellow organisasjonen. Logen har gjennom disse blitt trukket med i det som har skjedd på Storembetsmannsnivå. Logen har blitt brukt som "prøveklut" når nye ting skulle forsøkes. Dermed har loge 2 Eidsvold gjennom sine første 70 år vært godt forberedt når nye saker har blitt bestemt og har vært i god posisjon til å kunne lære opp andre loger når behov meldte seg.

De to første Odd Fellow logene i Norge gjorde en stor innsats for mange broderforeninger, spesielt med innvielser og gradspasseringer, men også med praktiske gjøremål. Det var også naturlig at logene hjalp hverandre i mellomkrigstiden når nye loger skulle dannes. Mønsteret synes å være at den logen eller de logene som bidro mest, også ble oppnevnt som moderloge(r). Vi har helt opp til i dag flere eksempler på at en loge oppgir at den har flere moderloger. Stor Sire har noen ganger dessuten oppfordret en enkelt loge om spesielt å være moderloge når en ny broderforening var dannet.

Sterke kvinner

Uten den hjelp og støtte Eidsvoldsbrødrene har hatt fra sine koner og familier ville det neppe ha gått som det gjorde. Det er utallige eksempler på at vennskap også mellom kvinnene bak Eidsvoldsbrødrene. Det var organiserte dameforeninger før 1940. Mange av kvinnene er senere blitt Rebekkasøstre, og dette er antagelig noe av årsaken til at dameforeningene ikke fortsatte etter krigen

slutt i 1945. Det kan bety mye for forståelse for brødrenes prioritering av tid til logemøter at begge ektefellene er engasjert i logearbeid. Kvinnene støtter i dag loge 2 Eidsvold som enkeltpersoner.

Kontakt med andre loger

Hensikten med gjensidig å besøke andre loger har vært flere. Brødrene vil gjerne lære av hverandre, spesielt om innvielser og gradspill. Dessuten har sosialt samvær og knytting av vennskapsbånd blitt satt høyt. I størstedelen av perioden på hundre år har loge 2 Eidsvold vært blant de største og mest aktive Ordensenhetene. Mange andre loger ville avlegge logen besøk. Eidsvoldbrødrene har selv alltid vært åpne for å lære av andre loger og vennskapsbånd har blitt knyttet på tvers av loger og landegrenser. I dag savner nok en del av brødrene denne aktiviteten.

Dannelse av nye loger

Jo flere medlemmer vi er i Ordenen og jo flere steder i landet som er dekket med egne loger, jo sterkere blir Ordenen og jo mer kan Ordenen bidra med i samfunnssammenheng. Hver nyetablering "koster" for de involverte logene, men utgjør samtidig mulighetene til noe nytt. Loger som avgir brødre, taper flere aktive medlemmer og det er eksempler på at det er vanskelig å ta seg opp igjen etterpå. Det har loge 2 Eidsvold erfart. Faren er dessuten stor for at logen vil stagnere når det svikter i rekrutteringen av nye medlemmer. Utviklingen kan videre lett bli en ond sirkel med påfølgende nedadgående tendens hva angår antall medlemmer.

Humanitært og sosialt arbeid

Humanitært arbeid sto sentralt blant oppgavene som de 14 første brødre vektla da de tok avgangskort fra loge 1 Norvegia og var med på stiftelsen av loge 2 Eidsvold i 1913. Dette ble nedprioritert etter relativt kort tid da brødrene fra broderforeningen kom i mindretall i logen. Senere har logen tatt dette igjen gjennom deltakelse i mange tiltak. Også i jubileumsåret er logen blant de mest aktive Odd Fellow logene i hovedstaden innen humanitært arbeid.

Aktiviteter utad i samfunnet er tosidig for brødrene. Vi er pålagt å hjelpe de som er i nød og samtidig er dette arbeidet lokalt ofte det eneste ansikt utad for logen overfor samfunnet. Erfaringen med Veslehjemmet viste en aksept og beundring fra politikere og samfunnsrepresentanter og kan stå som et lysende eksempel for hva Ordenen og logene ønsker å bli forbundet med. Det er viktig for rekrutteringen av nye medlemmer at sosialt og humanitært arbeid er synlig lokalt og viser noen av de verdier som Ordenen og logene er bærere av. Mange eksempler er omtalt i beretningen for å vise bredden i arbeidet.

Økonomi

En solid økonomi er ikke et mål i seg selv, men er en viktig forutsetning for å kunne yte hjelp når behovet melder seg enten blant brødrene og deres familier eller

i samfunnet ellers. Det har derfor vært en stor fordel for logen at fond tidlig ble bygget opp og at "tæring ble satt etter næring". Ordenen har også i perioder hatt stor nytte av det.

Entreprenørskap

Det er ikke bare sosialt entreprenørskap som utøves i Ordenen og i logene. Medlemmene har bygget hus for å få tilgang på egne lokaler til logesal, spisesal, salong / lobby og sekretær rom / møterom. Ordensmedlemmene i hovedstaden er i dag veldig glade for at brødre i mellomkrigstiden maktet å reise bygg for å dekke både eget behov og dessuten ha lokaler til utleie for å kunne drive eiendommen på en forretningsmessig god måte og for Ordensmedlemmene økonomisk svært gunstig.

Opplevelser og noen personlig tilbakeblikk gjennom de første 50 år

Harald Andersens (Broderforeningens drivkraft) i november 1918⁷³:

"Saa seer jeg mig tilbage og tager et overblikk over de 5 forløbne aar. Hvilken betydning har "Eidsvold" haft paa Ordenens udvikling i Norge i den forløbne tid: "megen". Havde ikke "Eidsvold" blevet til er der tvivl om, som forholdene dengang var, at Ordenen havde existert i dag her i landet. Efter adskillelsen blev der ro. "Norvegia" tog sig op og "Eidsvold" gikk frem i Medlemsantal. Loger og foreninger blev innstiftet i Trondhjem, Bergen, Stavanger, Haugesund, Kristiansund og Aalesund. Denne fremgang maa tilskrives om ikke direkte saa indirekte Eidsvoldbrødrenes energiske arbejde utadtil med innvielser, gradspasseringer og instruksjon for andre loger.

Hvad loge "Eidsvold" selv angaar saa blev det vel en skuffelse for de 12 Brr. der stiftede Logen, de som i ondt og godt trofast havde staaet sammen som virkelige Brr. og Kamerater med et fælles maal, troede at de ved dannelsen av "Eidsvold" skulde kunne overføre Broderskabet og Kameratskabet paa Logen medlemmer. De kjendte ikke den gang den personlige ærgjerrighet som blev den raadende og den rangsforskjell der gjorde sig gjællende blant de nye Medlemmer og da skuffelsen kom trak de sig delvis tilbage og blev borte. Deres Ideal blev kun en Parodi, en sammenkomst av en del Mennesker der med Haanden paa Bibelen giver det ene løfte efter det andet uten at holde det, som man trækker en Frakk af og paa, som en gammel amerikansk Odd Fellow Br. uttalte engang: "I kalder jer Odd Fellows, men der er ikke en av jer der er det!". Han har min fulde tilslutning og hva nytter det at man er rig, man har titel og rang, man kan dupere sine omgivelser, man bliver dog aldrig Odd Fellow naar ikke Hjærtet følger med. Lad mig saa til slut sige at det tredie Kjedeled ikke blev reparert i de forløbne aar og den uret som

⁷³ Protokollen er gjengitt i sin helhet som Bilde 28a og 28b i samlingen av historiske dokumenter

nogle enkelte begaaede mot en Broder da logen blev stiftet heller ikke blev rettet igjen. Han hadde sine fejl – lad det være sagt – men han var en af de faa Odd Fellows i gjerning om han ikke var en av den slags der skreg det ut over hele Byen. Han vil for bestandig være den forurettede og "Eidsvolds" onde Samvittighed. For Logens fred skyld og for deres skyld som var delaktige tager jeg Historien med mig. Jeg har derfor revet Beretningen derom ut av Protokollen!". Undertegnet av Harald Andersen.⁷⁴

På neste side kan man lese hans refleksjoner over hvorfor nettopp han, Harald Andersen skulle stå i spissen for gruppen av brødre som ønsket å danne den nye loge. Det er tydelig at hans tanker kretser mye rundt både tilfældighetenes spill og skjebnens ironi.

⁷⁴ Originaldokumentet kan leses in extenso i kapittelet: «Historiske dokumenter»
Redaksjonskomiteens kommentar: Vi forstår Harald Andersen slik at han er tro mot sitt taushetsløfte, men samtidig er han også tro mot historien ved å berette om denne hendelsen.

Hvorfor?!!!

Ovenstående ord, hvorfor, er et ord som ingen menneske i deres liv opnaar at faa forklaring paa. hvorfor, skulde jeg som levende et roligt og stillesiddigt familieris komme ind i Odd Fellow med dets spektakel, tiv og stid, hvorfor, skulde jeg, alt 14 Dage efter min indvielse blive sat i spidsen for Loge "Norvegia's" opponenter, hvorfor, skulde jeg sættes ind i alt hvad foregik og var foregaaet og faa den illusion jeg havde af Odd Fellow som Broderskab-ødelagt, hvorfor skulde jeg alt i den indviede Grad gjøre det, hvorfor, skulde jeg faa den levende interesse for en sag som trods modstand, maan og krængelser ingen modstander formaaede at ødelægge, hvorfor, skulde O. m. i "Norvegia" på Stolen udtale "Det er faageligt og forkasteligt at mare med den Mand at gjøre." hvorfor, stod Pov. samlet om mig og holdt brofast ud i 2 lange aar intil jeg endeligt svævede, trodsalt.

Hvorfor?!!!

Harald Andersen

Bjarne Bertrand ved 25 jubileet i 1938

En av broderforeningens trofaste deltagere i 1911 – 1913 og samtidig en av logens stiftere, Bjarne Bertrand, har gitt en oppsummering om etableringen av loge 2 Eidsvold. Her gjengis et utdrag: *Mange brødre i loge 1 Norvegia hadde vist "opposisjonsgruppen" sympati i 1912-1913. Blant dem fortjener tre brødre å nevnes spesielt: OM Carl Sjøstedt, UM Hans Gurstad og Johan Middelthon. I ettertid har det vist seg at de tre stilte den riktige diagnosen med hensyn til krisens art i loge Norvegia. De inntok en korrekt, forståelsesfull holdning overfor gruppen. De må ha sett et stykke inn i fremtiden.*

Skjønt det utvilsomt kan sies med full rett at alle gruppens brødre — hver etter sine kvalifikasjoner — ytet effektive bidrag til planens gjennomføring, må det innrømmes at uten bror Harald Andersens energiske og dyktige medvirkning er det lite sannsynlig at loge 2 Eidsvold ville sett dagens lys i 1913.

Uten den danske Stor Sire, legen Petrus Beyers ordenserfaring, forståelse og velvilje hadde det ikke blitt de 14 brødrene som startet Odd Fellow loge 2 i Norge i 1913. Avgjørelsen lå i hans hånd. Han viste oss tillit. Vi brydde ham — muntlig og skriftlig — gang på gang, og vi tok det ikke alltid så nøye med formene heller. Han hadde på forhånd hatt skuffelsen med Stavanger logen i 1898 - 1903. Det er ingen tvil om at han var seg sitt ansvar bevisst. La oss ikke glemme ham! Det er sagt meg at han, så lenge han levde, fulgte vår loge med en særskilt oppmerksomhet, og at han gledet sig over at den vokste og trivdes.⁷⁵

Jeg har ikke søkt å legge skjul på at en ikke liten del av perioden 1908-1913 i loge Norvegia etter min mening må betegnes som en brytningstid. Ingen vil være tjent med at vi fornektet det. "Vi fjorten" må ta en vesentlig del av skylden for at våre bestrebelser fikk en noe sprengende karakter. Behandlet med mildere hender, ville den nyorientering vi kjempet for, ha kunnet løses uten større vanskelighet - kanskje.

En ting er imidlertid sikkert: Vi "fjorten" og de "tolv andre" logestiftere med oss var fra første dag av enig om å gjøre vårt aller beste for å skape et varig godt forhold til loge Norvegia som sendte med oss ut i livet mang en nyttig lærdom og som særlig i de første år, da vi trengte det mest, alltid elskverdig stod til tjeneste for oss når vi bad om en håndsrekning. Forholdet mellom de to logene har - i samarbeid om små og store saker - kort sagt alltid vært som det skal være mellom loger innbyrdes, og dette kan jo ikke annet enn glede de

⁷⁵ Så vidt Redaksjonskomiteen kan se av logeprotokollene, avla aldri Stor Sire Petrus Beyer besøk i loge 2 Eidsvold.

brødrene som kamperte sammen i "hine hårde dager" og så fikk oppleve logens 25 års jubileum, uansett hvilken loge de i dag tilhører.

Det ser ut til at usynlige krefter har vært attåt under de forberedelser som førte til dannelsen av loge 2 Eidsvold — selv om det fortonte sig litt annerledes for oss den gang.⁷⁶

Redaksjonskomiteen kommentar er at "slik kan vi snu tilsynelatende tilfældigheter i stridsårene 1910-1913 via skjebnedøgn på høsten 1913 til en gunstig hendelse for Odd Fellow Ordenen i Norge."

Stor Sire Johan Middelthon hyllet logen ved flere anledninger

Da loge 1 Norvegia feiret sitt 25-års jubileum i 1933, skrev Johan Middelthon at i store trekk vil utviklingen arte seg noenlunde ens: «*Den første tids begeistring, reaksjonen, barnesykdommene, rekonvalesensen, og først derefter manndomsårene med arbeide og byggende krefter*». Det bør trygt kunne sies at også loge 2 Eidsvold fulgte dette erfaringsmønsteret.

I en festloge i 1945 brakte Stor Sire Johan Middelthon en hilsen fra Storlogen. Han var selv medlem av loge 1 Norvegia i 1908 og hadde førstehånds kjennskap både til forholdene i loge 1 Norvegia og til utviklingen i loge 2 Eidsvold. Han uttalte: "at loge 2 Eidsvolds stiftelse for 32 år siden var en milepæl i Ordenens historie i Norge. Den gang lå Odd Fellow Ordenen i et dødvann, i det tilgangen på nye medlemmer holdt på å stanse opp. Men over loge 2 Eidsvold hadde det fra første stund skinnnet en lykkelig stjerne. Loge 2 Eidsvold fikk fra første stund en god ledelse. Medlemsmassen bare vokste og i alle år hadde brødrene sluttet trofast opp om sin loge slik at Loge 2 Eidsvold hadde vært og fremdeles er landets største og sterkeste Odd Fellow Loge".

Stor Sire Johan Middelthon holdt også tale i 1946:

"Det er utrolig hvilke resultater Ordenen, Oslo logene og deriblant loge 2 Eidsvold oppnådde i antall medlemmer, god økonomi, entreprenørskap, hjelpearbeid og ellers høyt aktivitetsnivå i denne perioden med nasjonsbygging, krig i Europa og Verden i 1914-18, kortvarig oppgangstid ca 1920, økonomisk stagnasjon og krise 1928-1934, krigstrusler i Europa deretter med full krig fra 1938, okkupasjon av Norge fra 1940 og så frigjøringen i 1945".

Fra loge 35 Heidmork på Hamar mottok loge 2 Eidsvold flg. brev i anledning 50 års jubileet i 1963:

⁷⁶ Red.komm.: Slik kan vi snu tilsynelatende tilfældigheter i stridsårene 1910-1913 via skjebnedøgn på høsten 1913 til en gunstig hendelse for Odd Fellow Ordene i Norge.

Loge 35 Heidmork er en av de mange loger som står i takknemlighetsgjeld til loge 2 Eidsvold. Ingen av de ti brødre fra Hamar og Hedemarken som i desember 1949 ble ført inn i Ordenen ved Loge 2 Eidsvolds bistand glemmer den høytid logens embetsmenn og brødre skapte — eller den hjertelighet i sant brorskap man den gang og senere ble møtt med. Som med de ti — så også med mange brødre senere. Stor takk er vår loge skyldig for det strev loge 2 Eidsvold senere tok før loge kunne startes i Hamar — og for all senere hjelp. Den standard loge 35 Heidmork har, og den omgangstone som råder, er en frukt av det frø brødrene i loge 2 Eidsvold sådde. Vår takk til moderlogen — vår hyllest idag — og våre varmeste ønsker for loge 2 Eidsvold i kommende dager. Med br. hilsen i V. K. og S., Reidar Wiger (OM).

I et brev fra loge 36 Sam Eyde på Rjukan – som i 1952 var dannet ved hjelp av brødre fra Loge 2 Eidsvold – skriver overmester Kr. B. Moe ved Eidsvolds 50-års jubileum dette:

«Når vi tenker tilbake på den velvilje og hjelpsomhet som loge 2 Eidsvold viste oss, med stadige innvielser og gradpasseringer på lørdager som ikke var møtedager, og når vi i flokk og følge fra Rjukan møtte opp, er vi en stor takk skyldig for all imøtekommenhet. Vi ble imponert over den høytidelige stemning ved innvielser og gradpasseringer, og over all den elskverdighet og oppmerksomhet vi ble mottatt med. Vi har utallige gode minner fra denne tid, og den lærdom vi fikk i loge 2 Eidsvold har også satt preg i vår loge. Vi kommer aldri til å glemme høytidsstundene i loge 2 Eidsvold.»

Også fra loge 67 Castrum – som ble stiftet den 31. mars 1962 - mottok logen en hilsen. Her heter det:

«Vi er glad over å være et av minstebarna i Loge 2 Eidsvolds store barneflokk, og vi minnes med takk alle gode impulser og all lærdom og støtte vi mottok, og fremfor alt det gode og umiddelbare vennskap brødre av Loge 2 Eidsvold alltid har vist oss, et vennskap som ikke venter eller nøler, men som oppsøker. Brødre i loge 67 Castrum vil aldri glemme det givende samvær med brødre i Loge 2 Eidsvold, og vi håper å få oppsøke vår moderloge av og til, enten det er for å søke gjenoppfrisket vennskapet, høytiden og gleden eller det blir for å søke hjelp eller støtte.»

Uttalelse fra en bror i 2012: ”*I dag synes det som om vi har nok med oss selv*”. Dette synes å uttrykke en del brødres mening, - mon det virkelig er slik? Det er en mildere og løsere stemning i logen i dag enn bare for 25 år siden. Men vi er også blitt mer passive. Dette kan skyldes en trend i tiden og kanskje resultat av at Velferdsstaten syr puter under armene våre. Sannheten er nok snarere savnet av ildsjeler som kunne overta etter blant annet Leif Castberg Voss og andre tidligere fremtredende Odd Fellow og loge 2 Eidsvold representanter.

OM FREMTIDEN...

Fremtiden kan bli din!

Alle snakker om tiden. Er tiden inne eller ute? Er tiden en rett linje eller går den i ring? Er tiden et spørsmål om liv eller død? Går tiden din fra deg? Lider du av tvangsforestillingen: "Jeg har ikke tid"?

Tiden har mange navn. Fritid ønsker mange seg mer av. Fritid kan være lykke når du har noe tilfredsstillende å bruke den til. Fritid kan være en plage når du kjeder deg. For noen kan tiden være smertefull. Noen går frem i tiden, andre går tilbake for å finne lykken.

Målene vi streber etter og tidsmålinger, kan gjøre oss blinde for selve livet. Har du tid til refleksjoner? Har du tid til å leve? Har du tid til å føle? Hva har du egentlig tid til?

Den som er redd for å leve, har det stadig travelt. Stopp heller opp litt og gi deg selv tid til å puste. Lek mer, og la din indre rikdom komme frem. Når du føler stillheten og roen uten tidspress, kan du utfolde deg i skapende arbeid.

Da har du tid. Du har masser av tid. Tiden løper ikke fra deg. Tiden er din, - og om du bruker den bevisst, blir fremtiden den!!

Tiden er din, og fremtiden blir kanskje din!

"Historiske linjer"

Gjennom menneskehetens historie ser vi at virkelighetsoppfatningen stadig endret

seg. Vi kan snakke om flere paradigmer med gradvise overganger. Den perioden vi har vært inne i de siste 500 årene kan kanskje best betegnes som Materialismens epoke der både virkelighetsoppfatningen og verdisystemet hovedsakelig er materialistisk og målet har vært å forstå og utnytte naturlovene, beherske det fysiske og dekke våre materielle behov. I vår del av

verden med høy grad av velferd og til dels med overflod har vi så langt (i 2013) hatt vanskelig med å sette oss nye mål ut over det å kreve mer av det samme. Materialismen har siden renessansen blitt sett på som en prosess ledet som et frigjøringsprosjekt fra forholdene i middelalderen. I dag kan det se ut som prosessen er i ferd med å stoppe opp, siden vi ikke helt vet hva vi skal bruke friheten til. Selv om vi i prinsippet har frihet til å gjøre hva vi vil, så føler mange seg likevel i stor grad fanget i en markedsstyrt verden som drives frem av kravet til øket forbruk og tro på fortsatt økonomisk vekst. Det ser ut som om samfunnet går på "autopilot" mot noe vi ikke vet hva er. Klare ideologiske mål er tilsynelatende fraværende. Men vi kan orientere oss mot helhetstenkning. Da er det naturlig å starte med en gjennomgang av FN's "Earth Charter" med fokus på 1. Respekt og omsorg for menneskeheten, 2. Økologisk integritet, 3. Sosial og økonomisk rettferdighet og 4. Demokrati, ikkevold og fred.

Fremtiden ligger foran oss, - om enn i en tåke. Vi kan kanskje se noen svake konturer og skimte enkelte tilfeldige lysglimt. Hva skal vi så gjøre? Våre sanseninntrykk er de samme som tidligere, men vi kan kanskje forsøke å forstå og tolke dem på en ny måte. Forskning indikerer at vår såkalte underbevissthet inneholder mye som vi ikke er kjent med i dag og som vi så langt ikke har gjort oss nytte av. Det neste trinn etter materialismen kan være å øke vår bevissthet om det ikke-materialistiske. Vi kan forsøke å flytte oppmerksomheten fra det fysiske plan til det mentale plan. Hvor kan det føre oss?

Mennesket

Vi karakteriserer mennesket ved at det er et reflekterende vesen med en bevissthet om seg selv. Det synes å være et grunnleggende trekk at mennesket ønsker å vite mer, gjøre noe meningsfullt og innerst inne søke mot å kunne føle lykke. På alle felter skjer det til stadighet noe nytt som kan observeres og som igjen skaper nysgjerrighet. Men bruker vi vår evne til å tenke slik vi egentlig skal? Noen bruker tommelfingerregler og følger "mavefølelsen". Andre resonnerer, veier for og mot og bruker enkel sannsynlighetsregning før de gjør sine valg. Atter andre finner likhetstrekk og analogier på andre fagområder. De avanserte bruker datamaskiner til komplekse beregninger og spillteori. Men det synes å være mange som ikke har et klart forhold til å tenke selv! I alle fall er tankeevnen noe som trenger trening og må utvikles. Det diskuteres i skolene og for den saks skyld i hele samfunnet om vi i dag er altfor opptatt av kunnskap og lett tilgang på informasjon som et endelig mål. Menneskets evner til å bruke kunnskapen og danne seg egne oppfatninger kan synes å være vanskelig. Vi mottar uendelige mengder med informasjon og anbefalinger. Makter vi å skille ut det som for oss er vesentlig fra alt som egentlig er overflødig? Makter vi å orientere oss i informasjonssamfunnet og gjøre våre veivalg slik vi bør? Eller føler vi oss maktesløse, gir opp og bare følger det andre mener og hevder? Selv om det virker vanskelig, må vi selv snart finne ut hvor vi

helst vil at utviklingen skal gå og søke å styre i den ønskete retningen med de valgmulighetene vi har.

Stor Sires tanker om fremtiden

ER ODD FELLOW ORDENEN AKTUELL I STORBYER, SOM F. EKS. I OSLO?

Det skjer store endringer i Norge og spesielt i Oslo hva angår kultur og utvikling. Vi opplever en befolkning som endrer seg på fundamentale måter geografisk, kulturelt, verdimesig og kunnskapsmessig. Noen av samfunnstrendene skaper ekstra utfordringer for frivillige organisasjoner, - så også for vår Orden. Vi opplever at dagens generasjon setter store krav og ikke minst har ønske om personlig utbytte av sitt medlemskap i en organisasjon. Lojaliteten er i dag mye mindre enn tidligere og det er sjeldnere med et livslangt medlemskap, dersom man ikke finner klare fordeler med medlemskapet.

Disse trendene betyr at Odd Fellow Ordenen må arbeide med fornyet kraft for å møte samfunnet ut fra dagens og fremtidens utfordringer og trender. Da må vi forandre oss for fortsatt å virke aktuell og interessant for nye medlemmer. Samtidig må vi bevare vårt fundament som består av våre tradisjoner, ritualer og etiske grunnverdier.

Dette setter krav til oss som Orden. Der det tidligere ikke er blitt reist spørsmål, vil spørsmål blir reist og svar bli avkrevet. Hele vår virksomhet må bevisstgjøres, kvalitetssikres og begrunnes.

Vi har i de senere årene fått en klarere forståelse for vår historie, vår arv og hvordan Ordenen har utviklet seg. Om vi skulle sette overskrifter på vår Ordens utvikling over de siste to hundre årene, kan den se slik ut:

- Ordenen var en selvhjelpsbevegelse med en enkel etisk overbygging. Ordenen er en bærer av etiske verdier og med få selvhjelpselementer igjen.
- For to hundre år siden var det et dramatisk behov for organisert selvhjelp. I dag er det et like dramatisk behov for etiske verdibærere i vårt samfunn.

Derfor må vi analysere vår historie for å finne kunnskaper og utviklingslinjer og utviklingsbrudd. På samme tid må vi arbeide for å forstå våre ritualer. Det er ritualene som er innpakningen av våre verdier slik de faktisk er brakt videre gjennom århundrene.

Når man ønsker å rekruttere nye medlemmer, er det viktig å understreke at det å være medlem av en loge, er noe unikt og spesielt. Det tilbys

- Opplevelse, hvor det kreves egen vurderingsevne.
- Ved å bruke tid på seg selv, kan man utvikle seg både personlig og sosialt.
- Man får utvidet sin nære bekjentskapskrets i et miljø som vil gi tillit og trygghet gjennom hele livet.
- Gjennom deltagelse på logemøtene vil det for mange være naturlig å reflektere over verdivalg for seg og sitt liv.

- Gjennom gradspasseringer kan man tilegne seg kunnskap i sitt eget, individuelle tempo.
- Til sist er logen et pusterom – et sted hvor man kobler av, nullstiller og finner ro og harmoni i sitt indre.

Store deler av ordensarbeidet består i å skape livskvalitet i vårt eget og våre medmenneskers liv. Dette bør være både aktuelt og interessant for dagens og kommende generasjoner. Men det avhenger av at vi leverer det vi lover og at vi makter å omsette vårt budskap og våre verdier til praktisk daglig handling. Logemøtene og våre arrangement må være preget av etikken og våre verdier. Odd Fellow Ordenen er en verdibærende Orden med ”Vennskap - Kjærlighet – Sannhet” som motto. Det å være en Odd Fellow er en livsform – det er å arbeide for andre og med seg selv! Vår gyldne leveregel sier: «**Vær mot andre som du vil at andre skal være mot deg**». Fellesskapets gode regel er at vi skal dele, hjelpe, trøste og støtte hverandre.

Når vi i dag er vitne til en viss pessimisme med hensyn til Ordenens fremtid, så skyldes det kanskje at vi ikke har tatt de «globale briller» på. Ordenen er faktisk voksende omkring oss, så kanskje vi heller skal se på hvordan vi kan komme med på fremdriftens bølge. Overfor venner og bekjente eller kollegaer på arbeidsplassene skal vi, som Odd Fellows, gjøre oppmerksom på og omtale vår loge ved å si:

- vi er fullt på linje med hva som foregår i det pulserende liv i samfunnet,
- vi gjør alt det som andre velgjørende foreninger gjør
- i tillegg har vi en helt unik balast i vårt virke som vi samles om og verner om – nemlig Ordenens indre verdi, den etisk/moralske side av livet.

Det lille eksperimentet med å sammenstille moderne ord med våre gamle ærverdige Orden, er et forsøk på å gjøre omverdenen – og oss selv – oppmerksomme på de muligheter som ligger i Odd Fellow Ordenen. Så derfor bør vi søstre og brødre gå ut og fortelle om det vi kan – for vi kan riktig mye sammen. Oslo 15. april 2013.

Morten Buan
(Stor Sire)

Forslag for fremtiden i loge 2 Eidsvold

Redaksjonskomiteen har stilt en del spørsmål som forhåpentligvis vil lede tankene inn på hva fremtiden vil bringe. Vi kan også gjøre mer eller mindre gode kvalifiserte gjetninger og sette frem postuler. Men samtidig må vi stille spørsmål om hvorfor og hvordan vi gjør det vi gjør. Hva er hensikten og hva er antatt riktig måte? Men svarene får bare de som aktivt vil være med på utviklingen og kanskje makter å påvirke den. spennende blir det i alle fall.

Ordenens formål

Ordenens tre formål: 1. etisk selvutvikling og dannelse knyttet til moralsk livsførsel, 2. venneforeningen for å ivareta forhold av gjensidig trygghet, nytte og glede i helsemessige, yrkesmessige og sosiale sammenheng og 3. hjelpe mennesker og utførelse av sosialt og humanitært hjelpearbeid. Formålene må kunne videreutvikles og konkretiseres i nåtidens språk, tolkning og forståelse. Hva innebærer det å være en Verdibærende Orden i dag og i fremtiden? Hvilke forventninger stilles? Ordenen og logen bør jevnlig, være innstilt på å vurdere formålene og vektleggingen av hver av dem. Nye delmål må defineres etter behov. Hvilke av våre gode prinsipper og tradisjoner bør videreføres i fremtiden?

Fellesskap og personlig utvikling

Betydningen av ritualer og seremonier bør jevnlig bli tatt opp til vurderinger i lys av utviklingen i samfunnet. Hva er ritualenes og seremonienes styrke? Når tror vi at tiden er moden for nytenkning om dette? Kanskje aldri, men vi skal ikke ta det resultatet for gitt.

Er det andre måter å lære på som pedagogisk kan utfylle og kanskje erstatte dagens utviklingsprogrammer både for embetsmenn og for Ordensmedlemmer generelt? Hvilke muligheter gir ny teknologi oss? Kurs i pedagogikk og stemmebruk bør alle ledende embetsmenn og alle med viktige roller i gradspillene gjennomgå. Dette vil kunne høyne nivået på fremførelsene og skape et bedre læremiljø.

Hvordan vil Ettermøtene med Brodermåltidet, det sosiale samværet og turene kunne bli i fremtiden for å møte både logens og medlemmenes behov?

Medlemmene

Medlemmene vil antagelig alltid være logenes viktigste ressurs. Logen er avhengig av at mange brødre deltar aktivt. Hva skal til for å spre informasjon om Odd Fellow Ordenen, rekruttere interesserte medlemmer, få de til å trives når de er blitt medlemmer, få de engasjert i egenutvikling og utvikling av logen og få de til å rekruttere nye medlemmer som de igjen kan følge opp?

Sterke kvinner er nødvendige også i fremtiden

Kvinner er i ferd med å få samme frihet og likestilling som menn, samtidig med at de fortsatt vil være det styrende midtpunktet i hjemmene. Uten aksept og støtte fra koner og familier vil neppe "onsdagene" fortsette å være Eidsvoldsbrødrenes ukedag. Hva skal til for å engasjere kvinnene og familiene i fremtiden? Kvinnene må trekkes med for å få tidsplanene til å gå opp og for å unngå "tidsklemmer" der logemøtene er den tapende aktivitet og skvises ut.

Kontakt med andre loger

Hensikten med besøkene mellom loger antas å være de samme som tidligere. Har logene fremdeles noe å lære av hverandre? Kan logene ved riktig utveksling av erfaring gjøre hverandre bedre? Hver loge bør ha sin egenart. Samtidig skal logene opptre og handle sammen når situasjonen krever det. Kan vi tillate en vennskapelig konkurranse logene i mellom? Ordenen trenger medlemmer med begeistring og engasjement som ”flammer” når det trengs.

Dannelse av nye loger – Samarbeid mellom loger

Ved hver etablering av en ny loge vil det alltid være en vinner, samtidig med at loger som avgir mange brødre ofte vil lide ved tapet av en del aktive medlemmer – i alle fall på kort sikt. Stagnasjonen i medlemstallet for en eller flere loger bør være grunnlag for ettertanke og korrigerende tiltak.

Kanskje tvinger det seg frem større grad av formelt samarbeid mellom de logene som har få medlemmer. Kan en sammenslutning av loger være aktuelt der alternativet ellers vil være sulteforing av medlemmene på forventede opplevelser? Er dette et alternativ dersom det forventes ytterligere medlemsflukt eller at logen ikke kan dekke sine oppgaver.

Humanitært og sosialt arbeid – vårt ansikt utad

Så lenge det finnes nød, må hensikten også her være det samme som tidligere. Har medlemmene behov for å ”trene” på det å opptre som en god Odd Fellow? Behovene i samfunnet endrer seg stadig. I dag er viktigheten av psykisk helse blitt mer vektlagt både blant unge og blant eldre. Det synes å ligge et stort arbeid foran oss i logene med å ta vare på en god psykisk helse og god livsførsel hos barn og ungdom gjennom å utføre forebyggende og holdningsskapende arbeid. For eldre vil det dessuten alltid være et behov for tilstedeværelse. Mange i samfunnet bør bry seg og fylle det store behovet for sosial kontakt. Kanskje dette er noe for Odd Fellows i fremtiden?

Hva skal til for at logenes arbeid synes i nærmiljøene? Opptreden av en bror som en god Odd Fellow, kombinert med aktiviteter som blir omtalt i samfunnet kan vise seg å være nødvendig kombinasjon for å fange interessen hos potensielle nye brødre.

Organisasjon – Administrasjon - Økonomi

Har vi en organisasjon og et administrativt opplegg som fungerer godt? Hva kan initiere en revurdering av organisasjonen og dagens makthierarki? Siden rekrutteringen av medlemmer og opplæringen foregår i logene og fortsatt vil gjøre det, vil det være naturlig å gi logene mer handlekraft. Hva tror vi skal til for at Odd Fellow Ordenen fremstår som attraktiv i dag og i fremtiden? Hva tror vi skal til for at loge 2 Eidsvold fremstår som attraktiv i dag og om 25 år?

Det kan se ut til å være behov for en gjennomgang av så vel aktivitetene og økonomien i logen på nytt etter 100 års jubileet. Gjeldende statutter og lover bør også gjennomgås og tilpasses slik at den økonomiske råderetten i fremtiden samsvarer med logens mål og forventede aktiviteter. Skal for eksempel logen utvikle seg i en retning hvor det humanitære engasjementet blir større, vil dette også kreve tilsvarende økete økonomiske ressurser.

I et hovedsaklig materielt drevet samfunn i flere år fremover vil en solid økonomi fortsatt være en viktig forutsetning for å kunne yte hjelp når behovet melder seg både blant brødrene og i samfunnet ellers. Nøden i verden vil dessuten antagelig være stor i overskuelig fremtid og deltagelse i prosjekter som SOS barnebyer fra tid til annen vil minne oss om hvor store forskjeller det er i verden og hvor heldige vi nordmenn er. Dette må imidlertid komme i tillegg til aktive hjelpeprosjekter i logens nærmiljø hvor brødrene selv kan delta aktivt ved å møte naboer og andre med ”Hva kan jeg gjøre for deg?”. Den ”gylne leveregel” om ”å gjøre mot andre som du vil at andre skal gjøre mot deg” skal både erfares av brødrene selv og kjennetegne dem som Odd Fellows.

Entreprenørskap - Lokaler

Vil Stortingsgt 28 kunne møte fremtidens behov for lokaler i Oslo? Hvis det blir flere loger og eksempelvis leirene gjør krav på egne lokaler, vil sannsynligvis dagens bygning og tilgang på lokaler ikke strekke til. Flere av de eksisterende logene sliter med rekrutteringen i dag og logenes medlemstall kan sikkert doubles uten at det er behov for nye loger. Et annet forhold er at de samme logene trenger å vitaliseres for å få til ny rekruttering. Et nytt og større bygg vil i dag representere et kjempeløft, som Oslologene ikke er forberedt på. Vi må derfor forutsette at det ikke blir noen endring av lokaler i Oslo med det første. Det vil forhåpentligvis bli *sosialt entreprenørskap* som Ordenen og logene går helhjertet inn for i den overskuelige fremtiden.

Hva så – når kommer et nytt paradigmeskifte?

Det trekkes linjer fra historien i Europa hvor de to autoritære maktsentrene i hvert land konkurrerte om makten, - den eneveldige kongen og den kristne kirken. Vi kan føre Odd Fellow Ordenens røtter tilbake til denne tiden i England. Samfunnet opplevdes å være i opprør og i endring den gangen med klare mål. Nå har vi opprør på nytt og det søkes mot endringer, selv om målene er uklare.

Det oppleves en arabisk vår som enkelte sammenligner med utviklingen i Europa på 1700 tallet. Det er økonomisk krise i Europa. Norge er blant de få om ”å surfe”, på ”oljebølgen”, så lenge det går. Den globale økonomien er usikker. Det er store forskjeller i menneskesyn, menneskeverd og levestandard. De sosiale mediene beskrives som nyttig verktøy til å åpne for allmennheten

relativt lukkete samfunn og offentliggjøre hemmeligstemplede dokumenter via ”varslere”. Dessuten får folk flest innblikk i hvilke ”elektroniske spor” som de etterlater seg og hvordan de dermed kan bli overvåket. Mye av informasjonen antas å bli utnyttet kommersielt enten vi liker det eller ikke. Selv om vi som nordmenn egentlig er frie og selvstendige, er det likevel mange som føler seg ”fanget og nærmest slaver av systemer” i dagens samfunn. Lojalitet og trofasthet avtar også i forhold til religion og åndelig tenkning og det foregår en del nyorienteringer både innen ulike religioner, blant humanetikerne og innen politikk og menneskesyn.

Hvem vet, - kanskje dette nettopp er ledd i et nytt paradigmeskifte? Vi trenger fremfor alt en oppvåkning og bevisstgjøring av hva som gagnar menneskeheten. En god start kan være Dag Andersens bok: Det 5. trinn – veien til et nytt samfunn og annen litteratur som er med på listen over henvisninger. Vi bør søke verdien av ”å gi”. Det sies at *først når du lærer deg å gi, kan du bli et lykkelig menneske*. Det høres enkelt ut, men kan oppleves vanskelig av mange. Vi bør likevel ikke la være, - Å PRØVE!

VERDIKART

Orienteringsevne - Tanker om planlegging

"Vet du verken hvor du står, eller hvor du vil, så er det kanskje heller ikke så nøye med hvor du havner"

- *"Vi må vite hvor vi står, for å si noe om hvor vi skal".*
- *"Hvis du ikke vet hvor du skal, ender du sannsynligvis et helt annet sted enn du tror"*

"Ingen vind er gunstig, for den som ikke kjenner sitt reisemål."

Ikke alle har forestillinger om hva som er ønskelig utvikling. Et utgangspunkt er i alle fall å se fremtiden i lys av en positiv visjon med muligheter for noe som er bedre enn i dag.

Våre hovedmål er langsiktige - noen mener tidløse, og etikk og verdier knyttet til medmenneskelighet skal bæres høyt i Odd Fellow Ordenen. Målene kan virke uopnåelige og kravene til god livsførsel kan synes strenge, men dette må ikke forhindre oss i å bestrebe oss på å leve hver dag fullt ut gjennom å etterleve den gylne leveregel og følge intensjonene i Ordenens påbud. Definerings av delmål, utarbeidelse av handlingsplan med relevante aktiviteter kan være til stor hjelp både for den enkelte bror og for hver loge. Mye tyder på at bærere av verdier helst bør være i forkant av utviklingen i samfunnet, slik at vårt sett av tanker, holdninger og livsførsel oppleves som attraktivt.

Vi beveger oss i grenseland mellom flere kulturer og fagområder som filosofi, vitenskap, politikk, religion og kunst. Det er ikke vanskelig å finne frem til **forskjellige** oppfatninger innen disse feltene. Men med en Odd Fellow brors positive innstilling vil en se at de utfyller hverandre. Det vi ønsker å fokusere på er det som **forener** fagfeltene i en god indre opplevelse hos hvert menneske.

Her presenteres et verdikart som forhåpentligvis kan være til nytte for planlegging og gjennomføring av de mål man setter seg. Det er eksempler som her er satt inn. Hver bror må selv sette inn det han selv synes passer best for han.

Verdikart for brødrene i loge 2 Eidsvold

I - MÅL

1. Ideelle mål

- Forstå meningen med og etterleve intensjonene i Ordenens motto "Vennskap, Kjærlighet og Sannhet" og "Den gylne leveregel"
- Forstå meningen med og etterleve intensjonene i Ordenens påbudene om å "Hjelpe de trengende, besøke de syke, begrave de døde og oppdra de foreldreløse"
- Forstå meningen med og etterleve intensjonene i loge 2 Eidsvolds motto "Enig, Tro og Taus" bygget på prinsipper om samhold, frihet, likhet og brorskap

2. Aktuelle mål i sin tid (eksempler)

- Forstå innholdet og hensikten med endringen i Ordenens mål om materiell og fysisk selvhjelp for 200 år siden til etiske og estetiske verdimål knyttet til hvordan vi mennesker fungerer i dag. Enhver bør konkretisere et verdisystem med 5 – 10 punkter
- Skape interesse, engasjement og helst begeistring på hvert logemøte
- Høyne kunnskapsnivået på følelser og psykisk helse (se vedlagt liste), menneskesyn og menneskeverd
- Trene i å tenke og resonnerer med henblikk på egen personlig utvikling
- Vitalisere logen og tilpasse logen indre liv til medlemmer fra ulike kulturer
- Skape en "inkluderende tidsplan" med tilbud til brødrenes familier
- Rekruttere nye medlemmer, - gjerne "unge" voksne reflekterte menn
- Stimulere til dannelse av nye loger når forholdene ligger til rette for det

3. Praktiske materielle mål

- Forvalte materielle midler og verdier på en sunn måte
- Konkretisere aktuelle humanitære hjelpetiltak

4. Mål for synliggjøring

- Øke logens synlighet og oppnå anerkjennelse i lokalmiljøene der vi ferdes

II – RESSURSER og HJELPEMIDLER

1. Mennesker

- Logebrødre, personligheter og faglige ressurspersoner; ledere
- Kvinnene og familiemedlemmene bak logebrødrene

2. Organisasjon / administrasjon

- Kunnskap om organisasjonen, lover og retningslinjer og styrende dokumenter sentralt i Storlogen, i distriktsrådet og i logen

- Oversikt over nevnder, foreninger, tiltak og prosjekter med mandater og retningslinjer
- Aktivt lederskap med planlegging, gjennomføring og protokollføring
- Logens samarbeid med andre loger, med distriktsembetsmenn og Storembetsmenn

3. Materielle hjelpemidler

- Fond og bankkonti
- Andeler i og drift av eiendom
- Lokaler: logesal, spisesal, lobby, kjøkken og arbeidsrom
- Logeutstyr, drakter, bibel m.m.
- Bruks- og pyntegjenstander; Malerier o. l.
- Teknisk utstyr; Arkiver og bibliotek

III - AKTIVITETER

1. Storlogearbeid (for betrodde Ordensbrødre)

- Oppdatere og utvikle lover, ritualer, etikette, organisasjon og administrasjon.
- Avklare ansvar og oppgavefordeling; Stimulere logene i deres arbeid; Lede landsaksjoner
- Være et synlig ansikt utad for Ordenen
- Lede Akademiet og interne prosjekter
- Gi støtte til medisinsk forskning og humanitære prosjekter
- Være et synlig ansikt utad for Ordenen
- Dyktiggjøre brødre til å kunne delta i debatt om verdispørsmål

2. Arbeid i loger, nemnder og fond (for logebrødre)

- Bevisstgjøre logebrødrene på plikter og rettigheter, god livsførsel og etterlevelse lover
 - Utføre seremonier og handlinger på en måte som engasjerer brødrene
 - Bidra "til beste for logen og Ordenen"; Holde etiske kåserier og innlegg; Foredra dikt, musikk og sang for å skape god stemning
 - Være et ansikt utad for logen lokalt
 - Bidra til rekruttering
 - Sette opp personlige utviklingsprogram og delta i debatter om verdispørsmål; bruke logen som et verksted
- a. Finans og økonomistyring
 - b. Styrkelse og ekspansjon
 - c. Innad rettet
 - o Hjelp og støtte. Broderfondet
 - o Omsorg; Enker og etterlatte
 - o Privatnemnden (ettermøte og turer)

- Jubileumsfondet (feiring)
- d. Utad rettet (åpent)
 - Sosialnemndens tiltak
 - Jubileumsfondet (gave)
 - Viser et ansikt utad for logen
- e. Kontakt med andre loger
 - for samarbeid og læring
 - for sosialt samvær
- 3. **Ettermøte** (åpent for inviterte gjester)
 - Brodermåltidet; Vennskapelige (og fortrolige) samtaler
 - Foredrag / kåserier / presentasjoner; Annet som bidrar til trivsel, engasjement og samhold
- 4. **Turer** (åpent for familie og venner)
 - Båt og bilturer
 - Teater og andre gode kulturopplevelser
- 5. **Foreningsarbeid innad** (lukket)
 - Sangforening; Orkester; Seniorklubb
- 6. **Foreningsarbeid og hjelpetiltak utad**
 - Sosiale og humanitære tiltak som Høyenhall og lignende
 - Samarbeid mellom Oslo logene som Odd Fellows Venner Oslo og Siriusprosjektet
 - Landsaksjoner med formål i inn og utland

IV - RESULTATER (eksempler på oppnåelse av mål)

- Personlig trygghet og psykisk balanse
- Samhold, vennskap og gjensidig støtte
- Kontroll på egen livsførsel og praktisering av 'Den gyldne leveregel'
- Opplive logen som meningsfull, som brødrenes "andre hjem" og som "verksted" for personlig utvikling
- Ha et samstemt og inkluderende familieliv og logeliv; leve et harmonisk liv
- Er til nytte og glede for andre gjennom aktivt sosial og humanitær hjelpe- og støttearbeid
- Anerkjennelse blant mennesker vi omgås og i samfunnet

V - TILHØRIGHET

1. Samfunn i forandring

- I Norge og i Norden; i Europa; i Verden
- demokrati og utbygget velferdsstat; frihet og tilnærmet likhet
- utfordringer på holdninger, fattigdomsgrense, omsorg, psykisk helse og flerkulturell sameksistens

2. Odd Fellow Ordenen i Norge

3. Loge 2 Eidsvold

VI - VISJON OG LIVSSYN

Visjonen er at hvert menneske ønsker å utvikle seg mot ”et bedre liv” - fysisk, mentalt, sosialt og åndelig.

Våre **livssyn** er påvirket av virkelighetsoppfatning, menneskesyn og verdioppfatning. Hva vi legger vekt på kan være avgjørende for vår livsførsel og våre handlinger. Vi må vende oss til å spørre hvorfor og hvordan!

Virkelighetsoppfatning er bevisstgjøring og opplevelse i tid og rom (hvem, hva, hvor, når). Den gir oss tilhørighet og forankring i fortid og nåtid og kan brukes til å sette klare mål. Gjennom bevisstgjøring søker vi å være realistiske og unngå illusjoner og fantasiforestillinger.

Menneskesyn – frihet og fellesskaps relasjoner

Det forekommer ulike menneskesyn avhengig av forståelse, samfunnsmessig sammenheng og rammer gitt av etniske, religiøse, kulturelle og personlige forankringer. Kristent protestantisk menneskesyn er en del av vår egen arv og representerer nok det vanlige menneskesyn for logebrødre i Norge.

Verdioppfatning

Menneskeverd kan eksempelvis knyttes til et sett med verdier utarbeidet av Martha Nussbaum. I en internasjonal undersøkelse er det listet opp en rekke verdibegreper som er brukt og vektlegges forskjellig fra land til land og kultur til kultur. ”Eksistensiell helse” er omtalt i ”De Tre Kjedeled” nr 1/2013 og der pekes det på åtte forhold eller perspektiver som kan tjene som veiviser. I tillegg har Rådet for psykisk helse utarbeidet ”Hverdagslykke – en bruksanvisning” som kan være til nytte i forebyggende arbeid.

Følelser for den enkelte

- Gode følelser kommer gjennom hjertet og samvittigheten.

- Hva gir meg gode og varme følelser? Hva føler jeg når jeg gir noe av meg selv til andre? (praktisering av ”*What can I do for you?*”)
- Hva gir meg lykkefølelse og hvordan beskriver jeg det?
- Hva gir meg psykisk balanse og indre ro?

Livsførsel

- Hvilke tanker og bevisste holdninger har jeg til min livsførsel?
- Den gylne leveregel. Opptre altruistisk fremfor egoistisk
- Tenke globalt når jeg handler lokalt!

Fra brosjyren: Hverdagslykke, utgitt av Rådet for psykisk helse, har vi valgt å ta med følgende tekst til ettertanke og inspirasjon:

KNYTTBÅND...

Med menneskene omkring deg. Med familie, venner, kollegaer og naboer. Hjemme, på jobb, i treningsstudioet, i lokalsamfunnet. Tenk på disse båndene som hjørnesteiner i livet ditt og invester tid og omtanke i å utvikle dem. Sosiale bånd gir støtte, hygge, glede og beriker hverdagen.

VÆR AKTIV...

Gå en tur eller finn frem skiene. Ta deg en tur ut i hagen eller parken. Ta frem sykkelen. Spill et spill. Dans. Trening gir gode følelser, men viktigere er det å finne en fysisk aktivitet som du har glede av og som passer ditt nivå av form, utholdenhet og bevegelighet!

VÆR OPPMERKSOM...

Vær nysgjerrig. Legg merke til noe vakkert. Ta notis av det uvanlige. Legg merke til hvordan årstidene skifter, hvordan vinden rusker i håret. Vær i øyeblikket- enten du spaserer, spiser lunsj, eller snakker med venner. Vær bevisst på verden omkring deg og på hva du føler her og nå, reflekter over erfaringene dine.

FORTSETT Å LÆRE...

Prøv noe nytt! Gjenoppdag en gammel hobby eller interesse. Meld deg på et kurs. Ta en ny ansvarsoppgave i klubben eller hjemme. Reparer en sykkel eller lær å spille et instrument, oppdag en ny forfatter eller musikk sjanger. Prøven ny oppskrift. Sett deg et mål du ønsker å oppnå. Å lære nye ting gir en følelse av mestring, men kan også være morsomt i seg selv.

GI...

Gjør noe for en venn eller en fremmed. Vis noen takknemlighet. Smil. Bidra med tiden og iveren din. Gi en hjelpende hånd. Ta del i en fellesoppgave, eller meld deg inn i en gruppe. Å se hvordan en selv og ens egen livskvalitet er forbundet med en

større sammenheng og medmenneskene omkring er viktig og kan utløse en kaskade av gode sosiale møter.

Glem ikke leken!

"All læring som ikke er inngått i form av lek er forfeilet" sa Platon - 4000 år før vår tidsregning.

"Alle viktige utviklingsresultater skjer gjennom lek" sa Buber - mange hundre år senere

"Mister du evnen til lek, mister du evnen til selve livet" sa André Bjerke - nær vår tid.

"Jeg lever - og fryder meg i lyst og lek som et barn!" tror Redaksjonskomiteen at Odd Fellow brødre vil si om 25 år.

ILLUSTRASJONER

TABELLER OG OVERSIKTER

Valgembetsmenn i loge 2 Eidsvold 1913 – 2013

	O.M.	Sekretær	Skattmester	Kasserer
1913-1915	Gustav Eriksen	Karl Kirsebom	Halvor Finstad	Bjarne Bertrand
1916-1917	Albert Sande	Bjarne Bertrand	J. I. Jenssen	Emil Martinsen
1918-1919	Gustav Eriksen	Johs. Espelund	C. S. Habberstad	T. Koritzinsky
1919-1920	J. I. Jenssen	Johs. Espelund	W. Hansen	T. Koritzinsky
1921-1922	J. I. Jenssen	Johs. Espelund	O. B. Andreassen	Samuel Hansen
1923-1924	Olaf Hallan	Nils E. Hurum	Harald Østreng	H. A. Neerbye
1925-1926	T. Koritzinsky	Martin Thesen	Martin Østby	Chr. Fladberg
1927-1928	Johs. Espelund	Harald Johansen	Nils Doresius	G. Gaaserud
1929-1930	Harald Østreng	Gunnar Gaaserud	Nils Doresius	M. C. Økern
1931-1932	Martin Østby	O. F. Hjørtedal	Olaf A. Larssen	Edgar Otterbech
1933-1934	Johs. Espelund	Edgar Otterbech	Einar Tvedt	Henrik Lørup
1935-1936	Harald Johansen	Tor Lundh	Erik B. Lindseth	Henrik Lørup
1937-1938	Harald Johansen	Tor Lundh	Klaus Hem	Eigil Ringvold
1939-1945	Nils Doresius	Conrad B. Olsen	H. S. Andersen	Haakon Backe
1946-1947	Edgar Otterbech	Erling Havem	Tor Lundh	Rolf Hallan
1948-1949	Conrad B. Olsen	Eigil Ringvold	A. E. Aasheim	Otto Nilsen
		Erling Havem		
1950-1951	Nils E. Hurum	Arne Espelund	O. F. Thoresen	Chr. Gløersen
1952-1953	Klaus Hem	P. Castberg Voss	Kristian Lunde	Haakon Haaaland
1954-1955	O. F. Thoresen	Knut M. Krogh	Kristian Lunde	Robert Neerbye
1956-1957	Per Castberg Voss	R. Bech-Hanssen	Erling Krohn	G. M. Jørgensen
1958-1959	Leif Castberg Voss	Arne B. Dahl	Per Hallan	Erik Mossin
1960-1961	Arne Espelund	Anker Andersen	Erik Lillevold	Erik Mossin
1962-1963	Jens Pran	Einar Stendov	Rolf Jahnsen	P. Kristiansen
1964-1965	Erik Mossin	L. Kristensen	Hans Tanum	Gunnar Aalrust

LOGE 2 EIDSVOLDS JUBILEUMSBOK 2013

	U.M.	Sekretær	Skattmester	Kasserer
1966-1967	Erling Krohn	Odd Jacobsen	Alf Holtedahl	Svein Caspersen
1968-1969	Tor Dahl	Eugen Elvestad	Sjur Jørgensen	Arne Moen
1970-1971	Robert Neerbye	Per Kvil	Enok Rausand	Johan Dahl
1972-1973	Martin Jensen	Eugen Elvestad	Karl M. Breen	L. Bjørseth
1974-1975	Erik Lillevold	Odd Jacobsen	B. Gottenborg	Henry Kvam
1975-1977	Sjur Jørgensen	Odd Jacobsen	Kjell Buskop	Lars Håider
1977-1979	Birger Breen	Kristoffer Nordheim	T. Skaarberg	Knut Kalsaas
1979-1981	Odd Jacobsen	Reidar Jensen	Odd R. Staye	Erik Sverre
1981-1983	Rolf Brox	Johnny Didriksen	Odd Lagmo	Johan A. Bye
1983-1985	Arne B. Dahl	William Pettersen	Johan A. Bye	Arne Ribbum
1985-1987	Åge Andersen	John G. Marttinsen	Håkon K. Mogård*	Willy. Gustavsen
			Jan H. Helander*)	
1987-1989	Odd Lagmo	Per Brosstad	J. H. Helander	Fritz Ramstad
1989-1991	Odd Lagmo	Rolf Brox	William Pettersen	Kaare B. Ludvigsen
1991-1993	John G. Marttinsen	Odd Steinar Bekkevold	Per B. Brosstad	Steinar L. Johansen
1993-1995	Tor Olsen	Per-Anton Rønning	Per B. Brosstad	Arne Leif Nilsen
1995-1997	Johan A. Bye	Stein Adler	Arne Asper	Reidar A. Nilsen
1997-1999	Gunnar B. Edvartsen	Terje Holm	Per Skippervold	Viggo Vargum
1999-2001	Stein Adler	Jan H. Eikeberg	Roy Nygaard	Trond Hågebakken
2001-2003	Hemming I.-Pedersen	Snorre Thun	Runar Pettersen	Andreas B. Richter
2003-2005	Jan H. Eikeberg	Runar Pettersen	Svein-E. Tosterud	Rudolph Thygesen
2005-2007	Snorre Thun	Terje Holm	Roy Nygaard	Rudolph Thygesen
2007-2009	Runar Pettersen	Bjørn Eng	Morten Christiansen	Jon-H. R. Eriksen
2009-2011	Kjell Kr. Buskop	Stein A. Normann	Morten Christiansen	Dan R. Isdahl-Engh
2011-2013	Bjørn Eng	Andreas B. Richter	Jon H. R. Eriksen	Tore Skår
2013-2015	Morten Christiansen	Jan Mathisen	Jon H. R. Eriksen	Pål Sordal

* Håkon K. Mogård og Jan Helge Helander fungerte begge i perioden 1985-1987

Embedskollegiet for terminen 2013 - 2015

I første rekke fra venstre: Storrepresentant Rumar Pettersen, Fung. Eks OM Bjørn Eng, Overmester Morten Christiansen og Undermester Dan Richard Isdahl-Engb.

Bak fra venstre: Kasserer Pål Sjørdal, Skattmester Jon H. Richter-Eriksen, og Sekretær Jan Mathisen.

DIKT OG SANGER

Det finnes også en annen logesang, skrevet av Fritz Nagell før 1920:

ENIG, TRO, TAUS

Mel.: Bor jeg på det høye fjell

Enig, tro og taus, vi skrev
med en skrift, sterk og varm,
på vår fane, vårt merke.
Dette Eidsvolds adelsbrev
fordrer at vi er sanne og sterke.
Taushet er en mandig dyd,
enighet i vår barm
for det tredje vi krever,
vi for troskap slår til lyd,
når vårt beger i Eidsvold vi hever:

Omkved:

Vi et Brageløfte bringe vil
taushet, troskap, enighet må til.
Denne trio er vårt mål,
løftet binder vi her med en skål

Enig, tro og taus er krav
til hver bror, som i dag
sitter benket om bordet.
Dette løfte som vi gav
er et løfte, som tar oss på ordet.
Ikke blott i løftets stund
men i hverdagens lag
skal det vokse og virke
så vårt hjerte og vår munn
klinger sammen som Amen i kirke

Fritz Nagell født 5.3.1877 og var medlem i Eidsvold fra 1.5.1918. I 1920 ble han medlem av den nyopprettede Loge 10 St. Hallvard. Han var aktiv i Odd Fellow Sangforening, bl.a. som formann under deler av krigen 1940-45. Fritz Nagell skrev foruten den første Eidsvold sangen også en kantate som ble oppført ved Eidsvolds 25 års jubileum i 1938.

Kantate forfattet av Fritz Nagell i anledning Eidsvolds 25 års jubileum i 1938. Den ble fremført av Odd Fellow Sangforening.

EIDSVOLD, ditt navn har du båret med ære
I dager som gikk – og i år som henrandt.
Din oppgave var det en loge å være
som kjempet for det som var edelt og sant.
Var kampen enn hård – du evnet å seire.
Over ditt eget – sto Ordenens krav -.
La oss da vi din høytidsdag feire
dyptfølt takk for hva du oss gav.

(stifterne)

Enig og tro skulde løsenet være
Når på sin vandring de gav sig i vei.
I samhold de og skulde byrdene bære,
gå på med kraft – var enn motbøren lei.
Og når så gløden i hjertene brente
tok hver sin tørn med et freidig humør,
reiste en loge der strålene sendte
opad og fremad. For dem vår honnør!

(Overmesterne)

Taus og arbeidsom i ordenens virke,
alltid beredt til å fremme dens sak
utad som innad – forhandle og lirke,
så saken til slutt kom vel under tak.
Enhver av de brødre som logen har ledet,
nidkjært arbeidet – så allting gikk bra -.
En og enhver har de bygget og fredet.
3x3 - 2 – vårt hurra!

Andre sanger og dikt i logen

Tanker til ettertanke på 20-årsdagen (skrevet av ukjent bror):

Det er ikke det, som du gjorde,
det er det, som du ugjort vet,
der ligger dig tungt, på hjerte –
ved kveld - når ” sol går ned”. —
Det milde ord, som du glemte,
det brev, som du ikke skrev,
de blomster, du ikke sendte,
til bitre minner blev. —

Den sten, du kunde bortta
fra andre menneskers sti,
det råd, de forgjeves ventet,
mens du jog hastig forbi,
det gode og varme håndtrykk,
hvortil du ikke fikk tid –
Fordi du var fylt av ditt eget,
opptatt av dagens strid.

Leilighet til å lindre
en broders smertende sår
og blive hans gode engel,
det selv vi syndere får. —
Hvis vi den ved dag forsømte,
den røver oss nattens fred,
og gjør oss det svært å håpe
og tro på Guds kjærlighet.

Husk, livet er altfor hastig og
alt for alvorlig ment,
til at vi med hjelpen må tøve,
inntil det er blevet for sent.
Det er ikke det, som vi gjorde,
men det, som vi aldri fikk gjort,
som volder oss bitter smerte
mens dagene glider bor

Har du evnet at holde de løfter -
som fra første stunden du gav -
har du følt – hvor det styrker og løfter
du fylder dets plikter og krav.

Har du evnet at bryte de tanker-
der holdt deg som jordbunden træll -
søkt kuldkastet ondskap og renker -
og dermed gjort næsten din vel.

Har du evnet at stille den lengsel -
som dypt i sinnet dit bor -
faaet kraft til at bryte det stengsel -
som hindret din vei – min bror

Har du evnet at styre din tunge -

saa den talte kun kjærlige ord
og dernest det store – men tunge
at tilgi – din feilende bror.

Har du evnet vennskap å sprede -
har kjærlighet preget din ferd -
i sandhet alltid vært rede -
til at høine dit menneske verd.

Har du evnet ret at bli fortrolig
med at opfylde Ordenens bud
da staar som Odd Fellow du verdig
i pakt med den evige Gud.

Bror Doresius 14/11 – 1934

HISTORISKE DOKUMENTER

I dette kapitlet har vi valgt å gjengi faksimiler av originaldokumenter som er kommet redaksjonen i hende under arbeidet med denne boken. Alle dokumenter er originale og uendrede og derfor er også kvaliteten av noe varierende grad.....

Helbredsattest

Tidligere var et Ordenen i stor grad basert på prinsippet om gjensidig hjelp og støtte. Brødre som ble rammet av sykdom og derfor mistet sin inntekt, ble støttet bl.a. økonomisk. For å sikre at alle som søkte om opptak i Ordenen var ved god helse, måtte man fremlegge er sk. «Helbredsattest» som bevis på at man var frisk på søketidspunktet. Under er det gjengitt en slik attest, in extenso:

Independent Order of Odd-Fellows (I. O. O. F.).

Loge № 2, Eidsvold, Korkhana

Helbredsattest,

der i Følge Grundlov for U. L. § 9 skal udfyldes (o: skrives) af Huslægen (eller hvis Ansøgeren ikke har en saadan, af en Læge, der er Medlem af Ordenen) og underskrives af denne og Kandidaten i Lægens Nærværelse.

A. Erklæring af Kandidaten:

Fulde Navn: *Nils Thorsen Rabe*

Stilling: *Mærkerester* Fødselsaar og -Dag: *1875 2/10*

Fyldte Alder: *36* Aar

Opholdssted: *Korkhana*

1.	Hvis levende:,		Hvis død:		
	Nu-værende Alder.	Helbredstilstand.	Alder ved Død.	Dødsaar.	Dødsarsag.
Fader:			<i>57½</i>	<i>1892</i>	<i>Lungebetændelse</i>
Moder:			<i>57</i>	<i>1901</i>	<i>Marvmarvbet.</i>
Hel-Brødre:	<i>46</i>	<i>god</i>	<i>4</i>	<i>1882</i>	<i>Lungebet.</i>
Hel-Søstre:	<i>43</i>	<i>god</i>			<i>3 søstre døde ganske spædt</i>
Ægtefælle:	<i>40</i>	<i>god</i>			
Børn:	<i>3</i>	<i>god</i>			

2. Er der i Deres nære Slægt forekommet Tilfælde af: Tæring (Lungetuberkulose), Kræft, Sukttersyge, Gigt (Arthritis urica) Hjertesygdom, Apoplexi, Nerve- eller Sindssygdom, Selvmord?

Nei

3. 1. Lider De eller har De tidligere lidt af nogen af neden-nævnte Sygdomme eller Svagheder? [Tidspunkt, Varighed, Følger og — om fornødent — Behandling (f. Eks. Operation, Kviksølv- ell. Badekure, Hospitals- ell. Klinikophold) maa anføres.]

a) Hyppig forekommende Hovedpine, Svimmelhed, Besvimeise, Krampe, Ligfald, Svækkelse i Lemmerne, Lamhed, Nervositet, Sindssygdom, Synsforstyrrelser, Tunghørighed, Øreflod?

Nei

b) Blodspytning, Lunge- eller Lungehindebetændelse, langvarig eller hyppig tilbagevendende Hoste eller Hæshed, Kortaandedhed eller Hjertebanken?

Nei

Bilde 1a

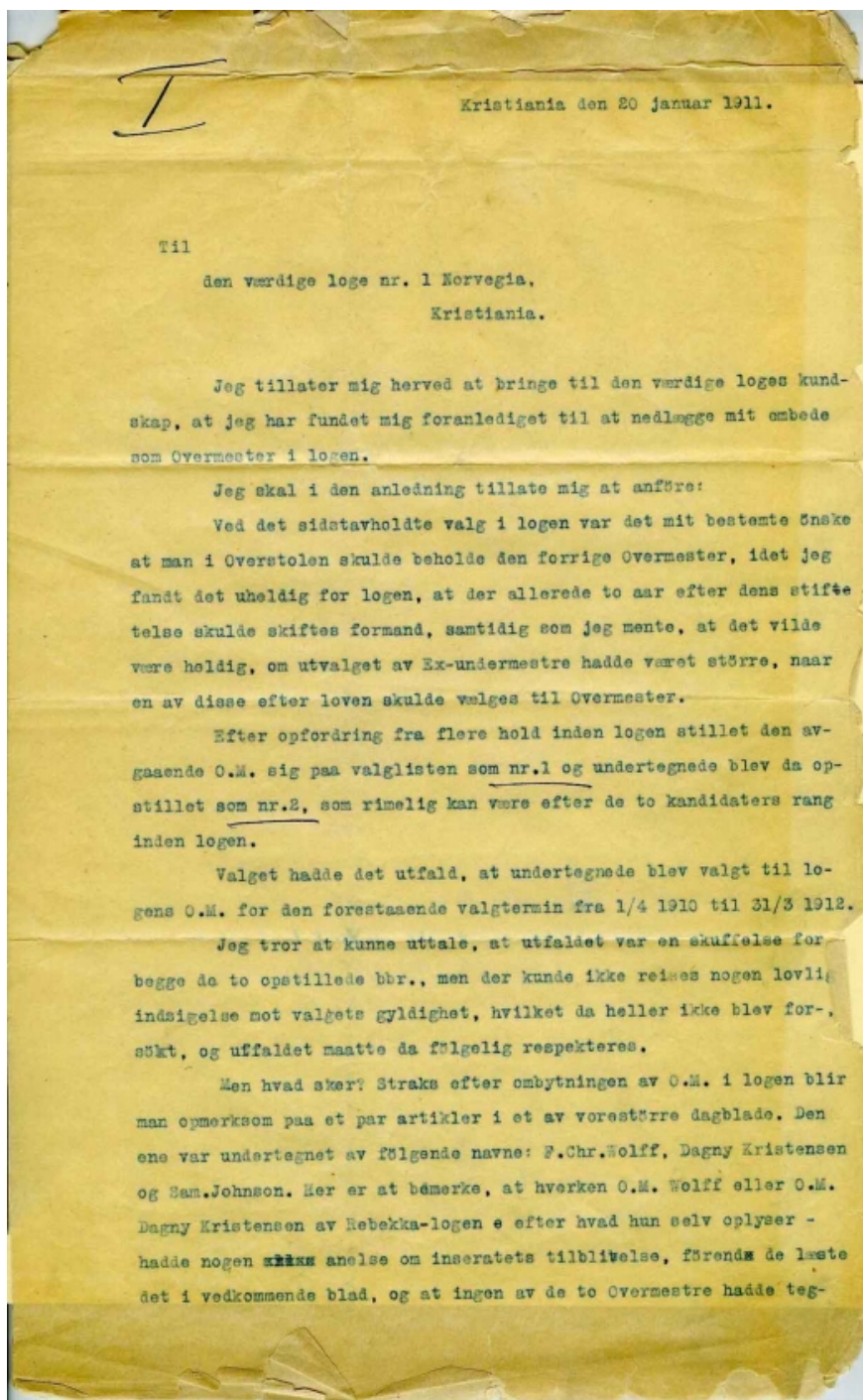
<p>Findes der</p> <p>c) Sygdomme i: Hals, Mave eller Tarmkanal (Vanskelighed ved Synkingen, Blodbrækning, Tilbøjelighed til Opkastning, Forstoppelse eller Diaré, Brok, Blindtarmsbetændelse etc.), Lever (Galdestenskolik, Gulsot), Urinorganer (Nyrebetændelse, Nyrekolik, Grus, Blod i Urinen etc.)</p> <p>d) Kirtelsyge, Sukkersyge, Koldfeber, Blodmangel, Leddegigt, Podagra, Gigtfeber, Sygdomme i Led eller Knogler?</p> <p>e) Dryppert, venerisk Saar, Syfilis? Ved sidstnævnte Sygdom: nøjagtige Oplysninger om Tidspunktet, Symptomerne og Recidiverne, Behandlingen og dens Varighed, samt den behandleres Læges Navn.</p> <p>II. Har De lidt af andre Sygdomme eller Svagheder end de nævnte? I saa Fald nærmere Angivelse.</p>	<p>c) <i>Nei</i></p> <p>d) <i>Nei</i></p> <p>c) <i>Nei</i></p> <p><i>Nei</i></p>																				
<p>4. a) Er De nogensinde kommen alvorligere til Skade? Naar og med hvilke Følger?</p> <p>b) Har De opholdt Dem i Lande udenfor Europa? Naar, hvor og hvorlænge? Har Deres Helbred lidt derved?</p>	<p>a) <i>Nei</i></p> <p>b) <i>Har siden 1908 stadig fast i oversigt forværd altid frisk.</i></p>																				
<p>5. a) Er der noget m. H. t. Deres Beskæftigelse, Vauer, Levevis eller Livsforhold, der kan antages at have nogen skadelig Indvirkning paa Helbredet?</p> <p>b) Hvilket er Deres daglige Forbrug af spirituose Drikke?</p> <p>c) Har De i tidligere Perioder af Deres Liv nydt større daglige Portioner deraf?</p> <p>d) Hvis De er totalafholdende, hvorlænge har De været det?</p> <p>e) Er De eller har De tidligere været hengiven til Brugen af andre Slags stimulerende eller bedøvende Midler?</p>	<p>a) <i>Nei</i></p> <p>b) <i>N, der kun lidt, vedson alkohol</i></p> <p>c) <i>Nei</i></p> <p>d) <i>Nei</i></p> <p>e) <i>Nei</i></p>																				
<p>6. a) Har De været paa Session? Blev De erklæret tjenestedygtig? hvis ikke: hvorfor?</p> <p>b) Har De gjort militær Tjeneste? Er De under denne bleven hjemsendt før Tiden eller kasseret? Af hvilken Grund?</p>	<p>a) <i>Nei Ja. Trukket forsvinner</i></p> <p>b)</p>																				
<p>7. Har De nogensinde søgt Forsikring paa Deres Liv? Naar? Hos hvilke Selskaber? Blev Deres Ansøgning antaget til ordinær eller forhøjet Præmie, blev den udsat eller afslaaet?</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Selskabets Navn.</th> <th>Aar.</th> <th>Ordinær Præmie.</th> <th>Forhøjet Præmie.</th> <th>Udsat</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td><i>Nei</i></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Selskabets Navn.	Aar.	Ordinær Præmie.	Forhøjet Præmie.	Udsat	<i>Nei</i>														
Selskabets Navn.	Aar.	Ordinær Præmie.	Forhøjet Præmie.	Udsat																	
<i>Nei</i>																					
<p>8. Andre Spørgsmaal, som Lægen maatte finde hensigtsvarende at rette til Kandidaten, bedes besvarede her.</p>	<p><i>Nei</i></p>																				
<p>9. Erklærer De herved, at De intet har skjult, og at De for Tiden føler Dem fuldstændig rask?</p>	<p><i>Ja</i></p>																				
<p><i>Rushana</i>, den <i>7/9</i> 191 <i>5</i>.</p>																					
<p>Foranstaaende Spørgsmaal ere forklarede Kandidaten og deres Besvarelse er i Overensstemmelse med hans Udsagn.</p> <p><i>Drammen</i> Lægens Navn og Bopæl.</p>	<p>Paa Ære og Samvittighed.</p> <p><i>M. S. Thorsen Rabe</i> Kandidatens egenhændige Underskrift.</p>																				
<p>NB. Denne Attest maa kuverteres efter Udfyldningen og i lukket Stand overleveres til Logen. Honoraret til Lægen betales af Kandidaten.</p>																					

Bilde 1b

LOGE 2 EIDSVOLDS JUBILEUMSBOK 2013

7. a) Er der Rygrads- eller andre Deformiteter? I saa Fald: Af hvilken Art og i hvilken Grad?	a)	Nei
b) Findes der nogen Hudsygd, Ar eller Svalster?	b)	Nei
c) Er der noget sygeligt ved Extremiteterne (Ledlidelser etc.)?	c)	Nei
8. Er der noget sygeligt ved hans Karakter eller Sindstilstand?		
9. Kender De iøvrigt Omstændigheder, eller kan De supplere Besvarelserne under A med Oplysninger som kunne være af Betydning for Bedømmelsen af den paagældende Konstitution og Helbredstilstand? Saaledes særlig:		Nei
a) Vedrørende hans Beskæftigelse og Levevis (Spiritusforbrug etc.)?	a)	Nei
b) Om han lever under gunstige hygiejniske Forhold eller ej (f. Eks. Smittefare fra Ftisikere i Hjemmet)?	b)	Synes at leve under gode sunde forhold
10. a) Anser De efter de foranstaaende Oplysninger (A) og den af Dem foretagne Undersøgelse Kandidaten for at være fuldstændig rask for Øjeblikket og fri for Sygdomsanlæg, der kunne have Indflydelse paa hans Arbejds- og Levedygtighed?	a)	Ja
b) Eller hvilke Omstændigheder, mener De, kunne bidrage til at forringe disse?	b)	
NB. Under denne Rubrik kan Lægen fremsætte udførligere Begrundelse af sin Dom.		
Undersøgelsen foretaget den <u>17/9</u> 191 <u>5</u>		
Lægens Navn: <u>Støren</u> (Tydelig Skrift udbedes)		
og nøjagtig Adresse: <u>Drammensveien 9</u>		

Bilde 1d

Bilde 2a

net sine navne under inseratet eller git nogensomhelst anden person bemyndigelse dertil.

Det andet inserat var undertegnet: "For begge Odd-Fellow-loger
Sam.Johnson".

Her er at bemerke, at den samme br., som var faldt igjennem ved valgene i begge loger, optræder offentlig i begge logers navn uten nogensomhelst konferanse med eller bemyndigelse fra logerne eller deres Overmestre.

Efter nogen tids tvilen om, hvad der burde foretages i sakens anledning, valgte jeg at la inseraterne uberørt i logen, idet jeg ikke ansaa det heldig at bringe logens indre anliggender frem for offentligheden og heller ikke ønskede at træde den avgaaede Overmesters følelser for nær.

Saa hengik omtrent et par maaneder, da den avgaaede Overmester igjen henledet opmerksomheten paa sig ved at motta og fra Ex-Stolen ekspedere en sak fra Storsekretariatet i Kjøbenhavn direkte til sekretær og altsaa utenom logens lovlige embede for ekspedition av den art nemlig Overstolen. Saken gjaldt en regning fra Storlogen paa ca. 214 kroner, som imidlertid snarest mulig efterpaa blev ekspedert efter lovene og av Overstolen anvist til utbetaling.

Jeg paatalte saken til Storsekretariatet i Kjøbenhavn med anmodning om senerehen loyalt at tilstille logen sine ekspeditioner direkte, da jeg tænkte paa den maate at spare br. Ex-Mester for nogen personlig ydmygelse, ifald han maatte anse det for nogen saadan: at oversende logen mulig indløpne saker gjennom Overstolen.

I sommerferien blev paa opfordring av br. Ex-Mester sammenkaldt et ekstrapåstede i den herværende Rebekka-loge, angivelig til befordring i alle grader av en kandidat, der søkte om optagelse. Der blev anført som grund, at vedkommende kandidat straks skulde forlate landet og derfor ikke kunde vente, til logen den 1 september begynte sine ordinære møter efter ferien. Hvorvidt dette viste sig senere at holde stik og naar vedkommende kandidat forlot landet, skal jeg her ikke komme nærmere ind paa. Men hvad der forøvrig fandt sted den aften paa trods av Ordenens love, der ikke gir adgang til paa ekstraordinære møter at behandle andre saker end de, der har foranlediget sam-

Som sakerne nu staar, er der indsat en formynder for logen, alene paa magtbud fra Kjøbenhavn. Logen er nu avskaaret adgang til selv helt at bestemme over sine handlinger og at korrespondere med Storlogen direkte, og den i Norge værende D.D.S.S. har intet ansvar likeoverfor norsk loge.

Dette formener jeg er høist uheldig og til skade for Ordenens sunde udvikling hertillands, særlig naar hensyn tages til forholdene inden vor loge.

Jeg har undret mig over, at Stor-Siren i Kjøbenhavn ganske paa egen haand har fundet det rigtig at skride til en saadan handling, men efter den fremstilling br. Ex-M. gav i sidste møte efter logens slutning, maa jeg gaa ut fra, at Stor-Sire Petrus Beyer slet ikke har kjendt til de herværende forhold, men alene har dannet sig sin mening efter en av logen ukontrollerbar og ukontrollert fremstilling fra br. Ex.M's side, støttet til de foran nævnte to avisartikler fra samme haand.

Naar man under disse omstændigheter - som bebudet - vil sende et telegram i logens navn til Stor-Sire Beyer med tak for den overfor vor loge beviste ære og naade, saa kan jeg ikke stille mig til tjeneste til en saadan ekspedition, der i mine Øine alene vil være at gi br. Beyer et feilagtig indtryk av forholdene her og skikket til at bekræfte en fremstilling av de herværende forhold inden logen, der tør ha sit utspring i fortæelse av den faktiske og meget væsentlige omstændighet, at br. Ex-M. i vaar stillede sig til valg i logen. Jeg tar her mit utgangspunkt i br. Ex-M.s egne uttalelser i sidste loges eftermøte.

Bilde 2c

Av foranstaende tør det fremgaa, at der helt siden valget ivaar fra den avgaaede Overmesters side har været tat direkte sigte paa den stilling, han nu har opnaad uten medvirkning fra logens side og helt uten dennes vidende, og det kan efter min opfatning ikke være ~~en~~ utømmende, naar han nu fortæller, at han ingen anelse hadde om sin forestaaende utnævnelse til en saadan helt upaakrævet stilling omend den lille episode, hvorunder selve utnævnelsen fandt sted, kan være gjen- git fuldt korrekt.

De forskjellige ting som manglete i betingelserne for at vedkom- nende lovmæssig kunde overta en saadan utnævnelse er omhyggelig arran-

gerte og det aapenbart tilsigtede resultat foreligger derfor ogsaa.

Det paa foranledning av br. Ex-M. sammenkalåte ekstraordinære møte i Rebekka-logen, hvorunder han paa trods av lovend foranledige- de sig valgt til dens representant i Stor-logen aapnede ham den forøn- skede adgang til dennes forestaaende møte, hvorunder hans tilsigtede utnævnelse da ogsaa fandt sted.

Den ovenfor omhandlede ekspedition fra Ex-stolen i Norveigia- logen direkte til logens sekretær hadde til hensigt at foranledige en gjældspost dækket inden 1 juli 1910, som hadde henstaat udækket under hele br. Ex-M.s funktionstid som Overmester, og derved utjevne et for- hold, som muligvis kunde være til hinder for den planlagte og forestaa- ende utnævnelse.

Som ovenfor nævnt blev straks etterpaa anvisningen undertegnet av logens Overmester og beløpet tilstillet Storlogen.

De to nødvendige betingelser for utnævnelse, nemlig at vedkom- nende maatte være godstaaende Ex-M. og indehaver av Den Kongelige Fur- purgrad, var allerede i god orden.

Det vil av foranstaende let forståes, hvorledes utnævnelsen til den nye værdighet i virkeligheten er gaat for sig.

Bilde 2d

Jeg undlater ikke at bemerke, at jeg avvigte sommer fik forelagt gjennom fru Elisa Johnson et dokument til underskrift, nemlig en av Stor-logens formularer, som skulde bevidne, at Samuel Johnson var valgt til Norvegia-logens representant i Stor-logen. Dette dokument skulde i al hast undertegnes og umiddelbart derefter tilsendes Storsekretariatet i Kjøbenhavn. Jeg tok mig den fornødne tid til først at konferere med sekretæren om saken, da jeg jo i den sidste del av vaarsemestret var fraværende paa fjeldet grundet sykdom. Efter denne konferanse maatte jeg sende det forelagte dokument tilbake uten min underskrift, da jeg jo ikke kunde attestere et valg, som ikke hadde fundet sted. - Skrivelser har jeg fremdeles i min varetægt.

Man vil maaske efter ovenstaaende faktiske oplysninger nok kunne forstaa, at jeg ikke har kunnet godta br. Ex-M.s høitidelige forsikringer om sit totale ubekjendtskap til sin forannevnte utnævnelse, da disse efter min personlige overbevisning staar i et noksaa eienommeligt lys. Jeg har den mening, at hensigten med den stedfundne etable-

ring av en Stor-Sære-værdighet for Kongeriket Norge, som det heter, allerede paa nuværende tidspunkt, kun kan ha til hensigt at motvirke resultatet av de ivaar stedfundne valg i logen, begrænse logens fulde raadighet over sine indre anliggender og binde dens fremtid ved allerede nu at utpeke dens øverste leder hertilands uten at logen har hat endog den allerringeste anelse om eller indflydelse herpaa.

Jeg finder dog at maatte markere min stilling til disse begivenheter ved at træde tilside, da logen synes at slaa sig tilro med forholdene og utenvidere at godkjende br. Ex-M.s uttalelser. Jeg kan av ovenstaaende grunde ikke gjøre dette og kan ikke staa som formand i en loge, hvis selvvalgte øverste ledelse avviker saa meget fra Ordrens ædle principper.

Broderligst i V. K. S.

Med utgangspunkt i den i loge Norvegia's møte den
f. a. fra understolen og med støtte fra overstolen fremkomne utta-
lelse om deling av logen, erklærer undertegnede sig fuldt enig i at
saa bør ske, idet vi mener at forholdene i logen og ordenens nuværen-
de stilling her-tillands gjør det absolut paakrævet at en ny loge
snarest mulig dannes, og ^{ønsker} vi i tilfælde ~~at danne saadan ny loge.~~

Samtidig er vi forvisset om, at med den interesse som Odd
Fellowordenen allerede har hos publikum her i landet vil det være en
betragtelig fremgang for ordenen, om der var to loger i stedenfor én.

Kristiania i januar 1912.

Samløst *Thore Andersen* *Georg Pechter*
Waldemar Hauser *Pj. Bertvand* *Halvor Finstad*
J. Christensen *Thore* *S. W. Holm*
Karl Christensen *Knut Fredrik S. Gramundsen*
Willemin Skau
Guarantist Fisdal
17 Pj. Bertvand
iflg. spec. beuplygelse

De af ~~underskrevne~~ ^{medlemmer} ~~medlemmer~~, som for tiden
ikke er godkjoende, vil selvfølgelig i
tilfælde af at ny loge bliver til virke-
lighed strax ordne ~~sa~~ ^{være} økonomisk
forpligtelsen lige overfor den nuværende
loge. Vi har valgt herr. Wm. Hauser
Samløst og Pj. Bertvand til
paa vore vegne at forhandle med
logen angaaende saer.

Bilag I

Bilde 3

2^{del} Møde

Onsdagen den 7ma Februar 1912.

tilstede var
Fr. Chr. Wolff. - K. Vedsøet. - Sev. Myhre. -
Bj. Bertrand. - A. Gjermundsen. - J. Christensen
W. Doebler. - Harald Andersen

ikke mødte var
J. M. Holm - H. Finstad - K. Kirsebom -
V. Hansen - W. Skau. - Fischel (fordrejt)

Protokollen om forrige Møde oplæstes
og godkjentes.

Bilde 4a

Fra det nedsatte Udvalg fremkom Beretning
 om Lagemødet Fredagen den 2de Februar
 hvor Andraget var forelagt i "Norvegia",
 og oplyste at "Norvegia" vilde tilskrive
 Forlaget i København desangaaende.

—

Der blev henstillet til de ikke godstaaende
 Br. om at gøre sig godstaaende.

—

Discussion om en egentlig eller fjorten
 Dags Mødeaften, Stemningen var væsentlig
 for en fjorten dags.

furod

Bilde 4b

Der fremkom Forslag til den nye
Loges Navn. Udsattes intil videre

Discussion om de til Logen hørende
lokale Love. Udsattes intil videre.

Som Formand og Leder til at varetage
de fjortens Interesser under Dannelsen
af den nye Loge valgte enstemmig
F. Chr. Wolff, der selv valgte Bj. Bertelsen
og K. Kirsebom til at assistere ham

Harald Andersen

Bilde 4c

Flere møder afholdtes af Udvalget;
disse møter er ikke blevne refererede.

En Skrivelse fra D. D. Hov Sire Sam. Johnson
til Formanden for Udvalget Br. Siv. Myhre,
dateret 26/2-1912. er vedlagt som Bilag II

En Skrivelse fra D. D. Hov Sire Sam. Johnson
til Formanden for Udvalget Br. Siv. Myhre,
dateret 1 Marts 1912. er vedlagt som Bilag III

Et af D. D. Hov Sire Sam. Johnson
til Formanden for Udvalget Br. Siv. Myhre,
tilsendt uddrag af Skovlovs lovens § 56
vedlagt som Bilag IIII.

Bilde 5

BEVILLINGER

§ 56

Bevilling til oprettelse af underordnede loger, Rebekkaloger og leire kan gives af Storsiren efter følgende regler :

- 1/ Paa et sted, hvor der ikke i forveien findes en loge, kan bevillingen gives, naar det ved ansøgningen godtgjøres, at den nye loge paa indvielsesdagen vil tælle mindst 30 medlemmer, hvorimellem ikke under 5 brødre af 3die grad med gyldige kort.
- 2/ I en by udenfor Kjøbenhavn, hvor der allerede er en eller flere loger, kan bevillingen gives, naar det ved ansøgningen godtgjøres, at den nye loge paa indvielsesdagen vil tælle mindst 30 medlemmer, hvorimellem ikke under 10 brødre ~~maa~~ af 3die grad med ikke udløbne afgangskort.
- 3/ I Kjøbenhavn kan bevillingen gives under samme betingelse som under punkt 2 angivet, dog at der skal være mindst 85 medlemmer, hvorimellem ikke under 25 brødre af 3die grad med ikke udløbne afgangskort.
- 4/ I de to sidste under punkt 2 og 3 nævnte tilfælde bestemmes end videre :

Naar brødre med ikke udløbne afgangskort i henhold til § 29 i grundlov for underordnede loger agte at erholde gjenoptagelsesbidraget udredet af den loge, hvortil de tidligere hørte, da skal antallet af de nye kandidater paa indvielsesdagen være henholdsvis mindst 20 udenfor Kjøbenhavn og 40 i Kjøbenhavn.
- 5/ Der skal i de under punkt 2 og 3 nævnte tilfælde blandt ansøgerne være en Exmester samt en broder, der tidligere har beklædt valgembede i en loge, hvorhos Ex-Mesteren skal beklede embedet som Overmester i den første lovlige termin.
- 6/ I intet tilfælde maa nogen af kandidaterne ved en ny loges dannelse tidligere have været afvist i nogen loge.
- 7/ Ansøgningen, der skal være underskrevet af 5 " Gamle Odd-Fellows " som ansøgere, skal ledsages af begjæring om optagelse i den nye loge fra alle de personer, som ikke er Odd-Fellows, hvilke begjæringer skulle være affattede paa Storlogens formular I, samt af

Bilde 6a

- 5/ Der skal i de under punkt 2 og 3 nævnte tilfælde blandt ansøgerne være en ~~Ex~~mester samt en broder, der tidligere har beklædt valgembede i en loge, hvorhos Ex-Mesteren skal beklæde embedet som Overmester i den første lovlige termin.
- 6/ I intet tilfælde maa nogen af kandidaterne ved en ny loges dannelse tidligere have været afvist i nogen loge.
- 7/ Ansøgningen, der skal være underskrevet af 5 " Gamle Odd-Fellows " som ansøgere, skal ledsages af begjæring om optagelse i den nye loge fra alle de personer, som ikke er Odd-Fellows, hvilke begjæringer skulle være affattede paa Storlogens formular I, samt af de af Storlogen forordnede helbredsattester. Storsiren beskikker

Bilde 6b

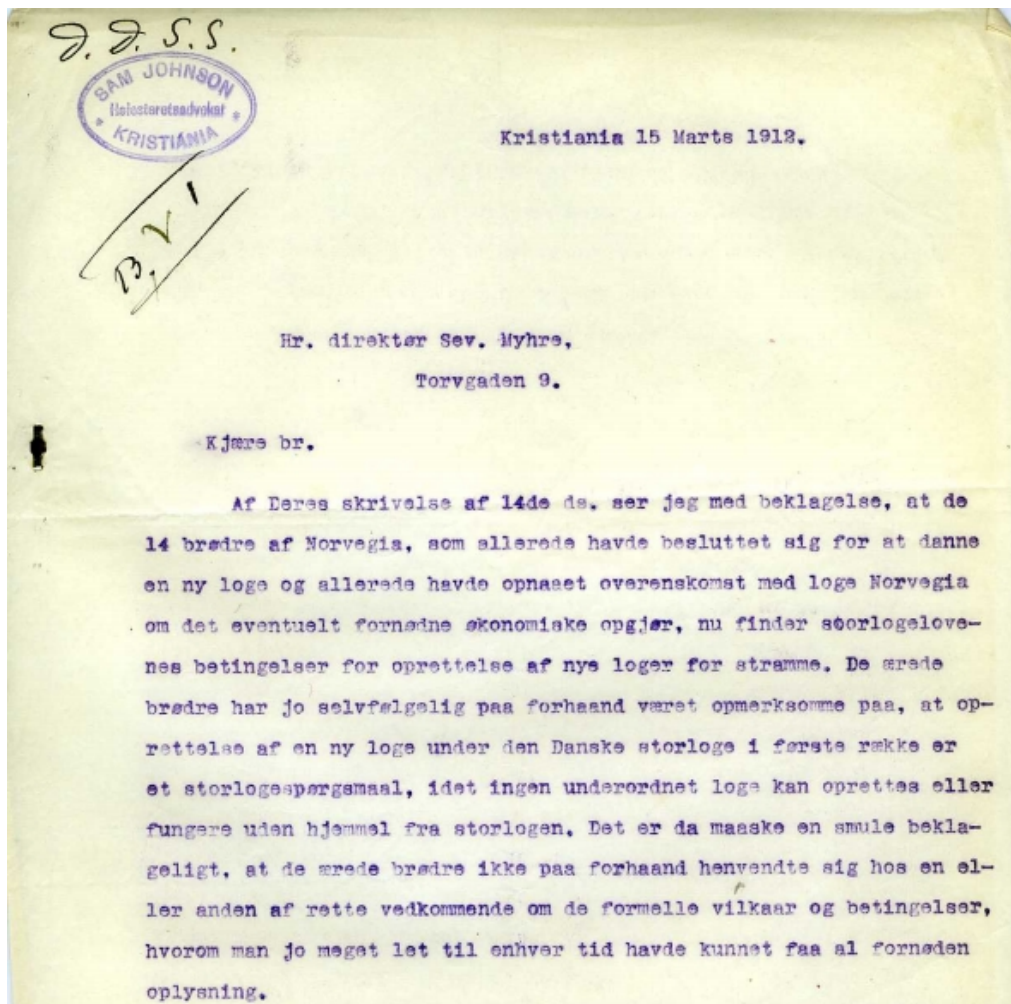
15 marts 1912.
 En Skrivelse fra D. D. Aarlie
 Sam. Johnson til Formanden
 for Navalgiet Br. Sv. Myhre, som
 svar paa den af sidste Møde
 12 Marts vedtagne og til Loge
 "Norvegia" indsendte Skrivelse,
 vedlagt som Bilag VI.

Hermed sluttede dette forsøg
 paa at danne en til "Norvegia"
 sideordnet Loge i Christiania.

Christiania i Marts
 1912

Harald Andersen

NB.
 Hermed slutter de fjerde Brøders
 Forhandlingsprotokol og min egen
 Protokol begynder. *Harald Andersen*

Bilde 8a

Som sagerne nu staar, er jeg lidt bange for, at storlogen uvilkaarlig vil bibringes et indtryk, som jeg af hensyn til brødrene selv og til ordenens fremtid i Norge oprigtig vilde ønske undgaaet, hvis man nu af hensyn til betingelser, med hvilke man paa forhaand kunde have gjort sig bekjendt, udenvidere opgiver sin plan om at danne den ny loge. Under henvisning til min i en tidligere skrivelse givne antydning skulde jeg derfor henstille, at man ikke vil lade uforsøgt en henvendelse til storsiren i Danmark om dispensation fra de betingelser, som stiller sig uoverkommelige. Jeg vilde gjerne, om derom blir spørgsmaal, støtte en saadan henvendelse. Bliver den saa imødekommet, er jo alt vel. Og bliver den afslaaet, har man gjort, hvad man f. t. evner og kan oppebie ny personel- og økonomisk tilvækst eller overhovedet oppebie det gunstige tidspunkt uden at give storlogen det for brødrene og ordenen uheldige indtryk, at de sære brødre

-2-

hidtidige skridt har været uoverveiede og umotiverede.

Jeg har efter overveielse fundet det at være min embeds-
pligt at rette denne henstilling til de sære brødre. Jeg vedlæg-
ger til lettere expedition et aftryk for hver af Deres fæller.

Med broderlig hilsen i V.K. og S.

Deres

L. M. Phiso

Bilde 8b

Kristiania Markys 1912

Der maa til dette mislykkes
forsøg vedföjes at skylden for
at den nye loge ikke blev
startet var ikke „Norvegia's
idet den stillede sig saa velvillig
som mulig med hensyn til
den økonomiske side af sagen
og delingen i sin helhed, at
skylden skulde være Storloge lovens
§§ 56-60 (se Bilag V) er lige usansynlig.
Det maa betragtes som mere
sansynlig at De som blev valgt
tal at føre sagen frem med god
troen paa sig selv og paa det
maal vi havde sat os, eller, som
et gammelt ordspog siger, ingen
kan tjene 2 Herrer, kanske en
anden Orden har spillet med
i vort Schakparti.

Harald Audeise

Bilde 9

March 1912

Der skete strax efter det første mislykkedes forsøg paa at danne en ny Odd fellow loge i Christiania Næmændelse ^{til mig} fra flere Brø, blandt andet ogsaa fra D. D. H. S. Sam Johnson om at sage sagen op paa ny idet han udsatte, "at den sidste, til Stoløgen fra os fjorten Brø, sendte Skrivelse var meget pinlig for ham personlig og han var sig ikke bevist andet, end at han havde stillet sig velvilligt til sagen og støttet den efter bedste evne, og at Stoløgens Tj 56-60 skulde have været det afgørende kunde han ikke tænke sig, man maatte paa forhånd vide at disse Tj'ne var ene for alle og kunde ikke forandres for en enkelt Loge". Paa disse førstnævnte Næmændelse paa svarede jeg at jeg for tiden ikke havde lyst til at sage sagen op paa ny men jeg skulde senere tænke paa det.

Harsald Andersen

Bilde 10

B. V. 1

Christiania i August 1912.

Fuldmagt.

Da vi undertegnede,
 Brr. af Loge N: 1 "Norvegia" Norge,
 ønsker at optage de i Marts
 dette Aar afbrudte Forhandlinger
 angaaende dannelse af en til
 "Norvegia" sideordnet Loge i
 Christiania, giver vi hermed,
 Br. Harald Andersen af "Norvegia",
 Fuldmagt til paa vore Vegne
 at indlede og føre forhandling
 samt foretage det videre
 fornødne til Sagens fremme.

Thron. Mikkelsen Young Gaeller
Amund Fischeff Helvor Tingsad
Rauvriksen Dagfinn Halvorsen Kaare Bre
Oslo Halvorsen J. Bertrand Karl Wetzel

Bilde 11

August 1912

Da der atter skete henvendelse fra
forskelligt hold om jeg vilde stille
mig i spidsen for et nyt forsøg,
samtlykkede jeg heri paa en
betingelse, at jeg fik fuldmagt
fra Brr. der agtede at danne ny
loge til ene og alene at arbejde
for sagens fremme og forsøge
hvad jeg syntes var rigtig til.
Ja at faa en fa os tilfredstillende
løsning.

Denne fuldmagt fik jeg og
den blev underskrevet af elleve
Brr.

Fuldmagten er vedlagt som
Bilag VII

Bilde 12a

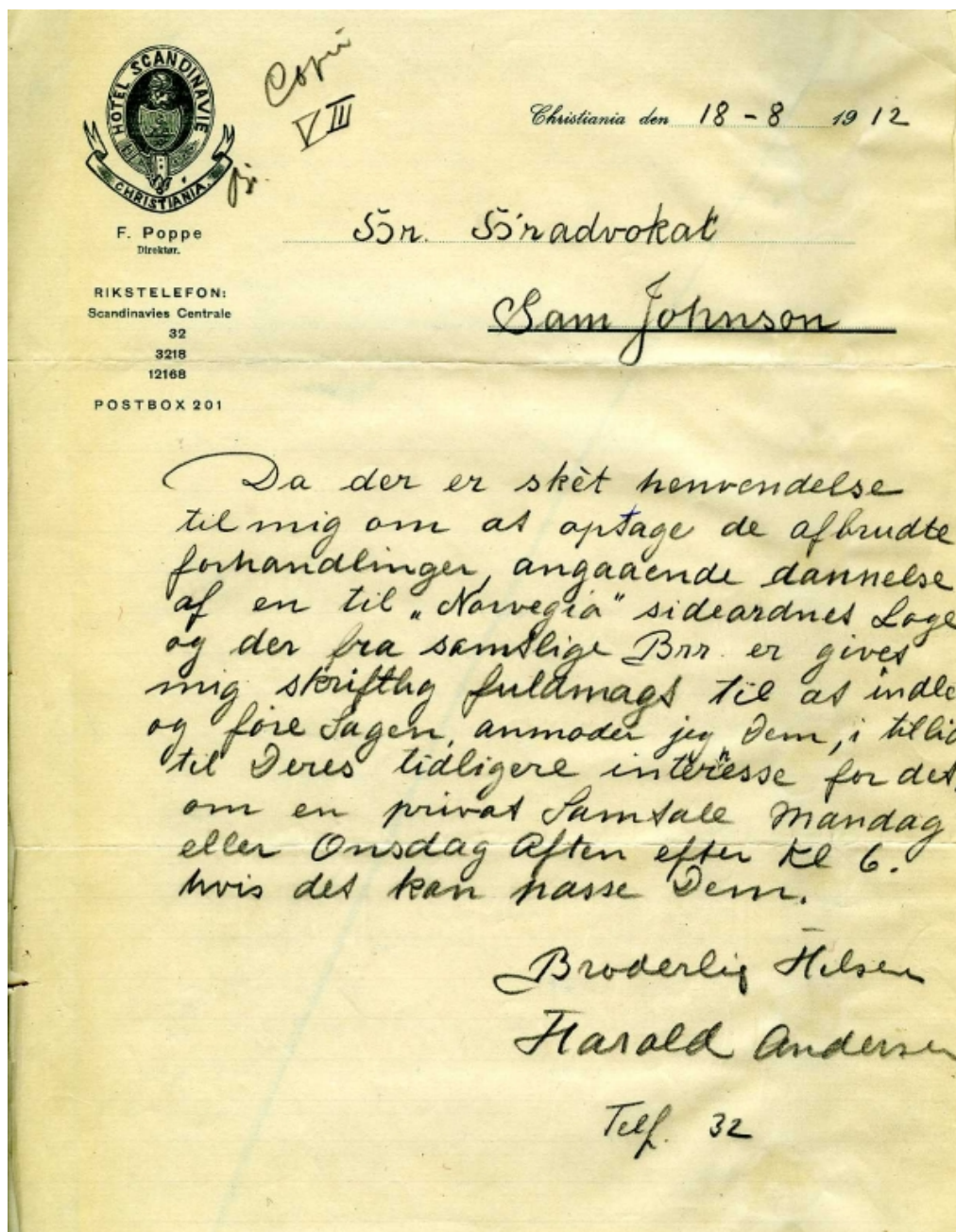
Fuldmagten er vedlagt som
Bilag VII

Af de Br. der tidligere havde
været med i det første forsøg
underskrev ikke:
S. M. Holm. S. Gjerrundsen
Wilhelm Skau. Valdemar Hansen

Ny tilkomne var Br.
Dagfin Halvorsen og
Asbjørn Aabheim-Hansen

← + 2 stk. Harald Andersen

Bilde 12b

Bilde 13

18 August 1912.

Det første skridt jeg foretog var at tilsende D. D. St. P. Sam Johnson en skrivelse vedlagt som Bilag VIII idet jeg ansaa det for formaaletjenlig at høre hans mening og om hvorledes man nu paa dette tidspunkt vilde stille sig til at vi gjorde et nyt forsøg.

Ifølge min skrivelse til D. D. St. P. havde jeg en samtale med ham i hans private hjem og omvendt at han syntes at vilde støtte os i vore bestræbelser var han ikke saa villig stemt for sagen som før, og udsatte at vi selvfølgelig ikke kunde regne med at "Norvegia" vilde gaa med til en deling af Formue s. c. t. som den havde gjort til vort første forsøg og henviste han mig forøvrigt til Grundloven, angaaende dannelsen af nye lagre og overgangsgebyr s. c. t. Grundlovens Tiff 29.

Bilde 14a

og forsig.
 Ifølge min skrivelse til D. S. P. S.
 havde jeg en samtale med ham
 i hans private hjem og omend
 at han syntes at vilde støtte os
 i vore bestræbelser var han ikke saa
 villig stemt for sagen som før,
 og udtalte at vi selvfølgelig ikke
 kunde regne med at "Norvegia"
 vilde gaa med til en deling af
 Formue s.c.t. som den havde
 gjort til vort første forsøg og
 henviste han mig forøvrigt til
 Grundloven, angaaende dannelsen
 af ny lovg. og overgangsgebyret.
 Grundlovens Toff 29.

Harald Andersen

Bilde 14b

B. IX Kristiania 20 Sept. 1912

Cam

Til
 Br. Stor Sire
 Petrus Beyer.

Da ønsket om dannelse af en ny, til "Norvegia" sideordnet, Løge her i Kristiania igjen er fremkommet med fornyet styrke og da Forholdet siden det sidste Forsøg ikke har forbedret sig, Bror. imellem, indenfor "Norvegia" men snarere vil resultere i en eventuel splittelse, anmoder samtlige Bror. som stod sammen i forrige Forsøg broderligst om at de afsluttede Forhandlinger igjen maa blive optagne for at dannelsen af en Løge eventuelt kan bringes til en afslutning og roligere og stabile Forhold derved blive de herskende indenfor Ordenen i Norge. Da dette Forsøg stiller sig lidt anderledes end det forrige, idet vi da ingen eller lidt Erfaring havde med Hensyn til Storlogens Pgf. 56., haaber vi, at si denne gang med Br. Stor Sires Velvilje skal komme til et bedre Resultat, og anmoder vi hermed broderligst om Br. Stor Sires Udtalelse angaaende eventuelle Dispensationer som vi i Ansøgningen nødvendigvis maa søge om i henhold til Storlogens Pgf. 56. Punkt 11.

Bilde 15a

Storlagens Pp 56. Punkt 11.
—+—
Vil der kunde gives dispensation fra §. 56
Punkt 2 eventuelt intil 25 medlemmer
(vi ønsker ikke at søkke den gamle Løge)
—+—
Ligeledes fra §. 56 - Punkt 4.
—+—

Bilde 15b

Ligeledes fra §. 56 - Punkt 5
angaaende Et. Mester.

— 11 —

Tillige beder vi Br. Stor Siren
udtale sig om det er overensstemmende
med Rigtigheden at den nye Lages
Kandidater skal indvies i den gamle
Lage, eller om vi selv skal opbage dem
paa Indvielsesdagen i den nye Lage.

Idet vi afventer Br.
Stor Sirens Svar
begner jeg mig, med Br.
broderlige Hilsen i

V. K. S. konesponderende

Afskriftens rigtighed bekræftes

Harald Andersen
Djarnes Portrand.

Bilde 15c

Efter at jeg i den forløbne tid havde ladet arholde nogle møter os imellem for at holde interessen oppe, og tillige vilde jeg arvente tiden til Hologens skulde træde sammen i Hølen ham; da denne tid var i anmarch sendte jeg en skrivelse (Bilag IX) til Hovsire Petrus Beyer idet jeg gik ud fra at den da vilde blive forelagt for den samlede Hologe hvoad den ogsaa blev. Hologen gav som svar, Hovsire Petrus Beyer mandat til at handle som han selv syntes i sager. Da jeg arsendte ovennævnte skrivelse henvendte jeg mig til Br. Bjørn Berthand med anmodning om at underskrive den da jeg var af den overbevisning, (som senere viste sig var rigtig) at jeg ikke vilde fra svar da jeg kun havde 1st God kan nægte imidlertid at gjøre det men attesterede skrivelsens ordlyd (se Bilag IX)

J. J. H. Sire som Johnson oplyste paa et senere Møte i "Norvegia" at skrivelsen havde været forelagt Hologen men definitivt var afslaaet, jeg selv var ikke tilstede, og hørte intet fra Hologen.

Handwritten signature

Copy
 B. A. //

Christiania 1 December 1912

Til d. v. Hovsire af J. O. O. F

Dr. Telmus Beyer

Forundret over ikke at have modtaget svar paa
 mit høflige Brev af 20 Sept. er jeg kommen
 til den overberisning at jeg er bleven misforstaaet
 og at Dr. Br. H. S. Beyer fejlagtig antager mig for en
 loge amatørist eller en loge revulitionære eller at der
 bag mit brev staa personlig argjævighed eller
 ildesindetthed overfor Person eller Personer indenfor
 vor loge her i Norge, dette har ikke været min
 hensigt og tror jeg heller ikke at min skrivelse
 kan Dem kunde opfattes saaledes, Om det nu kør
 interessere Dem skal jeg prøve at give Dem et
 overblik over mit arbejde for sagen (en til Norge
 sidordnet loge i Christiania) og saaledes at jeg kom dertil
 1te December 1911 blev jeg innvied i Norge og blev
 saa forbanset over den lille tilslutning Logen Nord
 paa en Aften hvor en afdagelse fandt sted ikke
 engang embedsstolene besatte. I mit hjemland Danmark
 (jeg er nemlig dansk og har kun opholdt mig her 9 5 Aar
 stod for mig det at være Odd fellow for at være noget
 overordentligt, noget godt, noget hvedeligt noget som ikke
 enhver var competent til at komme ind i, og hvor
 forbudet blev jeg ikke da jeg saa blev indvied og saa
 det altsammen, ingen broderlighed, kun spektakel, kaos
 og Splittelse. Med det letberøgelige sind vi danske
 i besiddelse af, begyndte jeg snart at forsigge om

Bilde 17a

det ikke var muligt at rette og ordne paa det
 jeg insaa at enten maatte der komme et Compromis
 istand saaledes at de Bør. som ikke mere midtbe-
 op i Logen, kom tilbage eller der maatte gøres et
 forsøg paa at danne en ny Loge hvis de kunde arbej-
 videre for ordenens fremgang her i Norge.
 Paa et møde jeg sommentidte hvor 14 Bør. var
 tilstede kom vi til det resultat at der var intet
 andet at gøre end at forsøge danne en ny Loge
 der blev da indsendt en skrivelse til "Norges
 Besørgende" den blev modt med velvillige
 fra "Norges" side, idet Logen insaa det rigtige i
 at Logen delte sig og stridskederne fik ender
 dog blev der fra Overstolen udtalt en misbilligelse
 af at en Bør. i den inviede Grad (mig) havde del
 i at denne skrivelse fremkom. Resultatet af denne
 misbilligelse var at jeg paa næste møde af de 14 Bør.
 foranlediget et Udvalgt medsig som skulde arbejde
 paa sagen og jeg trak mig definitivt tilbage, hvor
 jeg senere har maattet fortryde, idet der under Udvalgt
 videre arbejde igjen opstod det personlige motvilje
 mod Person og Personer som Udvalget urølgelig ma-
 fore med at gøre under den videre behandling af
 sagen, denne personlighed som jeg var saa heldig ikke
 at være i besiddelse af da jeg jo aldeles ikke kjendte
 nogen af Logebroderne eftersom jeg kun havde været
 i Logen den Aften jeg blev inviedt, var det ogsaa som
 slog det arbejdet istykker som jeg af interesse for
 Odd fellow-ordenen havde spildt min Tid og interesse
 i. En skrivelse som de rimeligvis personlig har læst

Bilde 17b

understøret af 10 Bør. blev leds alle mine forstillinger
 og medstønde indsendt til Logen og dermed det
 første forsøg endt. Samtidigt kom Bør. paa andre
 Anker og en av dem som havde siddet i Udvalget
 henvendte sig til mig om at tage sagen op igjen,
 somtidis henvendte som Johnson sig til mig om
 det samme, jeg næstede dog at gøre det foreløbig,
 da jeg vilde afvente og se hvad indflydelse den nye
 Logbygning vilde have paa Bør., da tilstanden ikke
 viste nogen bedring og der igjen skete henvendelse
 til mig samtidig med at der blev givet mig
 personlig fuldmagt til at handle som jeg fandt
 det rimeligt og fornuftigt for at paa en ordning paa
 den. Med dette for øje henvendte jeg mig til D. D. H. S.
 som Johnson for at høre hvorledes han nu paa dette
 tidspunkt vilde stille sig til sagen og om han endnu
 vilde støtte den, hertil var han villig da han selv
 endsaar det var bedst om det gik i orden. For da at
 paa noget at berede mig til som en begyndelse sendte
 jeg Dem den skrivelse af 20 Sept. og som jeg gav
 som Johnson underretning om inden han rejste til
 Kjøbenhavn og som jeg endnu ventet svar paa.
 Jeg inscer ikke jeg har forset mig med Ordenerens
 ved at sende Dem ovennævnte skrivelse, idet jeg
 har henvendt mig til Dem som er Ordenerens chef
 som jeg i min skrivelse, hvad ikke er mig bevidt,
 ikke uadvist den tilbørlige hoflighed skal jeg være
 villig til at gøre Dem en uforbeholden undskyldning
 derfor, men er der intet at klønde da er det et
 ærkeligt broderskab, hvor den ene Borden svarer

Bilde 17c

den anden med taos frægt uden et kjende
 nijere, som jeg skrev for var daggjærdighed
 og personlighed ikke drivkraften hos mig, da
 vilde vel være utænkeligt at en Br. i den unne
 god stiledt efter Overmesterstolen og til per
 kunde jeg umiddelbart tage stilling da jeg ingen
 kjendte, ene og alene interessen for ordren og
 med tanke paa det løfte jeg havde givet om
 brøderlig samhold og pligten til at træde til
 og sige overvejset naar en Br. frigger gjore noget gald
 et løfte som for mange desvære vist kunne gald
 den ene aften. Jeg har foresat at paa Br. tilbage
 Til loven det er dig ikke lykkes, det maa dog
 betragtes som et tab for ordren om de fuldstæn
 trakte sig tilbage, folk som dem i de bedste stille
 og nydende anseelse og agtelse blandt alle, og de
 lang for i ordren og vil rike til dens gavn,
 modsat kan det som det nu viser sig skade den
 fremtid i betydelig grad, og derfor maa det være en
 Br. pligt at hindre det. Jeg forventer nu Deres sv
 knedes det end maa holde ud. Jeg har kun gjore
 min pligt og har intet at beklage mig selv for
 i den henseende

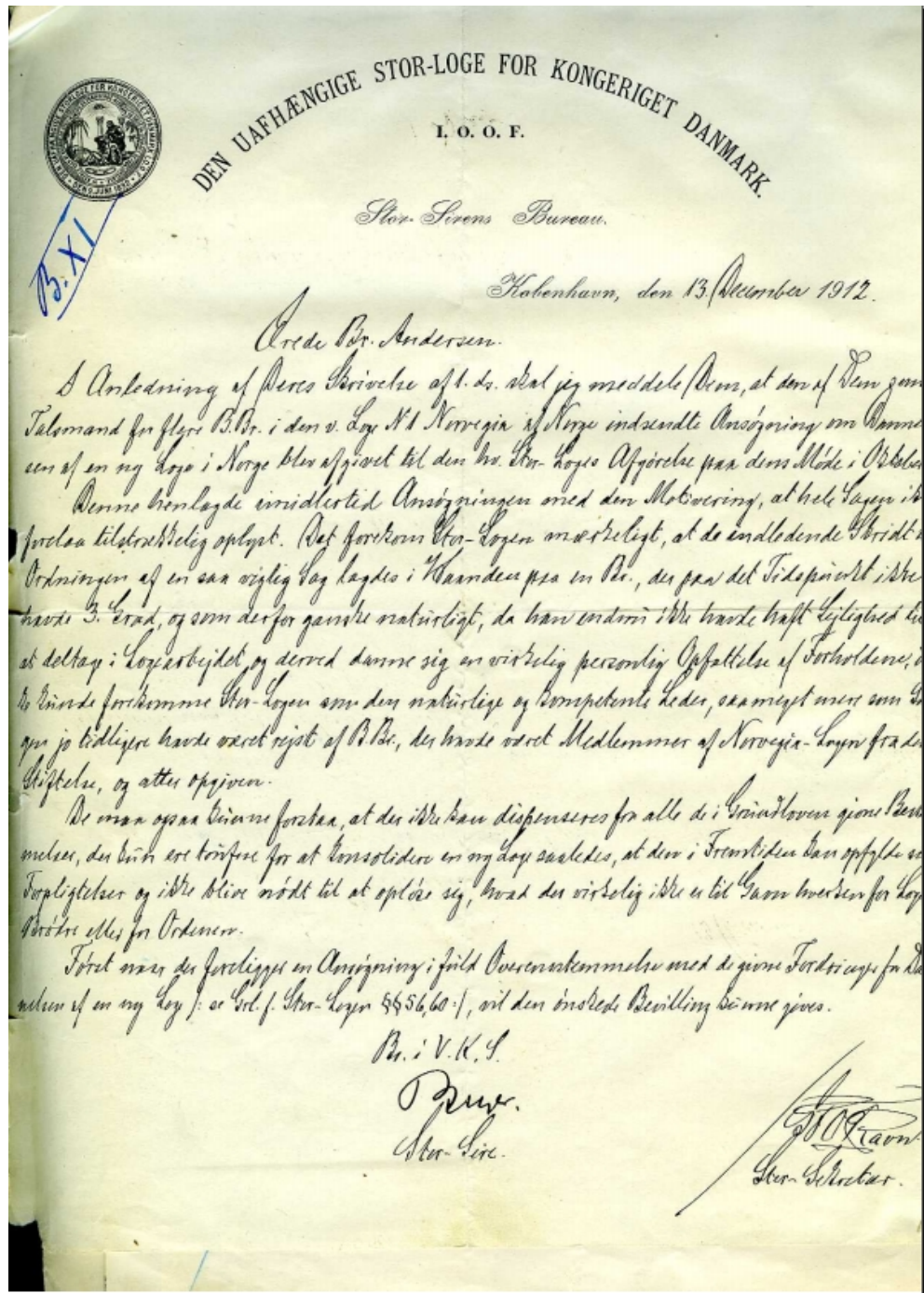
B. Hilsen
 Y. K. S.
 Harald Arde

Bilde 17d

December 1912.

Da jeg stadig ingen meddelelse eller svar paa min skrivelse av 20 Sept. til Honsine Petrus Beyer fik, insaa jeg at der foreløbig ikke var andet at gjøre end at arholde nogle enkelte møter for at holde sammen paa Bær. og tillige forsigtig at forsøge komme op i 2de og 3de Grad hvad der viste sig var nok saa vanskeligt, jeg havde under dette forsøg nær mistet den tillid de 14 Bær. hidtil havde beest mig med, idet de rimeligvis maatte antage at jeg nu fuldstændig gik op i "Norvegia" jeg haaber at de senere er kommen paa andre stækker den 29. November 1912 fik jeg endelig 3de Grad og 1st December samme aar sendte jeg Bær (Bilag X) til Honsine Petrus Beyer, som jeg nu vidste han maatte svare paa.

Fr. Wald Andersen

DEN UAFHÆNGIGE STOR-LOGE FOR KONGERIGET DANMARK.
I. O. O. F.

Stor-Mesters Bureau.

København, den 13. November 1912.

Arde Br. Andersen.

I Anledning af Deres Brev af 1. d. skal jeg meddele Dem, at den af Dem gennemført Forsøg på at forene sig med den norske Loge i Oslo er blevet afsluttet med den norske Loges Afvisning af den norske Loges Ansøgning om at blive medlem af den norske Loge i Norge blev afgivet til den norske Loge's Afvisning paa den Maade i Oslo.

Denne beklagelige omstændighed med den norske Loge, at hele Sagen ikke er blevet tilfredsstillende oplyst. Det forekommer Stor-Logen mest beklageligt, at de endeløse Stridigheder og Ordreningen af en saa vigtig Sag lagdes i Haanden paa en Br., der paa det Tidspunkt ikke havde den nødvendige Erfaring, og som derfor ganske naturligt, da han endogså ikke havde haft Lystighed til at deltage i Logearbejdet, og derved kunne sig en vistelig personlig Opfattelse af Forholdene, og de norske forkommer Stor-Logen som den naturlige og kompetente Hoved, saa meget mere som den ogsaa jo tidligere havde været rigt af Br., der havde været Medlemmer af Norske Loger fra de forskellige, og atter opgjøre.

De må ogsaa bemærke forhen, at den ikke kan dispenseres for alle de i Forordningen givne Bestemmelser, der ikke er krævet for at konsolidere en ny Loge saaledes, at den i Fremtiden kan opfylde sin Forpligtelse og ikke blive nødt til at opløse sig, hvad den vistelig ikke vil kunne bære for sig selv eller for Ordren.

Følgelig er det foretaget en Ansøgning i fuld Overensstemmelse med de givne Forordninger for den norske af en ny Loge i Oslo (Stor-Logen §§ 56, 60), og den endelige Beslutning bliver givet.

Br. i V. K. S.

P. K. S.
Stor-Mester.

Stor-Mester.
Stor-Sekretær.

Bilde 19

15 December 1912 (1912)

Efter at du rimeligvis er foregaaet en betryggende undersøgelse om jeg var naaet saa langt som til at faa 3de grad fik jeg endelig svar paa mine skrivelser af 20 Sept og 1 October. Svaret vedlagt som Bilag XI og det viste sig a' være helt avirende for mit arbejde.

Det maa dermed betragtes som 2^{det} forsøg paa at danne en ny loge definitivt er strandet og jeg maa tænke paa Bjinstjerne. Bjinstjernes ord „skal vi da aldrig, aldrig naa, over de høje fjelde“ dog er jeg sikker paa om vi holder sammen, skal vi naa det, naar blot alle de andre vil staa fast. jeg for min part skal ikke opgive det jeg engang har sat mig som et maal, jeg skal vise at jeg ikke er intet er født i en egne som man i Danmark kalder Kulsvieregne.

Harald Andersen

April 1913.

Efter at de to første forsøg paa at danne ny loge var mislykket, kunde man ikke undres over at Br. ansaa det for umuligt, og ikke havde nogen større lyst til at forsøge en gang til, tillige var det for mit vedkommende lidt vanskeligt at finde en grund til at prøve forsøget paany og faa samlet interessen om det. Imidlertid, hvad der skal skee det skeer. Rebekkaloge "St. Sunniva" delte sig i to loger og da den nye Rebekka loge "Mania" skulde installeres kom Hr. Sire Petrus Beyer selv til Kristiania og jeg havde min plan færdig, sammen med Br. Fichel fik jeg audition paa Grand Hotel for vor Hr. Sire. Jeg vilde ikke følge sandhedens trange vej om jeg fortalte at det var kun behageligheden der blev sagt os af vor Hr. Sire, paa trods af at vi under vor

Bilde 21a

Imidlertid, hvad der skal skee det skeer.
 Rebekkaloge "A-Sumiva" delte sig i to
 loger og da den nye Rebekkaloge
 "Mania" skulde installeres kom
 Hr. Sire Petrus Beyer selv til
 Kristiania og jeg havde min
 plan færdig, sammen med Br.
 Fichell fik jeg audiens paa Grand-
 Hotel for vor Hr. Sire. Jeg vilde
 ikke følge sandhedens trange vej
 om jeg fortalte at det var kun
 behageligheder der blev sagt os af vor
 Hr. Sire, paa trods af at vi under vor
 samtale kom langt uden om det som
 laa mig paa hjertet, fik jeg dog stadig
 anledning til at komme tilbage til det
 igjen, spørgsmaalet "vil De som Hr. Sire
 give tilladelse til at vi faae en ny loge,
 vil De støtte os i vore bestrebelse og
 give os eventuelle fornødne dispensationer".
 endelig efter at jeg havde givet utførlig forklaring
 hvorfor vi vilde det o. s. v. sagde Hr. Siren, ja
 jeg skal gjøre for jer hvad de staar i min magt
 men jeg saa endes haand paa, Br. Andersen, at de vil
 ikke lae sig til, inden de lovene sig har haft mere spektakel

Bilde 21b

Civi. XII Kristiania d. 29. April 1913
 Ps.
 Til
 den n. Loge "Norvegia"

Da forholdene indenfor "Norvegia"
 Brødrene emellem giver anledning til at tro
 at en delelse af Logen vil være fordelagtig
 for Ordrens fremtid og videre udbredelse i
 Norge, tillader undertegnede Br. og overfører for
 flere Brødre sig, efter en personlig samtale
 med Br. Hov. Sive Titus Beyer og med foretaget
 konsultation af Stedeg. til dannelse af en ny
 Loge, at fremlægge forslag om at dele
 "Norvegia" i to Loger og anmode derfor Logen
 om at behandle følgende forslag.

Punkt I. det foreslås at dele Logen og give
 dem som maatte ønske det anledning
 til inden 15 Maj at melde sig til overgang
 til den nye Loge, efter denne frist kan
 Kun overgang skee iflg. Fundamentum § 29.

Punkt II. at dele Logens formue i forhold
 til det den nye Loge, overgaende medlemms
 antal.

Punkt III. at de overgaende Brødre i forhold
 til deres medlemmsantal får del i Inventar,
 regaler. e. c. t. samt ret til at bruge Skjorte

Bilde 22a

med forpligtigelsen sammen med Norge
 med hensyn til anskaffelsen og reparatio
 i nævnte forpligtigelse med en Halopost
 Punkt IV Flygelet undtages fra det i
 Punkt III nævnte, dog med ret for den nye
 Loge, naar dens økonomiske forhold
 er sikret, eventuelt at kunne indløse
 en Part.

Broderligt, V. K. S.
 med fuldmagt for nedennævnte

Brodre
 Marskalkanden

F. Chr. Wolff. - J. Christensen - George Doube
 Emanuel Fuschel - Halvor Finstad - Karl Ved
 Pj. Bertrand - Arthur Hansen - Dagfin Halvorsen

Bilde 22b

C. v. XIII
 B.

Kistaema d 4. Maj 1913

Arde Br. O. Husetto.

Da du for tiden foregaar deling af. Norvegia
 undlade jeg hermed ikke at meddele
 Br. i Stavanger at du er aaledning til at
 overgaa til den nye Løge, og skal jeg fremføre
 sagen for Brødrene her, om en anledning
 med Navnes understøft bliver mig tilsendt
 inden 15 Maj. Til den nye Løge overgaa af
 Br. som er kjendt af Br. i Stavanger blandt
 andet Wolff (rimeligvis O. m.) og Fischel.

Desværre hører jeg at Br. Gustav O. Abrahamson
 er sat under anklage af Sam. Johnson
 eller var han i tilfælde Stavanger Br.
 overgang til den nye Løge selvskreven
 som Løgen storerepresentant, og kunne
 i sin egenstak deraf virke til vor
 bedste i Stulogen, tillige ogsoa bedre
 virke for en ny Løge deebate hos de
 men det er jo ikke sikkert at anklagen
 faar nogen følger for ham. Han
 vilde ogsaa som storerepresentant for
 en eksisterende Løge være selvskreven
 som J. O. H. S. for Stavanger Kredsen
 naar der bliver dannet nye Løge
 deebate. Ders til "Norvegia" nedsendt

Bilde 23a

angående begyndelses tiden for
 Kontigentindbetalingen blev foretaget
 Lozen paa sidste Møde og den vor
 Gruppe blev foreslaaet at lade
 Kontigenterne begynde ved den Tid
 som ^{af} Hovsengen Bnr. nu foresaas
 det blev imidlertid nedstemt
 Jeg anmoder Dem om at meddele
 Bnr. angaaende denne min Skrivelse
 og overende Deres Bnr. tegner
 sig mig med broderlig Tilsig
 r. V. K. S.

Staldhænder
 medlem af Hovsengforeningen

Bilde 23b

Maj 1913

Efter min samtale med Hov
 sine Petrus Beyer afholdtes nogle
 møder med Bør. og blev vi
 enige om at indsende en skrivelse
 til Løge "Norvegia" underskrevet
 af 10 Bør. (Psilog XII vedlagt)
 af tidligere underskrivere paa Tildragten
 underskrev ikke Severin Myhre og
 Karl Kirsebom (overgaaet til passivitet)

Som Svare paa denne skrivelse
 blev paa "Norvegia's" møde forlangt
 at vi maatte fremkomme med
 antallet af de Bør der eventuelt
 vilde gaa over i en ny Løge.

Jeg sendte derfor en skrivelse
 til Stavanger Bør. og udsendte
 kort til alle Bør i Norge for
 at de alle kunde faa anledning
 til at tage sin bestemmelse.
 Skrivelse til Stavanger Bør. (B. XIII)

Karall Andersen

Undertegnede ønsker at overgaa som medlem
til den paatankte nye loge paa vilkaar som i loge
Norwegia maatte bli vedtåt .

den 14 mai 1913.

Christen J. Doeber

Bilde 25

November 1918.

"Saa seer jeg mig ^{tilbage} og tager et overblik
over de 5 forløbne aar.
Hvilken betydning har „Eidsvold“ haft
paa Ordeneis udvikling i Norge i den
forløbne tid. „megen“
havde ikke „Eidsvold“ blevet til under
tvivl om, som forholdene dengang
var, at Ordenen havde eksisteret idag
her i Landet, efter adskillelsen blev
der ro. „Norvegia“ tog sig op, „Eidsvold“
gik frem i Medlemsantal og Loger
og Foreninger blev instiftet i Trondheim,
Bergen, Stavanger, Haugesund, Kristiansund
og Alesund. Denne fremgang maa tilskrives
om ikke direkte saa indirekte „Eidsvold's“
brødrnes energiske arbejde. utadtil. "

H. A.
Hvad Lage „Eidsvold“ selv angaar
saa blev det vel en skuffelse for
de 12 Brø. der stiftede Logen, de som
i ond og godt trofast havde staaet
sammen som virkelige Brø. og Kammerat-
med et fælles maal, troede at de
ved dannelsen av „Eidsvold“ skulde
kunne overføre Brøderstabs og Kammerat-
skabet paa Logen medlemmer. De
kjendte ikke dengang den personlige
Arygerighed som blev den raadende
og den rangs forskjel der gjorde sig
gjældende blandt de nye Medlemmer
og da skuffelsen kom trøkte de sig
delvis tilbage og blev borte, Dnes Ideal

blev kun en Parodi, en sammenkomst
 av en del Mennesker der med Haanden
 paa Biblen giver det ene løfte efter det
 andet uten at holde det, som man
 trækker en Frakke af og paa, som en
 gammel amerikansk Odd Fellow Br. udtalte
 engang, "I kalder jer Odd Fellows; men der
 er ikke en av jer der er det." han har
 min fulde tilslutning, og hvad nytter det
 man er rig, man har titel og rang, man
 kan dupere sine omgivelser, man bliver
 dog aldrig Odd Fellow naar ikke Hjertet
 følger med. Lad mig saa til slut sige
 at det tredje Kjædeled ikke blev repareret
 i de forløbne aar og den uret som nogle
 enkelte begaaede mod en Broder da Logen
 blev stiftet heller ikke blev rettet igjen,
 han havde sine fejl lad det være sagt, men
 han var en av de faa Odd Fellows i gjærningen
 om han ikke var av den slags der skreeg
 det ud over hele Byen, han vil for bestandig
 være den forurettede og "Eidsvolds' onde

Sammvittighed, for Logens fred skyld og
 for deres skyld som var delagtige tager jeg
 Historien med mig. Jeg har derfor revet
 Beretningen derom ud av Protokollen!

Harald Andersen

Peractum est!

DEN UAFHÆNGIGE STOR-LOGE FOR KONGERIGET DANMARK.

I. O. O. F.

Herrens Bureau.

København, den 23. Juni 1913.

B. XXII

Arrede Br. Andersen!

Deres Breve af 15. de April jeg vil sige, at jeg i enhver Henseende skal stille mig saa velvillig som muligt med Hensyn til Betingelserne for Dannelse af den nye Broder-Loge i Kristiania, idet jeg i saa stor Udstrækning, som jeg naar det tillædelyg, skal give Propagation for de i Herrens Gensidige Fæderlandske Medlemmer.

Der er som jeg beklæmt nogle saa følgende:

1. Ved Ansøgningerne om Oprettelse af den nye Loge naar det gøtlygtes, at de nye fra Fortidens Tidstidspunkt vil komme til et talle 30 Medlemmer, hvorimellem vilde være 10 Broder af 3. Ord med ikke endtårene Afgangstid.
2. Ansøgningerne, der skal være indsendt af 5. Samle Old-Fellows' som Ansøgere, skal ledsages af Begæring om Oplysning i den nye Loge fra alle de Personer, som ikke er Old-Fellows, forat disse kunne blive undersøgt ved Herrens Gensidige Fæderlandske Medlemmer.
3. Det naar fra fæderlandske betragninger Maatte for Herrens Gensidige gøtlygtes, at den nye Loge vilde indretningerne ejes en Kapital, der svarer til et Beløb af 100 Kr. pr. Medlem, efterat enhver Loge fæderlandske Gæld og de ved Indretningerne forvandede Udgifter er betalt.

Udtrykkelig skal jeg vil sige min Ansættelse af den Sags, hvormed de har været for Oprettelsen af en nye Loge og min fæderlandske Engelse med dem i, at de ikke vil behøve nogen Stilling som Landbedrømt i den nye Loge.

Br. i V. K. G.
 [Signature]
 Herrens Bør

[Signature]
 Herrens Sekretær

Bilde 27

B. XXIII
DEN UAFHÆNGIGE STOR-LOGE FOR KONGERIGET DANMARK.
I. O. O. F.
Stor-Sekretæren
(Grand Secretary, Denmark.)

København, den 25. August 1913.
Copenhagen,

Ordet Br. Andersen!

Som blev mig bekendt af Deres af 17. da skal jeg med Henvisning til det
med nævnte Deres følgende Brev for den nye Loge, der påbegyndes dannede i
Kristiania, efter Ordre fra Br. H. som meddelte Dem, at Brevet blev godkendt, men
de - i Brevet med alle andre Loger Brev - for en alle anden Møde De vil hjælpe
Loge #2 I. O. O. F. af Norge. Brevet d. ... 19...

Med Br. Hilsen i V. K. T.
J. P. Ravn.

²⁾ Ordet "Brevet" som indledes med de Ord og Anstalt.

Bilde 28

HENVISNINGER OG KILDER

Kilder

1. Tidligere Eidsvold-beretninger ved 10-, 25-, 35-, 50- og 75 års jubileene
2. Protokoller for loge 2 Eidsvold 1913 – 1940 og 1945 – 2013
3. Dameforeningens protokoll fra 1927 til 1938
4. De 14 Brødres Protokoll 1911 – 1912
5. Harald Andersens Personlige Protokoll fra årene 1912 – 1913 og fra 1918
6. Diverse originaldokumenter fra perioden 1911 – 1913
7. Diverse originaldokumenter fra de to årene 1940 og 1945
8. Norsk Odd Fellow Blad 1923 – 2006 og De Tre Kjedeledd 2007 - 2013
9. Odd Fellow Ordenens beretning 1898 – 1998
10. Loge 1 Norges 100 års beretning
11. AS Stortingsgaten 28, 75 års beretning
12. Svar på spørreundersøkelsen ang moderloger blant Odd Fellow logene i Norge
13. Historien om Veslehjemmet og Jubileumsskrift om Vinterstuene-De ensommes Venner
14. Beretninger ang. A/S Stortingsgaten 28 og Odd Fellow hjemmet
15. 25 års beretning Odd Fellow sangforening
16. Medlemsprotokollen i loge 2 Eidsvold og Kartotek kort i Storlogen.
17. Tore Besse Lund, loge 89 Skagerrak
18. Randulf Meyer: Introduksjonsforedrag
19. Odd Fellow Ordenens nettsider
20. Internett og Wikipedia

Henvvisninger

21. Kjell-Henrik Hendrichs: Odd Fellows historie bind 1
22. Halldor Skar: Den lille oppmuntringsboken
23. Jan-Olav Henriksen: Menneskesyn – historisk arv og varig aktualitet
24. Martha Nussbaum: Human Rights and Human Capabilities
25. Cecilia Melder: “Helhet gir bättre hälsa”
26. UN Earth Charter 2002
27. Dag Andersen: Det 5. trinn – veien til et nytt samfunn
28. Rådet for psykisk helse: Hverdagslykke – en bruksanvisning
29. PIO - diverse informasjon

STIKKORDSREGISTER

- A/S Kristian Augustsgate 6, 135, 136
 A/S Stortingsgaten 28, 29, 77, 128, 136, 140, 141, 146, 264
 Alderdømsfondet, 93, 95, 123, 126, 127, 149
 Andersen, 11, 30, 86, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 170, 174, 175, 177, 186, 206, 207
 Andre verdenskrig, 19, 34, 106, 129
 Anker Oliver Andersen, 115
 Arne B. Dahl, 44, 59
 Arne Espelund, 33, 39, 40, 42, 62, 74, 75, 80, 81, 121, 206
 Aslaug Kristine Jensen, 48, 85, 124
- Bekleddningsutvalg, 15
 Bestefarstomten, 26, 136, 137
 Birger Hexeberg, 113
 Bjarne Bertrand, 69, 126, 158, 159, 166, 170, 188, 206
 Bjerkodden, 26, 111, 113, 114, 145, 146
 Broderfondet, 128, 201
- C. S. Habberstad, 79, 144, 206
 Carl Fuglsang, 24
 Carl Løvenskiold, 111
 Carl Severin Habberstad, 18, 19, 20, 79
 Carl Sjøstedt, 15, 70, 71, 73, 156, 157, 159, 169, 180, 188
- Castrum, 36, 43, 88, 90, 101, 121, 190
 Christian Sand, 24, 25, 29, 31, 83, 105, 112, 116, 131, 145
 Conrad B. Olsen, 34, 35, 37, 84, 127, 149, 150, 176, 206
 CP-hjemmet, 108, 129
- Dameforeningen, 16, 24, 92, 93, 94, 95, 96, 127
 Danmark, 17, 25, 43, 62, 67, 68, 70, 72, 96, 99, 110, 154, 155, 170, 173
 Dannelse av nye loger, 17, 24, 36, 40, 184, 196
 De ensommes Venner, 26, 30, 31, 37, 83, 106, 112, 116, 129, 146, 147, 264
 De fjorten brødres protokoll, 159
 De Tre Kjedeledd, 17, 53, 67, 174, 176, 264
 Dikt og sanger, 209
 Døvehjemmet Sukke, 34, 120
- Edgar Otterbech, 24, 34, 35, 36, 39, 78, 84, 131, 175, 206
 Eidsvolds Privatfond, 15
 Einar Brovoll, 42, 121
 Enkefondet, 127
 Entreprenør Nils S. Stiansen, 150
 Erik Evjen, 42
 Erik Gustaf Geijer, 35
 Ettermøte, 51, 154, 202
 Europahjelpen, 34, 106

- Finansnevnden, 23, 123, 125
 Folke Bernadottes vei, 135, 141, 149, 150
 Frans O. Hellberg, 30, 61
 Fredrik Christian Wolff, 12, 154, 155, 158, 168
 Fremtiden, 6, 9, 21, 54, 63, 96, 176, 188, 191, 193, 194, 195, 196, 197
 Fritz Nagell, 20, 26, 30, 60, 61, 209, 210
- Gaver, 23, 26, 131
 Geitmyrsveien 67, 19
 Georg Willy Doebler, 158, 170
 Gudolf Blakstad, 138
 Gullskipperen, 87
 Gunnar Aalrust, 115, 206
 Gunnar Edvardsen, 45, 59, 178
 Gustav Abrahamsen, 67, 68, 154, 158, 165
 Gustav Eriksen, 12, 13, 15, 16, 17, 19, 20, 24, 25, 26, 27, 34, 35, 70, 72, 73, 74, 93, 110, 116, 155, 168, 169, 170, 180, 206
 Gustav Heramb, 20, 60
- Haand og Hjerte, 21
 Hamar, 36, 51, 101, 155, 172, 189, 190
 Hans Gurstad, 71, 156, 159, 188
 Harald Andersen, 69
 Harald Eriksen, 43, 130
 Harald Kolbjørn Østreng, 77
 Harald Thoen, 45
 Harald Østreng, 24, 30, 37, 93, 137, 206
 Heidmork, 36, 43, 46, 51, 62, 78, 88, 90, 98, 101, 189, 190, 271
 Helbredsattest, 213
 Herman Munthe-Kaas, 138
- Humanitært arbeid, 15, 19, 25, 33, 37, 39, 43, 46, 103, 184
 Humanitært arbeid. Foreninger, 15, 19, 25, 33, 37, 39, 43
 Høyenhall, 37, 40, 47, 96, 107, 108, 130, 202
- Ing. F. Selmer, 138
 Ingvald Haaland, 35
- J. I. Jenssen, 20, 79, 80, 206
 Jakkemerket, 178
 James L. Ridgely, 152
 Jan Vincents Johanessen, 63
 Jens Pran, 38, 149, 150, 206
 Johan A. Bye, 60, 207
 Johan Krohn, 43, 78
 Johan Middelthon, 25, 27, 28, 32, 35, 71, 73, 116, 137, 156, 159, 188, 189
 Johan Sirnes, 86
 Johannes Espelund, 33, 75, 80, 81, 94
 John Gunnar Martinsen, 62, 63
 Jostein Skjetne, 115, 150
 Jubileumsfondet, 127, 128, 202
 Juletreffester, 60
 Jørgen Christensen, 17, 69, 158, 170
 Jørgen Thesen, 110, 170
- Kaba, 39, 55, 141
 Kirsebom, 159, 160, 166, 170, 206
 Kjell Bakken, 271
 Kjell Buskop, 39, 124, 207
 Knut Hvidsten, 39
 Kongens fortjenestemedalje i gull, 86
 Konservator Albert Lange, 155
 Kontakt med andre loger, 20, 21, 25, 35, 43, 46, 184, 196, 202

- Kristian Augusts gate 6, 15
 Kvinnene, 92, 195, 200
 Kåserier med Ordensetisk innhold,
 53
- Landsaksjoner, 40
 Legeattest, 14
 Leif Bye, 34, 106
 Leif Castberg Voss, 36, 40, 42, 53,
 62, 81, 108, 150, 190, 206
 Leir nr. 1 Norge, 20, 53, 112
 Lilleklubben, 16, 92, 95, 96
 Livskvalitet, 54, 194
 Loge 1 Danmark, 154
 Loge 1 Noreg, 44, 154, 272
 Loge 2 Eidsvolds segl, 177
 Loge Eidsvold institueres, 27
 Loge Eidsvolds Alderdomsfond,
 20, 127
 Loge Eidsvolds Dameforening, 26,
 92
 Loge Eidsvolds Enkefond, 15
 Loge Eidsvolds Skolefond, 15
 Loge- og Ordensarbeid, 13, 16,
 18, 20, 23, 25, 27, 28, 32, 34,
 36, 37, 39, 42, 43, 48, 49
 Logens bibel, 131
 Logesangen, 176
 Lokalt samarbeid. Trygghet, 20
 Louis Johannesen, 86
 Lov for Loger, 14, 54
 Ludvig Bjørseth, 7, 11
- Malawi, 122
 Manchester Unity, 46, 151, 152
 Martin Jensen, 41, 207
 Medlemsmatrikkelen, 54
 Medlemstall, 75, 88, 165
 Mennesket, 192
 Moderne Bygg A/S, 150
 Morten Buan, 10, 49, 194
 Multipel Sklerose, 121
- Multipel Sklerose, 74, 121
- Nevnder for innad rettet arbeid,
 54
 Norges Grunnlov, 38
 Norsk Odd Fellow Blad, 21, 62,
 74, 75, 173, 177, 264
 Norvegia, 12, 15, 16, 17, 18, 20,
 21, 24, 25, 67, 69, 70, 71, 72,
 73, 98, 100, 101, 110, 113,
 123, 127, 131, 135, 148, 155,
 156, 158, 159, 160, 161, 162,
 163, 164, 165, 166, 167, 168,
 169, 175, 178, 180, 184, 185,
 188, 189, 271, 272
 Nürnberger Hof, 94
- Odd Fellow Begravelseskasse, 14,
 126
 Odd Fellow Ordenen, 3, 6, 9, 12,
 16, 17, 18, 23, 25, 27, 28, 30,
 36, 40, 53, 54, 61, 67, 68, 70,
 72, 93, 94, 100, 109, 111, 120,
 121, 123, 143, 146, 154, 169,
 175, 176, 189, 193, 194, 203
 Odd Fellow Ordenens
 Begravelseskasse, 125
 Odd Fellow Orkesteret, 34, 62
 Odd Fellow Sang- og
 Musikkforbund, 62
 Odd Fellow Sangforening, 20, 30,
 34, 57, 60, 77, 209, 210
 Odd Fellow Seniorklubb, 41, 62
 Odd Fellow år 2000, 44, 53
 Odd Fellow år 2015, 44, 53
 Odd Fellows Medisinsk-
 Vitenskapelig Forskningsfond,
 43, 121
 Odd Fellows Venner, 26, 47, 112
 Odd Lagmo, 42, 207
 Oddvar Granlund, 44, 75
 Olaf Bakke, 24, 131

- Olaf Hallan, 24, 35, 60, 61, 76,
77, 112, 136, 149, 206, 271
- Om vennskap, 53, 63
- Om verdier, 53
- Ordensetiske kåserier, 36
- Ordenshus, 26, 74, 128, 135
- Ordenslokaler, 23, 26, 135
- OSLO, 193
- Oslo Arkitektforening, 138
- Overmesterkjede, 45, 178
- Pax, 35, 38, 43, 46, 57, 96, 99
- Peder E. Hagen, 84
- Per B. Brosstad, 63, 207
- Per Castberg Voss, 33, 80, 82,
206
- Per Hallan, 33, 80, 81, 106, 120,
206
- Per Martin Gundersen, 64
- Petrus Beyer, 16, 17, 18, 44, 67,
68, 70, 100, 154, 155, 156,
163, 164, 167, 188
- PIO – ressurscenter for psykisk
helse, 106, 109
- Privatkomité, 14
- Privatnemnden, 52, 55, 201
- Redningsskøyter, 121
- Reidar H. Jensen, 48, 85, 124
- Ritualer, 9, 17, 28, 29, 52, 53, 97,
182, 193, 195, 201
- Rjukan, 36, 101, 190
- Rolf Brox, 117, 150, 207
- Saga kino, 139, 142
- Saker til debatt, 54
- Sam Eyde, 36, 101, 190, 271
- SAM prosjektet, 118
- Samuel Johnson, 17, 18, 20, 25,
60, 68, 71, 100, 110, 155, 156,
158, 160, 162, 163, 166, 168,
170, 180
- Samværene i salongen, 56
- San Vicente, 122
- Sangforeningen, 77
- Sangforeningen av 1919, 30, 32,
61, 114
- Scala kino, 141, 142
- Seremonier, 14, 52, 182, 195, 201
- Sirius, 47, 118, 119
- Skolefondet, 16, 92, 123, 126,
127, 149
- SOS barnebyer, 40, 108, 122
- Sosialaften, 47, 51, 104, 106, 130
- Sovereign Grand Master, 23, 26,
74, 75, 98
- Spanskesyken, 19, 110
- Spesielle møter, 23, 26
- Stagnasjon, 36, 40, 181, 189
- Statens Landbruksforvaltning, 143
- Stikka, 21
- Stor Sire, 10, 16, 17, 18, 20, 21,
23, 24, 25, 26, 27, 28, 32, 35,
36, 37, 39, 42, 43, 44, 45, 49,
62, 67, 68, 70, 71, 72, 73, 74,
75, 76, 77, 78, 79, 100, 114,
120, 121, 141, 149, 154, 155,
156, 160, 162, 163, 164, 166,
167, 168, 170, 175, 179, 180,
188, 189, 194, 271
- Storarkivar Knut Aslak
Wickmann, 271
- Storlogens Humanitære Fond, 120
- Stortingsgaten 28, 26, 30, 33, 55,
77, 81, 83, 94, 95, 114, 124,
135, 136, 140, 141, 143, 197
- Styrkelse og ekspansjon, 16, 39,
201
- Svalbard, 42, 43, 58
- Svein Hammerø, 141
- Sverige, 16, 17, 25, 32, 43, 62,
68, 98, 99, 154, 173
- Teknikken, 135, 155
- Theodor Koritzinsky, 73, 82, 170

- Thomas Wildey, 66, 67, 151, 153,
158
Til beste for logen, 36, 53
Tor Olsen, 64, 207
Tyskland, 17, 23, 38, 120, 154
- Ut i det blå, 44, 46, 58, 59, 97
Utstyr og gaver, 131
- Vennskap og trivsel på
Ettermøtene, 55
Vennskap og trivsel på turer, 56
Verdikart, 199
Veslehjemmet, 16, 19, 26, 30, 31,
37, 68, 76, 79, 83, 93, 95, 103,
104, 110, 111, 112, 124, 129,
130, 135, 144, 145, 146, 147,
149, 184, 202, 264
- Veslehjemmets midler, 26, 30,
113, 129, 146
Vikenstevner, 25
Vinterstuene, 26, 31, 34, 37, 76,
77, 93, 95, 104, 105, 112, 113,
114, 115, 124, 130, 146, 147,
149, 264
- Wienerbarn, 19, 120
William Kristiansen, 141
William Pettersen, 7, 59, 115
Willy Döbler, 55
- Økonomi, 14, 23, 37, 41, 48, 123,
196
Økonomi og trygghet, 14, 23, 37,
41
Ørnulf Bast, 14

ORDENENS SLEKTSTRE

Eidsvold

*Der ble plantet et tre i Norges jord
som bar friske og kraftige skudd,
treet som fikk nr.2 her nord
var alltid for oss et velsignet bud*

*Treet fikk også historisk navn
som treet har båret med stolthet og gavn
for hver bror som fikk være i treet skygge
og hente sin nektar sitt livsmot å bygge*

*Treet har bredt sine grener ut
har plantet i Norge en rekke skudd
som bærer i sinnet, hvem er vår mor ?
Jo navnet er Eidsvold min bror.*

*Treet er gammelt, men grenene sterke
er ikke av aldersvekkelse merket
Nei - kraften og motet i treet stamme
om ikke bedre - så er den det samme.*

*Slå ring om Eidsvoldtreet - brødre
la treet føle deres kraft
la vennskap, kjærlighet og sannhet føre
til evig styrkelse av treet saft.*

Dikt av Birger Breen

Innhenting av informasjon

I forbindelse med 100 års jubileet og utarbeidelse av 100 års beretningen ble det på et tidlig stadium Redaksjonskomiteens intensjon å lage et "slektstre" for loge 2 Eidsvold. Inspirasjonen til dette lå i prologen skrevet av Birger Breen i anledning loge 2 Eidsvolds 75 års jubileum i 1988.

Oppsettingen av et slektstre viste seg imidlertid å være lettere sagt enn gjort. Redaksjonskomiteen startet med en henvendelse til Ordenens Storarkivar Knut Aslak Wickmann. Det skulle imidlertid vise seg at tilgjengelig informasjon var mangelfull og til dels motstridende. Loge 2 Eidsvold ble derfor enig med Storarkivar om å hente inn ny informasjon fra så mange loger som mulig. I samarbeid med Storarkivar og Kansellimedarbeider Kjell Bakken ble det sendt ut en forespørsel til samtlige Odd Fellow loger med oppfordring om å svare på følgende spørsmål:

- navn på logen
- stiftelsesdato
- navn på moderloge
- navn på chartermedlemmer
- navn på loger som logen hadde vært moder/fadderloge til

Når det gjelder spørsmålet om chartermedlemmer, var dette et ønske fra Storarkivar når vi først valgte å sende brev til den enkelte loge.

Begrepet "moderloge"

Den første gangen vi leser om moderloge var i 1923 i forbindelse med loge 2 Eidsvolds 10 års jubileum. Da ble det holdt tale for moderlogen Norvegia. Det er senere også benyttet av loge 20 Fridtjof Nansen om loge 2 Eidsvold ved institueringen av denne logen i 1936. Redaksjonskomiteen kjenner ikke til om andre loger har benyttet begrepet moderloger før krigen. Det kan synes som det i tilfelle var tilfeldig da det neppe forelå noen formell bestemmelse om bruk av ordet. Etter krigen later til at Stor Sire bestemte hvem som skulle være moderloge når en broderforening skulle opprettes og da ble dette mer entydig. Stor Sire Olaf Hallan anmodet loge 2 Eidsvold om å være moderloge for broderforeningene som ble dannet forut for stiftelsen av logene 35 Heidmork og 36 Sam Eyde.

Tolkning av mottatt informasjon

Det har kommet inn svar fra 100 % av logene, men oppfattelsen av begrepet "moderloge" synes dessverre å være uklart for mange. "Moderloge" er absolutt mest brukt, men noen mente det skulle hete fadderloge. Andre betegnelser ble også oppgitt. Noen loger er også usikre på hvem som er moderloge.

En tabell som viser alle de 155 Odd Fellow logene i Norge med stiftelsesdato, sted, moderloge og "barn", ble så laget. Siden det er vanskelig å fastslå hvem som egentlig var den mest aktive "fødselhjelperen" og dermed

berettiget til betegnelsen ”moderloge” har vi valgt å la logene selv bestemme hvem de mener er moderlogene, enten dette er entydig dokumentert eller ikke.

For tegning av slektstreet har Redaksjonskomiteen i tillegg lagt til grunn egen informasjon fra arkiver og tidligere beretninger om at loge 2 Eidsvold var med ved dannelsen av de fleste av logene frem til krigen i 1940. Sannsynligvis gjelder det samme også for loge 1 Norvegia. Redaksjonskomiteen har på slektstreet valgt å skravere de boksene som symboliserer loger der loge 2 Eidsvold har deltatt aktivt selv om andre loger er oppført som moderloger.

Skulle det likevel foreligge feil eller andre tolkninger oppfordres leseren om å gi beskjed til Storarkivar slik at ny informasjon kan tas med i fremstilling av et eventuelt fremtidig slektstre.

I 2013 innstilte loge 58 Høyang-Bjørn sin virksomhet og fribrev og utstyr ble sendt inn til Storlogen. Dette er andre gang en Odd Fellow loge i Norge har sluttet å holde regelmessige møter. Loge 1 Noreg i Stavanger gjorde det samme i 1903, men denne logen gikk i ”dvale” og beholdt sitt fribrev og sitt utstyr. Den gjenoppsto som loge 1 Norvegia i Kristiania i 1908 med overføring av fribrevet og med en påskrift av Stor Sire.

Lesing av Slektstre slik at en loge kan finne hhv. ”moderloger” og ”barn”.

Loge 2 Eidsvold er alene moderloge til syv loger og dette er synliggjort med røde forbindelseslinjer på Slektstreet. Loge 2 Eidsvold er videre sammen med loge 1 Norvegia ”moderloge” til to loger og dette er synliggjort med lyse blå linjer. Dessuten har loge 2 Eidsvold medvirket til dannelsen av ni loger til, men ikke i en slik grad at loge 2 Eidsvold omtales som moderloge. Boksene for disse logene er skravert med røde streker i slektstredigrammet.

Forbindelsen mellom loge 1 Noreg og loge 1 Norvegia er kun en vertikal linje og markerer kun en overføring av fribrev uten at det er tale om ny logedannelse og noe ”moderloge” og ”barn” forhold.

Slektskapet mellom loger kan leses direkte fra slektstredigrammet. Alle Odd Fellow logene i Norge kan finne ut hvilke loge som er ”**moderloge**” ved å følge horisontale linjer fra sin loge **mot venstre**.

Tilsvarende kan en loge finne sine ”**barn**” som de har alene eller sammen med andre loger ved å følge de horisontale linjene fra sin loge **mot høyre**.

